गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराअिट विभाग]

अनुक्रमांक ८२३९४ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम દીવાને [illegible]

विषय [illegible]

૭૮૬

સૈયદ પીર મશાયખ (૨૯૦) કૃત.

હીદાએ મશાયખ,

ફસલ બારવી.

ઇબાદતકા પહલા હિસ્સા.

જમા કરી પ્રગટ કરનાર,

જમાલુદીન નુરમોહંમદ સાહેબ,

ઠે૦ મોહમેડ રોડ મુંબઈ.

આવૃત્તિ પહેલી. પ્રત ૫૦૦.

ઇ૦ સ૦ ૧૯૨૪. * હિજરી સન ૧૩૪૨.

કિંમત સવા એક રૂપીઆ.

गुजरात विद्यापीठ ग्रंथालय
१२३१४

પ્રસ્તાવના.

શરૂ કરૂં છું ખુદાના નામથી કે જે મોટો મેહેરબાન અને રહમ કરવાવાળો છે.

હજારો લાખો તારીફ અને વખાણ અલ્લાહને માટે છે કે જેણે પોતાની મેહેરબાનીથી અમને હક્ક માર્ગ મેળવવાના અનેક સાધનો દેખાડ્યા છે જે તે પર ચાલે છે તેને મુક્તિ મળે છે. હજાર હજાર દુરૂદ તથા સલામ તેના પ્યારા પયગમ્બર હઝરત મોહમ્મદ સ૦ માટે તથા તેમની આલ અને સઘળા સહાબા અને કુલ તાબેદારો માટે છે.

આ જમાનામાં વિદ્યા અને જ્ઞાનનો વધારો થતો જાય છે. અને જ્યારે સઘળી કોમો પોતાના ધર્મ જ્ઞાનમાં ઉંડી ઉતરતી જાય છે, ત્યારે કેટલાક અમારા મુમિન ભાઇઓ ગુજરાતી પૂરેપૂરૂ નહીં જાણવાને લીધે હાથની લખેલી કિતાબો વજુ અને નમાજના મસઅલા મસાએલ સમજ્યા વગર વાંચી જાય છે અને તેવી કિતાબો પણ જોઇએ તે વખતે મળતી નથી તો તે એક ઓછી દિલગીરીની વાત નથી.

નમાજ ઇસ્લામનો થાંભલો છે. દરેક મુસલમાન આકિલ બાલિગ પર દરરોજ પાંચ વખત ફરજ એન છે પછે તે અમીર હોય યા ફકીર, તનદુરસ્ત હોય યા બીમાર, મુસાફર હોય યા મુકીમ એટલા સુધી કે દુશમનના મુકાબલામાં જ્યારે લડાઇ ચાલતી હોય તે વખતે પણ તેનુ છોડવુ જાયજ નથી તો તેવી જરૂરતોને પુગી વળવા કઇક અમારા મુમિન ભાઇઓએ મને નમાજની કિતાબ બાબત ઘણી વખતે કહેલું કે આપણે પીર મશાયખ (ર૦) ની રચેલી કિતાબોની ઘણીજ જરૂરત છે. અને તેની ખોટ લાંબા વખતથી આવી છે તે ખોટ પુરવાના હેતુથી હુએ આ ફસલ છપાવી બાહેર પાડી છે. સાધારણ રીતે અમારા મુમિન ભાઇઓને અને ખાસ રીતે નમાજના પઢનારાઓને તો એક ભોમિયા દાખલ થઇ પડશે. એમાં સમાવેલી બાબતોનો જથ્થો એનું સાંકળિયું દેખાડી આપશે અને તે બાબતોની અગત્ય તેનું કામ પડતાં સાબિત થશે માટે અમો તે વીષે લંબાણ ન કરતાં કદરદાન વાંચનારાઓને સોંપીએ છીએ.

ગજલ નંબર ૨૦૭૦, ૨૧૪૩, ૨૧૪૭ અને ૨૧૫૫ માં શરૂઆતનો ભાગ નથી. ગજલ નંબર ૨૧૪૫ અને ૨૧૫૧ માં આખરી ભાગ નથી, ગજલ નંબર ૨૦૫૬ માં વચલો ભાગ નથી અને એકંદર ૩૮ ગજલો તો બીલકુલ નથી તો તે ખોટ પુરવાના માટે કોઇ સાહેબના ત્યાં યા તેમની જાણમાં પુરાની પુરી નકલ યા ખુટતી ગજલો યા એમાંના કઇ ભાગ હોય તો તે સાહેબો મેહેરબાનીની રાહે અમને લખી જણાવશે તો તે વિષેનો અમો ઉપાય કરીશું.

ફીકહમાં ઈબાદત અને ઈબાદતમાં નમાજનો રૂતબો સર્વેથી વધારે છે અને તે પાકી વગર થઈ શકતી નથી તે માટે પહેલે પાકીના મસઅલાઓ હોવા જોઈએ તેથી પીર મશાયખ (રહ૦) એ શરૂમાં પાકીના અને તે પછે નમાજના મસઅલાઓ લખેલા છે. જે સાહેબો ઈબાદતની ફસલ પઢી ફાયદો ઉઠાવે તો તેના રચનાર સાહેબની રૂહ મુબારકને પણ કંઈ સવાબ પહોંચાડશે.

મુંબઈમાં મને આવવાને ૨૫ થી વધુ વરસ થયાં હશે તે વખતે ઈબાદતની બીજી ફસલને મૂમિન લોકો ઈમાનની ફસલ કહતા હતા અને હું કેટલાંએક ગામોમાં ગયો હતો તો ત્યાંના લોકો મજકુર કિતાબને મીશકાત શરીફના નામથી ઓળખતા હતા. ત્યારે વિચાર કીધો કે આ ફસલમાં ફીકહના મસઅલા આવેલા છે અને લોકોએ આવાં નામો રાખેલાં છે તો તે ફસલને હુંએ ફીકહના નામથી જાહેર કીધી હતી. અને મજકુર ફસલનું ખરૂં નામ "દીવાને મશાયખ"માં નીચે પ્રમાણે લખેલું છે જુઓ ગજલ નંબર ૨૩૫૭.

ઈબાદત કેરી, ફસલકે માંહાં;
સબ ફરજૂંકી રીત, પાવેં ઈસ ઠાંહાં.
ફરજકી જે રીત ચાહવે, સુન મન ધર બૅન રે;
ઢુંઢથી વે સબ પાએસી. ઈબાદત ફસલ મૅન રે.
ઈબાદતકી ફસલમાં, ફરજૂંકા લિખીઆ લેખ રે;
ફરજૂંકા જીસકૂં ચાવ હે, ફિર ફિર ઈસકૂ દેખ રે

ઉપરની બેતોથી સાફ જણાઇ આવ્યું કે પીર મશાયખ (રહ૦) એ મજકુર કિતાબનું નામ ઈબાદતની ફસલ જણાવેલી છે. તો તે નામ હુંએ હવે આ બારમી ફસલને ઈબાદતની ફસલના નામથી ઓળખાવી છે.

આ ફસલ છપાવતાં કોઈ તરેહની મારી ભુલ થયેલી જોવામાં આવે તો એના પઢનાર સુગ્ન વાંચકો મને દર ગુજર કરી તે બાબતમાં મારૂં ધ્યાન ખેચવામાં આવશે તો ઈનશાઅલ્લાહ બીજી આવૃતિમાં એની સંભાળ લેવામાં આવશે.

છેવટે મારી નમ્રતા પૂર્વક અરજ છે કે પીર મશાયખ (રહ૦) ની રચેલી કિતાબોમાંથી હુલીયા, ખુલફાએ રાશેદીન વગેરે મારા તરફથી જે છપાવી બાહેર પાડવામાં આવી છે તેજ માફક આ ફસલ પણ મુજ અદનાના તરફથી છે. હું ખુદા પાસે દુઆ માગું છું કે ખુદા કરે ને નમાજ જેવી ઈબાદતને એક પણ માણુસ શીખી જશે તો મારી નજાતનું મોટું કારણ થશે અને એવી અનેક કિતાબો છપાય. અલ્લાહ કરે ને એમજ થાય. આમીન! આમીન!! આમીન!!!

ઠે૦ ભાયખલા, મોરલેંડ રોડ,
મુંબઈ, પોષ્ટ નાં૦ ૮.

ખાકસાર,
જમાલુદ્દીન નુરમોહંમદ સાલેહ
પીરોજપરવાળા.

દીવાને મશાયખ ફસલ બારવીંનું સાંકળિયું.

———o———

(બિસ્મિલ્લા હિર રહમા નિર રહીમ.)

દીવાને મશાયખ ફસલ બારવીં.

ઇબાદત.

૨૦૩૮

અરે સુન રે ઇમાની, દીન કેરી બાતી;
વૅ સુન સુન હુકમ, સીસ લો આપ જાતી. ૧

સો ઇબાદત કેરા, સુન રે બયાંના;
એ સુનેસૂ કબૂલ, હે કરના જાના. ૨

સુન ઇમાંન તો પૅલા, સહી રે કરના;
સો સુન સુન બયાંન, નત અસ રીતે ચલના. ૩

સુન ઇકિરાર તસદીક, એ હૅ ઇમાંના;
તૂ સુનને અસકા, મન ધર બયાંના. ૪

કે કલમા તઇયબ, જુબાંસૂ કહીએ;
અને માઅને ઓસકે, સાચે મન માંહી લહીએ. ૫

કે નાંહી કોઇ માબૂદ, પૂજા જસકી કીજે;
સહી પૅલા પૅલ અસકા, ચંત રે દીજે. ૬

પછે મગર હૅ અલ્લા, કહીએ પૂજાકી ઠાંમા;
ભી રસૂલ ઓસકા, મોહંમદ નાંમા. ૭

એ સચ કર બૂઝના, હૅ આપકી જાતી;
સુન એ તો તસદીક, હૅ રે કૅલાતી. ૮

અને ઇબાદત સબબ, કામિલ રે જાંનોં;
કે ઇમાંનકા સબબ, પૂરા ઇબાદત માનો. ૯

કે પૂરા સબબ, ઇમાંન કેરા;
સો ઇબાદત કરની, બૂઝીઓ સવેરા. ૧૦

એ અકીદા હૈ બૂઝો, સુનત જમાતા;
જે ખાંન રે કહીએ, વલીયૂકી જાતા. ૧૧

તૌ વલીયૂ કેરા, એ અકીદા કહાવા;
કે સૂનત જમાતમાં, હૂએ વલી રે દેખાવા. ૧૨
કે ચાર યારી બના, કો વલી રે નાંહાં; *૧૩

તૌ નત મન હૈની, વૈ ઇબાદત રીતા;
અને નસદન કહો, મન ધર પીતા. રે તૂહી. ૧૪

ઇમાંન સેતી મૂમના, સબબ ઇબાદત જાંન રે,
સબબ ઇબાદત જાન;

જે વલીયૂકી રીત હૈ, સૂધી મન પૈછાંન રે,
સૂધી મન પૈછાંન. ૧૫

૨૦૩૯ બલ

સુનો જીવહો, સુનો વીર હો,
ઈબાદત હૈ કરની, વલીયૂ રીતે મન ધરની;
મુજતહિદૂ જૂ રે આખા, સહી દાખાજી. ૧

સુનો જીવ હો, સુનો વીર હો,
તસદીક હૈ ઇમાંના, ઓસકા ધોર આખા બયાંના;
ઇબાદત સબબ કહીએ, મન ધર લહીએજી. ૨

સુનો જીવ હો, સુનો વીર હો,
હૅ ઇબાદત મન ધરની, વલીયૂ કેરી જૅસી ચલની;
જે મુજતહિદ આખે ઍના, મન ધર લૅનાજી. ૩

સુનો જીવ હો સુનો વીર હો.
સાહબ જે મજહબ કેરે,મુજતહિદ બૂઝો સવેરે;
જનૂને હૅ મજહબ કીતા, સહી કર દીતાજી. ૪

સુનો જીવ હો, સુનો વીર હો,
અનૂ પર કરમ કીયા દહી, ચાર યારી વૅ હૂએ સહી;
અનેક મજહબ સીસ ધર લહીએ, સાચે કહીએ જી. ૫

સુનો જીવ હો, સુનો વીર હો,
વલીયૂને જે સીસ ધર લીતે, અનંત વલી એ દેખીતે;
એ ઠાંમ બના વલી નાંહાં, કસી ઠાંહાંજી. ૬

સુનો જીવ હો, સુનો વીર હો,
અનંત વલીયૂ કેરા નાંમા, વલી હૂએ એ મજહબ ઠાંમા,
ઓર ગવાહીકા નાંમા, કસહી ઠાંમાજી. ૭

સુનો જીવ હો, સુનો વીર હો,
વલીયૂકી કરોને રીતા, જનૂકૂ હૅ ચાતે રે મીતા;
સીધી રાહા તો રબની ચાએ, વલી કૅલાએજી. ૮

સુનો જીવ હો, સુનો વીર હો,
નસીહત સહી બૂઝો બાતી, જો છુટા ચાહો જાતી;
તો એ સુન સુન લોને ઍના, મનમાં દૅનાજી. ૯

૨૦૪૦

અરે સુનરે ઇમાંની, દીન કે ઍના;
સહી સુન સુન એ ઇબાદત, રીત ચંત રે દૅના. ૧

જે ઇમાંનકા સબબ, કામિલ કલાયા;
એ સુનત જમાતકા, અકીદા સુનાયા. ૨

જૂ કોઇ રે કસી, કાંમકૂ હૅ ચાતા;
ઉસ કાંમ કાજે, હૅ સબબ બનાતા. ૩

યૂ ઇબાદત કેરી, બૂઝો રે રીતા;
કે ઇમાંન કામિલ, એ સબબ રે કીતા. ૪

એ અકીદા સુનત, જમાત હો કેરા;
એ સુન સુન સહી કર, લીજીઓ સવેરા. ૫

જે સુનત જમાત, કહીએ ચાર યારી;
એ અકીદા અનૂકા, જે જમાત સારી. ૬

સો મુજતહિદૂ કેરે, મજહબ માંહાં;
વૅ મજહબ બના, કો સુની રે નાંહાં. ૭

વૅ મજહબ સુન સુન, ચંત રે દીજે;
અને ઇબાદત ઍસી, નત નત કીજે. ૮

અરે સુન રે ઇમાની, ભએ ઇબાદત બૅના;
નત દીન મન ધરના, સો નત નત સુનના. ૯

નત ઇબાદત કરની, ઇબાદત બૅના;
જૂ મુજતહિદૂ કૅરા, સહી રે કૅના. ૧૦

હુઇ તારીખ સાતમી, જીલકાદ માસા;
સો ઇબાદત બૅન, લખનેકી આસા. ૧૧

અને અગાર સૅાને એક, જાંનો રે સાલા;
એ સુન સુન એતના, કહો રે નત હાલા. રે તૂહી. ૧૨

ઇમાંની મન લાહેસી, ઇબાદત કેરે બૅન રે,
ઇબાદત કેરે બૅન;

જૂ મુજતહિદ્દ આખીયા, મન રાખો વૅ કૅન રે,
મન રાખો વે કેન. ૧૩

૨૦૪૧ ચાલ.

ઇમાંની મૂમન, ઇબાદત કરની,
વલીયૂં કેરી, રીત મન ધરની.

ઇબાદત કરની મૂમન, સુન દીનકી બાત રે;
સીખોને ચલની ઓનકી, વલી હૂએ જે જાત રે.

મુજતહિદ્દને જે આખીયા, સુન સુન લીજે ઍન રે;
વલી હૂએ ઓસ રાહાથી, સહી જો માને કૅન રે. ૧

દીન હે દરીયા, થાહા નાં પાયા;
તારૂ બના, ડૂબતા દેખાયા.

તારૂ બના જે પૅરીએ, ડૂબે વૅ દરીએ માંહે રે;
કિનારા ઓનૂ નાંહે પાહીઆ, ખબર અનૂકી નાંહે રે.

મુજતહિદ્દ હે રબને કીએ, ખાતમ નબી કે કારને;
દરીઆકૂ વે પૅરે સહી, કિનારેકૂ પૉંચે ધારને. ૨

જે દીસે રે નૅનૂ, નાં દરપન ચાહીએ;
જે બાલા ભી બૂઝે, વે ઍન કયૂ છુપાહીએ.

મજહબમાં વલી હૂએ, એ ઍન કેરે વારને;
મુજતહિદ હે રબને કીએ, નબીકે દીનકે કારને.

હકકૂ જે જાકર પોંચીએ, વલી હૅ ઓસકા નાંમ રે;
વૅ સબ વલી હૂએ સહી, મજહબ કેરે ઠાંમ રે. ૩

એ જાહર નિશાંનીઆં, વલી હૅ દેખાતે;
મજહબૂ માંહે, હોતે હૅ જાતે.

મજહબ માંહે વલી હોવે, જાહર એ નિશાંનીઆં;
હકકુ જે પોંચે વલી હૂએ, બાત એ સહી જાંનીઆં.
મુજતહિદ તારૂ સહી જાંનો, દીસે પરગટ નૈન રે;
વલી કિનારે પૉચીએ, ઓનૂ કે મજહબ મૅન રે. ૪

મુજતહિદ્દૂ બના, પંથ જે કરાએ;
કિનારે નાં પોંચે, હૅ ડૂબતે દેખાએ.
મુજતહિદ્દૂ બના ઑર કાચા, પંથ હૅ બંધાવતે;
વલી નાંહિ ઓસ પંથ માંહે, નજરૂ કો આવતે.
ડૂબે કેરી નિશાંનીઆં, પરગટ જે દીસે સહી;
હુકમ સહી નાં પૉચીઆ, કીઆ જે થા અપના દહી. ૫

જાહર પટતરા, સુનને ઇમાંની;
મજહબ જાજ, જેસી રે નિશાંની.
મજહબ જેસા જાજ દરીઆ, પાર જાંનેકૂ બેઠીએ;
કિનારેકૂ પોચને જાજ દરીઆ, બૅઠ માંહે પેઠીએ.
શુકર કીજે બૅડ જાજૂ, રબને ઍસે કીએ;
ખાતમ નબીકી દોસતી. રબને બના હમકૂ દીએ. ૬

કભી કો મજજૂબ, વલી હૅ દેખાવે;
વે મજહબ બાહર, હૅ નજરૂ આવે.
મજજૂબ કો વલી દેખાવે, દીસે વૅ મજહબ બાર રે;
મજહબકે વૅ બાહર નાંહાં, સુનો વૅ બિચાર રે.
મજહબ માંહી વલી હૂઆ, બાહરસે લીઆ જાંન રે.
સંભાલ જો નાં સકીઆ, ફિરતા હૅ ગૅલા માંન રે. ૭

આવે દુની રીતથી, સુધીઆ તૅા કુછ ઓસમાં નાંહી;
જાહર નિશાંની દેખોને નૅનાં, નાંહી કસે પંથકે માંહી. ૮

કપડે તનશી, સુધીઆ ગહી;
તૉ મૂએ બાજ ઓસશી, ખબર નાં પાહી.

સુધીઆ ગમાહી તન ઢાંપને, ઍસી હૂઈ જાત રે;
અવર કોઇ પંથશી, બૂઝતા નાંહી કો બાત રે.

મજહબ બના વલી હોતા, અવર પંથ હેં જા રેતા;
કૂછ ભી નિશાંની ઑર પંથશી, આપ તન માંહી આંનતા ૯

૨૦૪૨

ઇમાંમ આજમ કેરા, જે મજહબ મેરા;
અબી હનફી જે કૂતે, હે બૂઝીએ સવેરા. ૧

બીબી હનીફા અનૂશી, માકા રે નાંમા;
માતા નાંમસૂ મશહૂર, થા મુલક ઠાંમા. ૨

અબૂ હનીફ કુનીયત, હૂઇ તૉ જાનૉ;
જે ઇમામ આજમ, નાંમ રે પછાંનૉ. ૩

સહી રહમત અનૂકૂ, કરે રે દહી;
અનૂ ઇજતેહાદ કેરી, બાત સહો રે લહી. ૪

હૂઆ લોક ઑાત હનફી, મજહબ કેરા;
જે ઇમામ આજમને, શીઆ રે સવેરા. ૫

અને હનફી મજહબ, હેં રે કૅલાતા;
એ મશહૂર જગમાં, સહી રે બાતા. ૬

અને શાગરિદ ઓનૂકે, હૂએ ઍસે રે કહીઍ;
કે વેં ભી મુજતહિદ, બૂઝનેં લહીએ. ૭

હૂએ અનૂમાંહી મશહૂર, દો રે નાંમા;
ભી ઓનૂકે હુકમ પર, સબ જગ કરૅ કાંમા. ૮

વેઁ ઇમામ યૂસફ, નાંમ હે કતે;
ભી ઇમામ મોહંમદ, હેઁ નાંમ સુન લેઁતે. ૯

એ મશહૂર શાગરિદ, કેરી રે જાતી;
ઇમિામ આજમકે શાગરિદ, બૂઝીઓ બાતી. ૧૦

સહી ઇમામૂકે બેઁનૂમાં, હે એ ભી રે બોલે;
સો ઇમિામૂકે બોલકે, બોલ આએ રે તાલે. ૧૧

કભી આસાંન હુ કીએ, બોલ ઇમામૂ કેરે;
ઍસે બોલ તોઁ અનૂકે, હેઁ બૂઝીઓ સવેરે. ૧૨

હે કહી ઠાંમ અનૂને, બેઁન કીએ રે આસાંના;
સહી ફતવા ભી અનૂ પર, બેઁાત ઠાંમ હેઁ જાંના. ૧૩

એ ઇમિામકે શાગરિદ ઍસે રે કહીઍ;
એ મુજતહિદ હેઁ અસે, બૂઝ કર લહીએ. ૧૪

એ મજહબ હનફી, બૂઝો રે નાંમા,
સહી ઓનૂકે બેઁન, ભી ઓસ ઠાંમા. ૧૫

એ મજહબ કેરી, બૂઝો રે રીતા,
સો હનફી મજહબ, બૂઝો મન ધર પીતા. ૧૬

એ મજહબ ઇમામ, આજમ કેરા;
વેઁ હનીફ નાંમસૂં, બૂઝીઓ સવેરા. ૧૭

એ મુજતહિદ ઇમામ, આજમ રે કહીએ,
જનૂ મજહબ કીતા, એ સુનકર લહીએ. ૧૮

ભી એ હેઁ અકીદા, સુનત જમાતા;
કભી મુજતહિદ ખતા, હે કરતા સુનાતા. ૧૯

ઇમામ શાફી કેરા, મજહબ કહીઍ;
એ મજહબ દૂજા, સુનકર લહીઍ. ૨૦

ભી ઇમાંમ માલિક, હૅ મજહબ કીતા;
એ મજહબ તીજા, હૅ રે સુનીતા. ૨૧

અને ઇમામ અહમદ, હંબલી નાંમા;
એ ચૅાથા મજહબ, કેરી રે ઠાંમા. ૨૨

અલ્લા રહમત કરે, ચારૂકે નાંમા;
એ ઇમામ જે ચારૂ, કીએ ઇજતેહાદ કાંમા. ૨૩

ભી શાગરિદ ઓનૂકે, જનૂ ઇજિતેહાદ કીતા;
ભી અનૂ પર રહમત, કરે રે મીતા. ૨૪

એ હક બના રાહા, કુછ ઑર નાંહી ચાતે;
એ હક કેરી રાહાકૂ, હૅ સહી રે ઢુંડાતે. ૨૫

કહીઍ અપને ઇમામને, હક હૅ પાયા;
જે હનફી મજહબ, હૅ રે કૅલાયા. ૨૬

અને દૂજે હકકૂ, હૅ રે ઢુંડાતે;
એ હક બના ઑર કુછ, નાંહી રે ચાતે. ૨૭

કે હક તૉ એક હૅ, ચાર રે નાંહાં;
એ સહી કર સમજના, હૅ મન માંહાં. ૨૮

સો અપને ઇમામને, રાહા હકકી પાઈ;
યૂ યકીનસૂ ઇમાની, બૂઝીઓ ભાઇ. ૨૯

અને દૂજે હૅ હકકૂ, ઢુંડતે કહીએ;
એ અકીદા સાચા, મન માંહી લહીએ. ૩૦

પણ હક બના અવર, કુછ ચાતે રે નાંહાં;
નાંહી ગૅર કુછ આતા, અનૂ પંથકે માંહાં. ૩૧

પન સહી હૅ હક્કકૂ, હૅ રે ઢુંડાતે;
એ હનફી મૂમન, મન સહી હૅ લાતે. રે તૂહી. ૩૨

ઇમામ અપને મજહબકે, હકકૂ પૉચે જાંન રે,
હકકૂ પૉચે જાન;
દૂજે હકકૂ ઢુંડતે, સાચા યૂ મન આંન રે,
સાચા યૂ મન આંન. ૩૩

૨૦૪૩ નજમ.

ઇમાની હો ઇબાદત કરની રે, તમે સુનૉ રે;
રીત મજહબ મન ધરની રે, તમે સુનૉ રે. ૧

હકકૂ પૉચા કહીએ રે, તમે સુનૉ રે;
ઈમામ હમારેકૂ લહીએ રે, તમે સુનૉ રે. ૨

હક તૉ એક હૅ જાંનૉ રે, તમે સુનૉ રે;
મજહબ ચાર હૅ પછાંનૉ રે, તમે સુનૉ રે. ૩

ચલનીકી જૂઈ ચાર રીતા રે, તમે સુનૉ રે;
ચારૂ તૉ નાંમ હૅ સુનીતા રે, તમે સુનૉરે. ૪

કહૅ એ ચારૂ હક પાયા રે, તમે સુના રે;
તૉ હક એક નાં કૅલાયા રે, તમે સુનૉ રે. ૫

યૂ તૉ નાં હૅ સુનોને ઈમાની રે, તમે સુનૉ રે;
હક એક બાત સહી જાંની રે, તમે સુનૉ રે. ૬

સુની યૂ સહી મન દીજૅ રે, તમે સુનૉ રે;
ઈમાંમ આજમકા નાંમ લીજૅ રે, તમે સુનૉ રે. ૭

કહીઍ અનૂ હક સહી પાયા રે, તમે સુનૉ રે;
અકીદા એ સાચા દેખાયા રે, તમે સુનૉ રે. ૮

દૂજે હૅ હકકૂ ઢુંડાતે રે, તમે સુનૉ રે;
હક બના ઑર નાંહી ચાતે રે, તમે સુનૉ રે. ૯

અકીદા હૅ ઍસા મન ધરના રે, તમે સુનૉ રે;
મજહબ એક મન કરના રે, તમો સુનૉ રે. ૧૦

વલીયૂકી એ સહી રીતા રે, તમે સુનૉ રે;
મજહબ એક ચંત દીતા રે, તમે સુનૉ રે. ૧૧

હક પાયા ઈમામકા જાંનૉ રે, તમે સુનૉ રે;
હક અનૂ સહી પાયા માંનૉ રે, તમે સુનૉ રે. ૧૨

જગમાં તૉ વલી વૅ કૅલાએ રે, તમે સુનૉ રે;
રબને અનૂકૂ ચાએ રે, તમે સુનૉ રે. ૧૩

દુઆ રબૅ કબૂલ તૉ કીની રે, તમે સુનૉ રે;
બાલેથી ભી રૅવૅ નાંહી છાંની રે, તમે સુનૉ રે. ૧૪

કરની ઈમાની વૅ રીતા રે, તમે સુનૉ રે;
વલીયૂ જે કાંમ ચંત દીતા રે, તમે સુનૉ રે. ૧૫

વલી હૂએ બૉત બૉતેરે રે, તમે સુનૉ રે;
હનફી મજહબ કેરે રે, તમે સુનૉ રે. ૧૬

હિંદૂસતાન મુલક્કા એ નાંમા રે, તમે સુનૉરે;
મજહબ હૅ અસ ઠાંમા રે, તમે સુનૉ રે. ૧૭

માવરનહર બદખશાન કહીઍ રે, તમે સુનૉ રે;
મુલક દો હૅ એ લહીઍ રે, તમે સુનૉ રે. ૧૮

હનફીકે મજહબ માંહાં રે, તમે સુનૉ રે;
મજહબ ઑર કુછ નાંહાં રે, તમે સુનૉ રે. ૧૯

તુરકસતાન મજહબ ઈમાની રે, તમે સુનૉ રે;
હનફીકી રીત ઑર નાં જાંની રે, તમે સુનૉ રે. ૨૦

રૂમ માંહી હનફી હૅ સારે રે, તમે સુનૉ રે;
શૅરમાં જે રૅતે હૅ કિનારે રે, તમે સુનૉરે. ૨૧

કે એ સબ હનફી કૅલાએ રે, તમે સુનૅા રે;
મુલક જે પાંચ હૅ ગણાએ રે, તમે સુનૅા રે. ૨૨

દેખો ખૂબી મજહબ કેરી રે, તમે સુનૅા રે;
હનફીકે નાંમકી સવેરી રે, તમે સુનૅા રે. ૨૩

મજહબ અપના હૅ ઍસા રે, તમે સુનૅા રે;
ચહું ચક જાંનૅ સબ વૅસા રે, તમે સુનૅા રે. ૨૪

શુકર હૅ કરના ઈલાહી રે, તમે સુનૅા રે;
ઍસી રાહા સૂધી હૅ પાહી રે, તમે સુનૅા રે. ૨૫

૨૦૪૪

ઍસા ઈમામકા મજહબ, કીઆ મકબૂલ દહી;
સો ઈમામ આજમકા, બૂઝો રે સહી. ૧

કે પાંચ રે મુલકૂને, સહી કર લીતા;
ઍસા મકબૂલ મજહબ, કીઆ રે મીતા. ૨

અને છઠા જે મુલક, હૅ રે ખુરાસાના;
ભી ઓસ માંહી મજહબ, એ પૅાચા હૅ જાંના. ૩

અને રૂમકી હદ, જાં લગ હૅ કૅલાતી;
હૅ તાં લગ હનફી, બૂઝો રે બાતી. ૪

પન ઈરાન ને ઈરાકમાં, એ રે નાંહાં;
નાંહી વૅ તો ચારૂ, મજહબ માંહાં. ૫

વૅ તૅા મજહબ ચારૂકે, નાંહી તાબે રે કૅલાતે;
વૅ તૅા ઑર કુછ પંથી, હૅ રે કૅલાતે. ૬

જે કુછ કુછ ભેદ, હૅ અનૂકા પાયા;
સો ઈમાનકી ફસલમાં, હૅ આખર લખાયા. ૭

ઉઆં દેખેસૂ હકીકત, અનૂકી જનાવેં;
સો કુછ કુછ ભેદ, હેં અનૂકા પાવેં. ૮

અબ અનૂ બના ઑર જે, બૂઝો રે ઠાંમા;
હેં સબ જાગો હનફી, મજહબ નાંમા. ૯

દેખો ખૂબી એ હનફી, મજહૅબ કેરી;
એ સુન સુન બેગૅ, કબૂલો સવેરી. ૧૦

અને જે જે હેં રહતે, દરીઆ કિનારે;
વેં શાફીકે મજહબ, માંહેં રે સારે. ૧૧

જે દરીઆકે બેટમાં, હેં રહતે રે સુનાતે;
વેં શાફીકે મજહબ, માંહેં હેં કૅલાતે. ૧૨

અને મકેકે આસપાસ, કોઈ કોઈ ઠાંમા;
હેં માલકી મજહબ, બૂઝો રે નાંમા. ૧૩

અને મકે માંહેં થોડે, હેં બાસ રે બસાવેં;
જે માલકી મજહબ, કેરે રે કૅલાવેં. ૧૪

અને કોઈ કોઈ હંબલી, મજહબ કેરે;
સો માલકીયુ સેતી, બૂઝો થોડે સવેરે. ૧૫

એ ભી મકેકે આસપાસ, હેં રે રૅતે;
ઈમાંમ હંબલ કેરા, જે મજહબ લૅતે. ૧૬

અને બદૂઊકી થોડી, હેં પાદશાહી;
સો મકેકે પાસે, હેં ખબર સુનાહી. ૧૭

હેં થોડેક લોક, થોડે રે ગાંમા;
વેં પાદશાહી કેરા, હેં ધરતે નાંમા. ૧૮

વેં જદી મજહબ, કે હેં કૅલાતે;
અને થોડે થોડે અનૂમાં, હેં શાફી રે સુનાતે. ૧૯

બાકી રહતે હૈ જદી, મજહબ કેરે ;
સો ચારૂ મજહબ,થી જૂદે રે અનેરે. ૨૦

એ જદી મજહબ, ચારૂથી જૂઆ :
એ થોડે બરસૂ , અબ હૈ હૂઆ. ૨૧

બાકી હનફી મજહબ, દીસૈ સબ ઠાંમા :
જૂ મુલકૂ કેરે, લીએ રે નાંમા. ૨૨

તૂ સુન રે ઈમાંની, દીનકે ભાઈ;
એ મજહબ કેરી,.બાત ખૂબી રે દેખાઈ. ૨૩

હો હનફી ભાઈ, બેગે પંથ રે ચલના :
અને એક કર મનમાં, એતના ધરના. રે તૂહી. ૨૪

હનફી હોઇએ મૂમના, કીજે ઈબાદત રીત રે,
કીજે ઈબાદત રીત :
જૈસી અસ મજહબમાં, વૈ મન ધરની પીત રે,
વૈ મન ધરની પીત. ૨૫

૨૦૪૫ પહેલ.

સુન ઈમાની દીનકી રીતા રે;
સુન સુન કરની મન ધર પીતા રે. ૧

ઈબાદત નેહ સેતી સહી કરની રે;
રીત વલીયૂકી સહી મન ધરની રે. ૨

જે કાંમ કરતે વલીયૂકી જાતી રે;
વૈ કાંમ કરો નત આપ જાતી રે. ૩

ઈબાદત કેરા સુનો વૈ બયાંના રે;
સુન સુન યાદ રાખો મન ધયાંના રે. ૪

મેરે મન માંહે એ ચાવા રે;
ઈબાદત કેરા બયાન લખાવા રે. ૫

કડી બંદ હૂ લખના ચાતા રે;
અદકા બોલ કડી બંદૂ આતા રે. ૬

અદકા બોલ બેહૂદા દેખાતા રે;
મસલે માંહી નાં ખૂબ લગાતા રે. ૭

અદકા બોલ જે મસલે માંહાં રે;
વેં તો હેં ખૂબ લાગે નાંહાં રે. ૮

કડી બંદ ઑના મસલે લખાહૂ રે;
બોલ તો અદકા નાં ઓસ માંહી લાહૂ રે. ૯

કડી બંદ જો નાંહી લખાતા રે;
પાધરી લખતે ડર હેં આતા રે. ૧૦

ચોર રખે બોલ ઓછા કરાવેં રે;
કે લે અદકે માંહી મિલાવેં રે. ૧૧

તબ તો સૂધી રાહા ભનાવેં રે;
ખૂને જા ગવારૂકૂ ભુલાવેં રે. ૧૨

નાંમ લે અનૂકૂ મેરા બતાવેં રે;
એ ડર બૉત મેરે દલ આવેં રે. ૧૩

અસ કાજેં હૂ કડી બંદ લખાતા રે;
બૉત માંહી બોલ અદકા હેં આતા રે. ૧૪

પણ કયા કીજે કુછ નાંહી ચારા રે;
ડરકે લીતે એ સોચ સવારા રે. ૧૫

૨૦૪૬ બયાન.

પૅલા પાકી હો કેરા, સુન રે બૅના;
પૅલા વજૂકા બયાંન, ચંત રે દૅના. ૧

સુનૅા ફરજ વજૂકે, ચંત હૅ ધરના;
સો સરકે બાલકી, જટ તક લૅના. ૨

ભી હુડીકે નીચે, તક રે ધુલાહો;
એ તરફ દો ઍસી, ધોને ચંત લાહો. ૩

અને કાંનૂ દોનૂ, લો લો તક જાનૅા;
એ બીચ માંહૅ ધોના, મન રે આંનૅા. ૪

એ ચારૂ ખૂટ, બૂઝો મૂંહૂ કેરા;
એ બીચ માંહૅ ધોના, બૂઝીઓ સવેરા. ૫

પછૅ કુનીઆં તક, હાથ રે ધુલાહો;
સો કુનીયૂ સેતી, ધોને મન લાહો. ૬

કે કુનીઆં ભી આવૅ, ધોનેકે માંહાં;
કે ધોનેકે બાર, રૅવૅ રે નાંહાં. ૭

પછૅ ધોને પગ, દોનૂ ઘુટીયૂ સેતી;
સો ધોને માંહે ઘુટીઆં, આવૅ હૅ રે જેતી. ૮

અને ચૅાથે ભાગ સીસકૂ, મસા રે કરાહો;
સો પેશાનીકે તરફથી, મન રે લાહો. ૯

પૅલે મસા રે કીએ બાજ, પગ હે ધોવા;
કહી ધોનેકી રીત, વૅસી ચંત રે દેવા. ૧૦

બૂઝો પગૂકા ધોના, પૅલા રે આખા;
અને મસેકા બોલ, પછૅ રે દાખા. ૧૧

કે ધોનેકે સાથે, કહા ધોના સુન લેના;
ઓસ કાજે પઢીઆ, કુછ મસેકા બેના. ૧૨

કુછ દોબારા ધોને, પગ જાનો રે નાંહાં;
સો સુન સુન સમજના, દલ કેરે માંહાં. ૧૩

અને મસે હો કેરી, સુન રે રીતા;
વે રીત રે સુનકર, એ યાદ રાખો કર પીતા. ૧૪

કે હાથ જે ભીગે, વજૂ રે કરાતે;
બૂઝો વે તો મસેકૂ, કાંમ નાંહી આતે. ૧૫
બૂઝો મસેકે ડાંમા, ઓસ ભીગે નાંહી ચલતા; *૧૬

વે ભીગે જે હાથૂમાં, કાંમ આવે રે નાંહાં;
કે ઓસ સેતી, મસા કીજે જસ માંહાં. ૧૭

તો નવા હે પાની, બાસન સૂ લીજે;
કે પીછે તો મસા, ઓસ ભીગેથી કીજે. ૧૮

અને ડાઢી ભી ચોથે, ભાગ હો કેરી;
સહી ઓસે ભી મસા, કરના સવેરી. ૧૯

સો ભી સીસકે મસે, કેરી હો રીતા;
જૂ બાસનસૂ નવા, પાની રે લોતા. ૨૦

સો મૂકી તરફથી, ગણે ચોથા રે ભાગા;
જે જડૂ સેતી બાલા, મોહકૂ હે લાગા. ૨૧

યૂ ચોથા ભાગ ડાઢીકા, મસા રે કીજે;
એ ડાઢીકે મસેકી, રીત સમજને લીજે. ૨૨

જો મસા કીએ બાજ, બાલ રે ખસાવે;
તો ફિર મસા કરને, નાં મન રે લાવે. ૨૩

યૂ લખે હો કેરો, બૂઝો રે રીતા;
જો વજૂ કીએ બાજ, નખ દૂર લે કીતા. ૨૪

તો ફિર રે ધોનેકી, હાજત રે નાંહાં;
એ ફરજ વજૂકે, બૂઝો કહો દલ માંહાં. રે તૂહી. ૨૫

ફરજ વજૂકે જાંનીએં, સુન સુન એ હૅ બૅન રે,
સુન સુન એ હૅ બૅન;
સહો કર દીજૅ ચંતમાં, મુજતહિદ કેરે કૅન રે,
મુજતહિદ કેરે કૅન. ૨૬

૨૦૪૭

અને સુનત રે વજૂકે, બૂઝો રે મના;
એ સુન સુન સહી કર, બૂઝો રે તમના. ૧

વૅ પુંચે તક પૅલા પૅલ, ધોઇએ રે હાથા;
સો હાથ રે ધોઇએ, પુંચેકે સાથા. ૨

સો સુનત રે પુંચે તક, હાથ રે ધોલાવૅ;
સો તીન બાર ધોના, મન રે લાવૅ. ૩

સો દોના હાથ, પૅલા હૅ ધોના;
એ ધોનેકી બગત, યૂં સુન કર લૅના. ૪

કભી પાની સેતી બાસન, હોવૅ રે નંના;
તો ડાબે હાથ સેતી, લીજૅ એ હૅ સુનના. ૫

લે ડાબેથી જમને પર, ડાલૅ રે પાંની;
કે હાથ ધૂએ જમના, એ રીત હૅ જાંની. ૬

પછૅ ડાબા હાથ, ધોએં એ રીતા;
જૂ ડાબે હાથમાં, થા બાસન રે લીતા. ૭

કભી બડા બાસન, હોવૅ પાંની કેરા;
અને નંના બાસન, પાસ હોવૅ નાં અનેરા. ૮

હોવૅ બડા ભી ઍસા, નાં ઉચાયા જાવૅ;
તૉ અસ રે રીતૅ, હાથ રે ધોલાવૅ. ૯

તૉ ડાબે હાથકી ઉંગલીઆં, કર એગઠી બાવૅ;
પન હથેલી પાંનીકે, નાં માંહી રે ડૂબાવૅ. ૧૦

યૂ ડાબે રે હાથસૂ, હાથ જમના ધોલાવૅ;
સો ઉંગલીયૂ ઉંગલી, ધોતે મસલાવૅ. ૧૧

યૂ બાર રે તીના, હાથ જમના ધોના;
પછૅ જમના રે હાથ, પાની માંહૅ બાંના. ૧૨

પછૅ ધોયા હાથ બાવૅ, જાં તક રે ચાવૅ;
પછૅ ડાબા હાથ, લે ઓસથી ધોલાવૅ. ૧૩

જબ હાથ પર નજાસત, જબ હોવૅ રે નાંહાં;
તબ રીત એ કહી, બૂઝો મન માંહાં. ૧૪

અને હાથ પર નજાસત, જબ હોવૅ રે જાંનૉ;
તૉ દૂર કરના ઓસકા, કિસી રીત મન આંનૉ. ૧૫

કે બાસનકૂ પલીતી, લાગૅ રે નાંહાં;
ઍસી ચંતા કરની, મનકે માંહાં. ૧૬

તબ ફરજ હૂવડા, દોનૂ રે હાથા;
જબ નજાસત હોવૅ, હાથૂકે સાથા. ૧૭

અને અલ્લાકા નાંમ, પૅલા પૅલ લીજૅ;
એ સો બિસમિલ્લા, પેલી જાૂ બૂઝા ચંત દીજૅ. ૧૮

એ બૂઝો સુનત, નાંમ અલ્લાકા લૅના;
ભી દાતન કરની, મન સુનત હૅ દૅના. ૧૯

એ સુનત દાતન, વજૂકે સાથા;
કે વજૂ કરતે, લેઓ દાતન હાથા. ૨૦

અને મજમજા કરના, સો ગરગરા કહીઍ;
વેં તીન બાર, સુનત લહીઍ. ૨૧

અને નાક માંહેં તીન બાર, બાંના રે પાંની;
સહી એ ભી રે સુનત, હૅ રે જાંની. ૨૨

દોનૂ મુખ નેં નાકકા, પાની જજ્જૂઆ લીજેં;
એ સહી કર સુન, મન એતના દીજેં. રે તૂહી. ૨૩

સુનત વજૂ કેરડે, સુન સુન રાખો મન રે,
સુન સુન રાખો મન,

હુકમ માંહી લાહોઍ, ખેંચ ખેંચ અપના તન રે,
ખેંચ ખેંચ અપના તન. ૨૪

૨૦૪૮

ભી ખિલાલ કરની, ડાઢી હૅા કેરી;
સહી એ હૅ સુનત, બૂઝીઓ સવેરી. ૧

સો ઉંગલીયૂ સેતી, ડાઢીકૂ ફેરાહો;
સો કંગઇકી રીતેં, મન રે લાહો. ૨

અને ઉંગલીયૂ માંહેં, કરની ખિલાલા;
સો દાઢીકી રીતેં, જેંસા આખા રે હાલા. ૩

દો હાથકી ઉંગલીયૂ, લે એગઠી કરાંની;
સો ઉંગલીયૂમાં, ઉંગલીઆં બાની. ૪

અને પગકી ઉંગલીયૂ, હાથૂ ખિલાલા કરાવેં;
એ ખિલાલ હૅં સુનત, સહી મન લાવેં. ૫

અને તીન બાર ધોના, જે ધોના મન રે લહીએ;
બૂઝો એ ભી હૅ સુનત, સહી કર કહીએ.

અને મસા ભી કરના, સીસ રે સારા;
હૈ એ ભી સુનત, મન બૂઝીઓ કરારા. ૭

અને મસા કરના, દોનૂ રે કાંના;
હૈ એ ભી સુનત, સહી રે જાંના. ૮

સો સીસકે મસે, કેરે રે પાની;
હૈ કાંનૂકે મસેકો, બાત ઐસી રે જાંની. ૯

અને નીયત કરની, એ ભી સુનત સુનાઈ;
અને તરતીબ કરની વજૂ, સુનતમાં આઈ. ૧૦

જૂ કુરાંનમાં આયત, હૈ બૂઝો રે રબ્બાની;
સહી તરતીબ કેરી, યાદ રાખો વૅ નિશાની. ૧૧

કે મૂં હૈ ધોના, પૅલા ફરમાયા;
અને હાથૂકા ધોના, પીછે હૈ સુનાયા. ૧૨

પીછે મસા હૈ કરના, હુકમ રે કીતા;
અને પગૂકા ધોના, પીછે હુકમ રે દીતા. ૧૩

એ તરતીબ સેતી, વજૂ રે કરની;
સો સુનત રે રીત, મન રે ધરની. ૧૪

સબ સાથ સાથ ધોના, એ સુને હૈ બૅના;
કે છેટા નાં કરના, કુછ ધોનેકે મૅના. ૧૫

જૂ મૂં પૅલા ધો કર, બૅર રે લગાવૅ;
અને ટિકેકે પીછે, હાથ રે ધોલાવૅ. ૧૬

યૂ છેટેકી રીત, કરની નાંહાં;
સબ સાથે હૈ ધોના; વજૂકે માંહાં. ૧૭

એ જાંનો રે સુનત, કેરી રે રીતા;
એ સુન મન ધરના, કરં રે પીતા. ૧૮

અને જમને પાસેથી, શરૂ કરના જાંનૉ;
હૅ એ તૉ મુસતહબ, સહી રે પછાંનૉ. ૧૯

અને મસા જે કરના, ગરદન કેરા;
હૅ એ ભી મુસતહબ, બૂઝીઓ સવેરા. ૨૦

થે જમનેથી નબીજી, કાંમ શરૂ રે કરતે;
સો હમેશૉ તરક, નાં કભી દિલાતે. ૨૧

એ તબીયત કાજૅ, ધરા મુસતહબ નાંમા;
વૅ સુનત કે તરક કભી, કરતે કાંમા. ૨૨

સુનો નબી જસ કાંમકૂ, કભી તરક દિલાતે;
વૅ બૂઝો રે સુનત, હૅ રે કૅલાતે. ૨૩

તમે સુનો માઅને, મુસતહબ કેરે;
કે કરના ખૂબ, હૅ યૂ બૂઝીઓ સવેરે. રે તૂહી. ૨૪

તરક કીએ ફરજકૂ, વજૂ નાં હૂઇ સુન બાત રે,
વજૂ નાં હૂઇ સુન બાત;
સુનત નબી નેહસૂ, રાખો અપની જાત રે,
રાખો અપની જાત. ૨૫

૨૦૪૯

સુનો ભાંનનારે એતે, હૅ વજૂ હો કેરે;
ભાગૅ જસથી વજૂ, વૅ સુનીઓ સવેરે. ૧
કુછ બાર આવૅ મૅદાંન નૅ, પેશાબકી ઠાંમા; *૨
જૂ બાવ નૅ કીડા, ભી ઑાર ભી કૅલાવૅ;
દોનૂ તરફથી બાર, આવૅ વજૂ રે ભગાવૅ. ૩
ભી ઑાર કુછ નજાસત, નિકલૅ તના;
જૂ લોહી નૅ પીપ, ઑાર બૂઝો ભી મના. ૪

જબ ઓસકે ડાંમથી, તલ આવૅ રે બારા;
તબ વજૂ રે ભાગૅ, સહી બૂઝો રે બિચારા. ૫

ભી મૂં ભર પીછા, ડાલે હો સેતી;
સહી ઓસથી ભી બૂઝો, વજૂ હૅ ભગાતી. ૬

પીછે ડાલૅ વૅ કદૂઆ, કે હોવૅ રે ખાંના;
પીછે ટૂકડે હોવૅ, કે પાની રે જાંના. ૭

યૂ ડાલા રે પીછા, હર કછુ રીતા;
હૅ વજૂ રે ભાગતી, યૂ હુકમ રે દીતા. ૮

પણ બલગમ સેતી, વજૂ ભાગે રે નાંહાં;
પછૅ સરથી આવૅ, કે સીનેકે માંહાં. ૯

અને લોહી ભી મૂંથી, થૂક સાથે રે આવૅ;
અને થૂક જો લોહીથી, ઑાત રે દેખાવૅ. ૧૦

ભી ઓસથી વજૂ, ભાગતી નાંહાં;
જો પીલા રંગ હોવૅ, થૂકકે માંહાં. ૧૧

અને થૂક જો હૂવડા, રંગ રે રાતા;
તૉ વજૂ હૅ ભાગતી, બૂઝો રે બાતા. ૧૨
અને મૂં ભર પીછા, કભી નાં રે ડલાવૅ;
પન થોડા થોડા, એક મલકમાં આવૅ. ૧૩
વૅ એગઠા કીએથી, જો મૂં રે ભરાવૅ;
ભાગૅ વજૂ જો એતના, એક મલકમાં આવૅ. ૧૪
હોવૅ મૂં ભર જેતા, દો મલકૂ મૅના;
તૉ એ વૅસા નાં, હૂઆ રે સુનના. ૧૫
તૉ અસથી વજૂ, નાંહી રે ભગાતી;
એ સુનની મન ધર, સહી રે બાતી. ૧૬

અને જસથી વજૂ, નાં રે ભગાવેં;
વેં નજિસ રે નાંહાં, હે પાક રે કેલાવેં. ૧૭

જા મૂં ભર ડાલને, કે કર નાં આઈ;
વેં કે હે પાક, નાં નજિસ રે કેલાઈ. ૧૮

એ ભી જા ધાવથી, બાર નાં આયા રે લોઈ;
વેં પાક હદસ, નજિસ નાં હુઈ. ૧૯

યૂ જસથી વજૂ, ભાગેં વેં નાંહાં;
વેં નજિસ નાંહી, બૂઝો પાક દલ માંહાં. ૨૦

લાંબે ચિતે હો સોએથી, ભો વજૂ હૅ ભગાતી;
ભી તકીએસૂ આવેં, નીંદ સુનો રે બાતી. ૨૧

કે તકીઆ કાતી પર, દે નીંદ માંહે જાવેં;
વેં તકીઆ ભી ઍસા, કે ખસતે ગિરાવેં. ૨૨

સહી ઍસી ભી ઊંઘથી, ભાગે વજૂ રે કહીઍં;
નીંદ તકીએ બના આવેં, વજૂ ભાગેં નાં લહીઍં. ૨૩

જા બૅઠા નેં ડાડા, હૅ રે ઊંઘાતા;
અને ઊંઘતા હે રૂકૂ ને, જબ સિજદે હે જાતા. ૨૪

ઍસે ઊંઘેથી વજૂ, નાં ભાંનેં રે જાંનોં;
જો તકીઆ દેવેં, તોં ભાગેં રે માંનોં. ૨૫

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૨૬

એ હુકમ વજૂ કેરડે, યાદ કરો નસદન રે,
યાદ કરો નસદન;
હોતી હૅ વજૂ ભાગતી, બૂઝો વેં સબ મન રે,
બૂઝો વેં સબ મન. ૨૭

૨૦૫૦

ભી સુન બેહોશી, વજૂ હૅ ભગાતી;
પછૅ હર કિસી બેહોશી, હૅ રે દેખાતી. ૧
કૂછ મસતીસૂ બેખબર, હૂઈ રે જાતી;
કે ઑર ભી રીતૅ, બેખબરી દેખાતી. ૨
સહી ઓસથી વજૂ, હૅ રે ભગાતી;
અને દીવાનેકી રીત, ભી ઍસી હૅ દેખાતી. ૩
કે વજૂ હૅ ભાગા, દીવાંના હોતે;
કે ગઈ રે વજૂ, સુધીઆ ખોતે. ૪
ભી કહકહ હસના, મુસલ્લી કેરા;
હસે બાલગ નમાજમાં, બૂઝીઓ સવેરા. ૫
હોવે સિજદે નૅ રૂકૂકી, નમાજ રે જાંની;
એ મુસલ્લીકે હસને, નૅ વજૂ રે ભગાની. ૬
જો જનાજેકી નમાજમાં, હસા રે આવૅ;
ઓસ નમાજકે હસેસૂ, નાં વજૂ રે ભગાવૅ. ૭
ભી ઑરતસૂ મિલના, હૅ વજૂ રે ભગાતા;
જો કપડે બના હોવૅ, દોનૂ રે દેખાતા. ૮
અને ઘાવથી નિકલના, કીડે હો કેરા;
નાંહી ઓસથી વજૂ, ભાગૅ બૂઝીઓ સવેરા. ૯
અને હાડ ભી ઘાવથી, કભી ટૂટ હૅ જાતા;
એ ટૂટના વજૂકૂ, નાંહી રે ભગાતા. ૧૦
જો ઑરતકૂ હાથસૂ, મસા રે કરાંના;
અને જકરકૂ પેશાબકી, ઠાંમ હાથ રે ફેરાંના. ૧૧
બૂઝો ઓસથી વજૂ, ભાગૅ રે નાંહાં;
એ સહી કર એતના, કહો દલ માંહાં. રે તૂહી. ૧૨

સુનતે મૂમન હોયસી, સુન સુન દીનકી બાત રે,
સુન સુન દીનકી બાત;
હુકમ સેતી આપકી, કરની નત પાક જાત રે,
કરની નત પાક જાત. ૧૩

૨૦૫૧ પહલ.

ધોરથી પૅલી વજૂ હે કરની રે;
સુન સુન રીત વૅ મન માંહાં ધરની રે. ૧

સુનતે હોવૅ પાક તના રે;
સુનના સુનના એક કર મંના રે. ૨

વજૂ ચાઇએ સબથી પૅલી રે;
ચાંપે ફીએથી એ હોવૅ સોહલી રે. ૩

ગુસલથી પૅલી વજૂ કરની રે;
પૅલી સબૂસૂ યૂ મન ધરની રે. ૪

વજૂ ચાઇએ નમાજ કરતે રે;
વજૂ ચાઇએ સિજદેમાં જાતે રે. ૫

મુસહફ્ફૂ હાથ લગાતે રે;
વજૂ ચાઇએ એ પાણી ચાતે રે. ૬

મુત્તકી હૅ નત કરાતે રે;
વજૂ બના નાંહી રૅતે દેખાતે રે. ૭

એ હૅ એ હૅ તકવા રીતા રે;
વજૂ સેતી ઑાત રાખો પીતા રે. ૮

વજૂ નત નત નવી ચાવૅ રે;
નેહૅ વજૂ સંગ ઑાતજ લાવૅ રે. ૯

વજૂ ઊપર વજૂ કરાવૅ રે;
બકતર દૂજા જૂ પૅના દેખાવૅ રે. ૧૦

જૂ દો બકતર પૅનીઍ જાતા રે;
વજૂ છતે વજૂ ઍસી બાતા રે. ૧૧

અજર ઍસા વજૂકા દેખાતા રે;
મન ધર વીરા એ સુનની બાતા રે. ૧૨

સુન સુન ભાઈ એ દીનકે મેરા રે;
સુનના સુનના નેહસૂ સવેરા રે. ૧૩

સુનનૅ નત કરો ઍસા કાંમા રે;
નેહ લગાહો એ દલકે ઠાંમાજી. ૧૪

૨૦૫૨ બયાન.

ફરજ ગુસલકે, સુન રે બૅના;
વૅ સુન સુન સહી કર, ચંત રે દૅના. ૧

સુનો મજમજા કરના, બાંના મુખ માંહૅ પાની;
બાહલાના મુખમાં, ભીગે મુખકી નિશાની. ૨

સો કાગડે તક, ભીગૅ રે સુનાયા;
નામ જીભ પીછે જીભ, નંની કાગડા બતાયા. ૩

ભી નાક માંહૅ પાની, હૅ રે બાંના;
સો નકસોરે માંહેથી, સબ રે ભીગાંના. ૪

કુછ મજમજા કરતે, રૅવૅ દાંતૂ રે માંહાં;
કૂછ ઓસ કેરી ચંતા, હૅ રે નાંહાં. ૫

પીછે ધોની રે પાનીસુ, સારી રે જાતા;
કુછ કોરી નાં રૅવૅ, ઍસી સુની રે બાતા. ૬

જો પીઠ પર આટા, રહવે રે લાગા ;
અને પાની ચલ જાવે, ઓસ રે જાગા ૭

તો વેં ઠાંમ ભી, ભીગોની રે સુનાઈ;
આટે તલેં કોરી હે, રહતી સો કહલાઈ. ૮

અને મેંલ જો રેંવેં તો, ચંતા રે નાંહાં;
પાની રહેસૂ હે ભીગતા, જે મેંલકે માંહાં. ૯

ભી માટી હો કેરી, બૂઝો મેંલકી રીતા;
અને રંગકા ભી હુકમ, હે એંસા રે કીતા. ૧૦

અને મેંદીકા ભી રંગ, એંસા રે કહલાયા;
પાની ડાલેસૂ ભીગતા, સબ હે રે બતાયા. ૧૧

કભી તેલ લગા કર, ડાલેં રે પાની ;
પછેં ધોઈ નાંહી ઓસ, તેલકી નિશાંની. ૧૨

હૂઆ તો ભી ગુસલ, જાત ભોગી રે સહી;
ઓસે ધોને કેરી કુછ, ચંતા રે નાંહી. ૧૩

અને બાલીકે છેદ, જે હોવે રે કાંના;
ઓસ છેદ માંહેં હોવેં, બાલીકી નિશાના. ૧૪

નાંહી માંહેં વેં છેદ, પાની ડાલેસૂ ભીગતા ;
બાલી હિલાએ બના, એંસા મન માંહેં આતા. ૧૫

તોં બાલીકૂ હિલાની, હે પાની રે ડલાતે;
યૂ કાંનૂકે છેદ, હે ભીગતે સુનાતે. ૧૬

બાલી હિલાએ જો બના, માંહેં પોંચે રે પાની;
એંસી ચંતા મનમાં, સહી રે જાની. ૧૭

તો ડાલીએ પાંની, નાં બાલી રે હિલાઇએ;
બૂઝો છેદ માંહેથી બાલીકા, જૂ તૂઉ ભીગા રે ચાઇએ. ૧૮

અને કભી નાં હોવે, બાલી રે કાંના;
અને છેદ તો ઐસા, હોવે રે જાંના. ૧૯

કે પાનીકૂ ડાલતે, હૅ માંહૅ રે ભીગાતા;
તો ભોગોના પાની, ડાલે યૂ હૅ સુનાતા. ૨૦

અને જાને જો છેદકે, માંહૅ બાએ કુછ બના;
નાંહી પાની રે પોચતા, ઓસ છેદકે મેંના. ૨૧

તો કુછ બા છેદમાં, પાની ડાલનેં હિલાંના;
એ સુન સુન નામ, એતના લે આંના. રે તૂહી. ૨૨

બદન જેતા દેખાયસી, ધોની સબ વેં જાત રે,
ધોની સબ વેં જાત;
પાનીસૂ ભીગસેં, ભી એ ગુસલકી બાત રે,
ભી એ ગુસલકી બાત. ૨૩

૨૦૫૩

કભી બાલી કાઢે બાજ, છેદ હોવેં રે બંધાયા;
ઐસા પાની ડાલતે, ઓસ માંહાં રે આયા. ૧

અને કભી વેં મૂદાયા છેદ, એસા રે દેખાવેં;
કે પાની વેં ડાલને, ઓસ માંહી રે નાં જાવેં. ૨

તો લકડી બના નાં, ઔર કુછ બાંના;
પછે લકડીસૂ જેસા, ખુલેં વેંસા રે ખુલાંના. ૩

નાં સૂઝકે ઔર કુછ, ફિર છેદ લે દુખાવેં;
એ દીનકી રાહા હૅ ઐસી, આસાન દેખાવેં. ૪

કભી હોવે રે અંગૂઠી તંગ, ઉંગલીયૂ માંહાં;
કે હિલાએ બના તલે, ભીગે રે નાંહાં. ૫

તૉ વાજિબ હૅ અંગૂઠી, કેરા રે હિલાના;
યૂ અંગૂઠી હિલાને, હૅ તલેસૂ ભીગાના. ૬

અને વાજિબ ફુલકે, કે માંહ આંના રે પાંની;
વે ખતના કીએ બનાકી, ચમડી જાંની. ૭

કે ખતના જસકી, કીતી રે નાંહાં;
વે પાની બાવે ઓસ, ચમડી માંહાં. ૮

કભી પેશાબ નિકલતા, ચમડીમાં રહયા;
તૉ વજૂ હૅ ભાગતી, સુના રે ગયા. ૯

જૂ કહી અસ રીતૅ, ધોની રે જાતા;
પન મસલના ફરજ, નાં રે સુનાતા. ૧૦

હબે બૂઝો રે સુનત, ગુસલ રે કેરે;
એ સુન સુન સહી કર, ચંત દેઓ સવેરે. ૧૧

પૅલે હાથ રે ધોને, પુંચે તક જાંનો;
એ હૅ રે સુનત, સહી મન આનો. ૧૨

અને પેશાબકી ઠાંમ, હૅ રે ધુલાંની;
સહી એ ભી સુનત, હૅ રે જાંની. ૧૩

દૂર કરની નજાસત, તન પર જો હોવૅ;
એ હૅ રે સુનત, પૅલી અસકૂ ધોવૅ. ૧૪

પછૅ કરે રે વજૂ, પગ ધોએ રે બના;
સહી એ ભી હૅ સુનત, બૂઝીઓ મના. ૧૫

પછૅ બદનકે ઊપર, પાની રે ડલાવૅ;
સો તીન બાર ડાલના, સુનત કહલાવૅ. ૧૬

પછૅ પીછે હૅ ધોને, પગ રે સહી;
નહલાનેકી ઠાંમ, ખબર હૅ કહી. ૧૭

જાં પાની ધોએ કેરા, દીસે એગડા નેના;
નાં પગ રે ધોના ઓસ, પાનીકે મેના. ૧૮

પછે પાટીયા કે ઈટ, જૂ પથર દેખાવે;
જો ઓસ પર નાવે, તો પગ ભી ધુલાવે. ૧૯

કે ધોએકા પાની, નાં પગૂકૂ પોચાવે;
એસી ઠાંમ તો પગૂકૂ, રહને નહલાવે. ૨૦

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઔર રાતી. રે તૂહી. ૨૧

સુન સુન મેન દીનકે, સુન પાક કરની જાતરે,
સુન પાક કરની જાત;
ઈમાની સુને સહી, નત ઔર છોડે બાત રે,
નત ઔર છોડે બાત. ૨૨

૨૦૫૪

નાંહી ઔરતકૂ નહાતે, ચોટી રે ખોલાવે;
અને યૂ ભી નાંહી, કે ચોટીકૂ ભીગાવે. ૧

જૂ ભીગે રે જડ, બાલૂ હો કેરી;
એ હુકમ હે દીનકા, બૂઝીઓ આસાન સવેરી. ૨

આપ ખુશીસૂ જો ભાવે, તો ખોલ કર નહાવે;
પન ફરજ તો જેતા, કહા એતા રે લખાવે. ૩

અને મરદ તો ચોટી, ખોલે રે સહી;
એ ફરજકી રીત, હે મરદકૂ લહી. ૪

પન અલવીયૂ જેસી, જે કો ચોટી રે ગૂથાવે;
કે તુરકીયૂ જેસી, ગૂથની ચાવે. ૫

વૅસી ચોટી ખોલેકા, હુકમ રે નાંહાં;
પછૅ ખોલે જો કે ચાવે, આપ મનકે માંહાં. ૬

પન બાલૂકી જડ, હૅ ભિગોનેકી રીતા;
જૂ ઑારતૂકૂ ફરજકા, હુકમ રે કીતા. ૭

અલી રજી અલ્લા અનહોકે, ફરજંદ કહીએ;
* * * પરા જે લહીએ. ૮

વૅ હૅ અલવી કહલાતે, બૂઝો રે નાંમા;
એ સુન સુન એક કર, કહો દલકે ઠાંમા. રે તૂહી. ૯

ગુસલ કીએ પાક હોયસી, હુકમ રીતૅં આપ તન રે,
હુકમ રીતૅં આપ તન;
તો હુકમ કેરી રીતકૂ, નત યાદ રાખો મન રે,
નત યાદ રાખો મન. ૧૦

૨૦૫૫

સુનો વાજિબ હોના, ગુસલ હો કેરા;
સો મનીકા નિકલના, બૂઝીઓ સવેરા. ૧

અને મની ભી કૂદતી, નિકલી દેખાવૅં;
વૅ શહવત સેતી, મની બાર આવૅં. ૨

સૂનો શહવત કેરે, માઅને જાંનો;
બાતાં દીનકી સુનતે, લાજ નાં આંનો. ૩

સો બૅડા હોના, જકર કેરા;
અને લજ્જત નૅ સવાદ, પાવૅ રે સવેરા. ૪

અસ રીતૅં મની, બાર રે આવે;
અસ રીતૅં નિકલતી, હૅ કૂદતી દેખાવે. ૫

તબ વાજિબ હૅ ગુસલ, હોવે રે સહી;
એ હુકમ કેરી, હકીકત લહી. ૬

અને શહવત બના, જો મની હૅ નિકલતી;
સો કૂદે બના, યૂં હૅ ચલતી. ૭

ઓસ બદલી ગુસલ, હોવે વાજિબ રે નાંહાં;
એ સુન સુન સમજના, દલકે માંહાં. ૮

કભી નીંદકે માંહાં, જો હોવે એ રીતા;
તો ભી ગુસલ વાજિબકા, હૅ કરૅ કીતા. ૯

સો ઑરતાં ને મરદ, એક હુકમમાં આએ;
એ નીંદકે હુકમમાં, એગઠે દેખાએ. ૧૦

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહીએ, દન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૧૧

દીન ઑન સુનતે, કીજૅ નાં કુછ લાજ રે,
કીજૅ નાં કુછ લાજ;

જે લાજ કરૅ સુને નાંહી, બનસે ઓસકે કાજ રે,
બનસે ઓસકે કાજ. ૧૨

૨૦૫૬

ભી દોનૂ એક ઠાંમમાં, હશફા જાવૅ;
સહી તબ ભી ગુસલ, હૅ કરના આવૅ. ૧

સુનો હશફા જકરકા, સર હૅ કહલાતા;
જે ખતનાકી ઠાંમ, ફુલાસા દેખાતા. ૨

એતા દોનૂ માંહે એક ભી, ઠાંમ રે જાવે;
તબ દોનૂ રે ઊપર, ગુસલ રે આવે. ૩

સો ફાઇલિ નેં મફઊલ, દોનૂ રે કહીએ;
અનૂ દોનૂ પર ગુસલ, આવેં રે લહીએ. ૪

સો હશફા દૂબતે, ગુસલ કરાના;
સો દોનૂ જનૂકૂ, હૅ રે નહલાના. ૫

અને નીંદ કરનારે, દેખે મની રે નેંના;
કે ખરે મજી, નીંદકે મેંના. ૬

કભી નીંદ માંહાં અહતલામ, હુઆ રે નાંહાં;
પન મની નેં મજી, દેખે જાગતે માંહાં. ૭

તોં ભી ગુસલ હૅ કરના, બૂઝો રે સહી;
એ હુકમકી ખબર, * * ૮

* * *
* * *

ભી દોનૂ રે ઇદ્દિકૂ, હૅ સુનત લખાયા;
ભી અહરામ બાધનેકૂ, સુનત સુનાયા. *

કે અહરામ બાધના, હૅ હજકે માંહાં;
તબ સુનત ગુસલ, હો અસ ઠાંહાં. *

ભી ઇદિકે અરફેકૂ, સુનત હૅ લહીએ;
એ સુન સુન નસદન, એતના કહીએ. રે તૂહી. *

સુન સુન એંન દીનકે, કરો ગુસલકી રીત રે,
કરો ગુસલકી રીત;

વાજિબ સુનત હૅ બૂઝના, કર કર નત મન પીત રે,
કર કર નત મન પીત. *

૨૦૫૭ બયાન.

રવા વજૂ હૅ કરની, પાની આસમાન કેરે;
સો બરસાત કેરા, બૂઝો પાની રે સવેરે. ૧

અને જમીકે ભો પાનીસૂ, વજૂ હૅ કરની;
સો નદી કેરી રીત, મન રે ધરની. ૨

કભી બરફકા પાની, હોવે ઍસે રે દેખાતા;
પડે બરફ હો સેતી, બૂંદાં પાની હૅ ચકાતા. ૩

તૉ બરફસૂ વજૂ, રવા હુકમ કે માંહાં;
જો બૂંદાં નાંહી, તૉ રવા રે નાંહાં. ૪

બૉત દનસૂ પાની, હૂઆ તગીર દેખાયા;
પન અસલ જો પાની, હોવે પાક રે કહલાયા. ૫

કે બૉત દનૂ રહે કાજૅ, હૂઈ હોવે બૂ રે બાસા;
તૉ વજૂ કાજૅ પાની, હોય રે ખાસા. ૬

અસ પાનીકી રીત, ભી પાક મન ધરની;
હૅ રવા અસ પાનીસૂ, વજૂ રે કરની. ૭

ભી એક કોઇ સિફત, શે પાનીકી ફેરાવે;
સો સવાદ ને રંગ, બાસ રે કહલાવે. ૮

એ તીનૂ માંહી એક ભી, કુછ પાક જો ફેરાવે;
જૂ માટી ને કટોલ, રીત સાબૂનકી દેખાવે. ૯

અસ રીતે ઑર ભી કુછ, હોવે પાક જાતી;
જૂ જાફરાન ઑર ભી, બૉત શે હૅ કહલાતી. ૧૦

ઍસી એક ભી સિફત, જો ફેરાવે પાની;
કે સવાદકે રંગ, બાસા ઓસે બુરી હોવે જાની. ૧૧

કુછ પાક શે તીનૂમાં, એક ફેરવે જાની;
કે તીનૂમાં પાનીકી, એક ફરે રે નિશાની. ૧૨

તો એસે ભી પાનીસૂ, વજૂ હે કરાની;
જો તીનૂ માંહે એક, ફરે રે નિશાની. ૧૩

ભી વજૂ રે કરની, જે પાની હે ચલતા;
કભી નજિસ ઓસમાં, હે રે પડતા. ૧૪

પન જસકી નિશાની, કુછ દેખાવે નાંહાં;
વે જે નિશાની એતી, બૂઝો દલ માંહાં. ૧૫

કે સવાદ ને રંગ, બાસ નાં આવે;
તો અસે પાની ચલતેસૂ, વજૂ રે કરાવે. ૧૬

સુન ચલનાર પાની, કિસકૂ કહના;
ઓસ હકીકત કેરે, સુન રે બેના. ૧૭

જે તિનકેકૂ બહાવા, કે તાંને રે પાંતા;
સે ચલતા પાની, હે રે કહલાતા. ૧૮

કે નહર રે બાંધી, પાની હો કેરી;
પછે થોડા થોડા પાની, દીસે ચલતા સવેરી. ૧૯

દીસે હલૂઆ વે ચલતા, બાકી પાની વે નેના;
રવા વજૂ હે કરની, ઓસકે મેના. ૨૦

કે બાંધે પીછે પાની, જે બાકી હે ચલતા;
કે વે ભી ચલતા, પાની રે કહલાતા. ૨૧

જેતા હલૂઆ પાની, જે ચલતા દેખાવે;
ઓસ માંહે વજૂ, અસ રીતે રે કરાવે. ૨૨

એસી રીતે બેઠ કર, લે પાની રે ધુલાવે;
કે વે ધોયા પાની, ફેર કર હાથમાં નાં આવે. ૨૩

કે પાનીકૂ લેતે કુછ, ઔર રે લગાવે;
કે પડતા પાની, વેં બહકર જાવે. ૨૪

ચલે હલૂઆ પાની, વજૂ એ રીતેં કરની;
એ વાજિબ હૅ રીત, મન રે ધરની. ૨૫

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઔર રાતી. રે તૂહી. ૨૬

પાક હોના મૂમનકૂ, સુન ઈમાની બાત રે,
સુન ઈમાની બાત;

સુન સુન ઐન દીનકે, હૅ નત ધોની જાત રે,
હૅ નત ધોની જાત. ૨૭

૨૦૫૮

કભી નંની હોજ માંહૅ, પાની વલતા દેખાવેં;
એક તરફસૂ આવૅ, એક તરફ ફિર જાવે. ૧

વજૂ ઓસ માંહી કરની, રવા હૅ જાંના;
ઔઠે મન માને, ઉધર કિનારા ચાના. ૨

હૅ અસ પર ફતવા, બૂઝો રે સહી;
પન શરત હો કેરી, એસી ખબર હૅ કહી. ૩

કે ચાર ચાર ગજ હોવે, ચારૂ રે પાસા;
કે અસથી નંની, એ પાની રે ખાસા. ૪

વેં નંની હોય હોજ, ચાર ગજ રે તાંહી;
હૅ ઓસથી રવા, વજૂ મને રે નાંહી. ૫

જે બડી હોય હોજ, ગજ ઊપર રે ચારા;
તો રવા નાંહી વજૂ, એ બૂઝીઓ બિચારા. ૬

કભી કુત્તેને એઠને, પાની ચલતા બંધાયા;
ભી કુત્તે પર હો કર, પાની ચલતા દેખાયા. ૭

વૅ જે કુત્તેકૂ લાગે બના, હૅ પાની રે અવાતા;
વૅ કુત્તેકૂ લાગ, બહતા બૅાત હે દેખાતા. ૮

તો રવા હે વજૂ, ઓસ પાની માંહે કરની;
વૅ ચલતે પાનીકી બાત, મન રે ધરની. ૯

ભી વજૂકા કરના, રવા રે આખા;
જસ પાની માંહે હેવાંન, મરે રે દાખા. ૧૦

વૅ પાનીકા જનાવર, ઑર હોવે રે નાંહાં;
હોવે જનમ ઓસકા, હૂઆ પાનીકે માંહાં. ૧૧

જૂ મછી ને મેડક, કેકડા લહીએ;
ભી અસકી રીતે, ઑર ભી કહીએ. ૧૨

કે મૂઆ વૅ જનાવર, હોવે લોહી રે બના;
હૅ વજૂ કરની રવા, અસ પાની કેરે મના. ૧૩

જૂ મછી ને મખી, ભવરી જાંનો;
જૂ બિછુ ભી અસ રીતે, ઑર ભી પૅછાનો. ૧૪

કે જસકી રે જાતથી, લોહી નાહી રે ચલાતા;
વૅસા જનાવર પાનીમાં, હૅ મરતા દેખાતા. ૧૫

એ પાની હૅ પાક, વજૂ અસથી કરાહો;
એ રવા હૅ વજૂ, મન રે લાહો. ૧૬

એ પાક રે પાનીકે, સબ હૅ રે બૅના;
કે રવા થી વજૂ, જસ પાનીકે મૅના. ૧૭

રવા જસથી નાંહી, વૅ સુનો રે બાતી;
કે જસથી વજૂ, નાંહી કીતી રે જાતી. ૧૮

કુછ ઝાડ ને ફલૂસૂ, પાની નિચોયા જાવે;
વજૂ કરની ઓસથી, નાં રવા રે કૅલાવે.　　૧૯

કભી ઝાડથી બૂંદાં, આવે ટપકે પાની;
હે કરની રવા વજૂ, ઓસથી જાંની.　　૨૦

ભી પાનીકૂ ગદલા, કાત શેને કીતા;
નાં વજૂ કરની, હુકમ એ દીતા.　　૨૧

વૅ ગદલા ઍસા, ચલે પાની રીત નાંહાં;
નાહી વજૂ રે કરની, ઓસ પાનીકે માંહાં.　　૨૨

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઑાર રાતી. રે તૂહી.　　૨૩

પાની પાક નાપાક હૅ, સુનની મન ધર રીત રે,
સુનની મન ધર રીત;
ઍન સુનસી દીનકે, ઇમાનો કર પીત રે,
ઇમાની કર પીત.　　૨૪

૨૦૫૯

ભી ચૂલે ઊપર, જે પકાયા પાની;
નાંહી રવા ઓસથી, વજૂ રે કરાની.　　૧

જાૂ શરાબ ને સિરકા, બૂઝો રે નાંમા;
ભી અસ્ રીતે બૂઝો, ઑાર ઍસી જે ઠાંમા.　　૨

ભી ઝાડસૂ નિચોયા, જે શરાબ હૅ જાતા;
વૅ શરાબ નાંમા, દીબા હૅ કહલાતા.　　૩

ભી મેવેસૂ નિચોયા, જે શરાબ રે કહીએ;
તફહા ઓસકા, નાંમ રે લહીએ.　　૪

વજૂ કરની અસથી, મને હૅ કરાઇ;
અસ રીતે સબ માંહૅ, દો મસાલ લખાઈ. ૫

ભી ઓસામન જાંનો, ઝાલર કેરા;
ભી અસ રીતે ઔર ભી બૂઝીઓ સવેરા. ૬

જે પાકા અસ રીતા, હૅ રંગ રે ફેરાતા;
વજૂ કરની ઓસથી, મને હુકમ કરાતા. ૭

ભી જૂ સરૂઆ જાંનો, સાલને કેરા;
ઔર સરૂએકી રીત, ભી બૂઝીઓ સવેરા. ૮

રવા વજૂ ઓસથી, કરની નાંહાં;
જે પાકેથી રંગ ફરે, પાની કેરે માંહાં. ૯

બાત પાંતૂસૂ ભી પાની, હૂઆ તગીર દેખાતા;
કે હાથ માંહે લીએસૂ, રંગ નજરૂ હૅ આતા. ૧૦

નાંહી અસે ભી પાની, વજૂ રે કરની;
સો ઝાલરકે પાનીકી, રીત મન ધરની. ૧૧

ભી વજૂ નાં કરની, જે બાંધા રે પાની;
હોવે ઓસે નજાસત, કેરી રે નિશાંની. ૧૨

એ પાની માંહાં રવા, વજૂ રે નાંહાં;
મગર હોવે જબ પાની, દસ દસ ગજ માંહાં. ૧૩

જબ દસ દસ ગજ, પાની હોવે રે દેખાયા,
એ સૅા ગજૂ કેરા, લેખા રે કહલાયા. ૧૪

જબ એતી રે જમી માંહાં, હોવે રે પાની;
તબ બહતે પાની, જૅસી હૂઈ રે નિશાની. ૧૫

હૂઇ કરની વજૂ, રવા અસ માંહે જાની;
જબ દસ ગજ દસમાં, હોવે રે પાની. ૧૬

પાની ખોબા ભરી લીએસૂ, જમી ખુલી નાં જાવે;
એતા ઊંડા પાની, વે હોવે રે કહલાવે. ૧૭

સો આલિમૂને બૂટી તક, વેં હદ હે કીતી;
જે હૅાજ માંહે હદ, હૅ બાંધી રે દેખીતી. ૧૮

ઓસ પાની માંહે નજાસત, દીસે એક રે કિનારે;
તબ વજૂ રે કરની, ઑર કિનારે સારે. ૧૯

ઍસી નજાસત હોવે, કે નેંનૂ નાં દેખાવે;
તબ કિનારે સારે, રવા વજૂ હૅ કરાવે. ૨૦

ભી વજૂકી ઠાંમા, રવા વજૂ હૅ જાંની;
જબ દસ દસ ગજ, હૅ રે પાની. ૨૧

પન પહલા હૅ વેં પાની, હોવે પાક રે જાતી;
પછેં ઓસ માંહે નજાસત, હોવે પડી રે દેખાતી. ૨૨

પન પાનીકે સાથે, જો નજાસત આવે;
યૂ એકડા હૂઆ, એતા ભૂ માંહે દેખાવે. ૨૩

તો ઓસ માંહે વજૂ, રવા રે નાંહાં;
એ સુન સુન એતના, નત કહો દલ માંહાં. રે તૂહી. ૨૪

પાની દસ દસ ગજમાં, પાક વેં પાની નાંમ રે,
પાક વેં પાની નામ;

પછેં હોય નજાસત ઉસમાં, કરો વજૂ ઉસ ઠાંમ રે,
કરો વજૂ ઉસ ઠાંમ. ૨૫

૨૦૬૦

કે કૂઆ જો ખોદે, ચાઇએ ચારૂ રે પાસા;
સો ચાલીસ ગજકા, સાબિત પાસા. ૧

સો દસ દસ ગજ હોય, કૂએથી ફિરતે;
એતી કૂએકે હવાલે, જમી હૅ કરતે. ૨

ખોદા એતે માંહે કૂઆ કો, દૂજા રે ચાવે;
તો પહલે કૂએ વાલા, ઓસે મને રે કરાવે. ૩

કે દસ દસ ગજ માંહે, પાની કૂએકા હૅ જાતા;
સો પહલે રે કૂએકા પાની, દૂજે માંહે આતા. ૪

યૂ દસ ગજ હદ, જાંનો કૂએ હો કેરી;
સહી મને તો પહલા, કરે દૂજેકૂ સવેરી. ૫

બૂઝો યૂ કો સંડાસા, ભી હૅ રે ખોદાતા;
અને દસ ગજ માંહે, પાસ કૂએકે હૅ જાતા. ૬

તો કૂએકા ધણી, ઓસે મને હૅ કરાતા;
સો પાકી આપસકે, કૂએકી હૅ ચાતા. ૭

હૅ દસ ગજ માંહે, ચલે નજાસત જાતી;
વૅ કૂએકે પાનીકૂ, નાપાક હૅ કરાતી. ૮

ભી ધોએ રે પાનીસૂ, વજૂ નાં કીજે;
જે વજૂકા પાની, સુન ચંત દીજે. ૯

પછે ભાગી રે વજૂ, ઓને હોવે રે કરાઈ;
કે વજૂ પર વજૂ, કીતી રે દેખાઈ. ૧૦

નાંહી ઓસ ભી પાનીસૂ, વજૂ રે કરની;
પન ઓસ રે પાનીકી, રીત પાક મન ધરની. ૧૧

પાક એ પાની, પાક કરનાર નાંહાં;
એ સુન સુન એતના, કહો દલ માંહાં. રે તૂહી. ૧૨

સુન સુન બાતાં દીનકી, મૂમન દેવે ચિત રે,
મૂમન દેવે ચિત;

ગાફલકૂ સમજન નાંહી, મૂરખ તો નચિંત રે,
મૂરખ તો નચિંત. ૧૩

૨૦૬૧ બયાન.

તમે સુનો રે મસલા, કૂએ હો કેરા;
સો પાક ને નાપાક, સુન બૂઝો રે સવેરા. ૧

સુનો દબાગત સેતી, ચમડે સારે;
વૅ હોતે હૅ પાક, બૂઝો બૂઝનહારે. ૨

પન આદમી ને સૂઅરકા, ચમડા જાંનો;
એ પાક રે નાંહાં, કસી રીતે પૅછાંનો. ૩

સૂનો ચમડા હૅ પકાતે, વૅ દબાગત કહીએ;
સો બુરી રે બાસ, ગહી ઓસથી લહીએ. ૪

અને ભિજે ભિજાવે, નજાસત કેરા;
સો ચમડેથી ચમડા, દીસે સૂકા રે સવેરા. ૫

સુનો એક તો દબાગત, હૅ ઓખદસૂ કરતે;
જૂ ચમડે પકાંનેકી, રીત મન ધરતે. ૬

અસ દારૂસૂ ચમડા, હૂઆ પાક હૅ દેખાવે;
ફિર નજાસત ઓસમાં, નાંહી રે આવે. ૭

અને એક ભી દબાગત, હોવે મીટી હો સેતી;
ભી ધૂપ માંહી સૂકેસૂ, મુદત રે કેતી. ૮

બૂઝો યૂ ભી ચમડા, પાક હૂઆ રે દેખાતા;
જો પાની રે લાગેસૂ, ફિર ઉબલ નાં જાતા. ૯

કે પાની રે લાગેસૂ, ફિર નજાસત આવે;
કે આલે હો જૅસા, હૂઆ રે દેખાવે. ૧૦

ઓસ ચમડેકૂ બૂઝો, નજિસકી રીતા;
એ સુન સુન એતના, કહો મન ધર પીતા. રે તૂહી. ૧૧

ચમડા જે દારૂ બના, સૂકે હૂઆ પાક જાત રે,
સૂકે હૂઆ પાક જાત;

જો ફિર નજાસત આવે નાંહી, તો પાણીકી બૂઝો બાત રે,
તો પાણીકી બૂઝો બાત. ૧૨

૨૦૬૨

સુનો પાક હૅ કહા, મુશકકા નાફા;
સો શરત બના, બૂઝો રે સાફા. ૧

હૅ નાફા પાસ રાખકર, રવા કરની સલાતા;
વેં સૂકેથી પાક, સહી બૂઝો રે બાતા. ૨

સુનો ચમડા જસકા, પાક હોતા હૅ કૅલાતા:
સો દબાગત સેતી, હૅ પાણી માંહૅ આતા. ૩

જબ ઓસકૂ જબેં, કીયા રે જાવે;
તબ દબાગત બના, વેં પાક રે કૅલાવે. ૪

અને ગોશત ભી ઓસકા, પાક હૂઆ રે જાંનો;
સો જબેં રે કીએથી, સહી રે માંનો. ૫

જો ખાંનેકા હુકમ, નાંહી ઓસ કેરા;
તો ભી પાક વેં હૂવડા, બૂઝીઓ સવેરા. ૬

અને દબાગત ચમડા, પાક હોવે જે નાંહાં;
વે જબેં ભી કીએથી, હૅ નાપાક માંહાં. ૭

ઓસ ચમડેકૂ પાકકા, નાં હુકમ રે કીતા;
જે દબાગત સેતી, પાક હૂઆ નાં દેખીતા. ૮

સુનો જબેં હો કરને, ક્રી બૂઝો રે રીતા;
કરે મુસલમાન જબેં, હુકમ હૅ દીતા. ૯

કે જબેં રે કરે, અહલ રે કિતાબી;
પન અલ્લાકા નાંમ, લેવેં રે શિતાબી. ૧૦

બન લીએ જો અલ્લાકા, નામ જબેં રે કરાવેં;
તૉ વેં રે મુરદાર, નાહી હલાલ કહલાવે. ૧૧

અહલ કિતાબી ને મૂમન, દોનૂકી એ રીતા;
હોવે હલાલ જો, નામ અલ્લાકા લીતા. ૧૨

બૂઝો મૂએકે બાલા, અને હાડ ઓસ કેરે;
એ પાકકે હુકમમાં, હૅ બૂઝીઓ સવેરે. ૧૩

અને નાદર મૂએકી, ભી નખ રે જાંનો;
અને સીંગડા ભી મૂએકા, એ પાક હૅ પેંછાંનો. ૧૪

અને આદમીકે હાડા, અને બૂઝો રે બાલા;
હૂએ હુકમસૂ બૂઝો, એ ભી પાકકે હાલા. ૧૫

અને દાંતકૂ ભી ટૂટા, ક્રી મું માંહે જડાવે;
વેં શરઈ દિરમસૂ, હુઆ બાત જો દેખાવે. ૧૬

હૅ રવા ઓસકૂ, કરની સલાતા;
એ ભી પાક હૅ હુકમમાં, હુઆ બૂઝો રે બાતા. ૧૭

સો શરઈ દિરમકી, ઍસી રે રીતા;
સો હથેલીંકે ખાડકા, હુકમ હૅ કીતા. ૧૮

સો હથેલી હાથકી, લે સીધી રે કીજે;
પછે ખાડા રેંવે જેતી, વેં સમજને લીજે. ૧૯

એતી ઠાંમકા શરઈ, દિરમ રે નાંમા;
એ સુન સુન એતના, કહો દલકી ઠાંમા. રે તૂહી. ૨૦

પાકી નાપાકી બૂઝસી, સુને જો દીનકે બૅન રે,
સુને જો દીનકે બૅન;
ઈમાની હૅ નસદના, સુન યાદ રાખે કૅન રે,
સુન યાદ રાખે કૅન. ૨૧

૨૦૬૩

જો કૂઆ નજાસત, સેતી નજિસ રે હૂઆ;
કે હેવાન કૂએકે, માંહે રે મૂઆ. ૧

વૅ હેવાન સૂજા, કૂએકે માંહાં;
કે ટૂકડે હૂઆ, રહા આખા રે નાંહાં. ૨

તૉ પાની કૂએકા કાઢો, હુકમ હૅ દીતા;
એ જનાવર નંનેકી, બૂઝો સૂજાકી રીતા. ૩

અને મૂઆ જો આદમી, અને બકરી જૅસા;
અને કુત્તા જો મૂઆ, એ ભી હુકમ હૅ વૅસા. ૪

તૉ ભી કૂએકા પાની, સબ રે કઢાંના;
એ બડૂકે મરતે, હૂઆ ઍસા રે જાંના. ૫

જો કૂએકા પાની, નિકાલા જાવે;
કે નિકલતે પાની, ખુટતા દેખાવે. ૬

તૉ કૂઆ વૅ ખાલી, કરે રે સારા;
અને ખુટે જો નાંહી, તૉ બૂઝીએ બિચારા. ૭

તૉ કૂએ માંહે પાની, દીસે જેતા રે નૅના;
વૅ સમજૂ દો મરદ, બૂઝો દલકે મૅના. ૮

કે જનૂ કૂ સમજન, હોવે પાની હો કેરી;
વૅ પાની હૅ બૂઝે, માપે એતા હૅ સવેરી. ૯

ઓસ કૂએથી ખીંચ કર, કાઢો ઊતના પાની;
તબ પાકી કૂએકી, હૂઈ રે જાંની. ૧૦

અને ઇમામ મોહંમદ, કહે હેં ઍના;
સો દો સૅ ડોલાં કાઢની, તીન સૅ મૅના, ૧૧

કે દો સૅ સૂ સૅ તીન સૅ, તક રે કઢાવે;
તબ કૂઆ વેં પાંક, હૂઆ રે દેખાવે. ૧૨

ઇમામ મોહંમદ કેરા, કૅાલ કંજમાં લખાયા;
ઉહાં મુફતબહી હૅ, એ મસલા કૅલાયા. ૧૩

જો કબૂતર જેતા, અને મુરગકી રીતા;
જો કૂએ માંહાં, હૂઆ મૂઆ રે દેખીતા. ૧૪

તૅા ચાલીસ રે કાઢના, ડોલ સાઠ હો તાંહી;
એતૅ પાક વેં હૂઅડા, કૂઆ નાપાક રે નાંહી. ૧૫

મરે ચૂહે હો જૅસા, અને જૅસી રે ચિડીયા;
તૅા બીસથી તીસ તક, કાઢે હુકમ હૅ કરીયા. ૧૬

સુનો ડોલ જે કાઢની, સો બિચલી જાંનો;
સો નંની નાં બડી, હોવે રે પૅછાનો. ૧૭

કભી બિચલી ડોલ બના, ઔર ડોલ પાવે;
તૅા બિચલી ડોલકા, કીયા વજન રે જાવે. ૧૮

જબ કૂએ માંહાં નજાસત, હૂએ જે કહી;
તબ ઊસહી વકત, હૂઆ નજિસ રે સહી. ૧૯

જો તુરત નજાસત, જાની રે જાવે;
અને નાંહી તૅા રાત દિનકી, મુદત કહલાવે. ૨૦

જે મૂઆ વેં સૂજા, જો હોવે રે નાંહાં;
તૅા એક દિન રાત, બૂઝે દલ માંહાં. ૨૧

તૌ એક દિન રાતકા, બૂઝે નાપાક કૂઆ;
કે રાત દિન ડૂવડા, હૅ માંહે એ મૂઆ. ૨૨

એ સુન સુન બાતી, સહી કર લીજે;
અને એક કર રબકૂ, ચંત માંહી દીજે. રે તૂહી. ૨૩

ગાફલ સુને બના દીનકૂ, કયૂ બૂઝી દીન રીત રે,
કયૂ બૂઝી દીન રીત;
સુન જાગ ગાફલ બાપડે, કયા ચિંતા મન દીત રે,
કયા ચિંતા મન દીત. ૨૪

૨૦૬૪

બૂઝો નાપાક કૂઆ, તીન દિન તીન રાતા;
જબ મૂઆ વૅ સૂજા, હોવે માંહે રે દેખાતા. ૧

સેતી મૅંગણી ઊંટ ને, બકરી કેરી;
કૂઆ નાપાક નાં હોવે, બૂઝીઓ સવેરી. ૨

અને પેશાબ જે ગોશત, ખાયા જસકા હૅ જાતા;
નાંહો ઓસથી કૂઆ, નાપાક રે કહલાતા. ૩

એ દીનકે આસાનકી, બૂઝો રે રીતા;
રખે ઍસા કો સુનકર, વૅ પેશાબ રે પીતા. ૪

ભી વજૂ જસથી, ભાંગી નાં દેખાવે;
વૅ કૂએમાં ગિરતે, નાપાક નાં કૅલાવે. ૫

બૂઝો જૂઠા ને ઍઠા, આદમી કેરા;
સહી એ હૅ પાક, બૂઝીઓ સવેરા. ૬

ભી ઘોડેકા ઍઠા, પાક હૅ કહીએ;
પાક ગોશત ખાઇએ જિસકા, ઍઠા ઉસકા લહીએ. ૭

એ કુત્તે ને સુવરકા, ઍઠા રે જાંનો;
સહી અસકૂ નાપાક, હૅ રે પૅછાંનો. ૮

જે જનાવર ચૅાપગૂ, કેરે મારનારે;
બૂઝો નાપાક કરે ઍઠા, ઓનૂકા સવેરે. ૯

અને ઍઠા બિલ્લી, ને મુરગી કેરા;
જે ગલીઆંમાં ફિરતી, બૂઝો મુરઅ સવેરા. ૧૦

અને પરંદે જનાવરૂ, કેરે મારનારે;
અને ઘરમાં જે જનાવર, હૅ રહનેહારે. ૧૧

હૂઆ ઍઠા ઉનકા, મકરૂહ કહીએ;
એ હુકમથી રીત, સુન સુન લહીએ. ૧૨

અને ઍઠા ગધે ને, ખચ્ચરકા જાંનો;
સહી ઓસ માંહે, શક હૅ પૅછાંનો. ૧૩

જો વજૂકૂ પાની, શકકા પાવે;
તબ વજૂ કરે, તયમુમ ભી કરાવે. ૧૪

જો ઉસ પાની બન, નાં હોવે ઍાર પાની;
તો તયમુમ કરના, અને વજૂ ભી જાંની. ૧૫

ઍાર પાની બના, પાવે મકરૂહ પાની;
તો વજૂ હૅ કરની, રવા ઓસથી જાંની. ૧૬

અને પરસેવે કેરી, બૂઝો ઍઠેકી રીતા;
હૅ ઍઠે જૅસા હુકમ, પરસેવેકા કીતા. ૧૭

હૅ જસકા ઍઠા, હોવે રે જૅસા;
હૂઆ પરસેવે કેરા, બૂઝો હુકમ રે વૅસા. ૧૮

કભી નબીજ ખજૂરકા, પાયા પાની હો બના;
કરો વજૂ ને તયમુમ, બૂઝો રે મના. ૧૯

જે ખજૂરાં ભિગોઈ, ભીતર પાની;
ઓસ પાનીકૂ નબીજકી, બૂઝે નામકી નિશાની. ૨૦

કભી ઔર પાની બના, ઐસા રે પાવે;
તો વજૂ ને તયમુમ, દોનૂ રે કરાવે. ૨૧

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઔર રાતી. રે તુહી. ૨૨

મન ધર સુનને ચાવસૂ, મસલે કેરી રીત રે,
મસલે કેરી રીત;
મકરૂહ જાનો પાક ભી, મશકૂક ભી એક રીત રે,
મશકૂક ભી એક રીત. ૨૩

૨૦૬૫ બયાન.

એ હુકમ રે સુનંના, તયમુમ કેરા;
સુનો એતની રે બાતૂ, રવા હોતા હૅ સવેરા. ૧

જબ પાની એક કોસ, દૂર હોય જાનો;
તબ તયમુમ રે કરના, હૅ રે પૅછાંનો. ૨

સો પાંચ સો ગજ, કહીએ તીન રે હજારા;
સો હજાર ચાર તક, બૂઝો રે શુમારા. ૩

સો તીન રે પાસા, એક કોસ હૅ આખા;
અને મુંહ આગે જાતે, દો કોસ હૅ એ દાખા. ૪

કે આડપાસે પીછે, એક કોસ જો જાવે;
તો દો કોસ હોવે, જબ ફિરતા આવે. ૫

અને આગે તો સીધા, હૅ ચલા રે જાતા;
કુછ પાનીકે કાજ, નાંહી ફેરા રે ખાતા. ૬

તો એક કોસ સરખે, એ દો રે કૅલાએ;
તો આગે રે જાતે, દો કોસ રે બતાએ. ૭

ભી તયમુમ કરના, હૅ દુખકે લીતે;
જો દુખ પાની લાગેસૂ, બૅાત હોવે રે દેખીતે. ૮

ભી તયમુમ રે કરના, કાજ ઠંડકે કહીએ;
જબ પાની હાથ લાગે, દુખ પૅાચે બૅાત લહીએ. ૯

ભી તયમુમ રે કરના, હૅ બૂઝીઓ સવેરા;
જબ ડર રે હોવે, કાતી જનાવર કેરા. ૧૦

કે જનાવર, હોવે રે દેખાતા;
ઓસ કાજ પાની પાસ, નાં ગહે રે જાતા. ૧૧

ભી તયમુમ કરના, જબ ડર હૅ આવે;
સો દુશમનૂ કેરા, ડર રે દેખાવે. ૧૨

ભી તયમુમ કરના, તરસકે લીતે;
કે બધતા નાંહી, પાની તરસકૂ પીતે. ૧૩

રૅવે પીનેકૂ નાંહી, પાની વજૂ રે કરાતે;
તબ તયમુમ કરના, હૅ રે બતાતે. ૧૪

ભી તયમુમ કરના, ઍસા પાની જબ પાવે;
કે પીનેકૂ મુબાહ, કની કીયા રે દેખાવે. ૧૫

જબ મુસાફર ચલતે, વૅ પાયા રે પાની;
તબ તયમુમ કરના, બાત રે જાની. ૧૬

પન જબ વૅ પાની, બૅાત રે દેખાવે;
એતા મુસાફર પીએ, અને વજૂ ભી કરાવે. ૧૭

તબ કરની વજૂ, વૅ પાની હો સેતી;
અને ઉસથી પીએ, તરસ રે તેતી. ૧૮

ભી કરની તયમ્મુમ, હોવેં બાસન રે નાંહાં;
કે ઓસ સેતી પાની, કૂએ જે માંહાં. ૧૯

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૨૦

દીનમાં ઑાત આસાન હૅ, ગાફલ સુન સુન જાગ રે,
ગાફલ સુન સુન જાગ;
મૂરખ કયા તૂ સો રહા, સુને જો તેરે ભાગ રે,
સુને જો તેરે ભાગ. ૨૧

૨૦૬૬

સુનો તયમ્મુમ કેરી, બૂઝો રે રીતા;
મસા મુંહકૂ ને હાથૂકૂ, કરના સુનીતા. ૧

સો જમીકૂ દો બાર, હાથ મારને સેતી;
મસા મુંહકૂ ને હાથૂકૂ, કરે જાગા રે જેતી. ૨

સુનો પૅલાપૅલ જમીકૂ, દો મારે રે હાથા;
પીછે મુહ પર ફેરાવે, હાથ દોનૂ રે સાથા. ૩

સો ધોનેકી જાગા, દોનૂ હાથૂસૂ ઢપાવે;
ઍસે એકજ બારા, દોનૂ મુંહપર ફેરાવે. ૪

પીછે દૂજી બાર ફેરકર, હાથ મારે દો જમીઆં;
કરે જમને રે હાથકીઆં, તીન ઉંગલીઆં સમીઆં. ૫

જૂઆ કલમેકી ઉંગલી, ને અંગૂઠા રખાવે;
વેં ઉંગલીઆં તીનૂ, ડાબે હાથકી ફેરાવે. ૬

સો ઉંગલીઆં તરફથી, શરૂ રે કરના;
અને કુની તક ફેરાતે, આની મન ધરના. ૭

સો હાથકી પીઠકી, તરફ રે ફેરાના;
સો કુની બી ફેરમાં, લાંની રે જાના. ૮

સો કુની તક જાકર, હાથ પીછા રે ફેરાવે;
સો ઉંગલીઆં ઉહાં તક, ફેરા કર લાવે. ૯

સો કલમેકી ઉંગલી, અને અંગૂઠા મેંના;
સો હાથ રે ફેરાવે, સુનો રે બેંના. ૧૦

સો હાથકે પેટે પર, યૂં હાથ રે ફેરાવે;
સો ઉંગલીયૂં તાંહી, યૂં હાથ રે ફેરાવે. ૧૧

અને ઉંગલીઆં હાથકે, ફેર માંહે લેંની;
એ તયમુમ કેરી, રીત મન દેંની. ૧૨

યૂં જાતે ને આતે, હાથ સારે રે ઢપાના;
જેતા ધોતે હેં એતના, મસા હુઆ રે જાના. ૧૩

પછે ડાબે હાથસૂ, યૂં કરે રે રીતા;
સો જમને હાથ પર, જૂ હુકમ હેં દીતા. ૧૪

પન ફિરને જમીકૂ, હાથ નાં લગાના;
પેંલે લાગે હો સેતી, લે મસા રે કરાના. ૧૫

એતે દો બાર જમીકૂ, હાથ મારને કહીએ;
દો બાર મારે તયમુમ, હોવે રે લહીએ. ૧૬

હાથ જમીકૂ એકબાર, કાજ મુંહકે લગાને;
અને દૂજી બાર હાથૂકે, કાજ મારને જાને. ૧૭

યૂં દૂબારા મારેસૂ, હુઆ તયમુમ સારા;
એ તયમુમ કેરા, સબ બૂઝો રે બિચારા. ૧૮

કુછ પગકૂ હાથ, લગાના નાંહાં;
નાં મસા રે કરના, કુછ સીસકે માંહાં. ૧૯

સહી હુકમ હો જૅસા, કામ સુન સુન કીજે;
અને એક કર ચિતમાં, એતના દીજે. રે તૂહી. ૨૦

ગાફલ ક્યૂ સીખે નાંહી, સુન તૂ દીનકે બૅન રે,
સુન તૂ દીનકે બૅન;
સીખે બના અમથા કોઈ, નાંહી દુનીઆં મૅન રે,
નાંહી દુનીઆં મૅન. ૨૧

૨૦૬૭

હબે બૂઝોને તયમુમ કેરે, કેતે રે તના;
સુનો ઉનકા હિસાબ, સહી બૂઝા રે મના. ૧

જસે વજૂ ભાગતા, ઓસે તયમુમ કરના;
અને જોનુબ હોવે, મન તબ ભી ધરના. ૨

બૂઝા મૅલે શે કેરા, જોનુબ રે નામા;
એ ભી તયમુમ કરે, પાની નહી જસ ઠામા. ૩

હૅ હૅજદાર ઑરતકૂ, તયમુમ કરના;
સા વજૂકી ઠાંમ, મન રે ધરના. ૪

કરે ઑરત રે તયમુમ, ભી નિફાસ હા કેરી;
સા એ ભી વજૂ ઠાંમ, બૂઝીઓ સવેરી. ૫

પન જબ એ પાનીકૂ, સબ પાવે રે નાંહાં;
તબ તયમુમ રે કરે, જૂ લખેકે માંહાં. ૬

જબ જોનુબકૂ એતના, પાવે રે પાની;
કે ગુસલ રે બના, હોવે વજૂ રે જાની. ૭

કરે જોનુબ વેં તયમુમ, હુકમ રે દીતા;
જો વાજિબ નાં વજૂ, ઓસે હોવે રે દેખીતા. ૮

કભી જોનુબકૂ વજૂ, ભાગતે રે દેખાવે;
અને વજૂ રે જેતના, પાની રે પાવે. ૯

તો એસ રે પાનીસૂ, વજૂ રે કરાવે;
અને તયમુમ રે જનાબત, કરે મન લાવે. ૧૦

સો પાક શે તયમુમ, કરના આખા;
પન જમીકી જાત વેં, હોવે રે દાખા. ૧૧

જૂ મીટી કહીએ, ભી જૂ હોવે રે દેખાતી;
અને પત્થર ભી જમીકી, જાત હૅ કૅલાતી. ૧૨

અને ઑાર ભી સુરમા, જૂ બૂઝો રે રીતા;
સૂ જમીકી જાતસૂ, કરો હુકમ હૅ દીતા. ૧૩

કભી અનૂ પર ગરદ, નાંહી રે દેખાવે;
તો ભી તયમુમ અનૂસૂ, રવા કરના કૅલાવે. ૧૪

અને ગરદ ભી સેતી, હૅ રવા રે આખા;
કરે તયમુમ ગરદસૂ, હૅ રે દાખા. ૧૫

હોવે ખાક રે પાક, જો તયમુમ જૅસી;
તૅા ગરદસૂ કરના, એ ભી ખાક જૅસી. ૧૬

અને નીયત કરની, તયમુમ માંહાં;
એ વજૂ માંહાં શરત, બૂઝો રે નાંહાં. ૧૭

તો કાફરકા તયમુમ, કાંમ રે નાં આવે;
અનૂ વજૂકા ભેદ, હૅ ઉલટા રે કૅલાવે. ૧૮

કે નીયત હૅ કરની, તયમુમ માંહાં;
અને કાફરકી નીયત, દોર ખેર રે નાંહાં. ૧૯

નાંહી તયમુમ રે મુરતદ, હૂએથી ભગાતા;
એ સુન સુન એક કર, કહો દન ઑાર રાતા. રે તૂહી. ૨૦

સુનતે પાવે દીનકૂ, ગાફલ સુન એ બાત રે,
ગાફલ સુન એ બાત;
તો જાગને મૂરખ બાપડે, કયા સોવે દન રાત રે,
કયા સોવે દન રાત. ૨૧

૨૦૬૮

હૅ તયમુમ રે ભાનતે, જે વજૂ ભાંનનારે;
સો ભાંનનારે વજૂકે, જેતે બૂઝો રે સારે. ૧

ભી ભાંનનારા તયમુમકા, એક અદકા કહીએ;
વેં પાની પર કાદિર, હોનાર રે લહીએ. ૨

જબ તયમુમ કરનારા, દેખે પાનો રે નૅના;
અને પાની રે ઍસા, લે સકે હાથ મૅના, ૩

વેં પાનીકૂ દેખતે, તયમુમ રે જાવે;
એ વજૂકે ભાંનનારસૂ, અદકા કૅલાવે. ૪

પન પાની જો અદકા, હાજતથી પાયા;
તો તયમુમ વેં પાની, દેખતે ભગાયા. ૫

હોવે હાજતથી અદકા, અને પાકીકૂ તમાંમા;
તો તયમુમ ભાગા, ઉસ પાનીકે ઠાંમા. ૬

જો ઍસા પાની, ચલતે પાયા;
વજૂ નાં કીતી, વે પાની રે ગમાયા. ૭

તયમુમ ફિરકર, નવા હૅ રે કરના;
પાની દેખ તયમુમ, યૂં ભાગે મન ધરના. ૮

વેં પાની છતે તયમુમ, કીયા નાહી જાતા;
વેં પાની ભી તયમુમકૂ, હૅ રે ભગાતા. ૯

પાસે કિસીકે પાની, એક વજૂકા દેખાયા;
ઉને સારે રે ટોલેકૂ, વેં પાની રે દિલાયા. ૧૦

જે કો તયમુમથી ચાવે, વજૂ રે કરાવે;
યૂં કહ ને પાની, વેં સબ્બૂકૂ દિલાવે. ૧૧

તૉ તયમુમ રે ટૂટા, સબ્બૂ હો કેરા;
અને વજૂ તૉ ઉસથી, એક કરે રે સવેરા. ૧૨

અને ફેર કર તયમુમ, કરે દૂજે રે સારા;
એ મસલા સુનના, દલકે કરારા. ૧૩

કભી તયમુમ કરનાર, ઉમેદ હૅ ચાતા;
પાની અભી રે પાવેગા, યૂં મન હૅ લાતા. ૧૪

વૅ આખિર વકતકૂ, નમાજ કરાવે;
જો પાની રે પાવેગા, યૂં મન હૅ ચાવે. ૧૫

અને કભી વેં પૅલે વકતમાં, ઓને કીતી રે સલાત;
પછે પાની પાયા, હૅ વકત દેખાતા. ૧૬

તૉ ભી રવા હૂઈ નમાજ, ફેર ના કરની;
એ મસલેકી રીત, સહી મન ધરની. ૧૭

રવા વકતસૂ પૅલે, હૅ તયમુમ રે કરના;
દો ફરજૂકૂ રવા, હૅ મન રે ધરના. ૧૮

અને જનાજેકી નમાજ, જે જાતી રે દેખાવે;
તૉ ભી તયમુમ રે રવા હૅ, સહી રે કૅલાવે. ૧૯

અને ઇદકી ભી નમાજ, જો હોતી હૅ ફોતા;
તૉ ભી તયમુમ કરના, હૅ રવા રે હોતા. ૨૦

ભાગે વજૂ નમાજમાં, ફેર તયમુમ રે કરે;
હૅ ઇદ ને જનાજેમાં, રવા મન ધરે. ૨૧

એ વજૂસૂ નમાજમાં, દોનૂ શરૂ હેં કીતી;
અને નમાજકે માંહાં, વજૂ ભાગી રે દેખાતી. ૨૨

તો તયમુમ કરને, બિના કરની સહી;
એ સુન સુન નિસદન, યાદ કરો રે દહી. રે તૂહી. ૨૩

સુને બના બયાન દીન ગાફલા, કહાવે મૂમન નામ રે,
કહાવે મૂમન નામ;

કહ તૂ મૂમન કયૂ હૂઆ, બતા વેં હમૂકૂ કામ રે,
બતા વેં હમૂકૂ કામ. ૨૪

૨૦૬૯

નાં તયમુમ રે કરના, જુમાકી સલાતા;
જો જાતી નમાજ, હેં નેંનૂ રે દેખાતા. ૧

ભી વકતીયા નમાજકૂ, મને તયમુમ રે કીતા;
નાં જાતી દેખ કરના, યૂ હુકમ રે દીતા. ૨

એ દોનૂ રે નમાજકે, હેં ખલીફે સહી;
સો કજાને જુહરકી, નમાજ રે કહી. ૩

જો પોચ ના સકે, જુમાકી સલાતા;
તો જુહરકી નમાજ, એ હેં રે કરાતા. ૪

અને નમાજ જો જાવે, વકતીએ કેરી:
તો કજા એ કરને, કરેગા સવેરી. ૫

ઓસ કાજે તયમુમ, મને અનૂકૂ કીતા;
જાતી દેખને કેરા, હુકમ રે દીતા. ૬

પન શરત જે કહી, પેલી તયમુમ કેરી;
વેં રીત જબ હોવે, તબ કરે રે સવેરી. ૭

અને જનાજા ને ઈદિકી, નમાજ જે જાનો;
નાંહી ઉનૂકૂ ખલીફા, સુન રે પૅછાનો. ૮

ઉસ કાજે જાતી દેખ, તયમુમ કરના;
બિન શરત એ હુકમ, હૂઆ મન ધરના. ૯

મુસાફિર તયમુમસૂ, કીતી રે સલાતા;
સાથે ભાર માંહે પાની, વૅ બિસારા સુનાતા. ૧૦

રવા હૂઈ તૅા નમાજ, ફેર ના કરની;
એ મસલેકી રીત, સહી સુન મન ધરની. ૧૧

બૂઝો તીરવા સૂધી, પાનીકૂ ઢૂંડાવે;
એતે હૅાવેગા પાની, યૂ જો અકલમાં આવે. ૧૨

અને બૂઝે જો પાની, ઢુકડા રે નાંહાં;
તૅા ઢૂંડના નાહી, તીરવા માંહાં. ૧૩

અને દોસતકે પાસે, માંગે રે પાની;
ના દેવે તૅા તયમુમ, કરે બાત રે જાની. ૧૪

અને નમાજ કીએ બાજ, કભી પાની હૅ દિલાતા;
ફેર નમાજ ના કરની, તયમુમ હે ભગાતા. ૧૫

નાંહી દેતા પાની, મૅગા પઈસૂ સેતી;
અને કીમત પાનીકી, કરે તેતી. ૧૬

અને ઓસકે ભી પાસે, હોવે પઈસે સહી;
તૅા ભી તયમુમ રે કરના, બૂઝો રે નાહી. ૧૭

પાની કભી ના પાવે, જૂં કહી રે રીતા;
તૅા તયમુમ કેરા, હુકમ રે દીતા. ૧૮

જો ઘાવ ઑાત લાગે, તૅા તયમુમ કરના;
અને થોડે રે ઘાવસૂ, ધોના મન ધરના. ૧૯

નાં ધોના તયમુમ, એકઠા કરના;
કુછ્ંુ ધોના ને તયમુમ, બાકી મન ધરના. ૨૦

યૂ તયમુમ ધોના, કરો એકઠા નાંહાં;
એ સુન સુન એતના, નત કહો દલ માંહાં. રે તૂહી. ૨૧

કે ઈમાનીકૂ એ સુનની, હૅ નત દીનકી બાત રે,
હૅ નત દીનકી બાત;
નત ઓસ દલ ચિંતા સહી, સુન પાક કરસી જાત રે,
સુન પાક કરસી જાત. ૨૨

૨૦૭૦ બયાન.

*   *   *
*   *   *

એ મુકીમકે મસે, કેરી રે બાતા. *

સો વજૂ સબ કરે, ના પગ રે ધુલાવે;
સો ધોનેકી ઠામ, મસા મોજ઼ૂકૂ કરાવે. *

એ મુકીમકૂ એક રાત, બૂઝો રે દના;
પછે મોજે રે ઉતારે, પગ ધોવે બૂઝો રે મના. *

અને મુસાફર તીન દન, તીન રે રાતા;
મસા મોજ઼ૂકૂ કરે, હૂઆ હુકમ સુનાતા. *

સો હદસકે વકતથી, બૂઝો રે હિસાબા;
પછે મોજે રે ઉતારે, હોતે વકત શિતાબા. *

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઑર રાતી. રે તૂહી. *

બૅાત દીનમાં આસાન હૅ, સુન ઈમાની બાત રે,
સુન ઈમાની બાત;
એ રીત અંતકી બૂઝીએ, જંનત પાવે જાત રે,
જંનત પાવે જાત. *

૨૦૭૧

જે મોજાૂકે ઊપર, ઠામ જાહિર દેખાવે;
સહી ઓસ પર મુસલ્લી, મસા રે કરાવે. ૧

તીન ઉંગલીઆં સેતી, મસા હૅ કરના;
સો ઉંગલીયૂ તરફથી, શરૂ મન ધરના. ૨

સો પગકી ઉંગલીયૂથી, ઊંચા રે ખીંચાવે;
સુન નલીકે તરફ, હાથ ખીંચ રે લાવે. ૩

તીન ઉંગલીયૂ જેતા, વે મસા રે કીજે;
થોડી હદ એ મસેકી, સમજને લીજે. ૪

નાંહી ચિંતા જો મસા કધી, બૅાત રે કરાતા;
દોનૂ મોજાૂ પર મસા, યૂ કીયા હૅ જાતા. ૫

સુનો મોજા તો ઓસકા, બૂઝો રે નામા;
જે પૅનતે ઢાંપે, ઘૂટીયૂકી ઠામા. ૬

જે ઊપર બધતા, વેં લેખેમાં નાંહાં;
વેં મોજા જે ઘૂટીયાં, આવે મોજેકે માંહાં. ૭

તીન ઉંગલીયૂ, તીન નકીરાં કરની;
અ ન બ જીકે મસેકી, રીત મન ધરની. ૮

નાંહી ચંતા જો ભીગે, મોજા અદકે પાની;
પન મસાં રે અસલકી, રીત એતી રે જાની. ૯

જો ટૂટા રે મોજા, મસા કરના નાંહાં;
નંની પગકી ઉંગલીયાં, તીન આવે જસ માંહાં. ૧૦

હોવે એક ઠાંમ ટૂટા, કે જૂદે જૂદે છેદા;
વૅ લેખા કરને, એતા બૂઝો રે ભેદા. ૧૧

સબ છેદ વૅ ગિનને, કીજીએ રે લેખા;
જેતી હદ રે કહી, એતા ટૂટા જો દેખા. ૧૨

જાવે નંનીઆં ઉંગલીયાં, પગ તીન ઓસ માંહાં;
તબ મોજે પર મસા, રવા રે નાંહાં. ૧૩

એ એક ટૂટે મોજેકા, એતા હિસાબ હૅ કરના;
નાં દોનૂકા ઈકિઠા, એતા લેખા મન ધરના. ૧૪

જો કહીથી થોડા, ટૂટા રે દેખાવે;
તૉ રવા હૅ ઓસ પર, મસા રે કરાવે. ૧૫

પગ ધરતે મોજા, કભી ખુલ રે જાતા;
વૅ ભી લખેસૂ ભરના, જસ ટૂટેકા કૅલાતા. ૧૬

પન લેખા એ દોનૂ, મોજે મિલા કરના;
દોનૂ મોજાંૂ મિલ વૅ જાને, એક મન ધરના. ૧૭

દોનૂ મોજે મિલ ખુલે, તીન ઉંગલીયૂ જેતા;
તીન ઉંગલીયાં પગકી, નંની બૂઝો રે તેતા. ૧૮

તબ મસા કરના, હૅ મને રે કીતા;
અને નજાસતકૂ ભી, અસ હુકમ રે દીતા. ૧૯

દોનૂ મોજાકી નજાસત, કા હિસાબ કરાવે;
તીન ઉંગલીય જેતી, ેાનૂ મિલ જો દેખાવે. ૨૦

તૉ ભી મસા કરના, બૂઝો રે નાંહાં;
એ સુન સુન નિસદન, કહો દલ માંહાં. રે તૂહી. ૨૧

ગાફલ સુનને જાગકર, કયા સોવે દિન રાત રે,
કયા સોવે દિન રાત;
કે ઍન દીનકે નાંહી સુનતા, કયૂ છુટેગી જાત રે,
કયૂ છુટેગી જાત. ૨૨

૨૦૭૨

અને મોજાૂકે મસેકે, ભી બૂઝો ભાંનનારે;
સો વજાૂકે ભાંનનાર, જેતે બૂઝો રે સારે. ૧

અને એક ભી મોજા, જો પગસૂ નિકાલા;
તૉ મસા રે ટૂટા, ઓસ રે હાલા. ૨

અને મુદત ભી પૂરી, હોતે મસા રે ભાગા;
જો ઠંડકા ડર, નાંહી ઑાત રે લાગા. ૩

જો નિકાલતે મોજે, ઠંડે દૂખ પગ પાતે;
તૉ મુદત ઊપર, કભી મસા હૅ કરાતે. ૪

પૂરી હૂઈ જો મુદત, ફજરકી ઠંડ માહાં;
તૉ ડર દુખ મસા, કરે હોવે જાં ઘર માંહાં. ૫

હૂઈ મુદત રે પૂરી, અને મોજે રે ઉતારે;
અને હૅ રે અસે વજાૂ, બૂઝો સમજનહારે. ૬

તૉ પગ હૅ ધોને, બૂઝો રે સહી;
એતૅ વજાૂ સારી, હૂઇ રે કહી. ૭

સુનો એડી જબ નિકલી, ખજાનેકે બારા;
સહી ટૂટા મસા તબ ભી, બૂઝીઓ બિચારા. ૮

કભી મસા તૉ મુંકીમ, મોજેકૂ કરાવે;
અને રાત દિન પૅલા, મામ રે જાવે. ૯

તૉ મસા કરે તીન દિન, તીન રે રાતા;
રોત મુસાફર કેરી, હૂઈ ઓસ કેરી જાતા. ૧૦

કભી મુસાફર મુકીમ, જો હૂઆ રે ચલતે;
સો એક રાત એક દન, પૂરા કરાતે. ૧૧

તૉ ઓસકા મસા, હૅ રે ભગાતા;
વૅ મુસાફર કેરા, લેખા હૅ રે જાતા. ૧૨

હોવે રાત દિન પૅલા, જો મુકીમ રે જાંનો;
તૉ રાત દિન એક, કરે પૂરા રે માનો. ૧૩

જા મુકીમ કેરી, પૂરી મુદત કૅલાતી;
પછે મસેકી રીત, હૅ ભાગી રે જાતી. ૧૪

ભી જરમૂક ઊપર, સહી મસે હૅ કરાને;
વૅ ભી મોજાકી રીત, કછુ મન હૅ ધરાને. ૧૫

હૅ જરાબ ઊપર, ભી મસા રે કરાતે;
વૅ ચમરા રે હોવે, કસી પર સુનાતે. ૧૬

મસે સકનેન ઊપર, કરને સહી;
એ સબ રીત મોજાકી, હૅ રે કહી. ૧૭

પન પગડી ઊપર, ના મસા રે કીજે;
કે વજૂકા મસા, યૂ ચિત નાં દીજે. ૧૮

ભી ટોપી ઊપર નાં, મસા રે કરના;
ભી બુરકા ઊપર, નાં મસા મન ધરના. ૧૯

જે ઑરતાં હૅ ઓઢતી, વૅ બુરકા નામા;
નાં ઓસ પર મસા, કીજે વજૂકે કામા. ૨૦

ભી કફાજી ઊપર, નાં મસા રે કીજે;
જે હાથૂ માંહી પૅનતે, હૅ રે કહીજે. ૨૧

સો જનાવર હાથ પર, બૅઠને કાંમા;
હૅ હાથમાં પૅનતે, વૅ કફાજી નામા. ૨૨

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૨૩

જો છૂટક ચાહે ગાફલા, સુન તૂ દીનકે બૅન રે,
સુન તૂ દીનકે બૅન;
સુને બના કયૂ જાનસી, કૅસે દીનકે કૅન રે,
કૅસે દીનકે કૅન. ૨૪

૨૦૭૩

સુનો ઘાવકે પટે પર, મસા હૅ કરના;
ભી પૂમડે ઘાવ ભર, હૅ મસા મન ધરના. ૧

કે રગાં હોય ખોલી, અને પૂમડા ધરાવા;
સુનો ઓસ પર મસા, ભી હૅ રે કરાવા. ૨

એ ધોએ હો જૅસા, મસા રે કૅલાયા;
ઠાંમ ધોનેકી મસેકા, હુકમ પઢાયા. ૩

ઍસે વકત કેરી, કુછ મુદત રે નાંહાં;
હૅ રૂઝે તક મસા, કરો બૂઝો દલ માંહાં. ૪

સુનો સાજી ખાલ ધોઇએ, બાકી મસા રે કીજે;
કરના મસેને ધોનેકા, ભેલા ચંત દીજે. ૫

એ ભેલા કરનેકા, હુકમ હૅ દીતા;
અને તયમુમ માંહે, મને હૅ કીતા. ૬

જો પટા હોય બાંધા, વજૂ રે બિના;
તો ભી મસા હૅ કરના, સહી બૂઝો રે મના. ૭

સબ પટે તલે હોવે, કે નાંહી રે ધાવા;
પન મસા સારે, પટેકૂ કરાવા. ૮

જો સુખ રે હૂએથી, પટા ખુલ રે જાવે;
તો મસા હે ભાગતા, સહી રે સુનાવે. ૯

અને પટા નાં છૂટે, સુખ હૂએ રે બિના;
તો મસા નાંહી ભાગતા, એ બૂઝો રે મના. ૧૦

કુછ હાજત નાંહી, નીયત કેરી;
સો મોજાૂકે મસેમાં, બૂઝીઓ સવેરી. ૧૧

અને સિરકે મસેકી, એ બૂઝો રે રીતા;
કુછ નીયતકી હાજતકા, હુકમ નાં દીતા. ૧૨

એ સુન રે બયાના, સહી કર લીજે;
અને એક કર રબકૂ, મન એતના દીજે. રે તૂહી. ૧૩

ઈમાનીકૂ નેહસૂ, ભાવે દીનકે ઍન રે,
ભાવે દીનકે ઍન;
નત નત યાદ વે રાખસી, જૅસે લખીએ કૅન રે,
જૅસે લખીએ કૅન. ૧૪

૨૦૭૪ બયાન.

સુનો હૅજ હો કેરી, બયાનકી બાતા;
વૅ તો ઓરતૂકૂ લોહી, હૅ રે કૅલાતા. ૧

ઓસ ઑરતકા પેટ, બાહેર હૅ કરતા;
વૅ સલામતી સેતી, લોહી હૅ ચલતા. ૨

કે લોહી વૅ ચલે, આજાર હો બિના;
પન સગીરકા લોહી, નાંહી હૅજકે મના. ૩

કે લડકી રે બાલગ, હૂઇ રે નાંહાં;
અને લોહી બાર આવે, ઓસ પેટકે માંહાં. ૪

વૅ ભી હૅજકા લોહી, નાંહી રે કૅલાતા;
વૅ દુખને જૅસા, હૅ રે દેખાતા. ૫

થોડી મુદત હૅજકી, બૂઝો તીન રે દના;
અને ઑાત તો દસ દિન, બૂઝો રે મના. ૬

કરે પૂરે તીન દિન, હૅજ થોડા રે આતા;
અને ઑાત દિન લોહીમાં, દિન દસ હૅ કૅલાતા. ૭

લોહી તીન માંહે, દસ ઊપર હૅ જાતા;
વૅ હૅજકા નાંહી, હૅ દુખકા કૅલાતા. ૮

જે ધોલે રંગ બિન, ઑાર રંગ જે દેખાવે;
સહી વૅ સબ હૅજ, હૅ રે કૅલાવૅ. ૯

એ મન ધર દીનકી, સબ સમજની બાતી;
અને એક કર કહો, દન ઑાર રાતી. રે તૂહી. ૧૦

સુને બના દીન ગાફ્લા, કયૂં પાક કરસી તન રે,
કયૂં પાક કરસી તન;
જો આદમીકી શાન હૅ, બૂઝો એ નસીહત મન,
બૂઝો એ નસીહત મન. ૧૧

૨૦૭૫

હૅજ મને હૅ કરતા, નમાજ રે કરતે;
હૅજ મને હૅ કરતા, રોજે રે ધરતે. ૧

હૅ રોજાંકૂં હુકમ, કજા હો કેરા;
નાંહી નમાજકૂં હુકમ, સુનો કજાકા સવેરા. ૨

સો હૅજ પાક હૂએ બાજ, રોજે હૅ ધરને;
સો કજાકી નીયત કર, રોજે રે કરને. ૩

હૅજ મને હૅ કરતા, મસીતમાં જાતે;
હોતા મને હૅ મસીતકૂ, તવાફ કરાતે. ૪

હૅજ વતીકૂ મને, હૅ કરતા કહીએ;
તહત ઈજારકે તલે ભી, વતી કરની નાં લહીએ. ૫

સો દૂટીસૂ લગાકર, જાંઘો રે તાંહી;
રીત વતીકી એતેમાં, કરની નાંહી. ૬

સુનો દૂટીસૂ જે જાંઘૂ તક, કહી રે ઠામા;
એ તહત રે ઈજારકા, બૂઝો રે નામા. ૭

એતે માંહે વતીકી, નાં કરની ીતા;
હૅજ મને હૅ કરતા, એ હુકમ રે દીતા. ૮

હૅજ મને ભી હૅ કરતા, પઢના કુરાના;
મને કુરાનકૂ કરતા, હૅ હાથ રે લગાના. ૯

વજૂ ભાગેસૂ ભી કુરાનકૂ, હાથ લગાના નાંહાં;
ભી હાથ નાં લગાના, જબ નિફાસ રે માંહાં. ૧૦

ભી જનાબત ને નિફાસ, એ દોનૂ રે જાનો;
એ મને હૅ કરતે, દોનૂ સાથ રે માનો. ૧૧

સો કુરાનકૂ પઢના, નાં હાથ રે લગાના;
એ દોનૂને મને, કીયા રે જાના. ૧૨

પન કુરાનકૂ ગલફ, જો હોવે રે કીતા;
હાથ લગાના તૉ સબૂકૂ, હૅ હુકમ રે દીતા. ૧૩

જો મુદત રે હૅજકી, પૂરી હૂઇ રે દેખાવે;
કે હૅજકી તક પર, પાકી ઑરતકૂ આવે. ૧૪

તો રવા હૅ વતી, નહાએ રે બિના;
નાંહી નહાએ બના પાક, જો હોવે તક મના. ૧૫

કે થોડે હૂઈ હૅજમાં, પાક ઑરત દેખાતી;
વૅ દસસૂ થોડે દન, તમે સુનો રે બાતી. ૧૬

તો નહાએ રે બિના, વતી નાં રે કરાવે;
કે નમાજ જેતા, વકત રે જાવે. ૧૭

જો નમાજ હો જેતા, વકત પાછી પીછે ગયા;
તો નહાએ બના વતી, કરે રે કહયા. ૧૮

તમે નિફાસ હો કેરી, એ બૂઝો રે રીતા;
જૅસા બગતસૂ હૅજમાં, હુકમ રે દીતા. ૧૯

જો ચાલીસ રે દનૂ પર, પાકી રે આવે;
તો નહાએ રે બના, વતી રે કરાવે. ૨૦

પાક હોય જો ઑરત, ઓછે ચાલીસ જો દના;
તો નહાએ બના વતી, નાં કરો બૂઝો રે મના. ૨૧

પાક હોય પીછે જાવે, વેલા નમાજ હો જેતી;
તો નહાએ બના વતી, હૅ કરની સુનીતી. ૨૨

એ સુન સુન બાતી, સહી કર લીજે;
અને એક કર એતના, ચિત નસદન દીજે. રે તૂલી. ૨૩

ગાફલ બૅના દોનકે, સુનતે હોસી પાક રે,
સુનતે હોસી પાક;

સુને બના તૂ મૂરખા, સહી રહા નાપાક રે,
સહી રહા નાપાક. ૨૪

૨૦૭૬

સુનો હૅજ ને નિફાસકે, જો મુદતકે મૅના ;
જો પાકી રે દીસે, ઑરતકે નૅના. ૧

વૅ હૅજ ને નિફાસ, બૂઝના સહી ;
કે પાકીકે દનૂ, એ હૂએ રે નાંહી. ૨

જાૂ દસ દિન બૂઝો, હૅ હૅજ કેરે;
ઉસ માંહી પાકી જો, દીસે રે સવેરે. ૩

અને ફેર કર લોહી, દસ દનૂમાં આવે;
તૉ એ સબ હૅજકે, દન રે ગિનાવે. ૪

સહી નિફાસ હો કેરી, ઍસી બૂઝો રે રીતા;
હૅ મુદતકા હુકમ, દન ચાલીસકા કીતા. ૫

જો એતે રે બીચ, પાકી રે દેખાવે;
અને ચાલીસ દનૂમાં, ફેર લોહી રે આવે. ૬

તૉ એ સબ દિન, બૂઝો રે નિફાસા;
એ હુકમ સહી, હૂઆ રે ખાસા. ૭

કિસી ઑરતકૂ લોહી, હોવે દુખ હો કેરા;
વૅ હૅજ દસ દિનકા, કાઢે ઓસથી અનેરા. ૮

હોવે પાકીકી આદત, એતી પાકી રે જાને;
ભી પાકી દનૂ પીછે, હૅજ મન રે નાં આને. ૯

યૂ જબ તક દુખ, તાં ચલી રે જાવે;
એ સુન સુન એતના, નત મન માંહે લાવે. રે તુહી. ૧૦

સુન સુન ઑન દીનકે, પાક હૅ કરની જાત રે,
પાક હૅ કરની જાત;
હુકમ બના પાકી નાંહી, વૅ કુછ અલગી બાત રે,
વૅ કુછ અલગી બાત, ૧૧

૨૦૭૭

સુનો પાકીકે તૉ થોડે, દિન પંદર કહે;
અને બૉત તૉ દિન, નાં હિસાબમાં લહે. ૧

સોં ઑરતકી જૅસી, આદત દેખાહી;
વેં મુદત પાકીકી, સબ પાક રે કૅલાહી. ૨

યૂ બૉત તૉ પાકીકા, બૂઝો લેખા રે નાંહાં;
અને થોડે તૉ કહે, દિન પંદર માંહાં. ૩

બૂઝો દુખ કેરા લોહી, જૂં હૅ નકસોરી ચલતી;
કે લોહીસૂ નાક, જૂ દહાડી હૅ ગલતી. ૪

અને ઓધાનસૂ બાઈ, જે દેખે રે લોઈ;
વૅ ભી દુખ હો કેરા, નકસોરીસા હોઈ. ૫

લોહી મને નાંહી કરતા, એ નમાજ રે કરાતે;
એ લોહી મને કરતા, નાંહી રોજે ધરાતે. ૬

અને લોહીને વતી ભી, મને નાં થીતી;
એ દુખકે લોહીથી, એસી રીત હૅ દેખાતી. ૭

જે હૅજથી મુદત પર, લોહી અદકા દેખાતા;
ભી મુદત નિફાસ પર, જે અદકા કૅલાતા. ૮

કભી આદતકે ઊપર, લોહી અદકા જે જાંનો;
એ સબ રે લોહી, દુખકા પૅછાનો. ૯

પૅલા હૅજ આતે હોવે, જૅસે દુખકા લોઈ;
ઉસ દસ દિન હૅજ, કે રે હોઇ. ૧૦

સો મહીનેમાં દસ દિન, હૂએ હૅજ હો કેરે;
અને બીસ દિન બાકી, રહે પાકીકે સવેરે. ૧૧

જૅસે પરથમ આતે હૅજ, હૂઈ દુખકી રીતા;
ઉસ મહીનેમાં દસ બીસકા, લેખા રે કીતા. ૧૨

યૂહી પૅલાપૅલ નિફાસમાં, જિસે દુખ રે દેખાયા;
પૂરા નિફાસ ઉસકા, દિન ચાલીસ ગિનાયા. ૧૩

કસે દુખ કેરા લોહી, કસે મૂતર રે ચલાતા;
કસે પેટ હૅ ફાટા, નજર પડતા. ૧૪

કસે બાવ હૅ ચલતી, બંધાતી નાંહીં;
કસે લોહી હૅ ચલતા, નાક કે માંહીં. ૧૫

અને ઘાવ હૅ કસીકૂ, કભી નાંહી રે રૂઝાતા;
એ સબૂકા હુકમ, ઍસા એક હૅ સુનાતા. ૧૬

એસે ફરજકી નમાજકૂ, વજૂ હૅ કરની;
અસ વજૂ સૅાત નમાજ, પૂરી મન ધરની. ૧૭

સો ફરજ ને નફલ, સબ કરે રે સલાતા;
વજૂ નાંહી જબ નમાજથી, હૅ બાહર રે જાતા. ૧૮

જબ નમાજ પૂરી, હો રહી એસ કેરી;
તબ વજૂ ભી ભાગી, એ બૂઝીઓ સવેરી. ૧૯

જેતી બાત કહી એતની, નત દેખે જબ નૅના;
નાંહી ફરજકા વકત, પાતાસા અનૂ મૅના. ૨૦

તૅા કહી અસ રીતે, હૅ વજૂ રે કરની;
એ સુન સુન ચિંતા, એતી મન માંહે ધરની. રે તૂહી. ૨૧

સુનને ગાફલ દીનકૂ, હુકમ કીયા આસાન રે,
હુકમ કીયા આસાન;
હૅ રંજ નાં દીતી મૂમના, ઍસા હૅ રહમાન રે,
ઍસા હૅ રહમાન. ૨૨

૨૦૭.

સહી બૂઝો તુમ રીત, નિફાસ હો કેરી;
બાલક આએ બાજ લોહી, જે આવે રે સવેરી. ૧
બાલ જનમ હૂએ બાજ, જે લોહી હે આતા;
સુનો નામ તો ઉસકા, નિફાસ કેલાતા. ૨
અને ઓરતકૂ ઓધાનસૂ, કધી લોહી રે જાવે;
વે લોહી હે દુખકા, નાં નિફાસ કેલાવે. ૩
અને કિસીકૂ કાચા, જે પડ હે જાતા;
કો કો આઅજે જાત કેરા, નામ હે દેખાતા. ૪
બૂઝો તો વે ફરજંદ, જેસા હે કેલાતા. *૫
જૂ બાલૂ ને નખકી, કુછ દેખાવે નિશાની;
તો ફરજંદ કેરી, રીત રે જાની. ૬
જો સાહિબસૂ બાંદીને, ફરજંદ જાયા;
વે અધૂરા પેટ, ગિરતા દેખાયા. ૭
જેસી કહી વેસી અધૂરેમાં, દેખી રે રીતા;
તો બાંદીમાં ફરજંદ, કી હૂઈ રે સુનીતા. ૮
જો બાંદી હૂઈ ફરજંદ, કેરી રે માતા;
તો બેચના બાંદીકા, હે દોહલા સુનાતા. ૯
સુનો નિફાસકે થોડેકૂ, હદ રે નાંહાં;
હૂઈ બોત તો હદ, દિન ચાલીસકે માંહાં. ૧૦
લોહી ઓસથી અદકા, વે દુખ હો કેરા;
હૂઈ નિફાસકી હદ, દિન ચાલીસ અનેરા. ૧૧
અને દો જો ફરજંદ, સાથે રે જાયે;
તો નિફાસકે દિન, પેલેથી ગણાયે. ૧૨

એ સુન સુન નસદિન, દીનકે બૅના;
અને એક કર એતના, નસદિન કૅના. રે તૂહી. ૧૩

ઑરત મરદકૂ સરખી, ઢુંડની પાકી રીત રે,
ઢુંડની પાકી રીત. *૧૪

૨૦૭૯ બયાન.

દૂર કરની નજાસતથી, સુનો રે રીતા;
કસ રીતે પાક, હૅ કરની સુનીતા. ૧

સુનો પાક હૅ કીજે, અપની જાતા;
અને કપડે ભી પાક, હૅ કરના સુનીતા. ૨

સો પાનીસૂ રે ધોકર, પાક રે કીજે;
ભી ઑર ભી ચીજસૂ, લેને ધોઇજે. ૩

સો જસે ચીકાસથી, નાં હોવે રે રીતા;
અને પાની જૅસા ચલતા, હોવે રે દેખીતા. ૪

જૂં સિરકા ને ગુલાબ, એ રીત ભી કહીએ;
પન તેલ તૉ નાંહી, સુન કર લહીએ. ૫

એ હોતી હૅ પાક, ધોએ હો સેતી;
સો જૂં કપડેકી રીત, ભો બૂજો રે જેતી. ૬

જે નજાસત લાગેસૂ, હૅ હોતી રે દેખાઈ;
વૅસી નજાસત મોજેકૂ, જો કધી રે લગાઇ. ૭

મોજા પાક હૅ હોતા, ઘિસ દૂર રે કીએ;
એ હુકમકે બૅન, હૅ સુનકર લીએ. ૮

જે દેખા બિના નજાસત, વૅ મોજેકૂ લગાવે;
જૂં પેશાબ કેરી, રીત રે કહલાવે. ૯

વૅ પાક નાંહી હોતા, મોજા ધોએ હો બિના;
હૅ હુકમકી રીત, સુન રાખો રે મના. રે તૂહી. ૧૦

નજાસત દૂર હૅ કરની, સુનો વૅ મન ધર રીત રે,
સુનો વૅ મન ધર રીત. *૧૧

૨૦૮૦

સૂકી મની વૅ મસલેસૂ, પાક હૅ કહલાવે;
જો મની હોય ગીલી, ઓસે ધોઇ રે જાવે. ૧

જો નજાસત લાગે, હરવારકી રીતા:
વૅ ધો રે ડાલેસૂ, હોતા પાક હૅ સુનીતા. ૨

જો જમી પર નજાસત, હોવે રે દેખાઇ;
દૂર કીએ ને સૂખેસૂ, જમી પાક રે કહલાઇ. ૩

કુછ નિશાંની નાં રહવે, નજાસત કેરી;
જમી સૂખે પીછે, ઍસી હોવે રે અનેરી. ૪

વૅ પાક હૂઈ જમી, કાજ રે સલાતા;
પન તયમુમ ઉસથી, મને કીયા હૅ જાતા. ૫

સુનો દિરહમ શરેકી, માફ રે કરાયા;
એતી નજાસત સેતી, કરો નમાજ સુનાયા ૬

સો હથેલી હાથકી, ચિતી રે કીજે;
પછે ખાડે જેતી રહવે, વૅ હિસાબમાં લીજે. ૭

નામ શરઇ દિરહમ, ઍસે રે જાનો;
એતી નજાસત કેરા, માફ હુકમ હૅ માનો. ૮

સો નજાસત ગલીજ, ઑત ભૂડી જે કહલાઈ;
માફ દિરહમ શરઈ, રીત ઓસકી બતાઇ. ૯

જાં લોહી ને શરાબ, જાનો રે સહો;
ભી મુરગેકી પીખાલકી, રીત ઍસી રે કહી. ૧૦

સુનો હેડા જિસકા, ખાયા રે નાં જાવે;
હૂઆ પેશાબ ઉસકા, વેં ભી ઍસા રે સુનાવે. ૧૧

એસી ગોબર કેરી, ભી બૂઝો રે રીતા;
અને લીદકૂ હુકમ, ભી અસા હૅ દીતા. ૧૨

અને બૅતથી ઓછા, હૅ માફ રે કરાયા;
ઉસ સેતી નમાજકા, હૅ હુકમ પઢાયા. ૧૩

સો ચારૂ પાસૂ બૅતકા, વજન રે દાખા;
ઉસ સેતી નમાજકા, હુકમ રે આખા. ૧૪

સો પેશાબ જિસકા, ગોશ્ત ખાયા રે જાવે;
અને ઘોડેકા ભી પેશાબ, હૅ ઍસા રે કહલાવે. ૧૫

અને પીખાલા જનાવર, પરંદૂ કેરા;
ગોશ્ત ખાયા નાં જાવે, તૌ ભી બૂઝીએ સવેરા. ૧૬

અને બૂઝો ભી મછી, કેરા રે લોઇ;
અને ખચ્ચર ને ગધેકી, રાલ એ રે હોઇ. ૧૭

ભી જો પેશાબકી છીંટ, નંની લાગી રે દેખાતી;
હોવે સૂઇકે નાકૂસી, નજરૂ આતી. ૧૮

એ કહા સબ હલવી, નજાસત કહીએ;
કભી બૅત બૅત લાગે, એ જો લહીએ. ૧૯

તૌ માફ હૅ કરની, ઓસ સાથ રે સલાતા;
એ સુન સુન કહો, દિન ઑર રાતા. રે તૂહી. ૨૦

ગાફિલ તેં સુને બના, ક્યૂંકર પાયા દીન રે,
ક્યૂંકર પાયા દીન;

હરામ હલાલ કયૂં જાનીયા, પાકી તેં કયૂં કીન રે,
પાકી તેં કયૂં કીન. ૨૧

૨૦૮૧

જે હોવે નજાસત, દીસે રે નેંના;
વેં ધો દૂર કીએસૂ, હોવે પાકી સુન લેંના. ૧

ધો દૂર ઍસી કરની, નાં રહવે રે નિશાની;
ઍસી પાનીસૂ ધોએસૂ, હોવે પાકી રે જાની. ૨

કભી પાનીસૂ ધોતે, નિશાની રહી;
કે ઓાતેરા ધોતે, નાં દૂર હો ગહી. ૩

તો ઉસકૂ ભી હુકમ, હૂઆ પાકી હો કેરા;
ઉસે ઓાર કછૂ ઢુંડના, દૂર કાજે નાં અનેરા. ૪

જૂ સાબૂન ને કટોલસૂ, દૂર રે કીજે;
એ હાજત નાંહી, સમજને લીજે. ૫

ઍસી નજાસત હોવે, જે નેંનૂ નાં દેખાતી;
વેં તીન બાર ધોએસૂ, હે પાકી રે આતી. ૬

વેં તીન બાર ધોના, તીન બાર રે નિચોના;
હેં ઍસી રે રીતે ધોએ, પાકીકા હોના. ૭

જે ઍસા કુછ હોવે, નાં નિચોઆ જાવે;
વેં તીન બાર સૂકેસૂ, હે પાક રે કહલાવે. ૮

જબ ટીપા ટપકતા, રહવે રે પાની;
એ સૂકે કેરી, બૂઝો રે નિશાની. ૯

યૂં તીન બાર ધોના, ઓાસે એ રીતા;
જે નિચોયા નાં જાવે, હુકમ રે દીતા. ૧૦

અને ઈંટૂસૂ જો જમી પર, હોવે ફરશ રે બંધાઈ;
વૅ દૂર હોય પલીતી, સૂકે પાક રે કહલાઈ. ૧૧

અને જમી પર ઉગા, જે હૅ ઝાડૂવે ઘાસા;
હોવે સૂકેસૂ પાક, હૂઆ હુકમ એ ખાસા. ૧૨

કે નજાસત લાગે, ઘાસ ઝાડૂયાંસી જાતી;
વૅ સૂકેસૂ પાક, હોવે સુનો રે બાતી. ૧૩

અને ઝાડૂવે ને ઘાસ, કભી નજિસ કટાયા;
તો ધોએસૂ પાક, હોવે રે સુનાયા, ૧૪

પાક કપડે નીચે, દૂજા હોવે રે દેખાયા;
જો વૅ નીચેકા કપડા, હોવે નજિસ કહલાયા. ૧૫

પાક કપડે ઊપર, રવા કરની સલાતા;
જો નીચે ના હોય, ધોના સુનો એ બાતા. ૧૬

અને બિછોના બિછાયા, હોય બૂઝો રે બિસાતા;
એક પાસા ઉસકા, હૂઆ નજિસ દેખાતા. ૧૭

તબ દૂજી તરફ, હૅ નમાજ કરની;
સો છેડે દૂજે, રીત હૅ જે મન ધરની. ૧૮

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને નેહસૂ કહો, દિન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૧૯

સુન સુન બાતાં દીનકી, પાક હૅ કરની જાત રે,
પાક હૅ કરની જાત;

સુને બિના નાં બૂઝીએ, પાકી કેરી બાત રે,
પાકી કેરી બાત. ૨૦

૨૦૮૨

ભી ભીગા હોય કપડા, પાક હો પાની;
અને બૂંદાં નાં ટપકતી, હોવે રે જાની. ૧

અને સૂકા કપડા, દૂજા નજિસ દેખાતા;
અને ઉસ માંહે ઓસકૂ, કભી લપેટા જાતા. ૨

પછે પાક વેં કપડા, ભીગા જબ રે સૂકાવે;
રવા નમાજ હૅ ઉસ પર, તબ શી રે જાવે. ૩

ભી ભીગા કપડા, પાક જમી પર ધરીયા;
વેં નજિસ ઠામા, હોય ગોબરસૂ કરીયા. ૪

હોય ભીગા કપડા, ઍસા બૂંદાં ના ચકાતી;
અને ઠામ તૉ સૂકી, વેં હોવે રે દેખાતી. ૫

વેં સૂકે કપડા, તબ નમાજ હૅ કરની;
વેં કપડા પાક, હૅ બાત મન ધરની. ૬

કભી નજાસત કપડેકે, છેડેકૂ લગાઇ;
પછે ધોનેકે કાજૅ, વેં ઠામ નાં પાઈ. ૭

તૉ હરકોઈ પાસા, લે પાનીસૂ ધોલાવે;
એતૅ કપડા સારા, હૂઆ પાક રે કહલાવે. ૮

ભી જૂં ગેહૂ કે પગોરમાં, ગધા રે મૂતાયા;
વેં ધોએસૂં ગેહૂં, હોવે પાક રે સુનાયા. ૯

કે પેશાબકી ઠામ, જો જનાવે નાંહાં;
હોય પગોર તૉ ધોનેકે, હુકમકે માંહાં. ૧૦

અને કભી જો ઉસથી, કો ગેહૂં હૅ લે જાતા;
તૉ પગોર બાકી, રહા પાક હૅ કહલાતા. ૧૧

જૂં કપડેકા છેડા, એક ધોના રે જાના;
તૂં પગોર ભી પાક, હોતા હૅ પૅછાંના. ૧૨

સુનો ઇસતંજા કરના, પાક પત્થર હો સેતી;
ભી પત્થરકી રીતે, ઑર હોવે જો દેખીતી. ૧૩

કુછ ઢેફે લેનેકા, શુમાર નાંહાં;
લેવે ઢેફે જહાં પાક, હોવે વૅ ઠાંહાં. ૧૪

પીછે ખૂબ હૅ ધોના, વૅ પાનીસૂ ઠામા;
કરે હાથ ધો પૅલા, પછે ધોનેકા કામા. ૧૫

ઇસતંજા જો ઢેફે, લે હાથસૂ કરાવે;
પૅલે પાની હો સેતી, વે હાથ રે ધોલાવે. ૧૬

પછે ઇસિતંજા કરના, લે હાથમા પાની;
ફિર હાથ પછે ધોવે, સહી બાત એ જાની. ૧૭

લાગે નજાસત દિરહમ, જેતી જો દેખાવે;
તૉ પાનીસૂ ધોના, ફિર વાજિબ કહલાવે. ૧૮

જો થોડી બૉત નજાસત, ભેદ નાં જાનો;
તૉ ઢેફે બાજ ધોના, નત મન રે આનો. ૧૯

કે ઢેફે પૅલાપૅલ, પછે પાની રે લીજે;
કભી જરૂર તૉ રીત, પૅલી મન રે દીજે. ૨૦

વૅ પાનીસૂ ધોના, પેટે ઉંગલીયૂ સેતી;
કુછ હથેલી ભી આવે, તસૂ તસૂ જેતી. ૨૧

રવા ઉંગલી એકસૂ, કે દોસૂ ધુલાવે;
કે ધોતે ઉંગલી, તીન રે લગાવે. ૨૨

ધોના ટેરૂઆં ઉંગલીઆં, મને રે કીતા;
તૉ ધોઇએ જૂં, પૅલી કહી રે રીતા. ૨૩

એ હકીકત કહી, સો મૅતરકી ઠામા ;
યૂં પેશાબકી ઠામ ભી, કરે રે કામા. ૨૪

પન હાડસૂ ઇસિતંજા, કરના નાંહાં ;
અને લીદસૂ ભી નાંહી, એ બૂઝો મન માંહાં. ૨૫

હાથ જમને ને ખાનેસૂ , નાં ઇસિતંજા કીજે ;
એ સુન સુન સહીકર, મન એતના દીજે. રે તૂહી. ૨૬

ગાફિલ બૅન દીનકે, સુન સુન મૂરખ જાગ રે,
સુન સુન મૂરખ જાગ ;
જો સુનતે દિલ લાગે સહી, તો પૂરે તેરે ભાગ રે,
તો પૂરે તેરે ભાગ. ૨૭

૨૦૮૩ સરૂદ.

સુનો સુનો બૅન, સુનો ઇમાની ;
મૂમન કેરી, ઍસી નિશાની. ૧

હુકમ સેતી, કરોને સલાતા ;
સુનો સુનો નસદિન, દીનકી બાતા. ૨

એ તો સબબ, હૅ ઇમાન કેરા ;
કરની ઇબાદત, જાન સવેરા. ૩

સબબ કામિલ, એ હૅ કહલાયા ;
ઇમાન કેરા, સહી સુનાયા. ૪

નત ઇબાદત, કરની કરની ;
જૂં રીત હુકમકી, મન ધરની. ૫

વેલા પૅછાનો, નિત નિત જાનો ;
નમાજ કરની, મન માંહે આનો. ૬

નેહે નેહે, કરો સલાતા;
રહમાનકૂ એ, કામ હૅ ભાતા. ૭

ઑાત ખાતિમકૂ, રબ થા ચાતા;
હુકમ કીયા, કરો સલાતા. ૮

હબીબ કરને, રબે બતાએ;
રબને ખાતિમ, નેહસૂ ચાએ. ૯

હુકમ દીયા, કરો સલાતા;
રબકૂ ઑાત જો, ભાવે એ બાતા. ૧૦

તૉ એ દોસ્તકૂ, હુકમ આખા;
નમાજ કરની, કરની, દાખા. ૧૧

સુનો સુનો વીર, સુનો રે ભાઈ;
બંદગીમાં ઑાત, ખૂબી દેખાઈ. ૧૨

હો કર બંદે, બંદે બંદે;
બંદગી રીતે, ઑાત મન હૅ દેહંદે. ૧૩

નિત નિત નવા, કરો નિત નેહા;
બંદગીમાં, રાખો દેહા. ૧૪

પાકી પૅલી, પહલી કરની;
રીત લિખી, વૅ મન માંહે ધરની. ૧૫

સુન સુન પૅલે, પાકી ઍના;
પાક હોના સહી, હુકમ મૅના. ૧૬

હુકમ પાકીકા, જૂં હૅ કીતા;
પાકી વૅસી, કરે રીતા. ૧૭

સુન સુન વીર, સુન રે ભાઇ;
રીત હુકમકી, ઈમાની એ ભાઈ. ૧૮

શરાબ નાપાક, રબને કીતા;
લાગેસૂ હુકમ, ધોએકા દીતા. ૧૯

જૂં હૅ નજાસત, ઑર ધુલાઈ;
રીત શરાબકી, વૅસી કહલાઇ. ૨૦

જો કો પીએ, વૅ પેટમાં આવે;
દિલ હૂઆ પાક, કયૂં વૅ કહલાવે. ૨૧

નાપાક હૂઆ, વૅ ભીતર મૅલા;
ઍસી નિશાની જે, બૂઝે ભી ગૅલા. ૨૨

શરાબ પીએ, જે હૅ મરતે કહલાએ;
ભૂત હૂએ વૅ, નેનૂ દેખાએ. ૨૩

સાચી નિશાની, એ જગ માંહાં;
બાલેથી ભી, છુપી નાંહાં. ૨૪

સુનો સુનો ઍસે, ઍસે ઍના;
પાકી કરો ભીતર, દિલ મૅના. ૨૫

ઓદર હરામ, ના કુછ બાંના;
દેખ દેખ હલાલ, હલાલ ખાના. ૨૬

મૂમિન હોને, નાં હોવે કીના;
સાફ હોવે, મૂમિનકા સીના. ૨૭

સુન સુન વીરા, એ પાકીકી બાતા;
પાકી કર કર, કરો સલાતા. ૨૮

૨૦૮૪ બયાન.

અરે સુન રે ઇમાની, કરો નેહસૂ સલાતા;
પૅછાનો રે વકત, જૅસા લિખા હૅ જાતા. ૧

સુનો ફજરકી નમાજ, હોતે સુબહ રે લિખાઈ;
જે સુબહ તો સાદિક, હૅ સાચી રે કહલાઇ. ૨

નામ સાચે કહેસૂ, સુબહ જૂઠી દૂર હૅ કીતી;
વેં છેલી રે રાતમાં, સુબહ હોતી હૅ દેખીતી. ૩

વેં ઉગમન છેડેકે, હોવે ધોલે આસમાના;
સારે બાદલેકૂ ધોલી, નાં હોતી રે નિશાના. ૪

એસે ઉજાલેકે ધાબે, ધાબે ધોલે હૅ દેખાતે;
ઉસે જૂઠી સુબહ કર, હૅ રે લિખાતે. ૫

વેં જૂઠી સુબહથી, હૅ રોજે રે ધરાતે;
ભાગ સાતમા રાતકા, તબ સુબહ હૅ બતાતે. ૬

અને સુબહ જે સાદિક, વેં સાચી રે કહલાઇ;
વેં ઉગમને બાદલેકૂ, સબ હોવે રોશનાઇ. ૭

વેં ખડા રે સેઢા, હોવે થડથી ઉજાલા;
એ સુબહ રે સાદિકકા, બૂઝો રે હાલા. ૮

હૂઆ તબથી ફજરકા, વકત પૅછાનો;
સો સૂરજ ઉગતે, તઈ રે જાનો. ૯

અને જવાલથી જુહરકા, હોવે વકત સુનાતા;
સો સિર પરથી સૂરજ, કુછ હૅ રે ખસાતા. ૧૦

સો આથમની તરફ, જબ સૂરજ નમાયા;
યૂં સિરથી ખસતે, વેં જવાલ કહલાયા. ૧૧

સો જબ તક છાયા, નમા જાવે રે દો ભાગા;
વેં દો ભાગ હૂએ બાજ, વકત અસરકા લાગા. ૧૨

સો લકડી લે કર, ઠાડી રે કીજે;
પછે છાયેકી ટોચે, કુછ નિશાન રે દીજે. ૧૩

ઉસ લકડીસૂ લેકર, પીછે છાયા વૅ ભરાની;
દો લકડીયૂ જેતી, જો હોવે રે જાની. ૧૪

અસ રીતે છાયા, બૂઝો સબ શે કેરા;
સો દો ભાગ બધતા, નાં હોવે રે સવેરા. ૧૫

હૅ જુહરકા વકત, તબ તઈ રે દાખા;
પન છાયા અસલીકા, લેખા એ આખા. ૧૬

અને છાયા ઠંડમાં, જે આડા હૅ જાતા;
ઉસ છાયેકા નામ, સુનો ફૅ હૅ કહલાતા. ૧૭

વૅ છાયા ભરનેમાં, કામ નાંહી આતા;
તબ ભરનેકા લેખા, ઑાર રીતે હૅ દેખાતા. ૧૮

વૅ સમજને સુન સુન, મન માંહી રે દીજે;
અને એક કર રબકૂ, નિત એતના કહીજે. રે તૂહી. ૧૯

ઇમાની સુન ચાવસૂ, બેગે દીનકી બાત રે,
બેગે દીનકી બાત;

સુન સુન ધરીએ સીસપર, જહાં તક જગમાં જાત રે,
જહાં તક જગમાં જાત. ૨૦

૨૦૮૫

જબ ફિરતે છાયા, ફિર નજરૂ આવે;
તબ ભરનેકી રીત, હૅ ઍસી રે દેખાવે. ૧

સુનો કિબલેકી સામી, એક લકીર ખીંચાની;
સો આથમની ઠાંમ, મન રે લે આની. ૨

સુનો આથમન કેરે, દો ઠામ હૅ નામા;
વૅ દોનૂકે બીચમાં, બૂઝો કિબલેકી ઠામા. ૩

જબ શરાવન માસથી, હૅ સૂરજ રે નમાતા;
સો દખ્ખનકી દિસે, હૅ જાતા રે દેખાતા. ૪

તબ ડાબે રે ખભે પર, હૅ સૂરજકૂ ધરાતે;
યૂં નમાજમાં કિબલેકૂ, મુંહ હૅ રે કરાતે. ૫

યૂં બૂઝો રે કિબલે, કેરી રે રીતા;
દો આથમન બીચમાં, હૅ કિબલા દેખીતા. ૬

ઉસ કિબલેકે સામી, લીટી ભૂમાં રે ખીંચાની;
દૂજી ઉત્તર લી દખ્ખને, લીટી ખીંચની જાની. ૭

ઉસ ચૅાકમાં લકડી, ખડી રે કરાની;
પીછે લકડીકે છેડે, કરો છાયેકી નિશાની. ૮

પછે ઉત્તર ને દખ્ખન, જે લીટી હૅ ખીંચાઇ;
દૂર ઉસથી છાયેકી, કેતી નિશાની દેખાઇ. ૯

સો છાયેકે સિરથી, લે કાતીસૂ ભરાના;
સો લીટી રે સુધી, ભર માપ રે કરાના. ૧૦

પછે આથમની લીટી, વૅ માપેસૂ ભરાવે;
વૅ ચૅાકથી જહાં લકડી, કા છેડા હૅ ધરાવે. ૧૧

ઉસ ઠામથી વૅ માપેસૂ, વૅ લીટી હૅ ભરની;
તહાંથી ને આથમતે લીટીકે, ઉસ ઠામ રે કરની. ૧૨

પીછે ઠાડી જે લકડી, ઉસ સેતી રે ભરાહો;
સો ચૅાકથી નિશાન તક, મન માંહી લાહો. ૧૩

દો લકડીયૂં જેતી, પીછે હોવે જો લંબાઇ;
તો જુહરકી વેલા, હૂઇ પૂરી રે કહલાઇ. ૧૪

બૂઝો છાયા જબ દૂના, હૂઆ સબકા દેખાતા;
તબ જુહરકા વક્ત, હૂઆ પૂરા રે દેખાતા. ૧૫

હૂઆ તહાંથી અસરકા, વકત રે લહીએ;
સો દિન જહાં આથમે, તબ તક રે કહીએ. ૧૬

હૂઈ આથમે મગરિબ વેલા, સુનો રે ઍના;
સો જબ તક લાલી, દીસે રે નૅના. ૧૭

અને ફંજ માંહી ઉજલક, હૅ રે લિખાઇ;
જાતે લાલી રે મગરિબ, વેલા રે ગમાઇ. ૧૮

અને ઇશા ને વિતર, સો સુબહ તક કહીએ;
સો સુબહ રે સાદિક, વેલા ફજરકી લહીએ. ૧૯

જે ઇશા ને વિતર બાજ, જે નમાજ રે જાનો;
સો ભી અસ રે વેલા તક, હૅ રે પૅછાનો. રે તૂહી. ૨૦

દીનકી સુને બના ગાફિલા, તૅં કયૂં જાની બાત રે,
તૅં કયૂં જાની બાત;
સુને બિના કયૂં સીખિયા, કયૂં પાક કીતી જાત રે,
કયૂં પાક કીતી જાત. ૨૧

૨૦૮૬

જાતે ઉજલક વકત, હૂઆ ઇશા હો કેરા;
ઉસ પીછે વિતર, બૂઝીઓ સવેરા. ૧

નાં ઇશાસૂ પૅલે, કરો વિતર સલાતા;
કરો તરતીબ સેતી, જૂ લિખા હૅ જાતા. ૨

જૅને ઇશા ને વિતરકે, દોનૂ વકત રે નાં પાયે;
તૅાં હૂએ નાં ઓનૂ પર, દોનૂ વાજિબ કહલાયે. ૩

જબ ઇશા કઈ, હોવે રે ગામા;
જાવે આથમતે ઉગમન, કેરી રે ઠામા. ૪

કે આથમતે ઉગતે, ઓનૂકૂ દેખાવે;
બીચ નમાજકા વકત, નાં ઓનૂકૂ પાવે. ૫

તો ઇશા ને વિતર, કેરી રે સલાતા;
નાહી વાજિબ ઓનૂકૂ, હોતી રે કહલાતા. ૬

જો ઍસા કહી ગામ, હૅ રે સુનાતા;
તો કિતાબૂ માંહી, હૅ બયાન રે લિખાતા. ૭

જો ઍસા કહી ગામ, હોવે રે નાંહા;
તો લિખે નાં જાવે, વૅ કિતાબૂ માંહાં. ૮

સુનો ગરમીકે દિનૂમાં, ખૂબ કહી એ બાતા;
કે મોડી હૅ કરની, ફજરકી સલાતા. ૯

અને જુહરકી નમાજ, ભી મોડી હૅ કરની;
સો ગરમીકે દિનૂમાં, મન રે ધરની. ૧૦

સુનો જુહરકે મોડીકે, જે લખીએ ઍના;
સો હદીસમાં આયા, લિખા બુખારીકે મૅના. ૧૧

કરો જુહરકી નમાજ, ઠંડી રે દાખા;
સો ગરમી સખતસૂ, ન બીજીને આખા. ૧૨

ઉભી ગરમી હૅ આતી, વૅ જહન્નમ કેરી;
ઉસ કાજે જુહર, લિખી મોડી રે અનેરી. ૧૩

અને ઇશા ભી મોડી, કરની સહી;
જો વકત નાં જાવે, એ બાત રે લહી. ૧૪

કરો ઇશાકૂ મોડી, જાવે તીજા ભાગ રાતા;
અને છેલી રાત તક, હૅ વકત રે લિખાતા. ૧૫

જે હૂશ્યાર સેતી, હોવે ઉસ્તવારા;
એ ઇશા ને વિતરકા, મન ધરો રે બિચારા. ૧૬

એ મોડા કરના, હૅ નેકજ આખા;
સો હૂશ્યાર આદમી, કૂ રે દાખા. ૧૭

કે હૂશ્યાર અનૂ રીતે, જે જાગ રે રૅના;
વૅ મોડી કરની, ખૂબ બૂઝો મન મૅના. ૧૮

ઉસ્તવાર કહેસૂ, ઍસા રે જનાયા;
જે હૂશ્યાર નાંહી, કરે બેલા વૅ બૂઝાયા. ૧૯

એ ગરમી કેરે, દિનકી રીતા;
એ સુન સુન એક કર, કહો કર પીતા. રે તૂહી. ૨૦

ગાફિલ કયૂં સુનતા નાંહી, ઍસે દીનકે ઍન રે,
ઍસે દીનકે ઍન;
જો સુનનેકૂ જાગે નાંહી, તૅા ફૂટે તેરે નૅન રે,
તૅા ફૂટે તેરે નૅન. ૨૧

૨૦૮૭

અને ખૂબ હૅ જુહરકી, બેલી કરો રે સલાતા;
સો ઠંડકે દિનૂમાં, સુનો રે બાતા. ૧

અને મગરિબ બેલી, ભી કરો અનૂ દના;
જે ઠંડકે દિન, કહે બૂઝો રે મના. ૨

અને જબ તૅા બાદલા, ઢાંપે આસમાના;
તબ અસર ને ઇશા, કરો બેલી રે જાના. ૩

જે એ દો બના, ઑર નમાજ કહલાઈ;
વૅ બાદલેકે દિનૂમાં, કરો મોડી રે બતાઈ. ૪

બૂઝો વેલા તીન, કેરા રે નામા;
તબ મને કીએ, એતને કામા. ૫

તબ નમાજ રે મને, કીતી બૂઝીઓ સવેરા;
અને સિજદા કરના, નાં તિલાવત કેરા. ૬

વેં જે મુસ્હફમાં પઢતે, હૅ જે સિજદા આતા;
વેં તિલાવત કેરા, હૅ સિજદા કહલાતા. ૭

ભી જનાજેકી નમાજ, મને રે કીતી;
જબ સૂરજકી જોત હૅ, ઉગતી દેખાતી. ૮

સુનો સૂરજ ઉગતા, જબ રે દિખાયા;
તબ મને કીતા, જે ઊપર લિખાયા. ૯

જબ દોપહર ભી હોવે, આધોઆધ હોય દના;
તબ મને ભી કીતા, બૂઝો રે મના. ૧૦

ભી આથમતા સૂરજ, જબ છુપતા દેખાતા;
એ તબ ભી મને કિયા, સુનો રે બાતા. ૧૧

પન અસરકી નમાજ, કરો સૂરજ છુપાતે;
જે અસરકે ફરજ, ઉસ દિનકે કહલાતે. ૧૨

સુનો અસરકી નમાજ, રવા હૅ રાખી;
સો આથમતે સૂરજ તક, કરની દાખી. ૧૩

જો અસરકી નમાજમાં, સૂરજ છુપાયા;
તૉ નમાજમાં ફસાદ, નાં હોવે રે કહલાયા. ૧૪

કે આથમતે સૂરજ, હૅ ઇબાદત કરતા;
સો બાંગકી રીતે, કુછ હૅ રે મન ધરતા. ૧૫

ઉસ કાજે અસરકી, રવા નમાજ હૅ કહલાઈ;
સો આથમતી વેલા, સહી રે લિખાઇ. ૧૬

અને ઉગતે સૂરજ, કરે ઇબાદત નાંહાં;
તૉ ખલલ હૅ હોતા, ફજરકે માંહાં. ૧૭

કે સૂરજ જો ઉગા, ફજરકે મેંના;
તો ફજરકી નમાજ, ગહી સુનો એ બેંના. ૧૮

અને અસરકી નમાજ, રવા રે રાખી;
સો આથમતે સૂરજ, હૅ કરની દાખી. ૧૯

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને નેહસૂ કહો, દિન ઔર રાતી. રે તૂહી. ૨૦

ગાફિલ જો સુનતા નાહી, દીન કયૂંકર પાય રે,
દીન કયૂંકર પાય;
તો પાયે બિના દીન મૂરખા, મૂમિન કયૂં કહલાય રે,
મૂમિન કયૂં કહલાય. ૨૧

૨૦૮૮

કીતી નફલકી નમાજ, મને રે જાનો;
સો ફજર ને અસરકે, પીછે રે પેંછાનો. ૧

જબ ફજર ને અસરકી, કર રહે રે સલાતા;
તબ નફલ ઉસ બાજ, નાંહી કિયા રે જાતા. ૨

સો ઉગે સૂરજ, કુછ ઊંચા હૅ આતા;
તબ તક મનેકા, હૅ હુકમ રે દેખાતા. ૩

કીતી જબ તક નમાજ, નાંહી મગરિબ કેરી;
તો નફલકા કરના, મને કિયા રે સવેરી. ૪

પન કજાકી નમાજ, નાંહી મને રે કરાઇ;
દો નમાજૂ બાજ, જે વેલા રે લિખાઇ. ૫

મને નાંહી સિજદા, તિલાવત કેરા;
ઉનૂ દોનૂ રે નમાજાં બાજ, તમે સુનીઓ સવેરા. ૬

ભી જનાજેકી નમાજ, નાંહી મને રે કરાવા;
વેં દોનૂ નમાજાં બાજ, હૅ સહી રે લિખાવા. ૭

બાત: ફજરકી સુન્નતસૂ, ઑર કરની સલાતા;
મને કીતી જબ વકત, હુઆ સુબ્હકા દેખાતા. ૮

મને મગરિબ પૅલી, નમાજ કરાઇ;
ભી ખુતબેકી વેલા, મને કીતી રે લિખાઇ. ૯

એક વકતમાં નમાજાં, દો કરની નાંહાં;
પન ઇદકૂ રવા હૅ, એ મક્કે કે માંહાં. ૧૦

જો ઉજર રે હોવે, નાં એકઠી કરાહો;
એક વેલામાં દોનૂ, નાં મન રે લાહો. ૧૧

એ ભી મને હૅ કીતા, સુન સુન લીજે;
અને એકકર રબકૂ, એતા ચિત દીજે. રે તૂહી. ૧૨

ગાફિલ કયૂં તૂ સો રહા, જાગ ને સુન એ બયાન રે,
જાગ ને સુન એ બયાન;

જો દીન બયાન સુનતા નાંહી, તૉ ફોડને તેરે કાન રે,
તૉ ફોડને તેરે કાન. ૧૩

૨૦૮૯ બયાન.

સુનો અજાં હો કેરી, મન ધર રીતા;
એ મઆલૂમ રે કરાના. હૅ વકતકા કીતા. ૧

કે વકત રે હોતે, બાંગ રે દિલાહી;
હોના વકત કેરા, કીતી રે આગાહી. ૨

અજાં સુન્નત હૅ કીતી, ફરજાૂકે તાંહી;
સુનો ફરજકી નમાજ બિન, એ સુન્નત રે નાંહી. ૩

હું તરજી બિના, બાંગ રે કરની;
વૅ તરજીકી રીત, ઍસી સુન મન ધરની. ૪

સો અશહદો એકબાર, પુકાર રે કહેવે;
અને દૂજી બાર બોલ, એ હલવેસૂ લેવે. ૫

સહી બાંગ અસ રીતે, દેની મને હું કીતા;
એ સહી કર લિખીયા, મેં જૂં સુન હું લીતા. ૬

ભી મને કીતી બાંગ, રાગ હો સેતી;
નામ રાગ કેરી રીત, જેતી બૂઝો રે તેતી. ૭

બોલ ફજરકી બાંગમાં, એક અદકા કરાના;
સો ફલાહકે બોલ બાજ, હું રે લે આના. ૮

અસ સલાતો ખૅરૂમ, મેનન્નૅામ રે કહીએ;
સો દો બાર કહના, ફલાહ બાજ લહીએ. ૯

સહી દોન હું ચલના, એ સુન સુન ઍના;
અને રાત ઍાર દિન, એતના કૅના. રે તૂહી. ૧૦

ગાફિલ ક્યૂં તૂ સો રહા, સુનને કાજે જાગ રે,
સુનને કાજે જાગ;
જો સુનતે તુજ દિલ ચાયસી, તૅા પૂરે તેરે ભાગ રે,
તૅા પૂરે તેરે ભાગ. ૧૧

૨૦૯૦

પન તકબીર કહની, વૅ ભી અજાંકી મિસાલા;
જૅસા બાંગ હો કેરા, સુનો રે હાલા. ૧

પન ફલાહ બાજ અસકે, બોલ અદકાં નાંહાં;
જે કહે થે ફજરકી, બાંગ રે માંહાં. ૨

પન ઉસકી ફલાહ બાજ, બોલ ઑર હૅ લાના;
ઉસ બોલ હો કેરા, નામ સુનો રે બયાના. ૩

કદ કામતિસ સલાત, બાજ ફલાહકે કહીએ;
સો દો બાર કહના, હૅ રે લહીએ. ૪

યૂં તકબીર કહની, જૂં કહી રે રીતા;
અને બાંગ ભી દેની, જૂં હુકમ રે દીતા. ૫

સુનો બાંગ માંહી બોલ, છેટે છેટે રે કૅના;
કે દૂર દૂર પઢને, એ મન રે દેના. ૬

અને તકબીર માંહી, બોલ ઇકઠે કરાને:
કે બોલ બોલ પઢને, બોલ ઇકઠે મિલાને. ૭

અને કિબ્લેકે સામી, મુંહ રે કીજે;
તબ બાંગ ને તકબીર, મન રે દીજે. ૮

કે કિબ્લેકે સામી, મુંહ રે કરાના;
સો તકબીર અજાંકા, જબ હોવે રે પઢાના. ૯

અને બાંગ ને તકબીરમાં, બોલના નાંહાં;
એ પઢતે દોનૂ, બૂઝો મન માંહાં. ૧૦

બાંગ દેતે જમને, હૅ મુંહ રે ફિરાના;
અને ડાબી તરફ, મુંહ ફિરાને લે આના. ૧૧

સો સલાતકા બોલ, કહો જબ બાંગ મૅના;
તબ જમના ફિરાહો, મુંહ સુનો રે બૅના. ૧૨

અને બોલ જબ કહો, ફલાહ હો કેરા;
તબ ડાબી તરફ, મુંહ ફિરાહો સવેરા. ૧૩

ચઢ મનારેકે ઊપર, જબ બાંગ રે દિલાવે;
તબ રીત તો ઍસી, મન રે લાવે. ૧૪

કે મનારેથી ખડકીયૂં, પાસ મુંહ રે લે આવે;
સો જમને ને ડાબે, જબ મુંહ રે ફિરાવે. ૧૫

બાંગ દેતે ઉંગલીઆં, કાનૂમાં બાવે;
સો કલમેકી ઉંગલીઆં, હૅ રે સુનાવે. ૧૬

ભી તસવીબ કરના, હૅ રે લિખાના;
સો એક બોલકૂ, બાર દો દો પઢાના. ૧૭

કે એક એક બોલકૂ, બાર દો દો રે કહીએ;
એ તસવીબ કેરે, માઅને લહીએ. ૧૮

એ સુન સુન બૅના, સહી મન દેના;
અને એક કર રબકૂ, મન એતના કેના. રે તૂહી. ૧૯

ફટ રે મૂરખ ગાફિલા, કયૂં નાં ખોલે નૅન રે,
કયૂં નાં ખોલે નૅન;

જો હોય ભાગ્યજ તેરડે, તૉ એ સુનસી બૅન રે,
તૉ એ સુનસી બૅન. ૨૦

૨૦૯૧

સુનો બાંગ દીએ બાજ, બૅઠના આખા;
પછે તકબીર કહની, હૅ રે દાખા. ૧

કે તકબીર બાંગ બીચ, બૅઠના સહી;
એ હુકમકી ખબર, સાચી રે લહી. ૨

બીચ બૅઠને કહેસૂ, હૅ ઍસા રે જનાતા;
કે બાંગ દેનેવાલા, તકબીર હૅ પઢતા. ૩

પન મગરિબ બીચ, વૅ બૅઠે રે નાંહાં;
સો બાંગ ને તકબીર, દોનૂકે માંહાં. ૪

હૅ બાંગ રે દેની, પ્રૅાત હૂઇ જે સલાતા;
ગયા વકત નમાજકા, વૅ પ્રૅાત હૅ કહલાતા. ૫

વૅ કજાકે કાજે, હૅ બાંગ રે દેની;
હૅ પ્રૅાત રે નમાજાકૂ, ભી તકબીર કૅની. ૬

જો નમાજાં દો ચાર, હૂઇઆં પ્રૅાત રે દેખાઈ;
અને કજાકે કાજેં, બાંગ પૅલીકૂ દિલાઇ. ૭

ભી ચાવે તૅા દૂજી કાજેં, બાંગ રે દિલાવે;
જેતી પ્રૅાત હૂઇઆં નમાજાં, સાથે કજા રે કરાવે. ૮

જાૂં પૅલીકૂ કજા કાજે, બાંગ રે દીતી;
તૂં દૂજીયૂંકૂ દેની બાંગ, ખુશી હૅ સુનીતી. ૯

સુનો વકતસૂ પહલે, બાંગ નાં રે દિલાઓ;
કભી પહલી જો દીતી, ફિર વકતમાં લાઓ. ૧૦

કભી નમાજકે વકતસૂ, બાંગ પૅલી રે દીતી;
વકત હોતે ફિરકર, બાંગ દેની હૅ સુનીત્તી. ૧૧

સુનો મકરૂહ હૅ બાંગ, દેની જોનુબ કેરી;
જિસે ગુસલકી હાજત, બૂઝો જોનુબ સવેરી. ૧૨

ભી તકબીર જોનુબકી, મકરૂહ જાની;
ભી વજૂ બિના તકબીર, મકરૂહ હૅ પૅછાની. ૧૩

ભી ઑરતકી બાંગ, હૅ મકરૂહ કીતી;
ભી ફાસિકકી બાંગ, કીતી મકરૂહ સુનીતી. ૧૪

વૅ ફાસિક રે જાનો, જે ઉલટા જાવે;
કે હુકમકા અવલા, ફૅલ મન જે લાવે. ૧૫

હૅ મકરૂહ બાંગ, બૅઠે રે દેતે;
ભી મસ્ત કેરી બાંગ, હૅ મકરૂહ કૅતે. ૧૬

જે અમલ રે ખાકર, હૂઆ રે દીવાના;
એ મસ્ત કેરા, સુનો રે બયાના. ૧૭

સુનો ગુલામકી બાંગ, મકરૂહ નાંહાં;
બાંગ હરામકે જનેકી, નાંહી મકરૂહ માંહાં. ૧૮

નાંહી મકરૂહ બાંગ, અંધે હો કેરી;
નાંહી ગામડીએ કેરી, બાંગ મકરૂહ અનેરી. ૧૯

બાંગ તકબીર બિના, કરની સલાતા;
રાહામાં મુસાફિરકૂ એ, મકરૂહ કહલાતા. ૨૦

હૅ શહર માંહી નમાજ, કરે બાંગ સુન કાના;
બાંગ દીએ બિના નમાજ, ઉસે મકરૂહ નાં જાના. ૨૧

કરે ઘરમાં નમાજ, ભી મુસાફિર કહીએ;
કૅની તકબીર બાંગ, નેક અનૂકૂ કહીએ. ૨૨

પન ઑરતૂકૂ દોનૂ, કૅના નેક રે નાંહાં;
એ સુન સુન એતના, કહો દિલ માંહાં. રે તૂહી. ૨૩

ગાફિલ સુનને જાગ કર, મન ધર દીનકી બાત રે,
મન ધર દીનકી બાત;
મૂરખ તૂ કયૂં સો રહા, સુને તો છૂટે જાત રે,
સુને તો છૂટે જાત. ૨૪

૨૦૯૨ બયાન.

તમે નમાજકી શરતકી, સુનો રે બાતી;
કે શરત નમાજકી, હૅ કેતી રે કહલાતી. ૧

સુનો શરત રે જાતે, નાંહી રવા રે સલાતા;
તો શરત રે કેરી, મન ધરો રે બાતા. ૨

કે પૂરી શરત કીએ બિન, નાં કરો રે નમાજા;
બિના શરત રવા, નાંહી હૂઆ રે અવાજા. ૩

સો પહલે તૉ મુસલ્લી, પાક કરે રે જાતી;
સો હદસ સેતી, એ સુનો રે બાતી. ૪

જૂં પલીતી દૂર કર, હૅ વજૂકા કરાના;
ભૉ ગુસલ ને નહાના, મન રે લે આના. ૫

ભી જાત પાક કરની, પલીતી હો સેતી;
તન ધોએ જે પલીતી, લાગી રે તેતી. ૬

ભી કપડા ધો કર, પાક રે કરના;
ભી ઠામ પાક દેખ, નમાજકૂ જાના. ૭

નમાજકે કાજે, પાક ચાઇએ રે મકાના;
એ સુનતે જાહો, શરતાંકા બયાના. ૮

ભી સતર ઑરત, હૅ રે ઢપાની;
એ ભી નમાજકી શરતકી, બૂઝો રે નિશાની. ૯

સો ઘુટન ઢાંપને, ડૂંટીસૂ લગા કર;
એ સતર ઑરતકા, ભેદ મન ધર. ૧૦

સુનો અસીલ ઑરતકી, સબ ઢાંપની જાતા;
સબ અસીલકા તન, હૅ ઑરત કહલાતા. ૧૧

તૉ સતર ઑરત, સબ હૂઆ રે તંના;
સબ અસીલકા તન, ઢાંપો બૂઝો રે મના. ૧૨

પન મુંહ ને હથેલીઆં, દોનૂ હાથૂ રે કેરી;
એ ખુલને કેરા, હૂઆ હુકમ સવેરી. ૧૩

પીઠ હથેલીયૂં કેરી, તૉ ઢાંપની સહી;
જો હથેલીઆં ખુલેકી, ખબર રે કહી. ૧૪

ભી પગૂકે કદમ, હૅ ખુલે રે રખાને;
સો ધૂટીયૂસૂ નીચે, વૅ કદમ રે જાને. ૧૫

હૂઆ અસીલ ઑરતકૂ, એતા હુકમ લિખાના.
બાકી તન તૉ સારા, હૅ રે ઢપાના. ૧૬

જો પિંડલી ચૉથે ભાગ, કેરી રે ખુલાવે;
એતા ખુલના નમાજકૂ, હૅ મને રે કરાવે. ૧૭

ભી ખોલના બાલૂકૂ, ચૉથે રે ભાગા;
એ ભી નમાજકૂ મને, હૅ કરને લાગા. ૧૮

કભી ચૉથે ભાગકા, હૅ પેટ રે ખુલતા;
એ ભી નમાજકૂ મને, હૅ રે કરતા. ૧૯

યૂં ખુલે જો ચોથે, ભાગકી રાના;
એ ભી નમાજકૂ મને, હૅ કરતા જાના. ૨૦

યૂં આઅજે સબૂકી, બૂઝો રે રીતા;
ભાગ ચૉથા ખુલે નમાજકૂ, મને કરાતા સુનીતા. ૨૧

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દિન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૨૨

પાકી તન ક્યૂં જાનસી, સુને બિના એ બૅન રે,
સુને બિના એ બૅન;
ગાફિલ ક્યૂં તૂ સો રહા, સુનને જાગ એ કૅન રે,
સુનને જાગ એ કૅન. ૨૩

૨૦૯૩

સુનો ઑરત બેસા, કેરી રે રીતા;
અને બાંદીકૂ ભી હુકમ, હૅ વૅસા રે કીતા. ૧

એ દોનૂ મરદ, જૅસીઆં આખી;
રીત અનૂથી મરદકે, જૅસી રે દાખી. ૨

પન પીઠ ને પેટ અનૂકા, ઑરત કહલાયા;
વૅ ભી ઢાંપના અનૂકા, હૅ રે બતાયા. ૩

કે એ દો પીઠ ને, પેટ રે ઢપાવે;
ભી મરદકી રીતે, સબ ઘુટન છુપાવે. ૪

એ દોનૂ એતના, ઢાંપ કરે રે સલાતા;
એતા ઢાંપેસૂ અનૂકૂ, રવા હૂઈ સુનો બાતા. ૫

કાજ નમાજકે કપડા, એક ઍસા રે પાયા;
કે ચોથા ભાગ કપડેકા, પાક રે દેખાયા. ૬

તૉ નાગે નમાજ, કરની નાંહાં;
કરે રવા હૅ કૅ નમાજ, ઉસ કપડેકે માંહાં. ૭

કભી ચૅાથે ભાગથી, થોડા પાક જો દેખાવે;
તૉ જિસ રીતે ચાવે, તૂં નમાજ કરાવે. ૮

તબ મુસલ્લીકૂ ખુશીકા, હુકમ હૅ દીતા;
કરે ઢાંપા નમાજ, કે ખુલેકી રીતા. ૯

જો મુસલ્લીને કપડે, સબ રે ગમાએ;
કે આઅજે ખુલે સબ, ઉસકે દેખાએ. ૧૦

કે પૅનનેકૂ કછુ નાં, ખુલી હૂઈ રે જાતા;
તૉ વૅ બૅઠ નમાજ, કરે ખૂબ હૅ સુનાતા. ૧૧

કે રૂકૂ ને સુજૂદસૂ, બૅઠા કરે રે નમાજા;
એ ખૂબ હૅ ખુલેથી, હૂઆ હુકમ અવાજા. ૧૨

કે નાગેકૂ નમાજ, ખડે રે કરની;
હૅ ખૂબ રે ઉસથી, બૅઠે મન રે ધરની. ૧૩

સુનો નીયત જે કરની, નમાજ હો કેરી;
સો નમાજકે સાથે, કરની સવેરી. ૧૪

યૂં નાહી કે નીયત, પૅલી રે કરાવે;
પીછે તલ બાજ નમાજકે, કાજ રે જાવે. ૧૫

યૂં નમાજ ને નીયતમાં, છેટા મને રે કીતા;
સાથ નમાજકે નીયત, કરો હુકમ રે દીતા. ૧૬

એ સુન સુન બાતી, સહી કર લીજે;
અને એક કર રબકૂ, મન એતના દીજે. રે તૂહી. ૧૭

ગાફિલ સુનને મૂરખા, મન ધર દીનકી બાત રે,
મન ધર દીનકી બાત;
સુને બિના બૅન દીનકે, ક્યૂં તૂ કરે સલાત રે,
ક્યૂં તૂ કરે સલાત. ૧૮

૨૦૯૪

અને શરતાં ભી એતની, કીતી હૅ જાનો;
જે નમાજ હો કરતે, મનસૂ પૅછાનો. ૧

કે મૅં હૂં કૅાનસી, કરતા સલાતા;
યૂં કરો જે નમાજ, મન બૂઝો રે બાતા. ૨

યૂં નાંહી કે નીયત, નમાજકી લીતી;
નામ નમાજ બૂઝે બિન, દિલ નીયત રે કીતી. ૩

નામ બૂઝે બિના નમાજકે, મને રે કીતા;
નામ બૂઝને નીયત, કરો હુકમ રે દીતા, ૪

એ કહા સો દિલમાં, પૅલા જાનો રે સહી;
જૂ નમાજકે નામકી, પૅલી હકીકત કહી. ૫

હુએ જીભસૂ જે મુસલ્લી, નીયત બંધાવે;
સુનો હકીકત ઉસકી, ઐસી રે સુનાવે. ૬

જે નમાજ સુન્નત ને, નફલ રે કેરી;
અને તરાવીહકી નમાજ, ભી બૂઝીઓ સવેરી. ૭

નામ અનૂકા જો લીએ બિન, નીયત બંધાવે;
સો નમાજકે નામસૂ, નીયત કરાવે. ૮

નામ નમાજકે લીએસૂ, રવા હોવે રે સહી;
સો તરાવીહ ને સુન્નતકી, જે નફલ રે કહી. ૯

અને જો નામ લેકર, નીયત રે બંધાવે;
તો તો ખૂબ હૅ રવા, હૅ રે કહલાવે. ૧૦

પન ફરજાૂકી નમાજકૂ, નામ હૅ રે લેના;
નમાજકે વકતકા નામ, જીભ પર દેના. ૧૧

જ્યૂં અસરકા નામ લે, નીયત રે કરાહો;
યૂં સબ રે નમાજાં, મન માંહી લાહો. ૧૨

અને મુકતદીકૂ નીયત, હૅ તાબેકી કરની;
કે નમાજ ઇમામકે, તાબે હો મન ધરની. ૧૩

બોલ ઈકતદૅતો બેહાજલ, ઈમામ રે કહના;
એ મુકતદીકી નીયતકી, રીત સમજને લેના. ૧૪

જે ઇમામકે પીછે, હૅ નીયત રે બંધાતા;
સુનો મુકતદી ઉસકા, નામ હૅ કહલાતા. ૧૫

એ સુન સુન બાતી, દેઓ ઇબાદત જાતી;
અને એકકર કહો, દિન ઔર રાતી. રે તૂહી. ૧૬

દીન બિગતકી કહી કહી રીત હૅ, ગાફિલ સુન ખોલ નૅન રે,
ગાફિલ સુન ખોલ નૅન;

કયૂં વેં બિગતકૂ જાનસી, સુને બિના એ બેન રે,
સુને બિના એ બેન. ૧૭

૨૦૯૫

અને જનાજેકી નીયતકી, સુનો રે રીતા;
કે જનાજેકી નીયતકા, એસા હુકમ રે કીતા. ૧

અસ સલાતો લિલ્લાહે, તઆલા વદઊ એ કહના;
લેહાજલ મઇયેત બોલ, એ ચિત રે દેના. ૨

કરે જનાજેકી નીયત, એ કરો રે સલાતા;
કભી એ મન સુનતે, એસી આવે રે બાતા. ૩

કે પહલે ને છેલ્લે, બોલ લિખે રે નાંહાં;
વેં લિખે જે નીયતકે, હૅ રે બીચ માંહાં. ૪

સુન છેલ્લે ને પહલે, જે બોલ હૅ સુનાતે;
વેં તો સારી નમાજૂ, માંહે હૅ આતે. ૫

તો વેં બોલ લિખે નાંહી, ઇસ રે ઠામા;
ઇહાં બોલ વેં લિખે, જે હૅ જનાજેકે કામા. ૬

સો કિબ્લેકે સામી, મુંહ રે કરના;
સો નમાજ રે કરતે, સહી મન લે આના. ૭

પછે જે હૅ રહતે, સુનો મક્કેકી ઠાંહાં;
હૂઆ ઉનૂકૂ પોચના, હરમકે માંહાં. ૮

જહાં કાબા રે કિબ્લા, ઉહાં કરે વેં નમાજા;
કે જે રહને વાલે મક્કેકે, હૂઆ હુકમ રે હાજા. ૯

અને રહનેવાલે મક્કે બિન, જે ઓર રે કહીએ;
વેં કિબ્લેકી તરફ, રહવે ઠાડે રે લહીએ. ૧૦

કે કિબ્લેકી તરફ, વૅ કરે રે સલાતા;
જે મક્કે બિના ઔર ઠામ, હૅ રહતે રે સુનાતા. ૧૧

અને ડરનારા નમાજ, ચાહવે તૂં કરાવે;
ડર લીતે રવા હે, મુંહ જિધર રે ફિરાવે. ૧૨

કે જિધર મુકરર કર, કર સકે રે સલાતા;
હૅ રવા રે ઉધર, કરે હુકમ રે સુનાતા. ૧૩

કે દસમોડા હૂવડા, જે હોવે રે દેખાતા. *૧૪

ઉસે ફિકર કરને, નમાજ હૅ કરની;
જહાં મન રે પતીજે, વૅ દિસા મન ધરની. ૧૫

કભી નમાજ કીએ બાજ, દિસા રે જાની;
કે મેં નમાજ ઔર દિસે, કીતી રે પૅછાની. ૧૬

તૉ રવા હૅ નમાજ, વૅ ફિર નાં કરની,
એ હુકમકી રીત, મન રે ધરની. ૧૭

કભી નમાજ રે કરતે, ઓને કિબ્લા જાના;
તૉ ઉધર હૅ નમાજમાં, મુંહ રે ફિરાના. ૧૮

કભી ટોલા કરે નમાજ, હોવે રે અંધારા;
અને ઇમામકા હાલ, સારે ટોલેને બિસારા, ૧૯

કે સબૂને ચિંતાસૂ, નમાજ રે કરાઈ;
અને ઈમામકી સબૂને, નાં ખબર રે પાઈ. ૨૦

કે ઈમામને કૂન દીસે, કૂન ઈનૂ ચિત દીતી;
ઈસિ રીતે સબૂને, જો નમાજ રે કીતી. ૨૧

એ સબૂકી નમાજ, હૂઈ રવાકે માંહાં;
થા જે આગલ ઈમામકી, રવા ઉસકી નાંહાં. ૨૨

એ શરત નમાજકી, જે હૅ રે દાખી;
સો ફરજ નમાજકી, હકીકત આખી. ૨૩

આમ લોકમાં જે ફરજ હૅ, બાહરકે કહલાતે;
વૅ સાત ફરજ હૅ, નમાજ લિખાતે. ૨૪

એ સુન સુન બાતી, સહી કર લીજે;
અને એક કર એતના, ચિત રે દીજે. રે તૂહી. ૨૫

જો ગાફિલ તૂ નાંહી જાગતા, સુનને દીનકી બાત રે,
સુનને દીનકી બાત;
તો જગમાં તેરા નામ કયા, બતા હમૂકૂ જાત રે,
બતા હમૂકૂ જાત. ૨૬

૨૦૯૬ બયાન.

સુનો નમાજકી સિફત, કેરા રે બયાના;
જે શરતકા બયાન, વૅ તો પૅલે રે લિખાના. ૧

સુનો સિફતકે માઅને, ઍસી ખૂબ રે સલાતા;
વૅ મન ધર નેહસૂ, સુનો રે બાતા. ૨

પહલા બયાન તો સુનના, ફરજૂ હો કેરા,
વૅ નેહસૂ સુન સુન, મન દીજીએ સવેરા. ૩

સુનો તહરીમા બાંધના, ફરજ રે જાનો;
વૅ અલ્લાહો અકબર, કૅના રે પૅછાનો. ૪

ભી કિયામ કરના, એ ભી ફરજકી રીતા;
સો નમાજમાં ઠાડે, હોના સુનકર લીતા. ૫

ભી કિરાત પઢની, એ ભી ફરજ રે કહીએ;
અને રૂકૂ માંહી જાના, એ ભી ફરજ હૅ લહીએ. ૬

અને સિજદા કરના, એ ભી ફરજ લિખાના;
ભી છેલ્લા કાઅદા, જે બૅઠના જાના. ૭

સો અત્તહીયાતો પઢતે, જેતી બૅર રે લગાવે;
એતા છેલ્લા રે કાઅદા, હૅ બૅઠના લિખાવે. ૮

એતા બૅઠના છેલ્લે, કાઅદે કેરા;
સહી એ ભી રે ફરજ હૅ, બૂઝીઓ સવેરા. ૯

ભી કારીગરી સેતી, બાહર નમાજથી આવે;
સહી એ ભી ફરજ હૅ, બૂઝો રે કહલાવે. ૧૦

સો પઢના ને બોલના, કુછ જીભસુ બાચા;
એ તો કારીગરી ફરજકા, બોલ હૂઆ રે સાચા. ૧૧

એ કારીગરી ઇસકા, હૅ ધરીયા નામા;
છેલ્લે કાઅદેથી ઉઠતે, પહલા કરે કછુ કામા. ૧૨

સુનો એ તો ફરજ, નમાજકે કહે;
જેતે ઊપર સગલે, લિખે રે ગહે. ૧૩

અબ વાજિબ નમાજકી, સુનો રે બાતી;
વેં હકીકત સુનની, જૅસી હૅ રે લિખાતી. ૧૪

અલહમ્દો પઢની, એ ભી વાજિબ રે સહી;
સુનો એ યાદ રે રાખો, જૅસી હકીકત કહી. ૧૫

અલહમ્દો પછે, ભી સૂરત મિલાની;
એ ભી વાજિબ કેરી, બૂઝો રે નિશાની. ૧૬

દો પૅલી રે રકાંતૂમાં, પઢની કિરાતા;
એ ભી વાજિબ કેરી, બૂઝો રે બાતા. ૧૭

છેલ્લી રકાતૂમાં પઢતે, નાંહી રે સુનાતા. *૧૮

એ બૂઝના વાજિબ, મન સહી દેના;
એ સુન સુન એતના, નામ નિત લેના. રે તૂહી. ૧૯

ગાફિલ મૂરખ સો રહા, સુનને દીનકે બૅન રે,
સુનને દીનકે બૅન;
કયૂં હૂઆ સુને બિના મૂમિના, કૅ વૅ હુકમકે કૅન,
કૅ વૅ હુકમકે કૅન. ૨૦

૨૦૯૭

ભી તરતીબ કેરી, બૂઝની રીતા;
જિસ ઠાંમ દો બાર, ફૅલ હૅ રે દેખીતા. ૧

સુનો તરતીબ ઉસકા, ધરીઆ નામા;
જૂં એક પીછે એક, તૂં કરો રે કામા. ૨

જૂં કિરાત પઢની, ને રૂકૂ માંહી જાના;
અને રૂકૂ બાજ સિજદા, દો બાર રે કરાના. ૩

એ જૂં હૅ લખીઆ, તૂં કરો રે રીતા;
એ તરતીબ ઇસકા, નામ રે દીતા. ૪

જો આગે પીછે, એ ફૅલ રે કરાવે;
તો તરતીબ ભાની, હૅ રે દેખાવે. ૫

એ રીત રે બૂઝો, તરતીબ કેરી;
એ ભી હૅ રે વાજિબ, બૂઝીઓ સવેરી. ૬

જે દો બાર ફૅલ, હૅ રે લિખાયા;
યૂં કંજ માંહી બયાન, હૅ રે આયા. ૭

દો બાર ઉસ કાજ, લિખા ફૅલકા નામા;
પન તરતીબ કરની, ફૅલ એકજ ઠામા. ૮

જ્યૂં કિરાત એક હૅ, એક રૂકૂ રે જાના;
એ દો માંહે તરતીબકા, હુકમ પૅછાના. ૯

જો કિરાત પૅલા, રૂકૂ માંહે જાવે;
તો વાજિબ રે ભાગા, હૅ રે કહલાવે. ૧૦

સુનો આગે પીછે કીએસૂ, હૅ વાજિબ રે ભગાતા;
કરો નમાજ જ્યૂં હુકમ, જિસ રીતે હૅ દેખાતા. ૧૧

એ તરતીબ વાજિબ, હૅ રે લિખાઇ;
જેસી હકીકત ઇસકી, સબ બોલ રે દેખાઇ. ૧૨

અને બરાબર કરને, રૂકન સારે;
એ ભી વાજિબ બૂઝો, બૂઝનહારે. ૧૩

જ્યૂં ઠાડે રહના સીધા, કર સમી રે જાતી;
અને રૂકૂ કેરી રીત, ભી વૅસી હૅ દેખાતી. ૧૪

સો કમર નમા કર, પૂરા રે કીજે;
કે પીઠ હોય સીધી, ઍસી ચિત રે દીજે. ૧૫

જ્યૂં કિયામકી રીતે, કરો અરકાન પૂરે;
એ વાજિબ બૂઝો, નાં કો રાખો રે અધૂરે. ૧૬

યૂં સિજદે કેરી, ભી બૂઝો રે રીતા;
સબ બરાબર કરના, જ્યૂં હુકમ હૅ દીતા. ૧૭

યૂં બરાબર રૂકન, સબ રે કરાહો;
એ હૅ રે વાજિબ, સહી મન લાહો. ૧૮

એ સુન સુન બાતી, સહી કર લીજે;
અને એક કર નિસદિન, મન એતના દીજે. રે તૂહી. ૧૯

ઍસે બયાન દીનકે, સુને નાં ગાફિલ કાન રે,
સુને નાં ગાફિલ કાન;

સમજન નાં કછૂ આવની, મરસી યૂં એ નાદાન રે,
મરસી યૂં એ નાદાન. ૨૦

૨૦૯૮

ભી બૅઠના પૅલે, કાઅદે કેરા;
એ હૅ ભી રે વાજિબ, તમે બૂઝીઓ સવેરા. ૧

અત્તહીયાતો પઢની, એ ભી વાજિબ રે જાનો;
ભી સલામકા બોલ, વાજિબ રે પૅછાનો. ૨

ભી વાજિબ હૅ દુઆ, કુનૂત પઢાની;
સો વિતરકે માંહે, હૅ વાજિબ રે નિશાની. ૩

ભી તકબીરાં દોનૂ, ઇદૂ હો કેરી;
એ ભી હૅ રે વાજિબ, બૂઝીઓ સવેરી. ૪

અને પુકાર ભી પઢના, ભી પઢના છાના;
સો જિસ રે વેલા, જૅસા હોવે રે જાના. ૫

એ ભી વાજિબ કેરી, બૂઝો રે રીતા;
સહી ચિત માંહી દીજે, જૂં હુકમ રે દીતા. ૬

સબ વાજિબ ફરજકે, લખીએ બૅના;
અબ સુન્નત નમાજકે, સુન રે લેના. ૭

સુનો તહરીમાકે કાજે, ઉઠાને હાથા;
એ સુન્નત હૅ હાથ, દોનૂ ઉઠાઓ સાથા. ૮

સો કાનૂકે બરાબર, હાથ રે લે જાને;
અને અંગૂઠે કાનૂકૂ, હૅ રે લગાને. ૯

અને ઉંગલીઆં કુશાદ, રાખની સહી;
એ હાથ રે ઉઠાતે, ખબર રે કહી. ૧૦

ભી તકબીર ઈમામ, પુકાર રે કૅવે;
અલ્લાહો અકબર કેરા, બોલ સમજને લેવે. ૧૧

ભી તકબીર ઈમામકૂ, પુકારને કહની;
એ ભી સુન્નત કેરી, બૂઝો રે નિશાની. ૧૨

ભી સના ને અઊજો, પઢની છાની;
બિસમિલ્લાહ ભી પઢની, છાની રે જાની. ૧૩

જે તકબીર કહે બાજ, હૅ રે પઢતે;
વૅ છાના પઢના, હૅ સુન્નત લિખાતે. ૧૪

અને આમીન ભી છાની, કરની રે સહી;
અલહમ્દો પઢે બાજ, જે હૅ રે કહી. ૧૫

એ છાના પઢના, બૂઝો સુન્નતકો રીતા;
સહી મન સુન દેના, જૂં હુકમ રે કીતા. ૧૬

ભી જમને હાથકૂ, લે ડાબે પર ધરના;
સો ડૂંટીકે નીચે, હાથ મેલના સુનના. ૧૭

ભી તકબીર કહની, રૂકૂ હો કેરી;
અને સિર રે ઉઠાના, ફિર બૂઝીઓ સવેરી. ૧૮

અને તીન બાર તસબીહ, રૂકૂ માંહી પઢની;
એ સબ રીત સુન્નતકી, હૅ મન રે ધરની. ૧૯

એ નેહસૂ સુનની, બયાન કેરી બાતી;
અને એક કર કહો, દિન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૨૦

ગાફિલ કયૂં જાગે નાંહી, સુને નાં ઍસે બૅન રે,
સુને નાં ઍસે બૅન;
સુને નાં આંખાં ખોલે નાંહી, ફાડ તૂ તેરે નૅન રે,
ફાડ તૂ તેરે નૅન. ૨૧

૨૦૯૯

સિર રૂકૂથી ઊંચા કર, ફિર નીચા રે હોવે; *૧

તબ હાથૂસૂ ધુટન, પકડે સહી;
અને ઉંગલીઆં કુશાદી, રાખ ખબર એ કહી. ૨

તબ સિજદે કેરી, સહી તકબીર કહની;
સો તીન બાર જીભ પર, ફિર ફિર લેની. ૩

તબ પૅલાપૅલ જમીકૂ, ધરે રે હાથા;
અને ધુટન ભી ધર, તબ દોનૂ રે સાથા. ૪

અને ડાબે પગકા, લે કરે રે બિછાના;
કે ઉસ પર બૅઠના, હૅ રે જાના. ૫

અને કદમ તૉ જમને, પગ હો કેરા;
ઉસે ઠાડા હૅ કરના, તબ રે સવેરા. ૬

એ સબ હૅ સુન્નત, કેરી રે રીતા;
એ સુન સહી લીજે, જૂં હુકમ રે દીતા. ૭

અને સિજદે ને રૂકૂ બીચ, ઠાડે રે રહના;
હૅ કિયામ ઉસકા, નામ રે કહના. ૮

એ દોનૂ સિજદૂ બીચ, બૅઠના લહીએ;
હૅ જલસા ઉસકા, નામ રે કહીએ. ૯

અને સલામ ફિરા કર, દુઆ રે મંગાની;
એ સબ હૅ સુન્નતકી, બૂઝો રે નિશાની. ૧૦

સુનો ફરજ ને વાજિબ, નમાજકે આખે;
અને સુન્નત નમાજકે, સબ રે દાખે. ૧૧

હબે સુનો ને નમાજકી, અદબકી રીતા;
વેસી અદબ કરની, જૂં હુકમ રે દીતા. ૧૨

સુનો સિજદેકે ઠામ, હે નજર લગાની;
એ અદબ કેરી, બૂઝો રે નિશાની. ૧૩

જબ નીયત બાંધકર, ઠાડે રે રહના;
તબ સિજદેકી ઠામ, નજર રે દેના. ૧૪

હાથ આસતીનૂ સેતી, બાહર કાઢે રે જાના; *૧૫

જો હાથકી હથેલીઆં, આસતીનૂમાં ઢપાવે;
તો તકબીર કહતે, પુંચે ખુલે રે કરાવે. ૧૬

અને ખાંસીકૂ રાખની, જો રાખ રે સકાતા;
એ અદબ કેરી, બૂઝો રે બાતાં. ૧૭

હઇયિ અલલ ફલાહ, કહવે તકબીર માંહાં;
તબ ઠાડે રે હોના, બેઠ રહના રે નાંહાં. ૧૮

એ સબ અદબકી, બૂઝો રે રીતા;
એ સુન સુન નેહસૂ, એ યાદ રાખો કર પીતા. ૧૯

કદ કામતિસ સલાત, તકબીરમાં આવે;
હે હુકમ રે ઇમામ, તબ શુરૂ રે કરાવે. ૨૦

કે નીયત બંધાવે, તબ રે ઇમામા;
એ સુન સુન ઇતિના, કહો દિલકે ઠામા. રે તૂહી. ૨૧

ગાફિલ બેન દીનકે, સુને નાં તેરે કાન રે,
સુને નાં તેરે કાન;

દિલકૂ તેરે સુને બિના, હોસે કયૂંકર સાન રે,
હોસે કયૂંકર સાન. ૨૨

——

૨૧૦૦ બયાન.

સબ મન ધર સુનની, રીત નમાજ રે કેરી;
ઉસ રીતે સુન સુન, કરો રે સવેરી. ૧

પૅલે ફરજ ને વાજિબ, સબ રે આખે;
અને સુન્નત સગલે, ખોલકર દાખે. ૨

અને અદબ ભી નમાજકી, સબ રે દેખાઈ;
એ જુદી જુદી હકીકત, સબ ખોલ રે લિખાઈ. ૩

હબે નમાજ કરનેકી, સુનો રે રીતા;
ઉસ રીતે નમાજ, કરો હુકમ જૂં દીતા. ૪

જબ નમાજમાં જાના, મુસલ્લી ચાવે;
તબ તકબીર કહતે, હાથ દોનૂ રે ઉઠાવે. ૫

સો કાનૂ બરાબર, હાથ લે આવે;
એ રીતે મુસલ્લી, નમાજકૂ ચાહવે. ૬

રવા તસબીહ નીયત, જે બાંધે દિલ માંહાં;
જો ઑર પઢતે, ઉસે આવે રે નાંહાં. ૭

સુનો સુબ્હાન અલ્લાહ, તસબીહ કેરા રે નામા;
લખા તસબીહ ઇસકા, નામ કિતાબૂકે ઠામા. ૮

રવા તહલીલ બદલી, હૅ જો શુરૂ રે કરાવે;
જો ઑર કછુ પઢતે, ઉસે નાં રે આવે. ૯

સો લાએલાહા ઇલ્લિલ્લાહો, ફિર ફિર કહના;
અને મોહંમદુર રસૂલુલ્લાહ, પછે નામ રે લેના. ૧૦

કે ફારસી બદલી, હૅ શુરૂ રે કરની;
ઇન સેતી રવા હૅ, મન રે ધરની. ૧૧

જો અલ્લાહો અકબર, નાં જીભે રે આવે;
તો ફારસીસૂ માઅને, ઇસ બોલકે પઢાવે. ૧૨

જાૂં ફારસી બદલી, હૅ કિરાત રે પઢાતે;
જે આરબીકે પઢનેમાં, આજિજ દેખાતે. ૧૩

કે આરબી જીભ પર, જિસે આવે રે નાંહાં;
વૅ કિરાત રે પઢે, ફારસી માંહાં. ૧૪

યૂં ફારસીસૂ કરની, હૅ રવા રે સલાતા;
એ દીનમાં આસાનકી, સુનો રે બાતા. ૧૫

જાૂં ફારસી બદલી, હૅ બિસમિલ્લાહ પઢાતે;
હૅ રવા ઉસ પઢનેથી, જીભે રે કરાતે. ૧૬

પન અલ્લાહુમ્મ ગફિરલી, નાં રે કહીએ;
એ જીભે કરતે, બોલ નાં રે લહીએ. ૧૭

એ કહનેકી રીત, બૂઝો નમાજ કેરી;
ઇસસૂ પાંચ નમાજાં, કરો રે સવેરી. ૧૮

એ સુન સુન બાતી, સહી ચિત દીજે;
અને એક કર રબકૂ, ઇતના કહીજે. રે તૂહી. ૧૯

ગાફિલ તૂ સુનતા નાંહી, ધરીઆ મૂમિન નામ રે,
ધરીઆ મૂમિન નામ;
મૂમિન હોવે કાફિરા, બૂઝો જૅસે કામ રે,
બૂઝો જૅસે કામ. ૨૦

૨૧૦૧

પીછે જમને રે હાથકૂ, ડાબે પર ધરના;
સો ડૂંટીકે તલે, કામ એ કરના. ૧
સો ઉંગલીઆં હથેલી, ખોલે હાથૂ હો કેરી;
સો હાથૂ પર હાથ, જબ જોડે રે સવેરી. ૨

અને અઊજો નીયત બાજ, છાની રે પઢાહો;
સો કિરાતકે કાજે, મન રે લાહો. ૩

તો ઇમામકૂ પઢની, હૅ રે સહી;
અને મસબૂક પઢે, ભી ખબર રે કહી. ૪

સો નમાજમાં પીછેસૂ, જે હૅ રે આવ મિલતા;
સુનો નામ તો ઉસકા, મસબૂક હૅ કહલાતા. ૫

કે ઉસકૂ છેલ્લી બાર, હૅ રે પઢના;
ઉસ કાજ અઊજો, પઢે મન રે ધરના. ૬

પન મુકતદી અઊજો, પઢે રે નાંહાં;
જે ઇમામકે સાથે, હૅ નમાજકે માંહાં. ૭

કે ઇમામકે સાથે, વૅ હૅ નમાજ રે કરાવે;
કુછ કિરાતકા બોલ, ઉસે પઢા રે નાં જાવે. ૮

અને અઊજો કહી, સો કિરાતકે લીતે;
મુકતદી ને મસબૂક, જૂએ તો કીતે. ૯

પીછે સુન્નત ને નફલમાં, મુકતદી ભી પઢાવે;
તબ મને કેરા હુકમ, નાં રે દેખાવે. ૧૦

તો એકલા મુસલ્લી, હૅ જે નમાજ પઢાતા;
ઉસે આઊજોકા પઢના, હૅ રે દેખાતા. ૧૧

પન ઇદૂ માંહી નીયત, જબ રે બંધાની;
તબ તકબીરાં ઈદૂકી, પૅલી રે પઢાની. ૧૨

વૅ તીન તીન બાર, પઢની સહી;
પછે અઊજો પઢની, ખબર રે કહી. ૧૩

અને બિસમિલ્લાહ પઢની, હૅ રે છાની;
સો રકાતે રકાતે, સબૂ રે જાની. ૧૪

સુનો અઊંજોસૂ નીયત, પૅલી લેતે રે પઢાની;
અને બિસમિલ્લાહ રકાતે, રકાતે લે આની. ૧૫

એ બિસમિલ્લાહ આયત હૅ, કુરાન રબ્બાની;
એ ફરકકે કાજે, ભેજાઇ જાની. ૧૬

સો ફરકકા કરના, દો સૂરતૂકે માંહાં;
અલહમ્દો કેરી, એ આયત રે નાંહાં. ૧૭

એ ઑાર ભી સૂરતકી, નાંહી આયત રે કહલાઇ;
એ કુરાનમાં જૂઈ, હૂઈ નાજિલ રે સુનાઇ. ૧૮

એ મુસલ્લીકૂ સુનના, હૅ નેહસૂ ઍના;
અને એક કર ઇતના, નિસદિન કહના. રે તૂહી. ૧૯

દીન પાયા સુનતે સહી, સુન એ ગાફિલ બાત રે,
સુન એ ગાફિલ બાત;

સુને બિના કયૂં મૂરખાં, હોસી મૂમિન જાત રે,
હોસી મૂમિન જાત. ૨૦

૨૧૦૨

અલ્હમ્દો પઢની, સહી રે જાનો;
અને સૂરત ભી પઢની, ઉસ સંગ રે પૅછાનો. ૧

કે આયતાં તીન, સૂરતથી પઢની;
એતા પઢેસૂ નમાજ, પૂરી હોવે મન ધરની. ૩

અને ઇમામ તૉ આમીન, છાની રે કહવે;
અને મામૂમ ભી આમીનકૂ, છાની મન રે દેવે. ૩

સુનો મામૂમ સો મુકતદી, કેરા રે નામા;
હૅ મામૂમ ભી કહતે, મુકતદીકે ઠામા. ૪

અને તકબીર કહની, સો બધાની રે નાંહાં;
સો અલ્લાહો અકબર, બૂઝો દિલ માંહાં. ૫

અસે લાંબી સૂરતસૂ, નાં રે કહના;
જૂં હુકમ રે હૂઆ, ઉસ રીતે ચિત દેના. ૬

સુનો ધુટનૂકે ઊપર, લે હાથ રે ધરાને;
સો રૂકૂ માંહી જાતે, ધરને પૅછાને. ૭

અને ઉંગલીઆં હાથૂકી, કુશાદ કરાહો;
અને પીઠકૂ રૂકૂમાં, પૂરી રે બિછાહો. ૮

કે રાનૂકે બરાબર, સિર રે કરાવા;
ઍસી પીઠકૂ સીધી, કરને બિછાવા. ૯

પછે સીસકૂ નીચા, ડાલના નાંહાં;
સબ પીઠ ને સીસ, રાખો એક હાર માંહાં. ૧૦

તબ તીન બાર તસબીહ, હૅ રે કહની;
સો રૂકૂઅ કેરી તસબીહ, મન રે દેની. ૧૧

યૂં તસબીહ કહે બાજ, ઉચાહો રે સીસા.
એ હુકમ કબૂલો, સહી હો રે દાસા. ૧૨

અને સમેઅલ્લાહ કહવે, તબ રે ઇમામા;
જબ સિર રે ઉચાનેકા, કરે રે કામા. ૧૩

અને મુકતદી સમેઅલ્લાહ, કહવે રે નાંહાં;
વૅ રબ્બના કહવે, જુબાંકે માંહાં. ૧૪

અને એકલા જો નમાજ, હૅ રે કરાતા;
વૅ ભી સમેઅલ્લાહ ઠામે, જીભે રબ્બના હૅ લાતા. ૧૫

ભી સમેઅલ્લાહ બાજ, હૅ તસબીહ કરની;
જૂં હુકમકી રીત, સહી મન રે દેની. ૧૬

પછે ઘુટન લેકર, જમીકૂ લગાને;
પછે હાથ તૉ દોનૂ, જમીકૂ ધરાને. ૧૭

પછે મુંહ તૉ છોડના, દોનૂ હાથૂ કેરે માંહાં;
જે હથેલીઆં દોનૂકે, બીચ રે ઠાંહાં. ૧૮

એ સુન સુન બાતી, સહી ચિત દીજે;
અને એક કર રબકૂ, મન ઇતના કીજે. રે તૂહી. ૧૯

એતી બિગત નમાજકી, સુને બિના કયૂં પાય રે,
સુને બિના કયૂં પાય;
ગાફિલ કયૂં નાં જાગકર, ઍસે બયાન મન લાય રે,
ઍસે બયાન મન લાય. ૨૦

૨૧૦૩

અને કરના સિજદા, વૅ સુનો રે રીતા;
સો નાક ને પેશાનીસૂ, હુકમ હૅ દીતા. ૧

કે નાક ને પેશાની, ભૂકૂ લગાની;
ઍસી સિજદે કેરી, રીત હૂઈ રે જાની. ૨

જો દોનૂમાં એકસૂ, સિજદા કીતા;
વૅ મકરૂહ સિજદા, હૂઆ રે સુનીતા. ૩

ભી પગડીકી કોર પર, કરો સિજદા નાંહાં;
એ ભી સિજદા હોવે, મકરૂહ માંહાં. ૪

કભી સિજદેકી ઠામ, કુછ શે રે દેખાવે;
અને કઠન વૅ ઍસી, હોવૅ નજર આવે. ૫

કે સિજદેમાં પેશાની, ઉસ ઊપર ઠૅરાવે;
કે સિજદા કરતે, માંહે ગડ રે નાં જાવે. ૬

તો રવા હૈ ઉસ પર, સિજદા કરના;
જો પેશાની ઠૅરતી, હોવે રે જાના. ૭

અને કભી જો પેશાની, નાંહી રે ઠૅરાતી;
કે સિજદા કરતે, હૈ ગઙ રે જાતી. ૮

ઉસ શે પર સિજદા, તો રવા નાં કીતા;
હૈ નમાજ રે કરની, સુનો હુકમ જૂં દીતા. ૯

કભી મુસલ્લી જો મલીએ, ઑાત મસીતકે ઠામા;
ઑાત હૂએ એકઠે, સુન નમાજકે કામા. ૧૦

કે સિજદે કેરી, જબ જગા નાં રહી;
તબ ખબર તો સુનો, ઍસી રે કહી. ૧૧

તબ એકકી પીઠ પર, દૂજા સિજદા કરાવે;
જો દોનૂકી નમાજ, એક હોવે રે દેખાવે. ૧૨

જો મુસલ્લીઓ કેરી, એક હોવે રે નમાજા;
તો પીઠ પર સિજદા, કરો દીઆ રે અવાજા. ૧૩

હૈ રવા પિછલી સફ, સિજદા કરાવે;
સિર અગલી સફકે, પીઠ પર રે ધરાવે. ૧૪

સુનો સિજદા, કિસ રીતે રે કરના;
વેં હૂકમ સુન સુન, મન રે ધરના. ૧૫

ઍસે લંબે હોને, દોનૂ બગલાં ખુલાવે;
કે તનથી હાથાં, હૂએ જૂએ રે રખાવે. ૧૬

અને પેટકૂ ભી પોલા, કરો રાનૂ હો સેતી;
જુદી રાનાં હોવે પેટથી, હદ પેટકી જેતી. ૧૭

યૂં હાથ પગ જૂએ, રાખને સહી;
સો સિજદેકે માંહે, એ ખબર રે કહી. ૧૮

અને ઉંગલીઆં મોરડાની, પગૂ હો કેરી;
સો ટેરૂએ કિબ્લે સામી, કરો રે સવેરી. ૧૯

તબ તસબીહ તીન બાર, સિજદે માંહે કૅની;
સો સિજદેકી તસબીહ, હૅ મન રે દેની. ૨૦

એ મન ધર સુનને, સહી રે બૅના;
સુન સુન એતના, સહી ચિત રે દેના. રે તૂહી. ૨૧

ગાફિલ ક્યૂં તૂ સો રહા, સુને નાંહી એ બૅન રે,
સુને નાંહી એ બૅન;

ક્યૂં તૂ હૂઆ મૂમના, કૅસે સુને કૅન રે,
કૅસે સુને કૅન. ૨૨

૨૧૦૪

અને ઑરત તૉ સિરકૂ, નીચા રે કરાવે;
જબ સિજદે માંહાં, નમાજકે જાવે. ૧

અને રાન દોનૂ, પેટકૂ લગાવે;
નાં મરદકી રીતે, પેટ પોલા કરાવે. ૨

પીછે સિર તૉ ઉચાના, સિજદે હો સેતી;
તબ તકબીર કહની, હુકમ હો જેતી. ૩

તબ સિર તૉ ઉચાકર, બૅઠના કરારા;
ફિર તકબીર કૅની, કરો નાં બિસારા. ૪

વૅ તકબીર કહકર, સિજદેમાં જાના;
અને કરારસૂ સિજદા, હૅ રે કરાના. ૫

બૅઠ કરારસૂ સિજદે, દોનૂ રે કીજે;
ફિર તકબીર કહની, ચિત રે દીજે. ૬

વેં તકબીર બૂઝો, ઉઠને કેરી;
દીએ તકીએ બિના, ઉઠીઓ સવેરી. ૭

કે હાથસૂ તકીઆ, નાં જમી પર દેના;
અને બૅઠ ભી ઉઠના, એ સુન રે લેના. ૮

કે ઉઠે તો બૅઠ કર, ઉઠીએ નાંહાં;
તો બૅઠે બિના ઉઠના, એ ભી બૂઝો મન માંહાં. ૯

એ પૅલી જાૂં રકાતકી, કહી રે રીતા;
ઍસા દૂજી ભી રકાતકા, હુકમ રે કીતા. ૧૦

પન સના નાં પઢની, દૂજી રે રકાતા;
નાં અઊજો ભી પઢની, સુનો રે બાતા. ૧૧

એ દો પૅલી રકાતમાં, હૅ રે પઢાતે;
અને દૂજી રકાતમાં, મને કિયા રે સુનાતે. ૧૨

અને બિસમિલ્લાહ રકાતે, રકાતે પઢાની;
વેં મને નાંહી કીતી, કિસી રકાતમાં જાની. ૧૩

અને દૂજી રકાતમાં, નાં ભી હાથ રે ઉચાને;
જાૂં પૅલી રકાતમાં, હૅ ઉચાને જાને. ૧૪

સો પૅલી રે રકાતમાં, હૅ હાથ રે ઉચાતે;
જબ તકબીર જુબાં પર, હૅ રે લાતે. ૧૫

અને દૂજી રકાતમાં, એ મને રે ફરાયા;
કે હાથ નાં ઉચાહો, એ હુકમ પઢાયા. ૧૬

કે તકબીર કહ કર, રૂકૂઅ માંહી જાના;
યૂં દૂજી રે રકાતમાં, નાંહી હાથ રે ઉચાના. ૧૭

નાં હાથ હૅ ઉચાતે, વેં બૂઝો રે ઠામા;
દૂજી રકાતમાં ઉચાને, બૂઝો ઠામકે નામા. ૧૮

એ સુનને ઇમાની, મન ધર બાતી;
અને એક કર કહો, દિન ઓર રાતી. રે તુહી. ૧૯

ગાફિલ તૂ કયૂં સો રહા, જાગને ધર એ મન રે,
જાગને ધર એ મન;
સોને કેરે મૂરખા, આગે હૅ બૅાત દન રે,
આગે હૅ બૅાત દન. ૨૦

૨૧૦૫

જબ ફિતરે કેરી, તકબીર હૅ કરાતે;
તબ દૂજી રે રકાતમાં, હૅ હાથ રે ઉચાતે. ૧
અને કુનૂત ભી પઢતે, હાથ હૅ રે ઉચાને;
સો કુનૂતકે માંહાં, ઉચાને જાને. ૨
ભી ઇદ્દૂ રે દોનૂમાં, હાથ ઉચાને સહી;
એ હુકમકી રીત, ઍસી રે લહી. ૩
ભી મકકે માંહે સફા, કહીએ ઠામકા નામા;
સહી હાથ હૅ ઉચાતે, ઉસ રે ઠામા. ૪
અને મરવા ભી સફાકે, હૅ રે પાસા;
ભી હાથ હૅ ઉચાતે, હો કર રે દાસા. ૫
ભી અરફાત હજકૂ, જહાં હૅ રે જાતે;
સહી ઉસ ઠામ બૂઝો, હૅ હાથ રે ઉચાતે. ૬
ભી જિસ ઠામ કંકરે, હૅ રે ડલાતે;
વૅ ભી મકકેકે પાસ, હૅ ડાલને જાતે. ૭
ઉહાં હાથ ભી ઉચાતે, હૅ રે સુનાતે;
એતે હાથ રે ઉચાને, કે ઠામ હૅ લિખાતે. ૮

હાથ નાંહી રે ઉચાને, એતી ઠામ રે બના;
વૅ સુન્નત રે દૂજી, કેરે રહને મૅના. ૯

જબ સિજદા કિયા, દૂજી રે રકાતા;
જબ દૂજી રે રકાતસૂ, હૂઆ નવરા દેખાતા. ૧૦

તબ ડાબે પગકૂ, હૅ રે બિછાના;
યૂં બિછા ને ડાબે પર, હૅ બૅઠના જાના. ૧૧

અને કદમ રે જમના, ઠાડા રે કીજે;
સુનો હુકમકી રીત, સહી મન રે દીજે. ૧૨

જે કદમ રે ઠાડા, કિયા રે સહી. *૧૩

હૅ ઉંગલીઆં કિબ્લે, કે સામી રે મોરડાહો;
કે ટેરૂએ કિબ્લે, કે સામી રે કરાહો. ૧૪

દોનૂ રાનૂ ઊપર, હાથ રે ધરાને;
એ હાથકે ઍન, સુન મન લે આને. ૧૫

અને ઉંગલીઆં કુશાદ, કરની સહી;
એ બૅઠનેકી રીત, ઍસી રે લહી. ૧૬

અને બૅઠના બૂઝો, ઑરતાં કેરા;
સો ડાબે પાસ પર, બૅઠે રે સવેરા. ૧૭

સાંધા રાનકે હાડકા, જે રે ઠામા;
ઉસ પર ઑરત, કરે બૅઠનેકા કામા. ૧૮

યૂં ડાબે રે પાસ પર, હૂઇ બૅઠનેકી રીતા. *૧૯

એ ઑરતૂકૂ બૅઠને, દોનૂ કદમ રે સહી;
એ ઑરતૂકે બૅઠનેકી, રીત રે કહી. ૨૦

એ સુન સુન ઇમાની, સહી ચિત દેના;
અને એક કર રબકૂ, એતના કેના. રે તૂહી. ૨૧

ગાફિલ ખોલને અંખીઆં, સુન એ દીનકી બાત રે,
સુન એ દીનકી બાત;
મૂરખ તૂ કયૂં સો રહા, નાં જાગા દિન ઑર રાત રે,
નાં જાગા દિન ઑર રાત. ૨૨

૨૧૦૬

ઇબને મસઊદ રજીઅલ્લાહ, અનહો જાનો;
અત્તહિયાતો ઉનૂને, જે પઢી રે પૅછાનો. ૧

વૅ તશહુદ પઢની, નમાજકે માંહાં;
સુનો ઑર રીત પઢની, બૂઝો રે નાંહાં. ૨

જબ રકાત દોનૂ, યૂં પૂરી રે કીતી;
સો પૂરી કીતી, તશહુદ સેતી. ૩

પછે છેલ્લી રકાતૂ, અલહમ્દો પઢાહો;
મન સૂરતકા પઢના, નાં છેલ્લી માંહે લાહો. ૪

હૅ અગલી રકાતૂમાં, સૂરત પઢની;
અલહમ્દો એકલી, છેલ્લી રકાતૂમાં જાની. ૫

હબે દૂજા કાઅદા, નામ બૅઠને કેરા;
વૅ ભી પૅલે જૅસા, બૂઝીઓ સવેરા. ૬

જૂં પૅલા કાઅદે, તશહુદ રે પઢાઇ;
યૂં દૂજેમાં પઢની, હૅ રે બતાઇ. ૭

પન દૂજે કાઅદેમાં, દરૂદ પઢાહો;
સો નબીજીકે ઊપર, મન સહી લાહો. ૮

ભી દૂજે કાઅદેમાં, દુઆ હૅ મંગાની;
સો કુરાનશી આયત, સેતી રે જાની. ૯

કે હદીસ ખાતિમ, નબીજી કેરી;
ભી ઉસથી દુઆ, માંગની સવેરી. ૧૦

પન નમાજકે માંહાં, કુછ બોલના નાંહાં;
એ હુકમશી રીત, સહી બૂઝો મન માંહાં. ૧૧

અને ઇમામકે સાથે, સલામ ફેરાના;
જ્યૂં ઇમામકે સાથ, હથરીમાં બંધાના. ૧૨

કે જ્યૂં ઇમામકે સાથે, હૅ નીયત બંધાતે;
તૂં ઇમામકે સાથે, હૅ સલામ ફેરાતે. ૧૩

સો જમને કે ડાબે, દોનૂં રે પાસા;
સંગ ઇમામકે સલામ દો, હો કર દાસા. ૧૪

હૅ સલામ ફેરાને, માં નીયત રે આવે;
વૅ નીયતશી રીત, ઍસી રે સુનાવે. ૧૫

સુનો સલામ ફેરાતે, હૅ જે નીયતશી રીતા;
વૅ મન ધર સુનના, જ્યૂં હુકમ રે દીતા. ૧૬

એ સુન સુન બાતી, સચ કર લીજે;
અને એક કર ચિતમાં, ઇતના દીજે. રે તૂહી. ૧૭

સુનને મૂરખ ગાફિલ, ખોલને જાગ કર નૅન રે,
ખોલને જાગ કર નૅન;
મૂમિન રીત તૂ જાનસી, જો એ સુનસી બૅન રે,
જો એ સુનસી બૅન. ૧૮

૨૧૦૭

સુનો સલામ ફેરાતે, કૌમ નીયત રે કરાવે;
સો નૂરી ને ઈમામકૂ, મન માંહી લાવે. ૧

જે કિરામન કાતેબીન, હૅ રે દો પાસા;
કૌમ નીયત ઉનૂકી, મન કરે રે આસા. ૨

કે દો તરફ કૌમ, સલામ ફિરાતે;
દોનૂ તરફકે નૂરી, હૅ મન માંહે લાતે. ૩

ભી ઈમામકૂ નીયતમાં, કૌમ રાખે રે સહી;
સો જમને ડાબે, પાસે ખબર એ કહી. ૪

કે જો જમને પાસે, હોવે રે ઇમામા;
તૉ નીયતમાં ઉસ પાસે, રાખે દિલકે ઠામા. ૫

અને ડાબે જો પાસે, કભી ઇમામ દેખાવે;
તૉ નીયતમાં પાસે ડાબે, દિલ માંહે લાવે. ૬

અને કભી જો ઇમામ, હોવે રે સામી;
રાખે દોનૂ પાસે નીયતમાં, જે ઈમામ રે નામી. ૭

પન નૂરીયૂંકૂ દોનૂ પાસે, નીયતમાં રાખે;
સો ઇમામકે સાથ, મન નીયતમાં દાખે. ૮

સહી કૌમકી નીયતકી, એ બૂઝો રે રીતા;
જ્યૂં હુકમકા બયાન, લિખ રે લીતા. ૯

અને ઇમામ તૉ કૌમકૂ, નીયતમાં રાખે;
સો દોનૂ રે પાસે, મન માંહી દાખે. ૧૦

કે ડાબે ને જમને, જબ સલામ ફેરાતે;
તબ કૌમકૂ નીયતમાં, દોનૂ પાસે હૅ લાતે. ૧૧

એ નીયત નાં રાખે, નૂરીયૂં કેરી;
એ ઈમામકે સલામકી, બાત સુનો રે સવેરી. ૧૨

ભી ડાબે ને જમનેમાં, કુછ બિગત રે નાંહાં;
રાખે કોમકૂ નીયતમાં, દોનૂ પાસેકે માંહાં. ૧૩

સુનો ફજરકી કિરાતકૂ, પુકાર પઢાની;
અને મગરિબ કેરી, ભી વૅસી રે જાની. ૧૪

કે મગરિબ માંહે, પઢે પુકાર રે કિરાતા;
અને ઇશા ભી કેરી, ઍસી બૂઝો રે બાતા. ૧૫

કે ઇશાકૂ ભી કિરાત, હૅ પુકારને પઢની;
સો રકાતાં પૅલી, દોમાં મન રે ધરની. ૧૬

ભી મગરિબ કેરી, દો રકાતાં સહી;
હૅ કિરાતાં પુકારને, પઢની કહી. ૧૭

અને ફજરકી રકાત, દોનૂ રે માંહાં;
હૅ પુકારને પઢની, છાના રે નાંહાં. ૧૮

જો નમાજૂ એ માંહે, કો કજા રે કરાવે;
તૅા ભી પુકારને પઢના, હૅ રે લિખાવે. ૧૯

હૅ પુકારને પઢના, કજા કરે જો સલાતા;
હૅ જેતીઆં લિખીઆં, કહો સુન દિન રાતા. રે તૂહી.૨૦

ગાફિલ કયૂં જાગે નાંહી, કયૂં સુને નાં એ બૅન કાન રે,
કયૂં સુને નાં એ બૅન કાન;
સુને બિના દીન નાં સીખે, રહવેગા નાદાન રે,
રહવેગા નાદાન. ૨૧

૨૧૦૮

ભી પુકારને પઢની, હૅ રે કિરાતા;
સો જુમા હો કેરી, બૂઝો રે સલાતા. ૧

અને દોનૂ ભી ઇદ્દૂકૂ, યૂં બૂઝો રે સહી;
સો પુકારને કિરાત, પઢની કહી. ૨
હૅ હકીકત જેતની, નમાજકી આખી;
હૅ પુકારને પઢની, એ માંહે દાખી. ૩
અને ઇનૂ બિના ઑર જો, બૂઝો રે સલાતા;
હૅ છાની પઢની, હુકમ હૅ લિખાતા. ૪
સો જુહર ને અસર, દોનૂ રે જાનો;
હૅ છાના ઇનૂમાં, પઢના પૅછાનો. ૫
ભી નફલ જેતે, દિન હો કેરે;
બૂઝો છાના ઉસમાં, પઢને સવેરે. ૬
બૂઝો નફલકી નમાજ, જેતી દિન હો કેરી;
હૅ છાના ઉસમાં, પઢના સવેરી. ૭
અને નફલકી નમાજાં, જે બૂઝો રે રાતા;
હૅ ખુશી કેરા હુકમ, ઉસ માંહે લિખાતા. ૮
કે પુકાર ને છાના, પઢે જૂં મન ચાવે;
સો નફલકી નમાજ, જે રાતકી કહલાવે. ૯
અને એકલા જે નમાજ, હૅ રે કરાતા;
હૂઆ ઉસે ભી હુકમ, ખુશીકા દેખાતા. ૧૦
કે પુકારને નમાજ, જેતી પઢની જાની;
હૅ એકલેકૂ ઉસમાં, ખુશી રે લિખાની. ૧૧
કે પુકાર ને છાની, જૂં ચાહવે તૂં પઢાવે;
જૂં રાતકી નફલકી, રીત રે સુનાવે. ૧૨
દો ઇશાકી નમાજકી, પૅલી રકાતાં ગુજારી;
અલહમ્દો પઢી, ને સૂરત બિસારી. ૧૩

તૉ છેલ્લી દો રકાતુમાં, પઢની સહી;
સો સૂરત પઢની, છેલ્લીયૂમાં કહી. ૧૪

તબ પુકારને પઢે, વૉ છેલ્લી દો રકાતા;
અલહમ્દો સાથે, પઢે સૂરત લિખાતા. ૧૫

કે છેલ્લીઆં દો રકાતાં, પુકારને પઢાવે;
અલહમ્દો સાથ, ગહી સૂરત વૉ લાવે. ૧૬

અલહમ્દો પૅલી, કલ્મી રકાત બિસારી;
અને સૂરત સેતી, દોનૂ રકાતાં ગુજારી. ૧૭

અલહમ્દો તૉ ફિર કર, નાંહી રે પઢાની;
કે છેલ્લી રે રકાતુમાં, નાં ફિર લે આની. ૧૮

જાં પઢની સૂરત, છેલ્લી રકાતૂ બતાઇ;
અલહમ્દો પઢની, તૂં મને રે કરાઇ. ૧૯

એ ઇમાની સુનને, મન ધર ઍના;
અને એક કર ઇતના, નિસદિન કહના. રે તૂહી. ૨૦

ગાફિલ કયૂં સુનતા નાંહી, ફટ મૂરખ ગવાર રે,
ફટ મૂરખ ગવાર;
કિસ રીતે તૂ સુને બિના, રાખે દીન આધાર રે,
રાખે દીન આધાર. ૨૧

૨૧૦૯

સુનો ફરજ કિરાત, એતી રે લિખાની;
કે પઢની આયત, એક ફરજ લિખાની. ૧

અને સફરમાં સુન્નત, સુનો હુઈ રે કિરાતા;
અલહમ્દો પઢની, અને સૂરત લિખાતા. ૨

સો જિસ રે સૂરતકૂ, મન માંહી ચાહો;
હૅ સફરમાં સુન્નત, વૅ રે પઢાહો. ૩

અને શહર માંહી કિરાત, હૂઈ સુન્નત રે કહીએ;
સો તવાલત મુફસ્સલ, સેતી રે લહીએ. ૪

સો સૂરત હોજોરાત, કેરી રે ઠામા;
ધોર ઇહાંથી જે સૂરતકા, લીઆ રે નામા. ૫

સુનો ફજર ને જુહરમાં, ઇહાંથી પઢના;
સો સૂરત હોજોરાત, થકી મન ધરના. ૬

વસ્સમાએ ઝાતિલ, બોરૂજ કહીએ;
ઇસિ સૂરત તક, હૅ પઢના લહીએ. ૭

સુનો ફજર ને જુહરકી, એ સુન્નતકી રીતા;
હૅ કિરાત રે પઢની, જેતા હુકમ હૅ દીતા. ૮

અને તવાલત મુફસ્સલકા, બીચકા રે જાનો;
સુનો અસર ને ઇશાકી, નમાજમાં આનો. ૯

વસ્સમાએ ઝાતિલ, બોરૂજ જે નામા;
સો લમયકુન તક, એ બીચકા ઠામા. ૧૦

સુનો એતે માંહે સૂરત, જેતી રે આવે;
એતી અસર ને ઇશામાં, સુન્નત કહલાવે. ૧૧

અબ લમયકુનથી, સુનો પઢનેકી બાતા;
સો મગરિબ કેરી, જબ કરો રે સલાતા. ૧૨

એ છેલ્લીઆં સૂરતાં, સબ પઢનીઆં સહી;
સો મગરિબ માંહાં, એ હકીકત લહી. ૧૩

અને ફજર હો કેરી, પૅલી બૂઝો જે રકાતા;
પઢી સૂરત હો સેતી, ઉસે બધાઓ સુનાતા. ૧૪

જો ચાહો તો ફજરકી, પૅલી રકાતાં બધાની;
અને દૂજીકૂ દૂકી, કરની જાની. ૧૫

પન ઑર રે નમાજમાં, ઍસી કરો નાં રીતા;
પૅલી રકાત બધાનેકા, હુકમ નાં દીતા. ૧૬

એ સુન સુન બૅન, સહી મન દીજે;
અને એકકર રબકૂ, મન એતના કહીજે. રે તૂહી. ૧૭

ગાફિલ જાગ સુનતા નાંહી, રહા હૅ નીંદમાં સોય રે,
રહા હૅ નીંદમાં સોય;
સુને બિના સહી ગાફિલ, જાવેગા સબ ખોય રે,
જાવેગા સબ ખોય. ૧૮

૨૧૧૦

એક સૂરત હો સેતી, નાં નમાજ રે કરની;
એ હકીકત સુનકર, મન માંહે ધરની. ૧

એક સૂરતસૂ ફિર ફિર, નાં કરની સલાતા;
એક સૂરત નાં નમાજકૂ, મન રાખો સુન બાતા. ૨

ઍસી રીતે ભી ઑર કુછ, બૂઝો આયત રબબાની;
નાં નમાજકે કાજ, ફિર ફિર વૅ પઢની. ૩

કે એક કુછ કુરાનથી, નાખના મના;
કે ઉસ સેતી નમાજ, કરો નિસ દના. ૪

કે અલહમ્દો પઢની, પન સદા હૅ સહી;
ખબર ઑરકી એ રીત, મનેકી લહી. ૫

સુનો મુકતદી કહુએ, પઢે રે નાંહાં;
વૅ સુન ચુપ રહવે, હુકમકે માંહાં. ૬

જો ઇમામ બહિશ્તકી, કભી આયત પઢાવે;
તોા ભી પૂછે નાં મુકતદી, જીભે છાની રે રખાવે. ૭

કભી આયત ઇમામ, પઢે ડર હો કેરી;
તોા ભી છાના રે રહવે, પૂછે બાત નાં અનેરી. ૮

અને ઇમામ જો ખુત્બા, પઢે રે સહી;
તોા ભી મુકતદી છાના, રહવે ખબર રે કહી. ૯

અને ઇમામ જો નબી પર, ભેજા રે સલાતા;
તોા ભી મુકતદી છાના, હૅ રહના સુનાતા. ૧૦

અને દૂર જો મુકતદી, વેં ભી ઢૂકડે જૅસા;
સારી જમાતકા હુકમ, સરખા વૅસા. ૧૧

બૂઝો મુકતદીકૂ હુકમ, બોલનેકા નાંહાં;
સો કિસી ભી હાલાં, બૂઝો નમાજકે માંહાં. રે તૂહી. ૧૨

ગાફિલ જાગ સુનતા નાંહી, કયા તૅં બૂઝી બાત રે,
કયા તૅં બૂઝી બાત;
સુને બિના કયૂં મમના, હોસી તેરી જાત રે,
હોસી તેરી જાત. ૧૩

૨૧૧૧ બયાન.

સુનો ઇમામત કેરે, મન ધર બૅના;
એ સુન સુન સહી કર, મન રે દેના. ૧

સુનો જમાત રે કરની, એ સુન્નત રે જાનો;
સો સુન્નત મોકિદા, હૅ રે પૅછાનો. ૨

કે તાકીદકી સુન્નત, હૅ જમાત કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, બૂઝીઓ સવેરી. ૩

સુનો આલિમ લાઈકિ તર, હૂઆ ઇમામત કામા;
કાજ ઇમામત લાઈકિ હૅ, ઑત આલિમ જે નામા. ૪

અને આલિમ જે ટોલીમાં, કભીં હોવે રે નાંહાં;
તૌ ઇમામ કારી, હોય જો ટોલી માંહાં. ૫

જે ખૂબ રે પઢનારે, હૅ કારી રે કહલાતા;
જે કિરાત કેરી, બૂઝે પઢનેકી બાતા. ૬

હૅ કિરાત કેરા, એક આલિમ દેખાતા;
વૅ કઈ કઈ ભાંતૂ, હૅ રે સુનાતા. ૭

વૅ આલિમ જે બૂઝે, વૅ કારી રે નામા;
વૅ ઇમામત કેરા, તે કરે રે કામા. ૮

જો ઉલમા ટોલીમાં, દીસે નંના;
તૌ કારી ઈમામ, હોવે ટોલી જે મૅના. ૯

એ સુન રે ઇમાની, મન ધર બાતી;
એ સુન સુન એતના, કહો દિન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૧૦

ગાફિલ જાગને મૂરખા, સુન એ મન ધર ઑન રે,
સુન એ મન ધર ઑન;

સુનતે મૂમિન હોયસી, સાચે બૂઝ એ કૅન રે,
સાચે બૂઝ એ કૅન. ૧૧

૨૧૧૨

અને કારી ભી જો ટોલીમાં, નાં રે દેખાવે;
તૌ જાહિદ ઈમામ હો, નમાજ કરાવે. ૧

ઑત જુહદકા કરનાર, વૅ જાહિદ કહીએ;
સુનો જુહદકે માઅને, બંદગી લહીએ. ૨

જે બંદગી રે ઇબાદત, બૅાત હૅ કરાતા;
સુનો જાહિદ ઉસકા, નામ રે કહલાતા. ૩

અને જાહિદ ભી ટોલીમાં, કભી ના રે પાતા;
તૅા બરસૂ બુઢા, હોવે ઇમામ સુનાતા. ૪

તૅા બરસૂ બુઢેકૂ, કરો રે ઇમામા;
જો પાવે નાં કો, જેતે લખીએ નામા. ૫

સુનો ગુલામકી ઇમામત, મકરૂહ આખી;
અને ગામડીએ કેરી, ભી મકરૂહ દાખી. ૬

જે શહર બિના રહનાર, વૅ ગામડીઆ કહીએ;
હૂઇ ઇમામત ઉસકી, મકરૂહ લહીએ. ૭

હો મુકીમ ગામડીયા, શહરમાં રહવે;
સો શહર માંહે રહનેકી, મન નીયત રે દેવે. ૮

તૅા વૅ ભી શહરી, જૅસા રે માનો;
તબ ઇમામત મકરૂહ, નાહી રે પૅછાનો. ૯

ભી ફાસિકકી ઇમામત, મકરૂહ કહી;
સો ફાસિકકી ખબર, સુનો ઍસી રે લહી. ૧૦

જે હુકમકી હદકૂ, હૅ ભાન ભાન જાતા;
ભાને હુકમકી હદકૂ, ફૅલ બુરા હૅ ચાહતા. ૧૧

સહી ફાસિક રે ઉસકા, બૂઝો રે નામા;
હૂઆ મકરૂહ ઉસકા, ઇમામત કામા. ૧૨

ભી ગુલામકૂ સાહિબને, હૂએ મુદત રે કીતી;
તુજે આજાત કરૂંગા, હૂએ અવધ રે દીતી. ૧૩

ઉસ ગુલામકી ઇમામત, ભી મકરૂહ આખી;
સો ગુલામ હો જૅસી, રીત ઉસકી દાખી. ૧૪

ભી અંધેકી ઇમામત, મકરૂહ જાનો;
જે દેખે રે નાંહાં, કુછ મન રે પેંછાનો. ૧૫

ભી મકરૂહ ઇમામત, જે હરામકા જાયા;
કરે ઇમામત કેરા, કામ મકરૂહ લિખાયા. ૧૬

ભી મકરૂહ હૂઇ, લાંબી કરની સલાતા;
જે ઇમામ નમાજ, કરે લાંબી બૂઝો એ બાતા; ૧૭

પન એકલા જો નમાજકૂ, લાંબી રે કરાવે;
વૅ મકરૂહ નાંહાં, મન માનતી બધાવે. ૧૮

એ સુન સુન બૅના, સહી કર લીજે;
અને એક કર રબકૂ, મન એતના દીજે. રે તૂહી. ૧૯

સુને બિના નાંહી સીખના, ગાફિલ સુન એ બાત રે,
ગાફિલ સુન એ બાત;
સબ યૂં હૅ કહતે સહી, બાલકકી ભી જાત રે,
બાલકકી ભી જાત. ૨૦

૨૧૧૩

ભી ઑરતકી જમાઅત, મકરૂહ આખી;
* * * ૧

કભી ઑરતાં નમાજ, કયૂં મન રે લાવે;
કે ઑરતૂ ઇમામ કર, નમાજ કરાવે. ૨

વૅ ઑરત ઇમામ, રવા ઑરતૂ માંહાં;
કુછ સફરસૂ આગે, વૅ હોવે રે નાંહાં. ૩

સો નંગૂ કેરી, જૂં બૂઝો રે રીતા;
કે કપડે બિન, હોવે કૌમ જે દેખીતા. ૪

જે નંગે રે રહે, હોવે આજિજકે લીને;
હૂએ કપડે ખોયે, કે છીન કિને લીતે. ૫

વેં જમાઅત સેતી, કરે રે સલાતા;
રવા ઇમામ ઉનૂકે, બીચ ઠાડા રે સુનાતા. ૬

કે સફ્કે આગે, નાં રે જાવે;
હૂઈ ઑરતકી જમાઅતકી, રીત ઍસી રે દેખાવે. ૭

સાથ ઇમામકે મુકતદી, હોવે એક રે જાતી;
તૉ જમને પાસે, રહવે સુનો એ બાતી. ૮

કરે મુકતદીકૂ ઇમામ, હુકમ રે ખાસા;
કે રહ તૂ મેરે, જમને પાસા. ૯

કે મુકતદી ઇમામકે, હેં હુકમમાં રહતા;
જે ઇમામ રે હુકમ, હેં રે કહતા. ૧૦

ઉસ કાજ ઇમામકૂ, હેં કહના રે આતા;
જો મુકતદી એક, હેં રે દેખાતા. ૧૧

અને એકસૂ બૉત, જો હોવે રે જમાતા;
તૉ ઇમામ આગે જાવે, હુકમ સુનાતા. ૧૨

એ ઇમામકે સબૂસૂ, આગે રે જાનો,
એ જાન હુકમ, દીઆ રે પૅછાનો. ૧૩

જબ આગે રે જાનેસૂ, કીતી રે સાના;
તમે પીછે રહો, ઍસા રે જાના. ૧૪

ઍસા આગે રે રહેસૂ, હેં હુકમ જનાતાં;
હાં કૅના ઉસે જે, હેં આસાન દેખાતા. ૧૫

હૂઆ આસાન કહનેકી, પઢી હાજત રે નાંહાં;
જાતે આગે ઇમામકૂ, બૂઝો સબૂ મન માંહાં. ૧૬

એક જમને પાસે, મુકતદીકા રહના;
વૅ દેખાએ બિન, નાં બૂઝો દિલ મૅના. ૧૭

તૉ એકકૂ ઇમામ, કરે ફરમાના;
કે જમને પાસા, તેરા રહના જાના. ૧૮

જો દો હૂએ મુકતદી, તૉ પીછે રે રૅવે;
વૅ કહે બિન પીછે, રહના ચિત દેવે. ૧૯

એ ઇમાની મન ધર, સુન રે લેના;
અને એક કર રબકૂ, એતના કહના. રે તૂહી. ૨૦

ગાફિલ જો સુનતા નાંહી, કાનૂ દીનકી બાત રે,
કાનૂ દીનકી બાત;
તૉ ફોડને વૅ દો ભેલે, હો કાનૂ બિન જાત રે,
હો કાનૂ બિન જાત. ૨૧

૨૧૧૪

પૅલી ઇમામકે પીછે, સફ મરદ બંધાવે;
પીછે સફ બાંધ લડકે, નમાજકૂ ચાવે. ૧

કે મરદૂકે પીછે, ઠાડે લડકૂકૂ રહના;
એ સુન સુન હુકમ, સહી મન દેના. ૨

હોના લડકૂકે બાજ, સફ ઑરત કેરી;
એ હકીકત નમાજમાં, બૂઝો રે સવેરી. ૩

હૂએ ઇમામત ઑરતૂ વાકીમ, નીયત જો કીતી;
તૉ ઑરતૂકી નમાજ, રવા હોવે રે સુનીતી. ૪

એક રિવાયત માંહે, હૅ ઍસા રે આખા;
ફસી ઑરત બિન, હોવે રે દાખા. ૫

વેં નમાજકે વકત, જો હાજિર રે આવે;
તોં ઇમામકે સાથ, નીયત બંધાવે. ૬

કભી નમાજમાં મરદકે, પાસ ઑરત રે આઇ;
વેં ઑરતૂ જો આવ, હોવે રે દેખાઈ. ૭

હોવે ઘોરથી ઉનૂને સાથ, નીયત બંધાઈ;
કે સાથ દોનૂને, હો નમાજ રે સંધાઈ. ૮

કે તહરીમા દોનૂને, હોવે સાથ બંધાયા;
હોવે નમાજ અદાકા, સોચ દોનૂ મન લાયા. ૯

યૂં નમાજ સારીમાં, જો મુકાબિલ આઈ;
કે મરદકે પાસ, રહી ઑરત દેખાઇ. ૧૦

અને હોવે દોનૂ પાસ પાસ, એક રે મકાના;
અને દોનૂ બીચ કછૂહે, નાં હોવે રે જાના. ૧૧

યૂં મરદકે પાસ, રહી ઑરત દેખાતી;
લિખે રીત જો નમાજ, હૅ ભેલી રે કરાતી. ૧૨

તોં ઉસ રે મરદકી, હૅ નમાજ ભગાતી;
કે પાસ જિસકે, હૅ ઑરત દેખાતી. ૧૩

જો ઇમામને ઓરતકી, હૂએ નીયત રે કીતી;
તોં વેં મરદકી નમાજ, હૅ જાતી રે સુનાતી. ૧૪

એ ઇમામને ઓરતકી, નાં નીયત કરાઈ;
તોં વેં મરદકી નમાજ, નાં ભાગી રે સુનાઈ. ૧૫

તોં વેં ઓરત કેરી, રવા હૂઇ નાં સલાતા;
જો ઇમામ ઓરતકી, નાંહી નીયત કરાતા. ૧૬

એ સુન સુન રે ઍના, સહી કર લેના;
અને એક કર રખકૂ, એતના કહના. રે તૂહી. ૧૭

ગાફિલ કયૂં જાગતા નાંહી, સુનને દીનકે બૅન રે,
સુનને દીનકે બૅન;
આગે સોના બહુત હૅ, જો સુનસી ખોલકર નૅન રે,
જો સુનસી ખોલકર નૅન. ૧૮

૨૧૧૫

જબ મરદ જમાઅતસૂ, કરે રે સલાતા;
તબ ઑરતકૂ મકરૂહ હોના, હાજિર સુનાતા. ૧

કે જમાઅતકૂ હાજિર, ઑરતૂકા આના;
એ ઑરતૂકૂ મકરૂહ, કહા રે જાના. ૨

એ હાજિર હોના, સો કાજ રે સલાતા;
સો મસીતમાં આના, હૂઆ મકરૂહ સુનાતા. ૩

કે મસીતમાં ઑરતાં, કાજ નમાજકે આવે;
સો મરદૂકી જમાઅત સેતી, નમાજકૂ ચાવે. ૪

એ હાજિર હોના, મકરૂહ સહી;
સો ઑરતૂકૂ મકરૂહ, હૅ ખબર કહી. ૫

પન બુઢી જો ઑરત, હોવે રે દેખાતી;
તીન નમાજાં માંહાં, હોવે સુનો રે બાતી. ૬

સો ફજર ને મગરિબ, અસર કહીએ;
એ તીનૂ માંહે હાજિર, હોવે બુઢી રે લહીએ. ૭

વૅ મકરૂહ બુઢીકૂ, હોના હાજિર રે નાંહાં;
તો હાજિર રે હોવે, તીન નમાજૂં માંહાં. ૮

પન જૂઆનકૂ મકરૂહ, હૅ રે કીતા;
નાં જમાઅતકૂ હાજિર હોવે, હુકમ રે દીતા. ૯

જૂં મકરૂહ નમાજમાં, હોના હાજિર રે કીતા;
ભી વઅજો કેરા, ઐસા હુકમ રે દીતા. ૧૦

કે મજાલિસ વાઇજોકી, હોવે મરદૂ કેરી;
ઉહાં ઑરતાં હાજિર, ના કો હોવે રે સવેરી. ૧૧

એ ભી મકરૂહ કીતા, ઑરતૂકે નામા;
હોના હાજિર મજાલિસ, વાઇજોકી ઠામા. ૧૨

હોવે ફસાદ નમાજ, જો મુકતદી કેરી;
વૅ સુન સુન સહી કર, લીજીઓ સવેરી. ૧૩

હોવે મરદકી ઇકતિદા, ફસાદ રે કહીએ;
જો ઑરતકૂ ઇમામ, કરે રે લહીએ. ૧૪

કરે બાલેકૂ ઇમામ, તૉ ભી ઍસી રે રીતા;
કે મરદકી નમાજ, હોવે ફસાદ સુનીતા. ૧૫

કે બાલે પીછે મરદ, ઇકતિદા જો કરાવે;
તૉ ઇકિતિદા મરદકી, હૂઇ ફસાદ સુનાવે. ૧૬

કે ઇકિતિદા મરદકી, હૂઇ સાબિત રે નાંહાં;
એ ફસાદકે માઅને, બૂઝો દિલ માંહાં. ૧૭

હૂઇ ફસાદ ને મકરૂહકી, જૂજૂઈ રીતા;
એ સુન સુન નિસદિન, યાદ કરો રે મીતા. રે તૂહી. ૧૮

ગાફિલ કયૂં તૂ સો રહા, સુન જાગ મૂરખ ગવાર રે,
સુન જાગ મૂરખ ગવાર;

જો છુટનેકી આસ હૅ, તૉ સુનનેકૂ કર પિયાર રે,
તૉ સુનનેકૂ કર પિયાર. ૧૯

२१९६

ભી પાકે કેરી નમાજ, હોવે ફાસિદ સુનાતી;
જો માઝૂરકે પીછે, કરે સુન રે બાતી. १

જૂં કિસીકા પેશાબ, હોવે રે ચલતા;
અને વઝૂ વૅ રહને, કરે રે સલાતા. २

એ માઝૂર કેરી, બૂઝો રે રીતા;
યૂં ઑાર ભાંતૂ માઝૂર, બહુતૂ હોતા હૅ દેખીતા. ३

જિસે ઉજર રે નાંહી, વૅ પાક રે કહલાવે;
વૅ માઝૂરકે પીછે, ઇકતિદા જો કરાવે. ४

તૉ પાકેકી ઇકતિદા, હૂઇ *
હુકમ સહી હૅ રે લખાવે. ५

ભી કારી જો ઉમ્મીકૂ, કરે રે ઇમામા;
એ ભી ફાસિદ હૂઈ, જે ઇકતિદા નામા. ६

ઇહાં કારી પઢનારા, ઉસે રે કહીએ;
અને ઉમ્મી જે નાં બૂઝે, પઢે ઉસે રે લહીએ. ७

એ કારી ઇકતીદા, કરે ઉમ્મીકે સંગા;
તૉ ઇકતિદા ફાસિદ, વૅ હૂઈ રે ભંગાં. ८

ભી કપડેકા પૅનનારા, ઇકતિદા ચાવે;
વૅ નંગેકૂ ઇમામ, લે રે કરાવે. ९

એ ભી ઇકતિદા ફાસિદ, હોવે રે સહી;
એ હકીકત સહી, સુન કર લહી. १०

એક સાનૂ બિના સાજા, કરતા સલાતા;
અને એક હૅ સાનૂ, સૂ કરતા દેખાતા. ११

વૅ સાજા ઇકતિદા, કરે ઉસ કેરી;
જો સાનૂસૂ નમાજ, હૅ કરતા અનેરી. १२

તૉ ઇસકી ભી ઇકતિદા, ફાસિદ કહલાઇ;
એ ખબર સહી, હૅ રે પાઇ. ૧૩

ભી એક હૅ ફરજકી, નમાજ રે ચાતા;
અને એક હૅ નફલકી, નમાજ હૅ કરાતા. ૧૪

વૅ જો નફલ કરનાર સાથ, ઇકતિદા કરાવે;
જો ફજરકી નમાજ, હૅ રે ચાવે. ૧૫

હૂઈ ઇકતિદા ભી ઉસકી, ફાસિદ કહલાઈ;
જૂં ઓરૂકી રીત, તૂં એ ભી રે લિખાઇ. ૧૬

એ સુન સુન બૅન, સહી કર લેના;
અને એક કર ઇતના, નિસદિન કહના. રે તૂહી ૧૭

ગાફિલ તૂ સુનતા નાંહી, સૂતા હો નચિંત રે,
સૂતા હો નચિંત;

જબાબ દેને હમના, જે સોચ રાખે ચિત રે,
જે સોચ રાખે ચિત. ૧૮

૨૧૧૭

ભી એકને નમાજ, ફરજ ફજરકી ચાતા;
અને દૂજા દૂજે ફરજકી, હૅ કરતા સલાતા. ૧

હબે મુકતદી એ હોવે, દૂજે ઇમામ કેરા;
જે દૂજે ફરજકો, કરે નમાજ સવેરા. ૨

તૉ ભી ઇકતિદા ઉસકી, ફાસિદ રે હૂઇ;
જો ફરજ નમાજ, હૂઇ દોનૂકી જૂઇ. ૩

એ ફાસિદ કેરી, કહી રે બાતી;
જે ઇકતિદા ફાસિદ, હોતી હૅ સુનાતી. ૪

સુનો ફાસિદ ઇકતિદા, હોવે જિસથી નાંહાં;
એ સુન સુન રે બૅન, સહી બૂઝો મન માંહાં. ૫

કે જે વજૂકા કરનાર, ઇકતિદા કરાવે;
સો તયમુમ કરનાર, સંગ નમાજ રે જાવે. ૬

એ ઇકતિદા સહી, નાંહી ફાસિદ સુનાતી:
એ સહી કર બૂઝની, જ્યૂં હુકમકી બાતી. ૭

અને એકને વજૂ કર, પગ રે ધુલાએ;
અને એકને મોજૂ પર, હૅ મસે રે કરાએ. ૮

હબે પગ ધોનારા, જો નમાજકૂ ચાહવે;
સો મસે કરનાર, સંગ ઇકતિદા કરાવે. ૯

તૉ ઇકતિદા ઉસકી, હૂઇ રે સહી;
એ ખબર રે સહી, લિખેસૂ લહી. ૧૦

ભી ફરજકી નમાજ, એક બૅઠા હૅ કરાતા;
અને ઠાડા રહનારા, ઉસ સંગ હૅ ચાહતા. ૧૧

કે ફરજકી ઇકતિદા, બૅઠે સંગ હૅ બંધાતા;
એ ભી ઇકતિદા સહી, હૅ હૂઇ રે લિખાતા. ૧૨

ભી બાંકી રે પીઠસૂ, કો નમાજ કરાવે;
સાજી પીઠકા ઉસ સંગ, નમાજ રે ચાવે. ૧૩

કે બાંકી પીઠ કેરેકૂ, ઇમામ કરાવે;
એ ભી ઇકતિદા સહી, હૅ હોતી રે દેખાવે. ૧૪

ભી નમાજ નફલકી, કો હૅ રે ચાવે;
સો ફરજ કરનાર, સંગ નીયત રે બંધાવે. ૧૫

તૉ નફલકી નમાજ, હૂઇ દુરૂસ્ત રે કહી;
એ ખબર રે લિખેસૂ, લહી રે સહી. ૧૬

કભી સનાકે કરનારા, હોવે દોનૂ રે જાતી;
કે ઇમામ મુકતદી, રવા નમાજ સુનાતી. ૧૭

જો ઇમામકી વજૂ, હોવે ભાગી રે જનાતી;
તો કૌમકી નમાજ, ફિર કરની સુનાતી. ૧૮

કભી કારી ને ઉમ્મી મિલ, ઇકતિદા કીતી;
સો ઉમ્મીકૂ ઇમામ કર, કીતી રે સુનીતી. ૧૯

તો કારી ને ઉમ્મીકી ભેગી, નમાજ રે ગહી;
હૂઈ ઉમ્મી જે ઇમામ થા, રવા ઉસકી સહી. ૨૦

કભી ખલીફા જો ઇમામને, ઉમ્મીકૂ કીતા;
સો છેલ્લી દો રકાતૂમાં, કિયા રે સુનીતા. ૨૧

તો ભી કૌમકી ફાસિદ, હૂઇ રે સલાતા; *૨૨

સો બયાન ખલીફેકા, છેલ્લી રકાતૂકા આખા;
સો ઉસ કાજ રકાતાં, નાં પૅલીકા દાખા. ૨૩

સો ખલીફેસૂ નમાજ, છેલ્લી રકાતૂમાં ગહી;
પૅલી રકાતૂમાં કરે, જાવે તહકીક સહી. ૨૪

છેલ્લી રકાતૂકા કહેસૂ, હૅ તહકીક જનાતા;
એ સુનને કહો, દિન ઑર રાતા. રે તૂહી. ૨૫

નેનાં ખોલ જાગ ગાફિલ, સુન એ દીનકી બાત રે,
સુન એ દીનકી બાત;

સુને બિના નાંહી મૂમના, હોસી તેરી જાત રે,
હોસી તેરી જાત. ૨૬

२११८ બયાન.

સુનો નમાજ કરતે, જે હૅ વજૂ રે ભગાતી;
તમે ઇસિકે બયાનકી, સુનો રે બાતી. १

જો મુસલ્લીકૂ હદસ, હૂઆ કરતે સલાતા;
સો વજૂ રે ભાગનેકી, બૂઝો હદસકી બાતા. २

પછે હોવે રે ઇમામકે કે, મુકતદી દેખાવે;
કે એકલા નમાજ, હૅ રે કરાવે. ३

એ હુકમ સબૂકૂ, હૅ સરખા લિખાયા;
જે મુસલ્લી કહાવે, સબ ઇસ માંહે આયા. ४

હોવે નમાજમાં હદસ, તૉ વજૂ જા કરાવે;
અને જહાંથી ભાંગી, તહાંથી નમાજ સંધાવે. ५

ફિર આવે ઠામ વજૂકા, કર રે કામા;
કે ચાવે તૉ નમાજ, કરે વજૂકે ઠામા. ६

જો વજૂ રે કરતે, હૂઇ નમાજ રે પૂરી;
પન ફરી આવેં ઠામ, જો હોવે રે અધૂરી. ७

હૅ તાકીદ વજૂ કર, ફેર જમાઅતમાં આવે;
જો આવતે કછુ ભી, નમાજ રે પાવે. ८

અને હદસ જો હૂઆ, કભી ઇમામકી જાતી;
તૉ ખલીફા કરે, એ સહી રે બાતી. ९

કિસે ખલીફા કરે, જે જમાઅતકે માંહાં;
કે વૅ હોવે ઠાડા, આવે ઇમામકે ઠાંહાં. १०

અને વજૂકૂ ઇમામ, જહાં રે કરાવે,
અને તબ તક નમાજ, હૂઈ પૂરી જો દેખાવે. ११

તૉ વજૂકી ઠામ, કરે નમાજ રે પૂરી;
કે ચાહવે તૉ આવે, જહાં છોડીથી અધૂરી. १२

અને નમાજ જો પૂરી, હુઇ રે નાંહાં;
તો વજૂ કરને આવે, જમાઅતકે માંહાં. ૧૩
વેં ખલીફા ઈમામ, હુઆ ઈમામ રે કેરા;
સો બાકી નમાજમાં, બૂઝીઓ સવેરા. ૧૪
હુઆ મુકતદી સબૂમાં, પૅલા ઈમામ રે કહીએ;
હૂઆ ખલીફા ઇમામ, એ સબૂકા લહીએ. ૧૫
જૂં ખલીફા ઇમામ, વજૂ ભાગેસૂ કરાવે;
તૂં પઢતે બધાવે, તો ભી મન રે લાવે. ૧૬
કે જો ઇમામ કિરાઅત, પઢતે બધાયા;
તો ભી ખલીફા કરે, હૅ રે લિખાયા. ૧૭
કભી વજૂ ભાગેકા, ઉને કિયા રે ગુમાના;
ઇસ ગુમાનસૂ મસીતકે, બાહર નિકલ જાના. ૧૮
કે દીવાના હૂએસૂ, આયા મસીતકે બારા;
સો નમાજ જો કરતે, ઍસા હૂઆ બેકરારા. ૧૯
કે નમાજમાં ઉંધા, અને હુઆ અહતલામા;
કૅને કરે રે નંગા, કરતે નમાજકા કામા. ૨૦
તો નમાજકૂ ફિર કર, હૅ રે પઢાની;
એતી બાતૂ નમાજ, ફિર મન રે લે આની. ૨૧
એતી બાતૂ નમાજકા, હોવે સાંધા રે નાંહાં;
એ સુન સુન ઇતના, કહો દિલ માંહાં. રે તૂહી. ૨૨

ગાફિલ જાગને મૂરખા, સુન એ મન ધર ઍન રે,
સુન એ મન ધર ઍન;
સુનતે મૂમિન હોયસી, સાચે બૂઝી કૅન રે,
સાચે બૂઝી કૅન. ૨૩

૨૧૧૯

ભી કહકહ જો નમાજકે, માંહે રે હસાયા; *૧

તૉ ભી ધોરથી નમાજ, ફિર કરે રે સુનીતા;
ભી નમાજમાં હદસ, કભી જાન રે કીતા. ૨

તૉ ભી ધોરથી નમાજ, ફેર કરની લિખાયા; *૩

ભી હાજત પેશાબકી, કભી હૂઈ રે ઑતેરી;
તૉ ભી ધોરથી નમાજકૂ, ફેર કરે રે સવેરી. ૪
ભી સિર કભી ફાટા, લોહી બાહર રે આયા;
તૉ ભી ધોરથી નમાજ, ફેર કરે રે લિખાયા. ૫

જો હદસકે ગુનેથી, બાહર મસીતસૂ આતા;
વને એ બયાન, સબ એક રે રીતા. ૬

કે ધોરથી નમાજ, ફેર હૅ કરાની;
એ જેતે ફૅલ લિખે, એતે સબ માંહે જાની. ૭

જો અત્તહીયાતો પઢે બાજ, હદસ જનાયા;
તૉ વજૂ કર સલામ, બોડાવે લિખાયા. ૮

એ છેલ્લે કાઅદેકી, બૂઝો રે રીતા;
કે વજૂ કર સલામ, દેવે હુકમ રે કીતા. ૯

કભી જાન બૂઝ હદસ, ઉને રે કિયા;
સો અત્તહીયાતો પઢે બાજ, મન ફૅલ એ દિયા. ૧૦

કે બોલા જીભસૂ, કછુ કીતી રે બાતી;
તૉ ભી પૂરી નમાજ, હૂઇ રે સુનાતી. ૧૧

પન વાજિબ તરક, હૂઆ ઇસ કેરા;
સો સલામકા બોલ, સુનીઓ સવેરા. ૧૨

કભી તયમ્મુમ કરનાર, દેખા રે પાની;
તૌ નમાજ રે ભાગી, ઉસ કેરી રે જાની. ૧૩

કે પાની રે દેખા ઉને, નમાજ કરાતે;
તૌ ભાગી રે નમાજ, હૈ સહી લિખાતે. ૧૪

ભી જો મોજાંકી મસેકી, પૂરી મુદત રે હૂઇ;
તૌ ભી મસા કરનારકી, બૂઝો નમાજ રે ગઈ. ૧૫

મસે મોજાં કેરી મુદત, જો હૂઇ રે પૂરી;
તૌ નમાજ જો કરતા, વૌ હૂઇ રે દૂરી. ૧૬

વૌ અત્તહીયાતો જેતની, બાર હોવે રે બૈઠાયા;
સો છેલ્લે કાઅદેમાં, બૈઠા રે દેખાયા. ૧૭

પછે મુદત પૂરી, હૂઇ દેખા કેવાંના;
તૌ ભી નમાજ જાનેકી, બાત લિખી સો જાના. ૧૮

એ મન ધર બૈના, સુન રે ઇમાની;
એ સુન સુન એક કર, ચિંતાએતી મન લે આની. રે તૂહી. ૧૯

ગાફિલ તૂ કયૂં સો રહા, સુન અંધારી બાત રે,
સુન અંધારી બાત;
સુને બિન નાંહી મૂમના, હોવે તેરી જાત રે,
હોવે તેરી જાત. ૨૦

૨૧૨૦

ભી જો હલૂએ હલૂએ, કભી મોજે રે ઉતારે;
તૌ ભી નમાજ ગહી, એ બૂઝો રે સારે. ૧

એ છેલ્લે કાઅદેકે, સબ બૈઠને બાજા;
જેતા બયાન લિખાતા, હૈ રે હાજા. ૨

જો મોજે રે બેગે, હૅ ઉતરાએ;
તૅા નમાજ રે પૂરી, હૅ લેતે સુનાએ. ૩
ભી ઉમ્મી જો કિરાઅત, થા રે પઢાતા;
થી ઉસકૂ બિસારી, થા નમાજ કરાતા. ૪
છેલ્લે કાઅદે બૅઠે બાજ, એ યાદ કરતે રે આઇ;
તૅા ભી ઉમ્મીને નમાજ, હૅ રે ગુમાઇ. ૫
કો બૅઠા લે કાઅદે, કીતી નંગે સલાતા;
એતૅ બૅઠે બાજ કપડા, હૅ ઉસકૂ પાતા. ૬
તૅા ભી નમાજ ઉસકી, ગહી રે સહી;
એ હકીકત સહી કર, લિખેસૂ કહી. ૭
સુનો નમાજ થા કરતા, કો દરદકે લીતે; *૮
છેલ્લે કાઅદે બૅઠા, પૂરા ફરજ કીતા;
એતૅ દૂર હૂઆ દરદ, હૂઈ કાદિરકી રીતા. ૯
કે હુકમ જો સકર, નમાજ રે દેખીતા;
તૅા ભી ઉસકી ભાગી, ગહી રે સલાતા. ૧૦
હૂં સહી કર લિખતા, જૂં હુકમ રે સુનીતા. *૧૧
છેલ્લે કાઅદે બૅઠા, પૂરી નમાજ રે કીતી;
એતૅ ફૅાત રે હૂઇથી, વૅ ચિત રે દીતી. ૧૨
કે નમાજ જે ફૅાત, થી હો રે ગહી;
છેલ્લે કાઅદે બૅઠે બાજ, વૅ મન રે લહી. ૧૩
તૅા ભી ઉસકી નમાજ, હૅ રે જાતી;
એ હુકમકી રોત, હૅ સહી રે સુનાતી. ૧૪
કે ઉમ્મીકૂ ખલીફા, છેલ્લી નમાજકે કીતા;
સો સલામ બોડાને, કાજ મન રે દીતા. ૧૫

તૉ ભી નમાજ રે ગહી, સહી રે જાનો;
એ સુન સુન હુકમ, મન રે આનો. ૧૬

છેલ્લે કાઅદે બૅઠા, કરે ફજર સલાતા;
એતૅ સૂરજ ઉગીઆ, હોવે રે દેખાતા. ૧૭

તૉ ભી નમાજ રે ગહી, ફજર કેરી;
એ સુન સુન સહી કર, બૂઝીઓ સવેરી. ૧૮

કે કરતે નમાજ, જુમા હો કેરી;
આયા વકત અસરકા, ઉસ માંહે રે સવેરી. ૧૯

તૉ ભી જુમાકી નમાજ, રવા નાં રહી;
ઑર નમાજૂકી રીતે, એ ભી રે ગહી. ૨૦

એ સુનની ઇમાની, મન ધર બાતી;
અને એક કર કહો, દિન ઑર રાતી. રે તૂહી. ૨૧

ગાફિલ સુને બિના મૂમના, હોવે નાં સુન બાત રે,
હોવે નાં સુન બાત;
ઑન નાંહી સુનતે દીનકે, વૅ નાંહી મૂમિન જાત રે,
વૅ નાંહી મૂમિન જાત. ૨૨

૨૧૨૧.

ભી પટા બાંધ નમાજ,થી રે કીતી;
સો પટે પર મસા કર, થી કીતી રે સુનીતી. ૧

વૅ સુખ રે હોતે, પટા રે ખોલાયા;
છેલ્લે કાઅદે બૅઠે બાજ, છૂટને પડાયા. ૨

તૉ ભી નમાજ ઉસકી, ગહી રે કહીએ;
એ હુકમકી રીત, સુન સુન લહીએ. ૩

કે માજૂર થા ઉજરસૂ, નમાજ રે કરતા;
મન ઉજરકી રીતે, વજૂ નમાજ ધરતા. ૪

કે રીત જૂં દુખીકી, હૅ રવા રે સુનીતી;
ઉસ રીતે નમાજ, વજૂ ચિત રે દીતી. ૫

પછે ઉજર જો દૂર, વૅ હુઆ રે સહી;
છેહલે કાએદે બૅઠે બાજ, તૉ ભી નમાજ રે ગહી. ૬

એ જેતને બૅનૂકી, લિખી ઊપર રે બાતી;
એતે ફેલૂસૂ નમાજ, હૅ રે જાતી. ૭

જો ખલીફા મસબૂક,કૂ ઇમામ કરાવે;
હોતી ખિલાફત ઉસકો, હૅ સહી રે લિખાવે. ૮

જે નમાજમાં પીછેસૂ, હૅ આવ રે મિલાતા;
સુનો મસબૂક ઉસકા, નામ રે કહલાતા. ૯

જો ઇમામ ખલીફા, કરે ઉસકૂ સહી;
સહી હોતી હૅ ખિલાફત, ઉસકી કહી. ૧૦

પછે ઇમામકી નમાજકૂ, જબ કરે વૅ પૂરી;
કરે ખલીફા મુદરક, કૂ હૅ જે હજૂરી. ૧૧

સો ઇમામકે સાથે, જે નમાજ રે પાવા;
સુનો મુકતદી મુદરક, વૅ રે કહાવા. ૧૨

સો મસબૂક ખલીફા, ઉસકૂ કરાવે;
સો સલામ બોડાને, કાજ મન રે લાવે. ૧૩

કે અધૂરી નમાજ, હૅ મસબૂક કેરી;
અને ઇમામકી નમાજ, હૂઈ પૂરી રે સવેરી. ૧૪

મસબૂકકી નમાજ, જાવે સલામ બોડાતે;
પન મુકતદી દૂજે, હૅ વૅ ફારિગ દેખાતે. ૧૫

ઉસ કાજે મસબૂક, ખલીફા કરે;
ઉસે સલામ બોડાને, કાજ મન ધરે. ૧૬

પછે મુદરક ખલીફા હો, બોડાવે સલામા;
અને મસબૂક પૂરા, કરે નમાજકા કામા. ૧૭

એ સુનની હૅ બાતી, મન ધર નેહા;
એ સુન સોચ ઇતિના, કરો આપકી દેહા. રે તૂહી. ૧૮

ગાફિલ જગ દેખ ભરીઆ, સુને બિના કહી જાત રે,
સુને બિના કહી જાત;
જગ સબ નાંહી મૂમના, સુને બિના બૂઝે બાત રે,
સુને બિન બૂઝે બાત. ૧૯

૨૧૨૨

જબ મસબૂક ઇમામકી, પૂરી કીતો રે સલાતા;
એતે નમાજકે ભાનનાર, હૂઆ ઉસકૂ દેખાતા. ૧

સો કહકહ હસીઆ, કે હદસ રે કીતા;
સો જાન બૂઝ હદસ, હૅ વૅ કિયા રે સુનીતા. ૨

કે મસીતસૂ ઉઠ કર, હૂઆ રે બારા;
ભી ઍસી રીતે ભાનનેકા, સોચ ઑર રે સવારા. ૩

કે જિસથી નમાજ, હૅ રે ભગાતી;
ઍસા ફૅલ કિયા, મસબૂક જાતી. ૪

સો અત્તહીયાતો જેતની, ઑર ઑઠે રે બાજા;
પછે મસબૂકકે તનથી, ફૅલ હૂઆ રે હાજા. ૫

તૉ નમાજ મસબૂક, ફેરી રે ગહી;
અને કૌમકી નમાજ, સાબિત રે રહી. ૬

કે કૌમકી નમાજ, સબ હૂઇ થી પૂરી;
અને મસબૂક કેરી, થી નમાજ અધૂરી. ૭
તો ફૅલ જો નમાજકૂ, હૅ રે ભનાતા;
વૅ હૂવડા મસબૂક,કે બીચ રે સલાતા. ૮
તૉ મસબૂક કેરી, નમાજ ભગાની;
અને જમાતકી નમાજ, હૂઇ પૂરી રે જાની. ૯
જૂં ભી મસબૂક કેરી, હૅ નમાજ રે જાતી;
વૅ મન ધર સુનની, હૅ રે બાતી. ૧૦
હંસે ઇમામ જો કહકહ, પૂરી હોતે રે સલાતા;
કે ઇમામ જાન બૂઝ, હૂએ હંસા કરાતા. ૧૧
તો ભી નમાજ રે ગહી, મસબૂક કેરી;
થી ઇસકી નમાજ, અધૂરી અનેરી. ૧૨
તૉ ફૅલ હૂઆ ઇસકી, નમાજકે માંહાં; *૧૩
ઉસ કાજ મસબૂકકી, નમાજ રે ગહી;
જૂં પૅલી રે હકીકત, જાનેકી કહી. ૧૪
પન ઇમામ જો બોલ, બાહર મસીતકે જાવે;
હોતે પૂરી નમાજ, ઍસા ફૅલ જો કરાવે. ૧૫
તો નમાજ નાં ગહી, મસબૂક કેરી;
કે સાબિત રે રહી, એ બૂઝીઓ સવેરી. ૧૬
જો હદસ રે હૂવડા, રૂકૂ સિજદા કરાતે;
તૉ વજૂ કરે બિના, કરે હૅ રે બતાતે. ૧૭
કે વજૂ ભાગી જહાંથી, તહાંથી નમાજ સંધાવે;
એ બિનાકે માઅને, મન રે લાવે. ૧૮
સુનો કભી કો સિજદા, હોવે કરતે ભૂલાયા;
વૅ રૂકૂને સુજૂદમાં, યાદ રે આયા. ૧૯

કે યાદ વેં આયા, દૂજી રકાતા ;
સો રૂકૂને સુજૂદ, કરતે જનાતા. ૨૦
તો સિજદેકૂ કજા, વેં હેં રે કરાના ;
પન રૂકૂ ને સુજૂદ, નાં ફિર મન ધરના. ૨૧
જો રૂકૂ ને સુજૂદમાં, યાદ સિજદા થા આયા ;
વેં ના રૂકૂ ને સિજદા, ફિર કરના બતાયા. ૨૨
એ કંજકે હાશીયેમાં, ખોલ લિખી સબ રીતા ;
ઉસ લિખેસૂ બયાન, હેં ઐસા રે સુનીતા. ૨૩
કે રૂકૂ માંહે સિજદા, ગયા મન રે દીતા ;
ભી હાલકા સિજદા, એ કરતા દેખીતા. ૨૪
કે જો રૂકૂકે સાથ, હેં નમાજ રે કરે ;
વેં સિજદા કીએ, કૂ બાજ રે સવેરે. ૨૫
અને ફિર હો ઠાડા, ફિર રૂકૂ રે કીતા ;
તબ ગહેકૂ કજા, કર હુકમ રે દીતા. ૨૬
કે રૂકૂથી જો સીધા, ગયા સિજદા કરાવે ;
પીછે નમાજ કર, દોનૂ મન રે લાવે. ૨૭
જો મુકતદી ઇમામ સંગ, કરે એકલા નમાજા ;
તો નીયત બિના ખલીફા, હેં હોતે રે હાજા. ૨૮
એ કંજકે હાશીએમાં, લિખાઈ બાતા ;
સુન સુન કહો, દિન ઔર રાતા. રે તૂહી. ૨૯

ગાફિલ કયૂં જાગે નહી, ખોલે નાંહી નૅન રે,
ખોલે નાહી નૅન;
ભટ જીવતર તેરડા, જો સુને ના ઍસે બૅન રે,
જો સુને ના ઍસે બૅન. ૩૦

૨૧૨૩ બયાન.

સુનો જિસથી ફસાદ, હોતી રે સલાતા;
ભી હોતી હૅ મકરૂહ, વૅ સુનો રે બાતા. ૧

કે નમાજમાં જિસથી, હૅ હોતા રે ફસાદા :
અને મકરૂહ ભી હોતી હૅ, વૅ સુનો રે એબાદા. ૨

સુનો નમાજકે માંહે, આદમીકા બોલના ;
હોવે ઉસથી નમાજ, ફસાદ રે સુનના. ૩

પછે ભૂલે કભી બોલા, નમાજમાં બોલી ;
કે ઊંઘ માંહે બોલા, સુન મૂમનૂકી ટોલી. ૪

તૉ જાન રે બોલે, જૅસા એ કૅલાયા. *૫

જૂં તૂં બોલેસૂ ફસાદ, હોવે નમાજકે માંહાં ;
કે નમાજ સહી, હૂઇ રે નાંહાં. ૬

ભી દુઆ રે માંગની, નમાજ કેરી ;
સો અપની બોલીસૂ, બૂઝોએ સવેરી. ૭

તૉ ભી નમાજ ફાસદ, હૂઇ રે કહી ;
એ ખબર લિખેસૂ, સહી રે લહી. ૮

તૉ દુઆ હૅ માંગની, સીખે આયત રબ્બાની ;
કે નબીજીકી હદીસસૂ, દુઆ માંગની જાની. ૯

ભી બકોર કરના, નમાજ કરાતે ;
હૅ ફસાદ રે નમાજમાં, હોવે ઇસથી લિખાતે. ૧૦

ભી ઓહો ઓહો કરના, કરતે સલાતા ;
હોવે ફસાદ ઉસથી, સુનો નમાજ રે બાતા. ૧૧

ભી અવાજ નિકાલકર, નમાજમાં રોના ;
કિસી દરદકે લીતે, હોવે રોનેકા હોના. ૧૨
કો મુસીબત કાજ, હૅ રોના રે આતા ;
કુછ દુખ રે પૅાચ્યા, વૅ મુસીબત બાતા. ૧૩
યૂં દુખ ને દરદસૂ, હૅ પુકારને રોતા ;
તૅા ભી નમાજકે માંહે, હૅ ફસાદ રે હોતા. ૧૪
પન બહિશ્તકી બાત, કભો સુનતે રે રૂલાયા ;
કે દોજખકી સુનતે, રોના રે આયા. ૧૫
કભી એ દો બાતૂ, જહાં પુકાર રે રૂલાયા ;
તૅા નમાજકે માંહાં, નાંહી ફસાદ કહલાયા. ૧૬
ભી ખાંસના નમાજમાં, ઉજર રે બના ;
કે ગલા બંધાયા, બૅના સુનો રે મના. ૧૭
સહી ઇસથી ફસાદ, હૅ હોતા રે કહીએ ;
એ સુન સુન ઇતના, એક કર લહીએ. રે તૂહી. ૧૮

ગાફિલ કયૂં જાગે નાંહી, સુને નાંહી દીનકી બાત રે,
સુને નાંહી દીનકી બાત ;
તૅા સુને બિના કયૂં મમિન, હોસી તેરી જાત રે,
હોસી તેરી જાત ; ૧૯

૨૧૨૪

ભી છીંક કેરા જવાબ, કિસીકૂ દેના ,
સૅા યરહમોકુલ્લાહ, સુનતે કેના. ૧
જો નમાજકે માંહાં, એ દીઆ રે જવાબા ;
તૅા ભી નમાજમાં ફસાદ, હૂઆ શિતાબા. ૨

ભી શરૅ વકાયામાં, હૅ ઍસા રે લિખાયા ;
કે છીંકનાર પઢે, કુછ હૅ રે બતાયા. ૩

અલહમ્દો લિલ્લાહ, કહવે છીંકનારા ;
કે બિસમિલ્લાહ પઢને, કા સોચ રે સવારા. ૪

કે કાલૂ ઇન્ના, લિલ્લાહે આખે ;
વ ઇન્ના એલયહે, રાજેઊન દાખે. ૫

કે અજાબ નૅનૂ, કુછ દેખ રે લેવે ;
તબ સુબ્હાનલ્લાહ, દેખતે કેવે. ૬

કલમા શહાદત, દેખતે પઢાવે ;
એતી બાતૂસૂ હૅ નમાજમાં, હોતા ફસાદ કહલાવે, ૭

અને નમાજ કરતે, કિસે ખતા રે વલાના ;
કે કિસીકૂ ચૂકતે, લે જવાબ બતાના. ૮

પન ઇમામ જો આપસકા, વૅ હો રે નાંહાં ;
તૅા ફસાદ હૂવડા, નમાજકે માંહાં. ૯

જો હૅ આપસકે ઇમામકા, લે ખતા રે વલાતા ;
તૅા નમાજમાં ફસાદ, નાંહી હોતા રે કહલાતા. ૧૦

ભી કિસીકૂ જબાબ, નમાજમાં દેના ;
કે જો જબાબશી ઠામ, કલમા રે કહના. ૧૧

કે લાએલાહ ઇલ્લલ્લાહો, સૂ દેવે રે જવાબા ,
તૅા ભી ફસાદ નમાજમાં, હૂઆ રે શિતાબા. ૧૨

ભી જો નમાજમાં કિસીકૂ, સલામ રે દિલાયા ;
કે સલામકા જવાબ, કિસીકા વલાયા. ૧૩

એ લિખેસૂ બયાન, ઍસે રે પાયા. *૧૪

કે નમાજમાં નિયત, શીતી અસર હો કેરી ;
કે નફલકી નીયત, શીતી રે સવેરી. ૧૫

સો પઢે બાજ જુહરકી, એક રે રકાતા ;
યૂં નીયત ફેરાઇ, કિસી ઑર રે સલાતા. ૧૬

સો હાથ નાં ઉચાએ, જોડે હાથૂસૂ ફેરાઈ;
યૂં નીયત ફેરાની, હૅ રવા રે કહલાઇ. ૧૭

તો જુહરકી રકાત જો, ઇને પૅલી થી પઢાઇ ;
વૅ ગહી રકાતાં, કામ નાં આઈ. ૧૮

અને કભી ફિર નીયત, જો જુહરકી કરાવે ;
તો રકાત વૅ પૅલી, પઢી લેખે માંહે આવે. ૧૯

કે જુહરકી નમાજમાં, ઑર નીયત થી કીતી ;
બેગે નીયત કરને, મન જુહરકી દીતી. ૨૦

તો જુહર કેરી, પૅલી પઢી થી રકાતા ;
વૅ લેખે માંહે આઈ, હૅ લિખેસૂ સુનાતા. ૨૧

એ સુન સુન બાતી, સહી કર લીજે ;
અને એક કર રબકૂ, મન ઇતના દીજે. રે તૂહી. ૨૨

ગાફિલ નિદરા મત કર, સુનનેકૂ તૂ જાગ રે,
સુનનેકૂ તૂ જાગ ;
સુનતે હોવે મૂમિના, જો પૂરે તેરે ભાગ રે,
જો પૂરે તેરે ભાગ. ૨૩

૨૧૨૫

ભી કિરાઅત રે પઢની, મુસ્હફકૂ દેખકર ;
એ ભી નમાજમાં ફસાદ, હોવે રે મન ધર. ૧

ભી ખાના રે કછૂએ, નમાજ કરાતે ;
એ ભી નમાજમાં ફસાદ, હૅ હોતા રે લિખાતે. ૨

ભી નમાજ કરતે, પીના રે પાની;
હોવે ઈસથી ભી ફસાદ, સો બાત રે જાની. ૩

એ હકીકત જેતની, હૅ રે લિખાતી;
એ ફસાદ કેરી, સુનો રે બાતી. ૪

હબે જિસથી ફસાદ, હોવે રે નાંહાં;
વૅ સુન સુન નિસદિન, રાખો મન માંહાં. ૫

કે લિખેકે સામી નમાજમાં, કભી નજર રે કરાવે;
કે લિખે સામી, નજર ચલાવે. ૬

કે લિખેકૂ લેવે, ફહમ રે માંહાં;
કે દિલ માંહે લાવે, દેખ નૅનૂ રે નાંહાં. ૭

કે લિખેકૂ દિલમાં, હૅ રે રખાતા;
કે જબ એ નમાજ, હૅ રે કરાતા. ૮

ભી નમાજમાં ખાવે, જે હૅ દાંતૂમાં ભરાના;
કે દાંતૂ માંહે પૅઠ કર, જો હૅ રહતા રે જાના. ૯

કે નમાજ કરતે, આગે કરે કો ફેરી;
કે સિજદેકી ઠામ, ચલ જાવે કો સવેરી. ૧૦

તો નમાજમાં ફસાદ, હોવે રે નાંહાં;
એ જેતીઆં બાતાં, આહી લિખેકે માંહાં. ૧૧

પન મુસલ્લીંકે આગે, જાતે હોવે ગુનૅગારા;
જો સિજદેકી ઠામ, હૅ રે ચલનારા. ૧૨

ઉસ સિજદેકે ઠામકે, સુનો રે ઍના;
એ સુન સુન સહી કર, મન માંહે દેના. ૧૩

કે મુસલ્લી સિજદે, ઠામ નજર હૅ ધરતા;
વે દેખતે ઠામ, જાતે નજર હૅ પડતા. ૧૪

કે સિજદેકી ઠામ, ઉને નજર રે રખાઇ ;
તબ જેતની ઠામ, દેખનેમાં આઈ. ૧૫
એ સબ ઠામ સિજદેકી, બૂઝો રે બાતી ;
જો એતે માંહે આગે હો, ફેર જાવે રે જાતી. ૧૬
વૅ ગુનહગાર હોતા, હૅ બાત રે કહી ;
પન મુસલ્લીકી નમાજ, હૂઈ રે સહી. ૧૭
એ સુન સુન બાતી, ચિત રે દેના ;
અને એક કર રબકૂ, ઇતના કહના. રે તૂહી. ૧૮

ગાફિલ ખોલ દે અંખીઆં, બયાન સુન એ કાન રે,
બયાન સુન એ કાન ;
સુને બિના સુન મૂરખા, રહવેગા નાદાન રે,
રહવેગા નાદાન. ૧૯

૨૧૨૬

કભી મુસલ્લી નમાજ, હોવે કરતા દુકાના ;
કે ચૅાતરે ઊપર, હોવે કરતા જાના. ૧
વૅ આદમીકે સિરથી, ઊંચી ઠામ રે દેખાવે ;
અને ઉસ આગે આદમી, કોઇ ફેર રે જાવે. ૨
તૅા ગુનહગાર નાંહી, વૅ હોતા રે જાનારા ;
તૅા ગુનહગાર નાહી હોતા, બૂઝો રે બિચારા. ૩
અને કુછ ભી દુકાન, હોવે નીચી જો કહીએ ;
કે પગ ને સિર હોવે, સરખે લહીએ. ૪
તૅા ભી ગુનહગાર ફિરનાર, હૅ હોતા રે જાનો ;
જે મુસલ્લીકે આગે, જાવે રે માનો. ૫

અને જંગલમાં મુસલ્લી, જો નમાજ રે કરાવે;
તૉ સુતરતા આપસકે, આગે ગડાવે. ६

વૅ તૉ એક ગજ લકડી, હોવે ઉસકા નામા;
અને તસૂ હોય પૉલો, બૂઝો દિલકે ઠામા. ७

વૅ આપસકે આગે, લે ભૂ માહે ગડાવે;
ઉસ પીછે મુસલ્લા, નમાજ કરાવે. ८

કે ઉંગલીસૂ નકીર, ખીંચે રે સહી;
જો લકડી નાં હોવે, તૉ એ હકીકત કહી. ९

જો રાહા હોય જંગલ, જહાં કરતા સલાતા;
તૉ સુતરતા રોપે, જૅસા લિખા હૅ જાતા. १०

જો જંગલ માંહાં, નાંહી નમાજકે ઠામા;
તૉ સુતરતે કેરા, કુછ નાંહી રે કામા. ११

તબ સુતરતે ઇમામકે, બીચ કો જાવે;
વૅ જાનારા ગુનહગાર, હોતા રે સુનાવે. १२

અને સુતરતે પીછે, જો હૅ રે જાતા;
વૅ ગુનહગાર નાંહીં, હોતા રે કહલાતા. १३

એ હકીકત ફાસિદને, અને ફસાદકી આખી;
જે નમાજમાં હોવે, વૅ લિખ કર દાખી. १४

હબે સુનોને કરાહત, કેરી રે બાતી;
કે જિસથી નમાજ, હોવે મકરૂહ સુનાતી. १५

સુન કપડેકૂ લગાને, હાથ નમાજ કરાતે;
સો બેહૂદા લગાને, હાથ રે સુનાતે. १६

કે જરૂર બિન, હાથ કપડે લગાવે;
સહી ઉસથી નમાજ, હોવે મકરૂહ કહલાવે. १७

સો મકરૂહ કેરી, ઑર બૂઝો જૂં રીતા;
પન નમાજ નાં જાવે, હૅ સુન એ લીતા. ૧૮

ભી નમાજમાં જાતકૂ, હાંથેં રે લગાના;
જૂં કપડે કેરા, આખા રે બચાના. ૧૯

કે જરૂર બના, હાથ લગાવે જાતી;
હોવે મકરૂહ નમાજ, સુન બૂઝો એ બાતી. રે તૂહી. ૨૦

ગાફિલ તૂ કયૂં સો રહા, જાગને સુન રાખ મન રે,
જાગને સુન રાખ મન;
હૅ સોના જાગ સુન ભાવસૂ, આગે ઑતજ દિન રે,
આગે ઑતજ દિન. ૨૧

૨૧૨૭

ભી નમાજ કરતે, જો કંકરે ખસાવે;
તૌ ભી નમાજ રે મકરૂહ, હૅ હોતા રે સુનાવે. ૧

પન સિજદેકે કાજ, એક બાર જો ખસાએ;
તૌ મકરૂહ નાંહી, ઑન રે લિખાએ. ૨

ભી ઉંગલીઆં ફોડની, કરતે સલાતા;
હોવે નમાજ મકરૂહ, હૅ ઇસથી લિખાતા. ૩

ભી નિયતકે હાથ, જે હૅ રે મિલાએ;
વૅ નમાજ માંહે, જો રે ખોલાએ. ૪

તૌ ભી મકરૂહ હૂવડા, બૂઝો રે બાતી;
સો મકરૂહ નમાજ, હૅ હોતી રે લિખાતી. ૫

ભો ડાબે ને જમને, નેતર કરાની;
સો ગરદન સેતી, નજર ફેરાની. ૬

સુનો ઇસથી ભી મકરૂહ, હૂઈ રે સલાતા;
એ લિખે હો સેતી સુનો, હૅ રે લિખાતા. ૭
જો ફેરા નાં ગરદન, ફેરા ખુના રે નૅના;
તૉ મકરૂહ નાંહી, એ બૂઝો રે મના. ૮
ભી નમાજમાં કુત્તેશ્રી, રીત રે બૅઠાના;
હોવે ઇસથી નમાજ, મકરૂહ જાના. ૯
ભી હાથ રે બિછાને, સિજદા કરાતે;
હોવે ઉસથી નમાજ, મકરૂહ લિખાતે. ૧૦
સો કૂનીયૂ સૂધી, હાથ જમીકૂ લગાવે;
એ હાથ બિછાને, કી રીત રે કહલાવે. ૧૧
ભી સલામ બોડના, હાથ હો સેતી;
હોવે ઇસથી ભી મકરૂહ, પહલે કહે રે જેતી. ૧૨
ભી ચાર જાનૂ નમાજમાં, હૅ રે બૅઠાના;
વાલ પાલખી બૅઠના, ચાર જાનૂ રે કહલાના. ૧૩
જો ઉજર રે બના, બૅઠે એ રીતા;
હોવે મકરૂહ નમાજ, હુકમ રે દીતા. ૧૪
ભી બાલૂ કેરા, જૂડા રે બંધાના;
સો લપેટને છેડે, જડૂ માંહે બાના. ૧૫
બૂઝો ઇસથી નમાજ, હોવે મકરૂહ સહી;
એ હકીકત લિખેસૂ, સહી રે લહી. ૧૬
કભી કપડેકે છેડે, ઊંચે રે ઉચાને;
ભૂકૂ લાગે કાજ, લે ઊંચે રે બંધાને. ૧૭
ઊંચે કપડેકે છેડે, યૂં બાંધને જો લહીએ;
તૉ ઉસથી ભી નમાજ, હોવે મકરૂહ લિખાતે. *૧૮

કે ખબૂ પર મુસલ્લી, કપડા ઓઢાવે;
કે સિર પર કપડા, ડાલા રે દેખાવે. ૧૯
અને લટકતે છેડે, છોડે ઉસ કેરે;
બૂઝો નમાજ મકરૂહ, હોવે ઉસથી સવેરે. ૨૦
એ મન ધર સુનની, સહી રે બાતી;
એ સુન સુન ઇતના, કહો દિન ઔર રાતી. રે તૂહી. ૨૧

ગાફિલ કયૂં તૂ સો રહા, સુન એ જાગ કર બાત રે,
સુન એ જાગ કર બાત;
સોને કે દિન ઔત હૅ, જીવ બના હોવે જબ જાત રે,
જીવ બના હોવે જબ જાત. ૨૨

૨૧૨૮

ભી કબા ને નભી હસથી, જે બૂઝો રે રીતા;
લે ખબૂ પર ઉસકૂ, કો ડાલતે દેખીતા. ૧
અને હાથ આસતીનૂમાં, નાંહી રે બાતે;
અને છેડે ઉસકે, ઊંચે કર હૅ બંધાતે. ૨
હૅ ઉસથી ભી મકરૂહ, હોતી હૅ સલાતા;
એ હૂં સહી કર લખતા, જૂં લખેસૂ સુનાતા. ૩
ભી બગાસે જે જમાઇ, ખાને નમાજકે માંહાં;
હોવે મકરૂહ ભી ઉસથી, તૉ એ કરના નાંહાં. ૪
અને આંખાં મીચની, નમાજ કરાતે;
હોવે ઉસથી મકરૂહ, હૅ રે લિખાતે. ૫
ભી મિહરાબકે ભીતર, ઇમામકા રહના;
હોવે ઉસથી ભી મકરૂહ, સહી મન દેના. ૬

પન પગ જો ઇમામ, બાહર મિહરાબ રખાવે;
માંહે સિજદા કિયેસૂ, નાં મકરૂહ કહલાવે. ૭

ભી એકલા ઇમામ, રહવે ઉપર દુકાના;
કોઈ સાથે મુકતદી, નાં હોવે રે જાના. ૮

અને જમાઅત નીચે હોવે, મુકતદાયૂ કેરી;
તૉ ભી મકરૂહ હોતી હૅ, બૂઝોઓ સવેરી. ૯

જો એક ભી મુકતદી, રહવે ઇમામકે પાસા;
તૉ મકરૂહ નાંહી, સુનો હો દાસા. ૧૦

કે મુકતદી દુકાન પર, કરે રે જમાતા;
રહે એકલા ઇમામ, નીચે નમાજ કરાતા. ૧૧

એ પહલેકી ઉલટી, બૂઝો રે રીતા;
તૉ ભી નમાજ મકરૂહ, હોવે હોકર રે દીતા. ૧૨

કભી મૂર્તાં ચિત્ર, કા કપડા પહનાવે;
તૉ ભી મકરૂહ નમાજ, હૅ હોતી રે લિખાવે. ૧૩

ભી જો મુસલ્લીકે સીસ પર, હૅ મૂર્તાં દિખાતી;
કે આગે હોવે મૂર્તાં, એ સુનો રે બાતી. ૧૪

ભી મુસલ્લીકે બરાબર, મૂર્તાં આવે;
પછે ઘડીયાં કે ચિતરીયાં, હોવે રે કહલાવે. ૧૫

તૉ ભી નમાજ મકરૂહ, હૅ હોતી રે સહી;
એ હકીકત લિખેસૂ, સહી રે લહી. ૧૬

એ તૉ મકરૂહ કેરી, હકીકત આખી;
હબે નાંહી હોતી મકરૂહ, વૅ એસી રે દાખી. ૧૭

કભી નંની હોવે મૂર્તાં, કેરી હો જાતી;
કે સીસ બના મૂર્તી, હો દીસે રે તેતી. ૧૮

કે જીવ નાંહી જિનૂકૂ, વૅસી સૂરત દેખાતી;
તૅા મકરૂહ નમાજ, નાંહી હોતી રે સુનાતી. ૧૯
એ સુન રે ઈમાની, મન ધર ઍના;
એ સુન સુન ઇતના, નિસદિન કૅના. રે તૂહી. ૨૦

જાગને મૂરખ ગાફિલ, સુન એ મન ધર બાત રે,
સુન એ મન ધર બાત;
જો દીનકે ઍન સુનતા નાંહી, ભટ જીવત તેરી જાત રે,
ભટ જીવત તેરી જાત. ૨૧

૨૧૨૯

ભી નમાજ કરતે, આયતાં ગિરાની;
હોવે ઇસથી ભી નમાજ, મકરૂહ જાની. ૧
ભી તસબીહ કરની, નમાજકે માંહાં;
હોવે મકરૂહ તૅા તસબીહ, કરો રે નાંહાં. ૨
પન મકરૂહ નાંહાં, સાંપકૂ મારતા;
અને બિચ્છૂકા ભી મારના, હૅ ઍસા રે જનાતા. ૩
પન મારના વૅ જરૂર, ડરકે લીતે;
તૅા મકરૂહ નાંહી, હૅ ઍન રે લિખાતે. ૪
ભી વજૂ બના પિયાદે, કો હૅ રે બૅઠાયા;
ઉસ પીછે નમાજ, નાંહી મકરૂહ બતાયા. ૫
કે ઉસ પીછે મુસલ્લી, જો કરે રે સલાતા;
તૅા મકરૂહ નાંહી, હૅ રે લિખાતા. ૬
ભી મુસાફિરકે પીછે, નમાજ કરની;
વૅ ભી મકરૂહ નાંહી, મન રે ધરની. ૭

ભી તરવાર આગે, બાંધી હોવે લટકાતી;
તો ભી ઉસ પીછે નમાજ, નાંહી મકરૂહ કહલાતી. ૮
ભી જો શમેકી દીવી, આગે હોવે રે ધરાની;
ઉસ પીછે નમાજ, નાંહી મકરૂહ જાની. ૯
ભી મશાલ હોવે, આગે ઠાડી રે રખાઇ;
ઉસ પીછે નમાજ, નાંહી મકરૂહ કહલાઇ. ૧૦
ભી બિછોનેકે ઉપર, કો કરે રે સલાતા;
અને ઉસ માંહે મૂરતૂકા, નકશ રે દેખાતા. ૧૧
તો નાંહી નમાજ મકરૂહ, ઉસ બિછોને માંહાં;
જો સિજદે તલે આવે, મૂરતાં રે નાંહાં. ૧૨
એ સુન સુન રે દીનકી, મન ધર બાતી;
એ સુન સુન કહો, દિન ઓર રાતી. રે તૂહી. ૧૩

ગાફિલ જાગને સુનતે, મૂમિન હોસી ખાસ રે,
મૂમિન હોસી ખાસ;
મૂમિન કરસી જાતકૂ, હૂએ રબકા દાસ રે,
હૂએ રબકા દાસ. ૧૪

૨૧૩૦ થી ૨૧૪૨ સુધીની ગજલો અમારા પાસ ન હોવાથી લખવામાં આવી નથી. લી. પ્રગટ કરનાર.

૨૧૪૩

× × ×

પછે સિજદા સહવ, હૅ રે કરના;
એ મન ધર સુનના, હૅ રે બયાના. ×
એ બૂઝીઓ નમાજ, જુહરકી રીતા;
નાંહી હુકમ એ દૂજીયૂ, નમાજૂકા દીતા. ×

એ મન ધર સુનની, દીન કેરી બાતી;
અને એક કર કહો, દિન ઔર રાતો. રે તૂહી. ×

ગાફિલ જો સુનતા નાંહી, ઐસે દીનકે બૈન રે,
ઐસે દીનકે બૈન;
તો કહ દિલ કહાં તેં બાંધીઆ, સુનતે કૈસે કૈન રે,
સુનતે કૈસે કૈન. ×

૨૧૪૪ બયાન.

અરે દુખીકે નમાજકી, સુનો રે બૈના;
એ સુન સુન સહી કર, મન રે દેના. ૧
કે માજૂર નમાજ, કરે કિસ રે રીતા;
સુન ઇસ કેરા હુકમ, હે ઐસા રે દીતા. ૨
સુનો જો કોઇ બૈઠેસૂ, નાંહી ઉઠ રે સકાતા;
કે દુખનેકે ડર કાજ, નાંહી ઉઠા રે જાતા. ૩
કે ઠાડા રે હો કર, જો નમાજ કરાવે;
તો દુખનેકા દરદ, બહુત ઉસકૂ આવે. ૪
તો બૈઠા બૈઠા, વે કરે રે સલાતા;
સો રૂકૂઅ ને સુજૂદસૂ, કરે રે લિખાતા. ૫
કભી રૂકૂઅ ને સિજદા, કર સકે રે નાંહાં;
ઐસા વે હૈ દુખતા, દુખનેકે માંહાં. ૬
નાંહી બૈઠેસૂ ભી સિજદા, રૂકૂઅ કિયા રે જાતા;
ઐસા માજૂર રે દુખમાં, હૈ રે દેખાતા. ૭
તો રૂકૂઅ ને સિજદેકી, કરે રે સાના;
સો દુખીકી નમાજ, કેરા રે બયાના. ૮

પન સિજદેકી રૂકૂઅસૂ, સાન હેઠી રે કરાવે;
યૂં માજૂર નમાજ, ચિત રે લાવે. ९
સુનો ગાફિલ દિનમાં, સબ હૅ રે આસાના;
ઍસા ખાતિમકી ઉમ્મત પર, કરે કરમ રહમાના. રે તૂહી. १०

સુનને નૅનાં ખોલ કર, ગાફિલ દીનકી બાત રે,
ગાફિલ દીનકી બાત;
હૅ રંજ નાંહી કુછ દીનમાં, સુખ પાવે તેરી જાત રે,
સુખ પાવે તેરી જાત. ११

२१४५

પન મુંહ આગે દુખીકે, નાં કુછ રે ધરાવે;
કે ઉસ પર સિજદા, લે દુખીકૂ કરાવે. १
અને કભી જો સિજદે કાજ, આગે કુછ ધરીઆ;
તૅા રૂકૂઅસૂ નીચા, સિર કરના સુનીઆ. २
કે સિર હૅ રૂકૂઅથી, નીચા રે કરાવે;
કભી સિજદેકે કાજે, કુછ આગે રે ધરાવે. ३
કભી ઍસા કુછ ધરીઆ, સીસ નમા રે નાંહાં;
ઍસા ઊંચા કુછ ધરીઆ, ઉસ સિજદેકી ઠાંહાં. ४
તૅા રવા નાં હૂઇ, બૂઝો રે સલાતા;
સીસ સિજદેકે કાજે, નીચા કિયા જો નાં જાતા. ५
અને કભી જો દુખી, બૅઠ નાંહી રે સકાતા;
તૅા ચિતા સો કર, કરે સાનૂ રે સલાતા. ६
કે કરવટ સોકર, સાનૂ નમાજ હૅ કરની;
સુનો હુકમકી રીત, સહી મન ધરની. ७

સો મૂડી હિલા કર, સાન હૅ કરાની;
જેતી સાન કર સકે, એતી કરની જાની. ૮

કભી ચિતા સો કર, સાનૂ કર સકે નાંહાં; *૯
તો સુખ રે હુએ બાજ, વૅ નમાજ હૅ કરની;
એ હુકમકી રીત, સુન મન ધરની. ૧૦

પન આંખૂકી સાનસૂ, મન કર કીતા;
ના દિલકી સાનસૂ, કરે હુકમ રે દીતા. ૧૧

ભી નાં નમાજકૂ કરે, સાન ભવાં હો કેરી;
એ હુકમકી રીત, સુનીઓ સવેરી. ૧૨

કભી રૂકૂઅ ને સિજદા, કર સકે રે નાંહાં;
એસા દુખ કુછ આયા, જાતકે માંહાં. ૧૩

* * * *

૨૧૪૬

* * *

૨૧૪૭ પહલ

* * *

સોચ કૅસા દીઆ દિલ માંહાં રે. *

ગાફિલ કહને તૂ કહ વૅ બાતી રે;
ચિંતા હૅ કૅસી તુજે દિલ આતી રે. *

એ ઢંગૂ દોજખ જાવેગી જાતી રે;
દહશત એતી તુજે નાંહી આતી રે. *

ગાફિલ ખાલિક જો નાં જાને રે;
કૅસા હૅ સુરીજન નાં જો પિછાને રે. *

તુજકૂ તો સુરીજન કયૂં કરે ચાવા રે;
કયૂં નાંહી એતા મન માંહે લાવા રે. *
ખાલિક બૂઝા નાંહી સુનો બેના રે;
જિને પઢી હૅ કિતાબૂ મેંના રે. *
વૅ જો તૂ સુન કયૂં નાં હૅ ચાતા રે:
રબ તૅ કયૂં બૂઝા કહ વૅ બાતા રે. *
હુકમ રબકા કયૂં મન નાંહો લાતા રે;
રસૂલકૂ તૂ કયૂં નાંહી ચાતા રે. *
પરગટ દીસતી એ હૅ નિશાની રે;
સિફ્ત રબકી તૅ નાંહી જાની રે. *
જો તૂ રબકૂ સહી કર જાને રે;
હુકમ સહી કર તો તૂ માને રે. *

૨૧૪૮ બયાન.

તમે સુનોને બયાન, સિજદે કેરા;
સો તિલાવત કેરા, તમે બૂઝીઓ સવેરા. ૧
કે પઢતે રે સિજદા, જે હૅ મુસ્હફમાં આતા;
સુનો બયાન ઉસકા, હૅ રે લિખાતા. ૨
સુનો સિજદેકા હુકમ, હૂઆ રે ઈલાહી;
સો કુરાનમાં પઢતે, એ બૂઝો રે બડાહી. ૩
વૅ સિજદા તિલાવત, કેરા રે નામા;
વૅ કુરાનમાં લિખીઆ, કેતી રે ઠામા. ૪
જિન આયતૂમાં સિજદા, વૅ હૅ રે લિખાયા;
વૅ પઢતે સિજદા, હૅ કરના બતાયા ૫

જબ પઢતે આયત, વેં પઢી રે જાવે;
તબ ઉસ ઠામ સિજદા, સહી કરના આવે. ૬

વેં સુનનારા સિજદા, ભી કરે રે આખા;
જબ આયત સિજદેકી, સુના રે દાખા. ૭

ઑર આયતાં સુનતે, નાંહી સિજદા કરાના;
કરે સિજદેકી આયત, સુનતે લિખાના. ૮

વેં ચવદા રે આયતાં, હૅ સિજદે હો કેરી;
વેં પઢતે રે સુનતે, કરે સિજદા સવેરી. ૯

બૂઝો ચવદા ઠામ, કલામ રબ્બાની;
સહી સિજદેકી આયત, હૅ રે જાની. ૧૦

વેં સિજદા પઢનારેકૂ, કરના સહી;
યૂં કલામમાં હુકમ, દીઆ રે દહી. ૧૧

જો હોવે રે ઇમામ, તૅા ભી સિજદા કરાવે;
જબ સિદેજકી આયત, વેં રે પઢાવે. ૧૨

વેં સુનતે સિજદા, કરે સુનનારા;
જો એ સુનતા નાંહી, દિલકે કરારા. ૧૩

કે સુનનેકા ખેપ, ઉને નાંહી રે કીતા;
પન આયતકી સૂરત, વેં હૅ કાનૂમાં સુનીતા. ૧૪

તૅા ભી ઇસિકૂ સિજદા, હૅ રે કરાના;
જો અવાજ રે કાનૂ, માં આયા થા જાના. ૧૫

ભી મુકતદીકૂ સિજદા, હૅ કરના લિખાના;
સો ઇમામકી રીત, એ ભી કરે જાના. ૧૬

પન મુકતદી જો પઢે, કરે સિજદા નાંહાં;
કરે આવે જો ઇમામકે, પઢને માંહાં. ૧૭

વૅ સૂરતૂ માંહી, હૅ આયતાં આતી;
વૅ સૂરતાં એતીઆં, હૅ લિખેસૂ સુનાતી. ૧૮

વૅ સૂરતૂ કેરા, બૂઝો રે નામા;
વૅ સુન સુન રે સહી કર, રાખો દિલકે ઠામા. ૧૯

અરે ગાફિલ દીનકે, ઍન સુનતા નાંહાં;
તૅં કયૂં કર બૂઝા, દીન દિલકે માંહાં. ૨૦

વૅ બતાને હમના, કર તૂ નિશાની;
કે દીન હકીકત, તૅં કયૂં રે જાનો. ૨૧

તૅં સુના બના કિસ રીતે, દીન રે પાયા;
તૉ દીન બના મૂમિન, તૂં રે કહલાયા. ૨૨

નાંહી જબાબકી તુજકૂ, સુન ગાફિલ ઠામા;
તૉ ભલા હૅ કે છોડને તૂ, ગફલત કામા. ૨૩

અને જાગ ખોલ નૅના, સુન દીનકે ઍના;
અને એક કર ઇતના, કહ નિસ રે દિના. રે તૂહી. ૨૪

ગાફિલ તૂ સુને બના, કયૂં દીન ચિતમાં દિત રે,
કયૂં દીન ચિતમાં દિત;
કહને બેગે હમકૂ, વૅ બૂઝનેકી રીત રે,
વૅ બૂઝનેકી રીત. ૨૫

૨૧૪૯

વૅ સૂરત અઅરાફકે, આખિર લિખાના;
જે તિલાવત કેરા, સિજદા રે જાના. ૧

ભી રઅદ સૂરતકે, લિખીઆ માંહાં;
એ સુન સુન કરના, રહના ગાફિલ રે નાંહાં. ૨

ભી નહલ સૂરતકે, લિખીઆ ઠામા;
વૅ સુન સુન સિજદેકા, કરો રે કામા. ૩

બની ઇસરાઇલ સૂરતમાં, હૅ રે લિખાયા;
જે તિલાવત કેરા, સિજદા કહલાયા. ૪

ભી મરયમ સૂરતમાં, લીખા રે સહી;
જે સિજદેકા હુકમ, દીઆ રે દહી. ૫

ભી ઉલલ હજમાં, હૅ રે લિખાના;
એ સિજદે કેરા, સુનો મન ધર બયાના. ૬

જે હજ કેરી સૂરત, હૅ દૂજી રે કહલાહી;
ઉસ ઠામ નાંહી કરના, એ ખબર રે પાહી. ૭

દૂજી હજકી સૂરતકે, બૂઝો રે ઠામા;
હૂઆ હૅ સિજદે, કેરા રે નામા. ૮

પન ઉસ ઠામ સિજદા, નાંહી રે કરના;
એ હનફી મજહબ, કેરાં રે બયાના. ૯

અને શાફી સિજદા, વૅ હૅ રે કરાતે;
વૅ ખુદા જાને દલીલ, વૅ કેસી હૅ લાતે. ૧૦

ફુરકાન માંહે આયત, હૅ સિજદે કેરી;
એ ભી સૂરતકા નામ, હૅ બૂઝીઓ સવેરી. ૧૧

ભી નમલ સૂરત, કેરા રે નામા;
હૅ સિજદા રે કરના, આયત ઉસ ઠામા. ૧૨

ભી અલીફ લામ મીમ, સૂરત કહલાઇ;
હૅ સિજદેકી આયત, ઇસ સૂરતમાં આઈ. ૧૩

ભી સાદકી સૂરતમાં, હૅ સિજદા કરાના;
હૅ સુનતે રે સિજદા, કરના જાના. ૧૪

ભી હા મીમ માંહે, હૅ સિજદા જાનો;
એ ભી સૂરતકા, નામ હૅ રે પછાનો. ૧૫
વન નજમમાં સિજદા, હૅ કરના લહીએ;
એ ભી સૂરત કેરા, નામ રે કહીએ. ૧૬
વનશક્કત માંહે, હૅ સિજદા લહીજે;
એ ભી સૂરતકા નામ, ચિત રે દીજે. ૧૭
ભી સિજદેકી આયત, આહી અલક રે માંહાં;
સહી સુન સુન સિજદા, કરો આવે જિસ ઠાંહાં. ૧૮
લિખા સગલી સૂરતૂ, કેરે એ નામા;
હૅ સિજદેકી આયતાં, ઉનૂ સૂરતુકે ઠામા. ૧૯
હૅ વૅ આયતાં સુનતે, સિજદા કરાવે;
ભી સિજદા કરે, જે ઉસે રે પઢાવે. ૨૦
એ સગલી આગે, વૅ લિખાવે રીતા;
વૅ સુનકર સહી, જમ હુકમ રે દીતા. ૨૧
એ સુન સુન બૅના, દીન હો કેરે;
મન ધર સુન કર, કહો સવેરે. રે તૂહી. ૨૨

સુને બના સુન તૂ ગાફિલ, નાં તૂ પાવે દીન રે,
નાં તૂ પાવે દીન;
ચિંતા કામ ના આવની, જે તૅ ચિંતા કીન રે,
જે તૅ ચિંતા કીન. ૨૩

૨૧૫૦

જો મુસલ્લી નમાજ, માંહે નમાજ કરતા;
અને કોઇ હૅ કલામ, રબ્બાની પઢતા. ૧

અને સિજદા સુનીઆ, વૌ મુસલ્લીને કાના;
તો મુસલ્લીકૂ સિજદા, હૈ કરના જાના. ૨

સો નમાજ પૂરી કર, પછે સિજદા કરાવે;
એ હૈ હુકમકી રીત, સહી મન લાવે. ૩

કભી મુસલ્લી એ સિજદા, વૌ નમાજમાં કીતા;
જે નમાજમાં સિજદા, થા સુન રે લીતા. ૪

તો નમાજ કીએ બાજ, ફિર હૈ કરના;
જૂં હુકમ હૈ નમાજકે, પછે કરે મન ધરના. ૫

પન નમાજ સહી હૂઇ, કરે ફિર નાંહાં;
કિયા સુનતે સિજદા, જિસ નમાજકે માંહાં. ૬

કભી ઇમામને આયત, સિજદે કેરી પઢાઈ;
વૌ ઔર રે કિસીકે, કાનૂ સૂરત રે આઈ. ૭

વૌ સુને પીછે મુકતદી, હૂઆ ઇમામ રે કેરા;
કે જિસથી સિજદા, આવે રે સવેરા. ૮

અને તિલાવતકા સિજદા, નાંહી ઇમામને કીતા;
ઉસ પહલા મુકતદી, એ હૂઆ રે દેખીતા. ૯

તો ઇમામકે સાથે, ઉસે સિજદા હૈ કરના;
એ સુન સુન હુકમ, સહી મન ધરના. ૧૦

કભી સિજદા પહલા, કિયા ઉને રે ઇમામા;
પછે મુકતદી હોનેકા, ઉને કિયા રે કામા. ૧૧

જિસ ઇમામસૂ સિજદા, ઉને સુના રે સહી;
અને ઉસ સંગ ઇકતિદા, ઉનૂ સુને બાજ લહી. ૧૨

અને ઇમામને સિજદા, પહલે રે કરાયા;
પીછે હોય મુકતદી, જમાઅતમાં આયા. ૧૩

તૅા ઉસકૂ સિજદા, કરના રે નાંહાં;
એ હુકમ હૅ બૂઝના, સહી દિલ માંહાં. ૧૪

નાં મુકતદી જો હુવડા, ઉસ ઇમામ કેરા;
કે જિસથી સિજદા, ઉને સુનીઆ સવેરા. ૧૫

તૅા સિજદા ઉસકૂ, હૅ કરના લિખાતા;
જો સિજદેકા અવાજ હૅ, ઇસે કાનૂ રે આતા. ૧૬

કભી સિજદેકી આયત, પઢી કરતે સલાતા;
કે જિસ માંહી સિજદા, હૅ રે આતા. ૧૭

તૅા વૅ સિજદા તિલાવત, કરે નમાજકે માંહાં;
ઉસે કજા કર નમાજ બાજ, કરના નાંહાં. ૧૮

કે નમાજમાં સિજદા, જે રે આયા;
વૅ નાં નમાજમાં કરના, હૅ રે લિખાયા. ૧૯

કરે નમાજકે કિયે બાજ, નાં વૅ હુકમ રે દીતા;
એ સુન સુન સહી કર, યાદ કરના હૅ મીતા. રે તૂહી. ૨૦

શરત એ બૅન દીનકે, ગાફિલ નાં લાવે ચિત રે,
ગાફિલ નાં લાવે ચિત;
મૂમિન તૂ હોના નાંહી, રહવે યૂં નચિંત રે,
રહવે યૂં નચિંત. ૨૧

૨૧૫૧

કભી સિજદેકી આયત, કિને રે પઢાઇ;
સો નમાજ રે બના, મન પઢની લાઇ. ૧

અને સિજદા કિયા, તિલાવત કેરા;
વૅ આયતૂકૂ પઢને, કિયા રે સવેરા. ૨

અને સિજદા કિયે બાજ, ઉને કીતી રે સલાતા;
હૅ વૅ આયત સિજદેકી, પઢતા સુનાતા. ૩
તૉ ફિર વૅ સિજદા, હૅ નમાજમાં કરના,
વૅ જે સિજદા તિલાવત, કેરા મન ધરના. ૪
અને કભી ઉને પઢીઆ, કલામ રબ્બાની;
અને સિજદેકી આયતાં, બહુત પઢી રે જાની. ૫
એ સિજદા ઉને, કોઈ કિયા રે નાંહાં;
તૉ બસ હૅ હોતા, એક સિજદેકે માંહાં. ૬

× × × X

૨૧૫૨ થી ૨૧૫૪

× × × X

૨૧૫૫

X × X X

સુનો વતન જો ઉસકા, હૅ અસલી નામા;
કે હમેશા હૅ રહતા, એ જિસ રે ઠામા. *૧
દૂજી ઑર ઠામ રહવે જા, વૅસી રે રીતા;
કે ઑર ઠામ જાકર, મન રે ના દીતા. *૨
જૂં ઉચાલા ભર કર, જાય ઑર ગામા;
અને પહલી રહનેકી, છોડી મનસૂ રે ઠામા. *૩
જુદા જિસ ઠામ રહીલા, પહલી ઠામ કી રીતા;
કે દૂજી ઠામ રહીલા, જો બાસ મન દીતા. *૪
તૉ પહલા રે વતન, બહાલ હો નાયા;
જો દૂજી ઠામ જાકર, બાસા પૂર કર રે રહયા. *૫

કે કભી જો ફિર કર, પહલીં વતનમાં આયા;
તો નીયત રે બના, ના મકામ કહલાયા. *૬
કે કરે જો નીયત, આધા માસ હો કેરી;
તો મકામ કહલાવે, પહલા વતન સવેરી. *૭
યૂં વતન જો પહલા, રહયા વતન રે નાંહાં;
જો ઇને જા બાસ, પૂરા ઑર રે ઠાંહાં. *૮
કભી મુસાફિર હોકર, કહીં દૂર રે જાવે;
તો વતન એ સહી, નાહીં બાતિલ લિખાવે. *૯
કે જબ એ સફરથી, આવે વતનકી ઠામા;
તબ મુકીમ કેરા, હૂઆ રે નામા. *૧૦
કુછ કામ રે નાહીં, નીયત રે ફેરા;
કે વતનમાં આવતે, હૂઆ મુકીમ સવેરા. *૧૧
ભી ઇકામત કેરી, કહીં નીયત કરાઈ;
કે કેતે દિન ચિંતા, રહનેમાં રે લાઈ. *૧૨
વેં થોડે દિન નીયત, કે કહે આધા રે માસા;
વેં જો પહલા લિખીઆ, બૂઝો હુકમ રે ખાસા. *૧૩
જાય ઍસી રે નીયતસૂ, કહીં હૅ રે રાતા;
તો ભી અસલકા વતન, નાહીં બાતિલ લિખાતા. *૧૪
કે જો વતનથી ફિર, આવે વતન રે ડેરે;
તબ મુકીમ આવતે, હૂઆ રે સવેરે. *૧૫
ઇસે રહનેકી નીયતકા, કુછ નાહીં રે કામા;
હૂઆ આવતે મુકીમ, એ આપસકે ગામા. *૧૬
એ બયાનકી રીત, હૂઇ ઍસી રે જનાઈ;
એ હકીકત સગલી, હૅ રે લિખાઈ. *૧૭

બાતિલ અસલકા વતન, હોવે અસલકી રીતા;
જ્યૂં ઉચાલા ભર કર, રહવે કહીં જા સુનીતા. *૧૮
પન ઇકામત ક્રીએસ્યૂ, નાહીં બાતિલ રે દાખા;
જ્યૂં નીયતસ્યૂ રહને, કિસી ઠામ રે આખા. *૧૯
ભી સફરસ્યૂ બાતિલ, હોવે રે નાંહાં;
સો ઇસકા રે વતન, બૂઝો મન માંહાં. રે તૂહી. *૨૦

ઉઠ જાગ મૂરખ ગાફિલ, સુન એ દીન કે બોલ રે,
સુન એ દીનકે બોલ;
આગલ સોના બહુત હૅ, સુન નૅનાં ખોલ રે,
સુન નૅનાં ખોલ. *૨૧

૨૧૫૬

સુન વતન ઇકામત, કેરા રે નામા;
હૅ મુસાફિર નીયત કર, જાવે કિસી રે ઠામા. ૧
કરે નીયત હો મુસાફિર, કિસી ઠામ હો જા રહતા;
વૅ વતન ઇકામત, કેરા હૅ કહલાતા. ૨
વૅ બન હૅ હોતા, વૅસી વતન મિસાલા;
કે વૅ છોડ દૂજી ઠામ, રહવે વૅસા કરે હાલા. ૩
કે દૂજી ઠામ વતન જા, કરા ઇકામત કેરા;
પહલા ઇકામત કેરા, છોડ વતન અનેરા. ૪
તૌ વતન જો પહલા, થા ઇકામત કીતા;
વૅ બાતિલ હૂવડા, ઇસ વતન સુનીતા. ૫
કે ફિર જો જાવે, એ પહલી રે ઠામા;
કે જિસ ઠામ રહા થા, કરે નીયતકા કામા. ૬

એતા બિન કામ, આવે રે નાંહાં;
એ બાતિલ હોનેકા, ભેદ બૂઝો દિલ માંહાં. ૭
તૉ ફિર જા નીયત, નાંહી ડેરેકી કરની;
તૉ નમાજ રે રકાતા, મન કરને ધરની. ૮
ભી મુસાફિર હૂએથી, હોવે બાતિલ કહલાયા;
જો વતન ઇકામત, કેરા રે લિખાયા. ૯
કે વતન છોડકર, જો હોવે રે પંથાઇ;
ફિર ઉસ ઠામ આનેકી, ચિંતા મન જો આઇ. ૧૦
તૉ ફિર વૅ નીયત બિન, કામ વતન નાં આવે;
રહવે નીયત જો બિન, કોતા નમાજ રે કરાવે. ૧૧
ભી બાતિલ વતન, હોવે ઇકામત કેરા;
જહાં અસલકા વતન, ફિર આવે રે સવેરા. ૧૨
એ અસલકા વતન છોડ, કિસી ઠામ ગહયા;
ઉહાં રહનેકી નીયત કર, હૅ રે રહયા. ૧૩
અને ફિર આયા ઉહાંથી, ઇસ વતનકી ઠામા;
અને ફિર કર જો આવે, ઉહાં કિસ રીતે કામા. ૧૪
ફિર કો કામ તૉ નાં આવે, વૅ નીયત રે બના;
તૉ નમાજકૂ કોતા, કરે બૂઝો રે મના. ૧૫
યૂં વતન ઇકામત, કેરા હૅ કહલાતા;
વૅ તીનૂ રે રીતૂ, હો બાતિલ લિખાતા. ૧૬
કે જો મુસાફિર હોવે, છોડ઼ વતન વૅ જાવે;
તૉ ભી વતન જો ઇકામતકા, બાતિલ કહલાવે. ૧૭
ભી જો ઇકામત જેસા, ઑર વતન જો કીજે;
તૉ ભી બાતિલ હોવે, સુન ચિત દીજે. ૧૮

ભી જો ઇકામત વતન છોડ, આવે અસલકે ગામા;
તૉ ભી વતન બાતિલ, હૂઆ ઇકામત નામા. ૧૯

યૂં તીનૂ રીતૂ હોવે, બાતિલ રે આખા;
જો વતન ઇકામત, કેરા રે દાખા. ૨૦

અને વતન અસલીકા, આખીલા બયાના;
વૅ ઇસથી પહલા, સબ લિખે માંહે આના. ૨૧

વૅ બયાન રે સુનેસૂ, સબ જનાવે રીતા;
જિસે અસલકે વતન, હૅ હુકમ રે દીતા. ૨૨

એ સુન સુન રે બાતી, મન ધર લીજે;
અને નિસદિન ઇતના, એક કર કહીજે. રે તૂહી. ૨૩

ગાફિલ નૅનાં ખોલ કર, સુન એ દીનકી બાત રે,
સુન એ દીનકી બાત;
સુનતે હોવે મૂમિના, જંનત પાવે જાત રે,
જંનત પાવે જાત. ૨૪

૨૧૫૭

જો સફરમાં ફૅાત, હૂઈ હોવે રે સલાતા;
કજા ધર આએ બાજ, કરે દો રકાતા. ૧

કે સફરમાં હુકમ થા, દો રકાતૂ કેરા;
વૅ ડેરે આવ કજા, દો કરે રે સવેરા. ૨

કે ગહીઆં થીઆં નમાજાં, વૅ સફરકે માંહાં;
ડેરે કજા વે કરે, જૅસા હુકમ રે તાંહાં. ૩

અને ડેરે જો ફૅાત, હૂઈ નમાજ રે જાનો;
વૅ કજા કરે સફરમાં, ચાર રકાતાં માનો. ૪

કે ડેરે રે હુકમ, ચાર રકાતાં કરની;
તો એ સફરમાં કજા, વૅસી કરે મન ધરની. ૫

કે સફરમાં હુકમ હૅ, દો રકાત કેરા;
પન ડેરેકી જો કજા, ચાર ગુજારે સવેરા. ૬

પન હુકમ એ દોનૂકા, વકત આખિર લિખાયા;
કે મુસલ્લીને આખિર વકત, નમાજકા પાયા. ૭

કે જો મુસાફિર ડેરેથી, ઉઠ સફરમાં જાવે;
અને તહરીમા બાંધે, એતા વકત રે પાવે. ૮

કે નમાજકા વકત, સબ ગયા હૅ દેખાતા;
પન તહરીમા બાંધે, જેતા નજરૂ હૅ આતા. ૯

તો નીયત બાંધ કર, વૅ નમાજ ગુજારે;
ચાર કરે રે રકાતા, ડેરે જો થી નાં બિસારે. ૧૦

અને મુસાફિર આયા, ઘર વતનકે મૅના;
અને વકત આખિર, હૂઆ દીસે રે નૅના. ૧૧

પન તહરીમા જેતા, જો વકત દેખાવે;
તો નીયત વૅ બાંધકર, નમાજ કરાવે. ૧૨

તો દો વૅ રકાતાં, કરે રે નમાજા;
હૂઆ તહરીમા જેતા, પાવે વકત અવાજા. ૧૩

ભી હૅજ હો કેરી, ઍસી બૂઝો રે રીતા;
જૂં આખિર વકતકા, હૅ હુકમ રે દીતા. ૧૪

યૂં હૅજથી પાક, ભી હોના રે આખા;
કે આખિર વકતકા, વૅ ભી હુકમ હૅ દાખા. ૧૫

કે પાક હૂઈ ઑરત, હૅજ રે જાતે; *૧૬
સો નમાજ આખિર, હૅ વકત લિખાતા;
કે તહરીમા જેતા, હૅ વકત દેખાતા. ૧૭

તૉ તહરીમા બાંધ કર, વૅ ગુજારે સલાતા;
હૅજ આનેકા ભી ઇસિ રીતે, હૅ હુકમ લિખાતા. ૧૮

કો મુસાફિર સાથ, તાબે હોવે રે પંથાઈ;
ઉસે મુસાફિર જૅસી, હૅ રીત રે લિખાઇ. ૧૯

કરે સરદાર નીયત, દોનૂ જે નામા;
કે સફરમાં ચલના, નાં રહના કિસી ઠામા. ૨૦

એ તાબેકી નીયત, કુછ કામ નાં આવે;
કે સરદાર રે જૅસા, તાબે હોતા હૅ લિખાવે. ૨૧

જૂં ઑરત ને ગુલામ, લે સરખા આખા;
એ સરદાર જૅસા, હોવે રે દાખા. ૨૨

કે દોનૂ રે નીયતાં, સરદારકૂ હૅ કરની;
એ સુન સુન ચિંતા, એતી મન ધરની. રે તૂહી. ૨૩

જાગ અઘોરી ગાફિલ, સોવે કયા નિસદિન રે,
સોવે કયા નિસદિન;
સુન સુન બયાન દીનકે, સહી કર તેરા મન રે,
સહી કર તેરા મન. ૨૪

૨૧૫૮ બયાન.

સુનો મૂમિન જુમાકી, નમાજ હૅ કરની;
સો બયાન વૅ સુન સુન, સહી મન ધરની. ૧

સુનો નમાજ જૂમાકી, મન ધર રીતા;
સુન સહી કર લીજે, જૂં હુકમ રે દીતા. ૨

સુનો જુમાકી નમાજકી, કરનેકી રીતા;
છ શરતાં લિખાઇયાં, ઇસ માંહી રે સુનીતા. ૩

સુનો શરત રે પહલી, ચાહીએ શહરકે ઠામા;
નાં જુમાકી નમાજ, હોવે રે ગામા. ૪

હૅ ઇખ્તેલાફ ઈસમાં, સુનો ઉલમાંહૂ કેરા;
જે શહરકા નામ, લિખા બૂઝીઓ સવેરા. ૫

હૅ બાજ રે કહતે, શહર ઇસે કહીએ;
કે બસ્તીકી ઠામ, ઇસે હૅ રે લિખીએ. ૬

એક હોવે રે પાદશાહ, અને કાજી ઉસ ઠામા;
વૅ દિન હો કેરા, હોવે કરતા રે કામા. ૭

કે શહરકે હુકમકૂ, હૅ ઠાડે રે રખાતા;
કે યૂં કાજી ને પાદશાહ, હોવે કામ રે કરાતા. ૮

ઉસ ઠામકૂ શહર કર, હૅ રે લિખાતે;
એ બાજ રે ઉલમાં, હૅ રે બતાતે. ૯

ઍસી ઠામ વૅ જુમાકી, નમાજ રે ચાતે. *૧૦

ભી જિસ ઠામ ઇદકી, જહાં હૅ કરતે સલાતા;
તહાં ભી જુમાકી નમાજ, કેરા હૅ રે લિખાતા. ૧૧

ભી શહરથી બાહર જા, જે ઘોડે રે દોડાવે;
તહાં ભી હુકમ હૅ જુમાકી, નમાજ કરાવે. ૧૨

ભી લશકર જિસ ઠામ, હોવે ઇકઠા દેખાવે;
જબ શહરકે બાહર, લશ્કર જાવે. ૧૩

તહાં ભી જુમાકી નમાજ, હૅ કરની આખી;
એ જો શહરકે પાસ, ઠામ જા દાખી. ૧૪

ભી શહર બાહર જિસ ઠામ, જહાં તીર હૅ ચલાતે;
તહાં ભી જુમાકી નમાજ, હૅ કરની બતાતે. ૧૫

ભી ગોરકી ઠામ, જહાં ગોરિસ્તાના;
તહાં ભી જુમાકી નમાજ, હૅ હુકમ રે જાના. ૧૬

ભો જનાજેથી જિસ ઠામ, હૅ કરે રે નમાજા;
તહાં ભી જુમાથી નમાજકા, દિયા રે અવાજા. ૧૭

ભી જુમાથી નમાજ, કરો મિના જે નામા;
જે મકકેકે પાસ, હૅ રે ઠામા. ૧૮

પન અરફાત માંહે, નાં રે નમાજ કરની;
વૅ ભી મકકેકે પાસ, ઠામ રે જાની. ૧૯

એતી ઠામ તૌ જુમાથી, હૅ કરે રે સલાતા;
જો તહાં શહર બાહર ઠામકા, નામ હૅ લિખાતા. ૨૦

ઇનૂ ઠામ માંહે, ઇખ્તેલાફ કછુએ નાંહાં;
પન ઇખ્તેલાફ પડીયા, શહર કેરે માંહાં. ૨૧

એ બાજૂને યૂં કર, શહર રે આખા;
કે હાકિમ ને કાજી, જહાં હોવે રે દાખા. ૨૨

જૂં હકીકત સઘલી, લિખ કર કહી;
એ બાજૂકે નજદીક, હૅ રે સહી. રે તૂહી. ૨૩

ગાફિલ સુનને જાગ રે, સોવે કાહે દિન રાત રે,
સોવે કાહે દિન રાત;
સોનેકા દિન બહુત હૅ, સુન એ નસીહત બાત રે,
સુન એ નસીહત બાત. ૨૪

૨૧૫૯

અને બાજ રે શહર, કહવે ઉસકા નામા;
કે બસ્તા હોવે, બડા રે ગામા. ૧

બહુત નમાજકે કરનારે, હોવે તહાં રે દેખાવે;
વૅ લેખે માંહે, એતે રે આવે. ૨

કે બડી રે મસીતમાં, વૅ મિલ એ જાવે;
વૅ મસીત બડીમાં, સબ ના રે સમાવે. ૩

જિનૂ સીસ વાજિબ, જુમાકી સલાતા;
વૅ બડી રે મસીતમાં, નાં સમાવે જમાતા. ૪

હૅ બાજૂને ઇસકા, શહર ધરીઆ નામા;
હોવે લિખે જેતે મૂમિન, બસે જા શહર ઠામા. ૫

કુછ કાજી ને હાકિમકી, નહીં શરત રે કીતી:
એ બાજૂને હકીકત, લિખ કર લીતી. ૬

ઇસ ઠામ ભી જુમાકી, હૅ નમાજ રે કરની;
એ ભી જુમા કેરી રીત, હૅ સુન મન ધરની. ૭

કરે જુમાકી નમાજ, પાદશાહ લિખાના;
કે પાદશાહ કેરા, નાઇબ રે જાના. ૮

જો પાદશાહ નમાજ, સોચ જુમા હો કેરી;
વૅ નાઇબ જુમાકી, કરે નમાજ સવેરી. ૯

એ દો શરતૂ, હૅ જુમાકી સલાતા;
એ સુન સુન સહી કર, બૂઝો રે બાતા. ૧૦

એક શહર માંહે જૂઇ જૂઇ, ઠામ કરની આખી;
જે નમાજ જુમા, કેરી રે દાખી. ૧૧

પન પાસ પાસ મસીતૂ, દોમાં કરે રે નાંહાં;
હાં કરે જો બાટ, હોવે દોનૂ બીચ માંહાં. ૧૨

સો જુહરકે વકત, હૅ કરની સહી;
એ શરત રે તીજી, હૅ રે કહી. ૧૩

કે જુહરકે વકત, કરે જુમાકી નમાજા;
એ જુમાકા વકતકા, સુનીઓ અવાજા. ૧૪

જબ જુહરકા વકત, હૅ રે જાતા;
તબ જુમાકી નમાજ, ગહી હૅ રે લિખતા. ૧૫

ભી નમાજસૂ પહલા, હૅ ખુત્બા પઢાના;
એ શરત ચૅાથીકા, બયાન રે જાના. ૧૬

કે નમાજસૂ પહલા, ખુત્બા પઢાહો;
પીછે જમાઅત મિલને, નમાજ કરાહો. ૧૭

સો ખુત્બા મિલકર, દો પઢને આખા;
અને દોનૂકે બીચ હૅ, બૅઠના દાખા. ૧૮

સો વજૂ હો સેતી, પઢના કહીએ;
વૅ ઠાડે પઢના, હૅ રે લહીએ. ૧૯

અલહમ્દો ભી ખુત્બેકૂ, બસ હૅ કરાતી;
એ હકીકત ખુત્બે, કેરી હૅ લિખાતી. ૨૦

ભી તહલીલા પઢતે, હોવે ખુત્બા પૂરા;
જો જરૂરકૂ પઢીઆ, નાં રહા રે અધૂરા. ૨૧

સો લાઇલાહા, ઇલ્લલ્લાહો આખે;
યૂં કહ તીન બાર, ફિર પઢ પઢ દાખે. ૨૨

પછે મોહમ્મદુર રસૂલુલ્લાહ, લેવે રે નામા;
એ તહલીલા ઇસકા, નામ બૂઝો દિલ ઠામા. ૨૩

ભી જરૂરકૂ તસબીહ, હૅ પઢની કહી;
હોવે ખુત્બા પૂરા, ઉસથી ભી સહી. ૨૪

હૅ તસબીહ સુબહાનલ્લાહ, બૂઝો રે કેરી;
એ સુન સુન ઇતના, કહીએ સવેરી. રે તૂહી. ૨૫

નૅનાં ગાફિલ ખોલકર, સુન એ દીનકી બાત રે,
સુન એ દીનકી બાત;
કયૂં અઘોરી સો રહા, બૂઝે નાં દિનરાત રે,
બૂઝે નાં દિનરાત. ૨૬

૨૧૬૦

અને પાંચમી હૅ શરત, સો જમાઅત કેરી;
કે જુમાકૂ જમાઅત, ચાહીએ સવેરી. ૧
તીન આદમી ચાહીએ, જમાઅત કામા;
એ થોડી રે જમાઅતકા, બૂઝો રે નામા. ૨
કે તીન ભી મુકતદીસૂ, હોવે રે જમાતા;
તીન મુકતદીસૂ ઇમામ, કરે જુમાકી સલાતા. ૩
એ થોડી જમાઅતકા, બૂઝો રે હિસાબા;
સબ સુન સુન બૂઝના, હૅ મનમાં શિતાબા. ૪
કભી જુમાકી નમાજકૂ, હૂઇ રે જમાતા;
કે જમાઅતસૂ ઇમામ, લાગા કરને સલાતા. ૫
જો ઇમામને સિજદા, હજૂ કિયા રે નાંહાં;
ઍસે નાઠી રે જમાઅત, નાં રહી ઉસ ઠાંહાં. ૬
કે કાતી રે કાજ, નાઠ મુકતદી ગહે;
કાજ નમાજકે ઇમામ સંગ, નાં ઠાડે રે રહે. ૭
તૉ જુમા કેરી નમાજ, બાતિલ હો ગહી. *૮
કરે ઇમામ જુહરકી નીયત, તાબે ઇમામકે રહવે;
અને જુહરકી નમાજ, ફિર નીયત કરાવે. ૯
કભી ઇમામને સિજદા, કિયા મુકતદીસૂ સેતી;
પછે મુકતદી નાઠે, બાત કહી જૂં જાતી. ૧૦

તૉ જુમાકી નમાજ, સહી રે રહી;
એ સિજદે કિયે બાજ, નાં બાતિલ હો ગહી. ૧૧

કે સિજદા ઇમામને, મુકતદીસૂ કરાયા;
તૉ જુમાંકી નમાજ, સહી હૂઈ રે લિખાયા. ૧૨

અને ભી જો કભી, નાઠી રે જમાતા;
સો કરતાં જુમા, કેરી રે સલાતા. ૧૩

અને સિજદેસૂ પહલે, વેં નાઠે રે સારે;
પન તીન રહે નમાજકે, કરને હારે. ૧૪

કે સબ નાઠ ગહે, તીન મુકતદી રહે;
જૂં જમાઅતમાં તીન, પહલે હૅ રે કહે. ૧૫

તૉ ભી સહી રે હૂઈ, જુમાકી સલાતા;
એ સુન સુન લિખેસૂ, હૅ લિખા રે જાતા. ૧૬

એ સુનને ઇમાની, મન ધર બાતી;
એ સુનતે હોવે, તેરી મૂમિન જાતી. ૧૭

હૅ ઇમાનીકૂ નિસદિન, દીનકી ચિંતા;
અને ગાફિલ સદા, હૅ રે નચિંતા. ૧૮

સુનો માલકૂ જોખમ, હૅ રે લગાતા;
નાંહી ધનવંત સૉબત બિન, રાહા એકલા રે જાતા. ૧૯

કે માલકૂ ચોર, હૅ લૂટનેકૂ ચાતા;
અને દુરિજન અજાજીલ, જૅસા હૅ દેખાતા. ૨૦

જિને દાદા રે અપના, બહિશ્તથી ફેરાયા;
ઍસા દુરિજન જોરાવર, રબને બનાયા. ૨૧

તૉ ઇમાની નિસદિન, સોવે સુખે રે નાંહાં;
સહી નિસદિન ચિંતા, કરો મન માંહાં. રે તૂહી. ૨૨

જાગ ગાફિલ સુનને, સોવે તૂ નિસદિન રે,
સોવે તૂ નિસદિન;
બૂઝ તૂ કિસ કાજે સરજિયા, તુજે દુની માંહી તન રે,
તુજે દુની માંહી તન.૨૩

૨૧૯૧

સુનો વાજિબ હૅ હોતી, જુમાકી સલાતા;
વૅ શરત હૅ સુનની, જૂં હુકમ હૅ લિખાતા. ૧
કે શરત વાજિબ, હોને રે કેરી;
બેગે શરતાં વૅ સુન સુન, બૂઝો રે સવેરી, ૨
સુનો પહલી શરત, ઈકામત દાખી;
કે ન હો મુસાફિર, શરત એ આખી. ૩
કે રહતા રે હોવે, આપ વતનકે ડેરે;
નાંહી હૅ પંથાઇ, એ બૂઝીઓ સવેરે. ૪
ભી મરદકૂ વાજિબ કહીએ, જુમાકી સલાતા;
નાંહી વાજિબ હૅ હોતી, ઑરતૂકી જાતા. ૫
કે ઑરતૂકૂ જુમાકી, નાંહી વાજિબ રે નમાજા;
હૂઇ મરદૂકૂ વાજિબ, યૂં સુનીઆ અવાજા. ૬
એ દૂજી શરત, મન ધર લીજે;
કે જૂં હૅ રે હુકમ, ત્યૂં ઇબાદત ચિત દીજે. ૭
ભી તીજી શરત, સુખ હોવે રે તના;
કે દુખતા નાં હોવે, એ ભી બૂઝીઓ રે મના. ૮
કે સુખ રે હોવે, મુસલ્લીકી જાતી;
નાંહી દુખીકૂ વાજિબ, જુમા રે લિખાતી. ૯

ભી ચૌથી શરત, ચાહીએ અસીલકી જાતી;
નાં હોવે રે ગુલામ, એ બૂઝીઓ બાતી. ૧૦
વૅ અસીલ જો ગુલામ, હોવે રે નાંહાં;
હુઇ અસીલકૂ વાજિબ, સુન લિખેકે માંહાં. ૧૧
ભી પાંચમી શરત, ચાહીએ દોનૂ રે નૅના;
કે સલામત અંખીઆં, હોવે સુનો મન મૅના. ૧૨
કે દોનૂ માંહી એક ભી, હોવે સલામત અંખીઆ;
ઇસે વાજિબ હૅ હોતી, હુકમ રે લિખીઆ. ૧૩
નાબીનાકૂ વાજિબ, તૉ હૂઈ રે નાંહાં;
એ જુમાકી નમાજ, બૂઝો મન માંહાં. ૧૪
પગ દોનૂ સલામત, હોવે મુસલ્લી કેરે;
એ છઠી શરત, બૂઝિયે સવેરે. ૧૫
કે પગ દોનૂ સલામત, ચાહીએ રે આખે;
સો મુસલ્લીકે જુમાકૂ, નમાજકૂ દાખે. ૧૬
હોવે આકિલ સિર તૉ, ઉસે તુમ જાનો;
તૉ દિવાનેકૂ વાજિબ, નાંહી રે પૅછાનો. ૧૭
અને આઠમી શરત, હૅ બાલિગ લિખાવા;
ના બાલકકે સીસ, એ વાજિબ સુનાવા. ૧૮
એ શરતાં સુન સુન, સહી કર લીજે;
અને એક કર રબકૂ, ચિત ઇતના દીજે. રે તૂહી. ૧૯

ગાફિલ નૅનાં ખોલકર, સુન એ દીનકી બાત રે,
સુન એ દીનકી બાત;
સહી હુકમ ઇબાદત કેરડે, કર સુન તેરી જાત રે,
કર સુન તેરી જાત. ૨૦

૨૧૯૨

જિસે જુમાકી નમાજ, નાંહી વાજિબ લિખાઈ;
એ જુમાકી નમાજ, એ ઘર રે કરાઇ. ૧

હોકી ફરજકે વકતથી, ઉસે રવા રે લિખાઈ;
વૅ જુહરકી નમાજ, હૅ ફરજ સુનાઈ. ૨

કે રવા રે હુવડી, જુહરકી નમાજા;
જિને જુમાકી નમાજ, કીતી સુના રે અવાજા. ૩

હોવે જુમાકી નમાજ, ઉસે વાજિબ થી નાંહાં;
તૉ ભી રવા હૂઇ જુહર, બૂઝો મન માંહાં. ૪

કભી મુસાફિર ગુલામ, ભી દુખી જે જાતી;
હોવે ઇમામત ઉનૂકી, રવા રે સુનાતી. ૫

કે જુમાકી નમાજ, કભી હોવે રે ઇમામા;
તૉ ઇમામત રવા, હોવે બૂઝો દિલ ઠામા. ૬

કભી જુમાકા ઇમામ, હોવે ઇનૂ રે બના;
અને મુકતદી હુવડા, એ તીનૂ રે તના. ૭

કે ઇનૂ બિના અવર કો, મુકતદી નાંહાં;
એ તીનૂ રે આએ, નમાજકે માંહાં. ૮

કે ઇનૂ રે તીનૂકૂ, નાંહી વાજિબ લિખાઇ;
જે નમાજ જુમા, કેરી રે સુનાઇ. ૯

તૉ ભી ઇનૂ સેતી ઇમામ, કરે જુમાકી સલાતા;
હૅ રવા રે હોતી, લિખેસૂ સુનાતા. ૧૦

અને જિસકૂ ઉજર, કુછ રે નાંહાં;
નાં નમાજકૂ પહુંચે, વૅ જુમાકે માંહાં. ૧૧

અને જુહરકી નમાજ, પહલી જુમાથી કીતી;
તૉ મકરૂહ હુવડી, વૅ નમાજ સુનીતી. ૧૨

યૂં કર કભી જુહરકે, પીછે જુમાકૂ ચલીઆ;
કે જુમાકી નમાજકા, પછે સોચ મન ધરીઆ. ૧૩
તો બાતિલ હુવડી, વૅ જુહરકી સલાતા;
કે જુહર રે ગહી, એ હૅ હુકમ સુનાતા. ૧૪
કભી માજૂર ને બંદીવાન, કરે રે જમાતા;
સો શહર માંહી કાજી, જુહરકી સલાતા. ૧૫
એ મકરૂહ લિખાઈ, કરની જમાતા;
સો શહર માંહે મકરૂહ, કા હૅ હુકમ લિખાતા. ૧૬
ઇનૂ દોનૂકે જો જમાઅત, મકરૂહ આખી;
જો જુહરકી નમાજ કર, શહર માંહે રે દાખી. ૧૭
તો એ રે કજામાં, તે હૂઈ કરની નાંહાં;
સો જુહરકે કાજે, શહરકે માંહાં. ૧૮
એ સહી કર લીજે, સુન સુન ઍના;
અને નિસદિન ઇતિના, એક કર કહના. રે તૂહી. ૧૯

ગાફિલ ક્યૂં સો રહયા, જાગ જાગ મૂરખ ગંવાર રે,
જાગ જાગ મૂરખ ગંવાર;
એ સુન ઍન દીનકે, અંતે હોય કરાર રે,
અંતે હોય કરાર. ૨૦

૨૧૬૩

કિને જુમાકા ઇમામ પાયા, અત્તહીયાતો પઢતે;
કે સિજદા સહવ, આખિર કરાતે. ૧
કે સિજદા સહવ, હૅ ઇમામ રે કરાતા;
કો ઍસે માંહે જમાતમાં, હૅ જા રે મિલાતા. ૨

કે અત્તહીયાતો છેલ્લે, હૅ કાઅદે પઢાતા;
કો જુમાકે ઇમામકૂ, હૅ વૅસેમાં પાતા. ૩

તૉ જુમાકી નમાજ, જાન પૂરી રે પાહી;
એ હકીકત લિખેસૂ, હૅ રે સુનાહી. ૪

પછે જબ વૅ ઈમામ, સલામ બોડાવે;
તબ રકાતાં એ દોનૂ, ઉઠ પૂરી રે કરાવે. ૫

જબ ખુત્બેકે કાજે, ઉઠ ઈમામ રે ચલીઆ;
કે મિંબરકી તરફ, જબ કદમ રે ધરીઆ. ૬

તબ નમાજ કરની, મને રે કીતી;
અને બાત ભી કરની, મને કીતી રે સુનીતી. ૭

સો જહાંતક ઈમામ, કરે ખુત્બા પૂરા;
તહાં બોલના ને નમાજ, જહાં હોવે રે અધૂરા. ૮

તબકે નમાજ ને બોલના, તબ હરામ રે કીતા;
જો ઈમામ ખુત્બા, હોવે પઢતા દેખાતા. ૯

જબ જુમા કેરી પહલી, બાંગ સુને રે કાના;
તબ નમાજકૂ ચલના, હૂઆ વાજિબ રે જાના. ૧૦

કે જુમાકી પહલી, બાંગ રે સુનાતા;
ઉઠ નમાજકૂ ચલનાં, હૂઆ વાજિબ લિખાતા. ૧૧

તબ બેચના ને સાટા, સબ મને રે કીતા;
પહલી જુમાકી બાંગકી, જબ બોલ રે સુનીતા. ૧૨

અને ઈમામ મિંબરકે, ઊપર જાવે;
હોવે પાક વૅ ઈમામ, બયાન રે સુનાવે. ૧૩

અને મિંબરકે ઊપર, ચઢ બૅઠના આખા. *૧૪

કે કૌમકી તરફ, મુંહ ઇમામકૂ કરના;
યૂં મિંબરકે ઊપર, ચઢ ઇમામકૂ બૅઠના. ૧૫

અને કૌમ ભી કરે મુંહ, સામી ઇમામ હો કેરા;
એ હકીકત સઘલી, હૅ બૂઝની સવેરા. ૧૬

તબ બાંગીઆ ઇમામકે, સામી ઠાડા રે રહવે;
સુનો ઇસિ રીતે દૂજી, આંગ બાંગીઆ દેવે. ૧૭

પછે ઇમામ ઠાડા, હોવે મિંબરકી ઠાંહાં;
અને ખુત્બા દો પઢે, બૅઠે દોનૂ કે માંહાં. ૧૮

દો ખુત્બેકે બીચ, બૅઠ હૅ ફિર કરના;
ઇસ રીતે ઇમામકૂ, હૅ ખુત્બા પઢના. ૧૯

જબ ખુત્બેથી ઇમામ, હોવે ફારિગ દેખાયા;
તબ બાંગીયા તકબીર, કહવે રે લિખાયા. ૨૦

પછે રકાતાં દો ઇમામ, કૌમ સેતી રે ગુજારે;
એ સુન ઇતના કહવે, બંદા નિત નાં બિસારે. રે તૂહી.૨૧

અઘોરી નિદરા સો રહયા, ગાફિલ કયૂં નિસદિન રે,
ગાફિલ કયૂં નિસદિન;

જાગ સુન બયાન દીનકે, સહી કર તેરે મન રે,
સહી કર તેરે મન. ૨૨

૨૧૬૪ બયાન.

સુનો બયાન નમાજ, દોનૂ ઇદૂ રે કેરા;
એ સુન સુન સહી કર, બૂઝિયો સવેરા. ૧

સુનો એક તો ઇદ, હૅ ફિતરા કહલાતી;
જે રોજાૂકી ઇદ, હૅ કહે માંહે આતી. ૨

અને ઇદ તૌ દૂજી, જોહા રે નામા;
જે બકરી દૂજી ઇદકે, નામકે ઠામા. ૩

સુનો જિસ પર જુમાકી, હોવે વાજિબ સલ્લાતા;
હોવે ઇદ ભી ઇસ પર, વાજિબ લિખાતા. ૪

હોવે ઇદકી નમાજ, વાજિબ રે કહીએ;
જિસે જુમાકી નમાજ, હોવે વાજિબ રે લહીએ. ૫

જિસે જુમાકી નમાજ, હોવે વાજિબ રે નાંહાં;
જૂં લિખિયા એ હૅ જુમાકે, બયાનકે માંહાં. ૬

ઉસે ઇદકી ભી નમાજ, નાંહી વાજિબ લિખાઈ;
જિસે જુમાકી નમાજ, નાં વાજિબ લિખાઈ. ૭

અને શરતાં ભી ઇદૂકી, નમાજૂ કેરી;
જે હૅ જુમાકી ઇસ રીતે, વૅ બૂઝીઓ સવેરી. ૮

પન ખુત્બેકી શરત, નાંહી ઇદૂ માંહી જાની;
બાકી સઘલી શરતાં, જુમા જેસી રે પૅછાની. ૯

કે ખુત્બા ઇદમાં, નાં વાજિબ લિખાયા;
ઇમામ મોહંમદ વૅ, સુન્નત કર બતાયા. ૧૦

એ સુન્નત વાજિબકે, મુકાબલે આયા;
જે ઇદ માંહે ખુત્બા, હૅ રે પઢાયા. ૧૧

સુન ફિતરેકી ઇદમાં, ઇતના કરે બાતી;
વૅ સુન સુન લીજે, જેતી લખી હૅ જાતી. ૧૨

સુન ફિતરેકી ઇદમાં, પહલા ખાના રે ખાના;
સો નમાજસૂ પહલા, એ નેક રે જાના. ૧૩

પછે ગુસલ કરના, નેક રે લિખાયા;
પહલા ખાને કેરા બોલ, હૅ લિખે માંહે આયા. ૧૪

ભી દાતન કરની, હૅ લિખી રે સહી;
એ ભી ફિતરેકી ઇદમાં, નેક રે લિખાહી. ૧૫

અને બાસના લગાની, ખૂબ આપસકે તના;
એ નેક હૅ લિખીઆ, ઇદ ફિતરેકે દના. ૧૬

અને કપડે ભી ખૂબમાં, ખૂબ પહનના આખા;
એ ભી ફિતરેકી ઇદકૂ, હૅ નેક રે દાખા. ૧૭

સુન એતીઆં બાતાં, નેક રે લિખાઇ;
સો ફિતરેકી ઇદિકે, બયાનમાં આઇ. ૧૮

એ સુનને ઇમાની, મન ધર ઍના;
અને નિસદિન એક કર, ઇતિના કહના. રે તુહી. ૧૯

સુને બિના તૂ ગાફિલ, સોતા હૅ દિન રાત રે,
સોતા હૅ દિન રાત;
મૂમિન નાં તૂ હોયસી, સુને બના દીનકી બાત રે,
સુને બના દીનકી માત. ૨૦

૨૧૬૫

અને સદકે ફિતરા, ઇદિ કેરા રે દેના;
સો ફિતરેકા નામ, હૅ સુન કર લેના. ૧

વૅ ઇદ રે ફિતરેકૂ, હૅ ફિતરા દેતે;
સો સદકેકી રીતે, હૅ દેના રે કેતે. ૨

એ ઉમેદ આગલ, એ આવે રે બયાના;
સો જકાતકે બયાન, પાસે રે લિખાના. ૩

સુન સદકા દેવે, જે ફિતરા નામા;
પછે નફલ દૂગાના, કરે રે કામા. ૪

સો જાન મુસલ્લા, કેરી રે ઠામા. *૫

જહાં ઈદિકા દૂગાને, કાજ હૈ જાતે;
સહી ઉસકા મુસલ્લા, નામ હૅ લિખાતે. ૬

ઇદ ફિતરેકૂ તકબીર, કહની રે નાંહાં;
સો મુસલ્લેકૂ જાતે, રાહાકે માંહાં. ૭

અને કભી રાહા માંહાં, પઢે તકબીર છાની;
તૉ રવા હૅ છાની, પઢની જાની. ૮

નાં નફલકી કરની, તબ રે સલાતા;
સો દૂગાનેસૂ પૅલી, મને કિયા રે લિખાતા. ૯

કે નફલકી નમાજ, મને કરની કીતી;
સો દૂગાનેકે પહલી, મને કીતી રે સુનીતી. ૧૦

હૂએ સૂરજ ઉગતે, દૂગાનેકી વેલા;
એ મન ધર સુનના, હોવે મસલા સોહલા. ૧૧

સો જબ તક સૂરજ, કેરા રે અજૂઆલા;
હૅ તબતક ઈદિકે, દૂગાનેકા હાલા. ૧૨

દો રકાતાં પઢની, ઉસે નમાજ હો કેરી;
સો ઇદકી નમાજ, બૂઝો દૂગાના સવેરી. ૧૩

અને સના હૅ કહની, નીયત બંધાતે;
જૂં સબ નમાજૂ, માં હૅ રે પઢાતે. ૧૪

સો તકબીર સેતી, પહલી પઢાની;
જે ઇદ માંહે તકબીર, બાર તીન હૅ જાની. ૧૫

સુનો એક એક રકાતમાં, બાર તીન તીન આખી;
એ ઇદકી તકબીર, હૅ રે દાખી. ૧૬

સુન નીયત બંધાતે, પહલી સના રે કહની;
પછે તીન બાર તકબીર, મન રે દેની. ૧૭

સો તીન બાર હાથ, હૅ રે ઉચાના;
જબ તીન બાર તકબીર, ઈદકી કહના. ૧૮

તીન તકબીર છેટે, છેટે રે પઢાવે;
તીન તસબીહ જેતા, છેટા મન લાવે. ૧૯

જૂ સુબ્હાન રબ્બીયલ, અજીમ રે કહના;
એ તસબીહ કેરા, નામ ચિત દેના. ૨૦

એ તીન બાર પઢતે, જેતી હોવે રે બેરા;
એતા તકબીર માંહે, કરે છેટા રે સવેરા. ૨૧

સો એક એક ઠામ, એતા મન રે લાના;
યૂં તકબીર તીનૂમાં, છેટે રે કરાના. ૨૨

એ મન ધર સુનને, મસલા બૅના;
અને નિસદિન એક કર, ઇતના કહના. રે તૂહી. ૨૩

ગાફિલ મૂરખ જાગ કર, સુન એ દીનકે બૅન રે,
સુન એ દીનકે બૅન;
સુનને હોસી મૂમિન, સહી કર બૂઝો કૅન રે,
સહી કર બૂઝો કૅન. ૨૪

૨૧૯૬

અલહમ્દો રકાતૂમાં, પઢે રે સહી;
ભી સૂરત જોડની, હૅ ઈમામકૂ કહી. ૧

ભી દૂજી રે રકાતમાં, તકબીર આખે;
સો રકાતાં પૂરી, કર રે દાખે. ૨

સો રૂકૂસૂ પહલી, હૅ રે કહની;
સુન તકબીર તીનૂ, મન રે દેની. ૩

ભી હાથ રે ઉચાના, પહલી રકાતકી રીતા;
પછે રૂકૂઅ માંહે જાના, હુકમ રે દીતા. ૪

દોનૂ રકાતુમાં, કરાઅત પઢની સહી;
જૅસી લિખ કર, હૅ રે લહી. ૫

જબ દૂગાના ઇમામ, યૂં પૂરા રે કરાવે;
તબ ખુત્બા પઢના, મન રે લાવે. ૬

સો દો ખુત્બે, પઢના આખે;
સો દૂગાના બાજ, પઢના દાખે. ૭

અને હુકમ જે સદકા, ફિતરે કેરા:
વૅ ખુત્બે માંહે, બૂઝો વૅ સવેરા. ૮

કે હુકમ જે સદકે, ફિતરેકે ઍના;
વૅ ખુત્બે માંહે, હૅ ઇમામકૂ કહના. ૯

કભી ઇમામકે સાથ, ફ્રૉત દૂગાના કરાયા;
કે ઇમામ સેતી, નાં દૂગાના પઢાયા. ૧૦

કે ઇદકી નમાજ, સબૂકી ગહી;
જે ઇમામકે સાથે, થે રે સહી. ૧૧

તૉ કજા નાં કરની, ફિર બૂઝીઓ સલાતા;
બૂઝો ઇમામ એ નામસૂ, પાદશાહ જનાતા. ૧૨

જે ઉજરસૂ દૂગાના, ઇદ કિયા રે નાં જાવે;
તૉ દૂજે દિન કરના, હૅ લિખે માંહે આવે. ૧૩

કે મુસલ્લી દૂગાના, કર સકે રે નાંહાં;
કુછ ઉજરકે લીતે, ઇદ ફિતરેકે માંહાં. ૧૪

તૌ દૂગાના કરે, દૂજે દિનકે માંહાં;
દૂજે દિન ભી નાં કીતા, તીજે દિન કરાહાં. ૧૫
એ સુન સુન બાતી, સહી કર લીજે;
અને એક કર રબકૂ, ચિત માંહી દીજે. રે તૂહી. ૧૬

ગાફિલ સુન એ જાગ કર, મત સો દિન ઔર રાત રે,
મત સો દિન ઔર રાત;
દીન તૂ સીખ સુનતે, નિરમલ હોવે જાત રે,
નિરમલ હોવે જાત. ૧૭

૨૧૬૭

સુનો હુકમ જે ઇદ, જુહા રે કેરી;
ઇદ ફિતરે જે, બૂઝીઓ સવેરી. ૧
સુનો જૈસી હકીકત, ઇદ ફિતર કહી;
ઇદ જુહાકી ભી વૈસી, બૂઝીઓ સહી. ૨
પન જેતી જૂઈ, હોવે ઉસથી બાતી;
વૌ હકીકત લિખને, માંહે આતી. ૩
સુનો ઇદ જુહાકૂ, પહલા ખાના રે નાંહાં;
જૂં ખાના હૈ ખાતે, ઇદ ફિતરેકે માંહાં. ૪
સુનો ઇદ રે જુહાકૂ, પહલા ખાના નાં ખાવે;
સો દૂગાના જબ તક, ઇદિકા કરાવે. ૫
અને કભી જો ખાવે, તૌ મકરૂહ નાંહાં;
પન નેક હૈ નાં ખાવે, આયા લિખેકે માંહાં. ૬
અને રાહા માંહે તકબીર, પુકારને કહની;
જે તકબીર ઇદ, કેરી મન દેની. ૭

પહલા અલ્લાહો અકબર, દો બાર કહીએ;
પછે લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહો, મન ધર લહીએ. ૮

અને વલ્લાહો અકબર, ઇસ બાજ રે આખે;
અલ્લાહો અકબર વલિલ્લાહિલ હમ્દ, પીછે રે દાખે. ૯

એ તકબીર રાહામાં, પુકારને કહની;
સો ઇદ રે જુહાકૂ, ચિત માંહે દેની. ૧૦

એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દિન ઔર રાતી. રે તૂહી. ૧૧

સુને નાંહી ગાફિલ, કૅસી ચિંતા કીન રે,
કૅસી ચિંતા કીન;
એક પલ ભી જાગે નાંહી, નિદરા ઍસી નૅન રે,
નિદરા ઍસી નૅન. ૧૨

૨૧૬૮

સુનો ખુત્બે કેરી, પઢનેકી રીતા;
ઇદ જુહાકા ખુત્બા, ઍસા પઢના સુનીતા. ૧

કે જુહાકે ખુત્બેમાં, કરે રે બયાના;
સો કુરબાની કેરા, એ ભેદ રે જાના. ૨

કે ઇદ રે જુહાકૂ, હૅ કુરબાની દેતે;
કે ચૅાપગ લેકર, હૅ જબ્હ રે કરાતે. ૩

ભી તકબીર તશરીકૂ, કેરી રે જનાની;
સો ખુત્બે માંહે, પઢના મિલા આની. ૪

સો તકબીર લિખ કર, હૅ પહલી રે આખી;
ઇસ ઇદકે બયાનમાં, હૅ રે દાખી. ૫

વેં ખુત્બે માંહી, પઢતે જાવે;
એક ઇસકા ભી બયાન, પઢતે બતાવે. ૬
કભી ઉજરકે લીતે, ઉને નાં જો કીતી એ સલાતા;
જો ઇદ જુહાકા, હેં દૂગાના કહલાતા. ૭
કે મુસલ્લી દૂગાનેકૂ, જા નાં સકાયા;
કુછ ઉજરને નમાજથી, પીછે રે રખાયા. ૮
તોં તીન દિન સૂધી, હેં એ કરની જાની;
જો ઇદિ રે જુહાકી, નમાજ પેંછાની. ૯
કે જો ઇદ જુહાકૂ નાં કીતી, તોં દૂજે દિન રે કરની;
ભી દૂજે દિન રે નાંહાં, આગે દિનમાં ધરની. ૧૦
કે યૂં તીન દિન સૂધી, બૂઝો કરનેકી રીતા;
તોન દિન ગહે બાજ, નાંહી યૂં હુકમ રે દીતા. ૧૧
અને અરફેકે દિન, કો હો નમાજ કરતા;
સો અરફાત કેરી, રીત હેં રે ચલતા. ૧૨
જો મક્કા પાસ અરફાત, હેં રે નામા;
હેં હજ રે કરતે, જા ઉસ ઠામા. ૧૩
યૂં હજ હેં કરતે, સો અરફે દના;
સો અરફાત જાકર, બૂઝો રે મના. ૧૪
કો કો નમાજ હેં કરતા, કહા ઉસ રે રીતા;
સો અરફેકે દિન, હેં કરતા દેખીતા. ૧૫
વેં કરની કુછ હેં, કામકી નાંહાં;
નાંહી સુન્નત ને, નાંહી એ નફલ માંહાં. ૧૬
તોં જો વેં હેં કરતે, સો ફાંસૂ રે કરાતે;
વેં કુછ રે નાંહાં, હેં અમથી ચાતે. ૧૭

અને અરફાકી, જબ કરતે સલાતા;
તબ તકબીર કહની, હૅ સુન્નત લિખાતા. ૧૮

સો અલ્લાહો અકબર, જો તકબીર લહીએ;
સો સારે બોલ મિલા કર, પૂરી રે કહીએ. ૧૯

વૅ સારે લિખ કર, જૂં હૅ રે બતાહી;
સો આઠ બાર પઢની, હૅ રે સુનાહી. ૨૦

સો અરફેકે ફજરકી, જબ કીતી રે નમાજા;
તહાંથી આઠ બાર પઢની, હૅ સુની એ અવાજા. ૨૧

પછે નમાજે નમાજે, આઠ બાર રે પઢાવે;
એ સુન સુન ઇતના, મન માંહે લાવે. રે તૂહી. ૨૨

ગાફિલ ક્યૂં તૂ સો રહા, સુન તૂ ખોલ ખોલ નૅન રે,
સુન તૂ ખોલ ખોલ નૅન;
તૉ તૂ હોસી મૂમિનાં, જો એ સુનસી કૅન રે,
જો એ સુનસી કૅન. ૨૩

૨૧૬૯

સો અરફેકી ફજરકી, નમાજ કરાતે;
હૅ તકબીરાં બાર, આઠ રે પઢાતે. ૧

પછે નમાજે નમાજે, એ પઢનેકી રીતા;
દિન તશરીકકે રૅવૅ, હૅ હુકમ રે દીતા. ૨

સો ઇદકે બાજ, તીન રે દના;
નામ તશરીક અનૂકા, બૂઝીઓ મના. ૩

સો તેઇસ નમાજૂ, હૅ તકબીર પઢની;
પૅલી અરફેકી ફજરથી, મન રે ધરની. ૪

તહાંથી લેખા કરના, વૈં પઢતે એ સલાતા;
એ તકબીરાં કેરા, હૈં હુકમ લિખાતા. ૫
સુન શહર તો પઢની, તકબીર કેરી;
સો મુકીમ ચાહીએ, એ બૂઝીઓ સવેરી. ૬
સબ મુસાફિર મુકીમકા, લિખીઆ બયાના;
સો મુસાફિર કેરા, બયાન લિખાના. ૭
અને ભી હૈં શરત, શહર હો કેરી;
ભી ફરજકી નમાજકૂ, બૂઝો પઢની સવેરી. ૮
ભી મરદકી જમાઅતકી, શરત રે લિખાઇ;
એકલેકે સીસ, નાં પઢની આઇ. ૯
ભી મુકતદીકે સીસ, હૂઇ તકબીર પઢની;
કે ઇમામ ને મુકતદી, દોનૂ પઢે મન ધરની. ૧૦
તો ઔરતાંકૂ વાજિબ, હૂઇ રે પઢાની;
જો જમાઅતમાં ઔરત, હોય મિલી એ જાની. ૧૧
ભી મુસાફિર હૂઇ, વાજિબ પઢાવે;
જો મુકીમકે પીછે, આવ નમાજ રે કરાવે. ૧૨
એ સુન સુન બાતી, પાક કરો આપ જાતી;
અને એક કર કહો, દિન ઔર રાતી. રે તૂહી. ૧૩

સુનને મૂરખ ગાફિલ, જાગને દીનકી બાત રે,
જાગને દીનકી બાત;
સુનતે હોવે મૂમિનાં, જંનત પાવે જાત રે,
જંનત પાવે જાત. ૧૪

૨૧૭૦ બયાન.

સુનો સૂરજ ગ્રહન, કેરા રે બયાના;
જે નમાજ કરની, જબ ગ્રહન રે જાના. ૧

ઇસ ગ્રહનકી નમાજકી, સુનો રે રીતા;
એ નમાજ હે કરની, જૂં હુકમ રે દીતા. ૨

તબ કરે દો રકાતાં, જૂં નફલ રે કેરી;
સો જુમાકા ઇમામ, બૂઝીઓ સવેરી. ૩

દો રકાત જમાઅતસૂ, એ ઇમામ રે પઢાવે;
સો છાના પઢના, મન રે લાવે. ૪

પન જુમાકા ઇમામ, નાં ખુત્બા પઢાવે;
સો ગ્રહનકી નમાજમાં, નાં મન રે લાવે. ૫

દો રકાતાં કીએ બાજ, દુઆ હે મંગાની;
સો જબ લગ સૂરજકૂ, હોવે રોશનાઈ જાની. ૬

હાજિર નાં હોવે, કભી જુમાકા ઇમામા;
તો જમાઅત બિના, કરે નમાજકા કામા. ૭

કે જૂજૂએ સઘલે, દૂગાના પઢાવે;
પછે જેતી બાર કહી, તેતી દુઆ રે મંગાવે. ૮

જૂં ચાંદકે ગ્રહનકૂ, હે કરતે સલાતા;
સો એકલે એકલે, નાં કરની જમાતા. ૯

ભી જૂં અંધેરા રે હોતે, હે નમાજ કરાતે;
ભી બાવ બહુત ચલતે, મન નમાજ હે લાતે ૧૦

ભી ખુઆરીકે લીતે, હે પઢતે સલાતા;
એ સબકા હુકમ, એક રીત હે લિખાતા. ૧૧

જાં ચાંદ રે ગ્રહનકી, હકીકત આખી;
એ નમાજ સઘલી, ઉસ રીતે રે દાખી. ૧૨

અને સૂરજકે ગ્રહનકી, એક અદકી રીતા;
જાં જમાઅત કેરા, હુકમ રે દીતા. ૧૩

બાકી એક સબ રીતા, જેતી આખીઆં નમાજાં;
એક કર કહો, એ સુનતે અવાજા. રે તૂહી. ૧૪

અઘોર નિદરા સાંધ કર, સોતા ગાફિલ જાગ રે,
સોતા ગાફિલ જાગ;
નાં હોસી મૂમિન સુને બિના, સહી એ બૂઝી બાત રે,
સહી એ બૂઝી બાત. ૧૫

૨૧૭૧ બયાન.

સુનો બરસાત કેરા, જે હૅ નમાજ પઢતે;
જબ બરસાત કેરા, બરસના ચાતે. ૧

કે જબ તો બરસાત, ખેંચા રે જાતા;
કે ખેતી હૅ સુકાતી, નાહી રે આતા. ૨

તબ બરસાત માંગને, કૂ હૅ પઢની નમાજા;
સો રકાતાં દો પઢની, સુનો હુકમ અવાજા. ૩

પન જમાત સેતી, નાં નમાજ રે કરની;
સબ આપ આપ એકલે, મન રે ધરની. ૪

પછે દુઆ હૅ બરસાત, કાજ રે મંગાવા;
અને ઇસ્તગફાર પઢની, તોબા મનસૂ ચાવા. ૫

પન ચાદર ફેરાની, મને રે કરાઈ;
પહલી એ અરબૂકી રીત, જે થી રે દેખાઈ. ૬

જે જહાલત જમાને, જબ હુઆ કાજ જાતે;
તબ દેખા દેખી ચાદર, ખબૂ પર થે ફેરાતે. ૭
વૅ ચાદર ફેરાની, મને રે કીતા;
જિમ્મી હાજિર નાં હોવે, એ ભી હુકમ હૅ રે દીતા. ૮
કે જિજયાકે દેનારા, કોઇ હોવે રે નાંહાં;
જે નમાજકે કાજે, એ જાવે જિસ ઠાંહાં. ૯
કે શહર બાહર નમાજ કાજ, જાવે ઍસી રે ઠામા;
નાં જિજયા દેનારે, કો હોવે હાજિર રે નામા. ૧૦
સો! એક દિન દો દિન, તીન દિન રે જાના;
તીન દિનૂથી અદકા, નાંહી લિખે માંહી આના. ૧૧
એ બયાન કાજ સુનના, કરો રે નેહા;
અને નિસદિન ઇતના, સોચ રાખો રે દેહા. રે તૂહી. ૧૨

સુન સુન બયાન દીનકે, હુકમ લહો આપકી જાત રે,
હુકમ લહો આપકી જાત;
તો તૂ હોસી મૂમિના, સુન એ ગાફિલ બાત રે,
સુન એ ગાફિલ બાત. ૧૩

૨૧૭૨ બયાન.

સુનો બયાન એ ડરકી, નમાજ રે કેરા;
એ બેગે સુનના, મન ધર રે સવેરા. ૧
કે ડરતા નમાજ, કરે કૅસી રીતા;
એ સુન સુન લીજે, જૂં હુકમ હૅ દીતા. ૨
કભી દુશ્મન કેરા, ડર રે લગાવે;
કાજ ડરકૂ નમાજ, નાંહી કીતી રે જાવે. ૩

સો દુશ્મન ઠાડા, હોવે રે દેખાવે;
કે અભી આવેગા, યૂં મન રે ડરાવે. ૪

કે જનાવર કેરા, હોવે ડર રે દેખાવે;
જો દુખ હૅ પહુંચાતા, આવ ફાડ હૅ રે ખાવે. ૫

હોવે ઉસકા ભી ડર, જ્યૂં દુરિજન રીતા;
જ્યૂં દુશ્મન કેરા, બયાન રે કીતા. ૬

તબ દો ટોલે, કરે મૂમિનૂ કેરે;
અને દુરિજન સામી, એકૂ ભેજે રે સારે. ૭

કે દુરિજન સામી, એક ટોલા રે ભેજાવે;
સો જંગકે કાજે, યૂં કામ રે કરાવે. ૮

અને દૂજે ટોલે સંગ, આપ પઢે રે સલાતા;
સો એક રે રકાત, કે પઢે વેં દો રકાતા. ૯

કે જો મુસાફિર હોવે, એક રકાત રે પઢની;
અને મુકીમ જો હોવે, દો રકાતાં કરની. ૧૦

કે આધી રે નમાજ, એક ટોલેસૂ કરાની;
એ ઇમામકી નમાજકી, રીત રે જાની. ૧૧

યૂં પૅલે ટોલે સંગ, કરે ઇમામ નમાજા;
એક કર કહો, એ સુનને અવાજા. રે તૂહી. ૧૨

સુનતે હોવે મૂમિના, સુને બના ઑર જાત રે,
સુને બના ઑર જાત;
ફિર દેખ ગાફિલ જગમાં, સહી એ સાચી બાત રે,
સહી એ સાચી બાત. ૧૩

૨૧૭૩

એક ટોલે સંગ ઇમામ, યૂં નમાજ કરાવે;
સો આધી રે નમાજ, ઇનૂ સંગ મન લાવે. ૧
સો એક રે રકાત, કો પઢે દો રકાતા;
જૂં મુકીમ ને મુસાફિર, કેરી એ બાતા. ૨
વૅ છૂટલાએ જાવે, ધસ દુરિજન સામી;
અને ગહે થે પહલે આવે, જે ટોલા રે નામી. ૩
જે ગનીમકે સામી, દૂજા ટોલા થા ભેજાયા;
વૅ નમાજકૂ આવે, બેગે રે સુનાયા. ૪
રહવે ઇમામ નમાજમાં, જૂં નમાજકી રીતા;
એ સામી હૅ ઇનૂકા, હૅ પહુંચના સુનીતા. ૫
પછે ઇનૂ સંગ ઇમામ, બાકી નમાજ ગુજારે;
સો એક કે રકાત, દો કરે નાં બારે. ૬
કે મુસાફિર મુકીમકી, જૅસી હોવે રે નમાજા;
આધી વૅસી કરે ઇનૂ સંગ, સુનીઆ અવાજા. ૭
તબ નમાજ તૉ પૂરી, હૂઇ ઇમામ કેરી;
યૂં પૂરી કરે ઇમામ, દેવે સલામ સવેરી. ૮
તબ એ ટોલા ફેર કર, જાવે પહલી રે ઠામા;
જહાં દુશ્મન સામી, થે ગહે જંગ કામા. ૯
તબ ફિર કર ટોલા, વૅ પહલા રે આવે;
જિનૂ રકાત દો કીતી, પહલી આવતાં સુનાવે. ૧૦
વૅ આવ પઢે, કરે નમાજ રે પૂરી;
જે નમાજ ઇનૂકી, બાકી થી રે અધૂરી. ૧૧
યૂં નમાજ વૅ પૂરી કર, સબ સલામ બોડાવે;
અને ફિર કર દૂરિજન, એ સામી રે જાવે. ૧૨

જ્યૂં દુશ્મન સામી, એ થે રે ગહે;
અને જંગ કાજે સામી, જ્યૂં થે રે રહે. ૧૩
યૂં ફિર એ જાકર, રહવે ઉસ રીતા;
તબ ટોલા ફિર દૂજા, આવે હુકમ રે દીતા. ૧૪
વૅ આવે લોક ટોલેકે, પૂરી નમાજ કરાવે;
વૅ નમાજ રે બાકી, ફિર કિરાત પઢાવે. ૧૫
કે કિરાત વૅ પઢ કર, કરે નમાજ રે પૂરી;
કે જિનૂકી નમાજ, થી રે અધૂરી. ૧૬
યૂં મગરિબ કેરો, કરે ઇમામ સલાતા:
કે પહલે ટોલેસૂ, પઢે દો રે રકાતા ૧૭
અને ટોલા જે દૂજા, ફિર કર આવે;
એ સંગ ઇમામ, એક રકાત પઢાવે. ૧૮
અને કભી જો વેલા, હોવે ફજર કેરી;
તૉ ઇસ રીતે નમાજ, કરે બૂઝીઓ સવેરી. ૧૯
સો એક એક રે રકાત, દોનૂ ટોલૂ સંગ પઢની;
એ સુન સુન ચિંતા, એતી મન ધરની. રે તૂહી. ૨૦

દીન હૅ કુશાદ ગાફિલ, સુને બિના નાં પાય રે,
સુને બિના નાં પાય;
અઘોર નિદરા સાંધ કર, ફાંસૂ જનમ ગમાય રે,
ફાંસૂ જનમ ગમાય. ૨૧

૨૧૭૪

અને જે કોઇ, જંગ કરતે મરાયા;
હુઇ બાતિલ ઉસકી, નમાજ રે જનાયા. ૧

કે જો નમાજ કિયે બિના, મૉત તૉ રે પહુંચાઇ;
તૉ નમાજ ઉસકી, ગહી રે સુનાઇ. ૨
અને કભી જો ડર, હોવે બહુત રે લગાતા;
કે ખૉફ રે સેતી, કર સકે નાં સલાતા. ૩
સો દુશ્મન હાજિર, હોત્રે રે દેખાતા;
અને ડર તૉ ઉસકા, બહુત દિલ હૅ આતા. ૪
તૉ અસવાર હૂવડા, એ કરે રે નમાજા,
સો જુદે જુદે સારે, યૂં સુનીઆ અવાજા. ૫
વૅ સાનૂસૂ નમાજ, આપ આપ રે કરાવે;
જો કર સકે જિધર, ઉસ દિસા મન લાવે. ૬
કે જો જિસ દિસે, હોવે કર રે સકાતા;
વૅ ઉસ દિસે સાને, પઢે રે સલાતા. ૭
એ બહુત ડર, કેરી રે રીતા;
અસવારીસૂ સાનૂ, કા હુકમ રે દીતા. ૮
એ સુન સુન સહી, કર રે સાના;
અને એક કર રબકૂ, ઇતિના કહના. રે તૂહી. ૯

સુને બિના નાપાક હૅ સહી, દીન કેરે એ હુકમ રે,
દીન કેરે એ હુકમ;
મન ધર જો સુનતા નાંહી, ગાફિલ ઉસકા નામ રે,
ગાફિલ ઉસકા નામ. ૧૦

૨૧૭૫ સરૂદ.

ગાફિલ મન ધર સુન, એ બાતી રે;
દીનકી રીત હૅ, ઍસી દેખાતી રે. ૧

ફરજ હૂવડી, પઢની સલાતા રે;
હુકમ તાકીદસૂ, લિખાતા રે. ૨
જંગ માંહે નમાજ, કરની આખી રે;
નમાજ કેરી એ, તાકીદ દાખી રે. ૩
મૂઆ કો જંગ, કરાતે જાતી રે;
બાતિલ ઇસકી, નમાજ લિખાતી રે. ૪
લિખી કે ઉસકી, નમાજ ગહી રે;
યૂં નાં આખા કે, રહી સહી રે. ૫
ઍસી તાકીદ, નમાજ કેરી રે;
સુન સુન ગાફિલ, બેગે સવેરી રે. ૬
બહુત કહા કભી, ડર લગાતા રે;
સાને કરો હૂઆ, હુકમ સુનાતા રે. ૭
માફ કિસી રીતે, નાંહી લિખાઈ રે;
સબ ઠામ તાકીદ, લિખેમાં આઈ રે. ૮
ગાફિલ ગફલત, છોડે નાંહાં રે;
કયૂં હુકમકૂ નાં દેવે, દિલ માંહાં રે. ૯
કયૂં નાંહી ગાફિલ, કરતા નમાજા રે;
માફ કેરા કહી, સુનીઆ અવાજા રે. ૧૦
કૅસી ચિંતા એ, બારિજ દિલ આતી રે;
કયૂં નાં કહવે તૂ, હમનાકૂ બાતી રે. ૧૧
કૂન નમાજ નાં, કરતી થી જાતી રે;
કહાંથી તૂ હૅ, સીખા બાતી રે. ૧૨
બોલને નામ લે, ઉસકા શિતાબા રે;
બોલ બોલ ગાફિલ, દેને જવાબા રે. ૧૩

૨૧૭૬ બિરહા.

સુન સુન ભાઈ દીનકે, ઍસી હૅ દીનકી બાત રે;
સુન સુન બૅન દીનકે, કબૂલે આપકી જાત રે. ૧
ઈબાદત હૅ કરની સહી, હુકમ જૂં દીઆ દહી;
નિસદિન કરની ચાવસૂ, ઈબાદત જિસ રીતે કહી. ૨
હુકમ રબકા સીસ ધર, કબૂલ દીનકી બાત રે;
હુકમ જે હૅ માનતે, ઉનકી હૅ મૂમિન જાત રે. ૩
આદમ કેરે વંશસૂ, ભરીઆ હૅ સારા જગ રે;
મૂમિન હોવેં સહી, હુકમસૂ ભરીએ ડગ રે. ૪
હુકમ જિનૂ માનીઆ, મૂમિન કહા વેં તન રે;
હુકમ કબૂલે મૂમિનાં, હોવે એ સહી કર મન રે. ૫
ખાતિમકા હો ઉમ્મતી, રસૂલ એ સાચા સહી;
ખાતિમા સબ રસૂલકા, ઇનૂથી કિયા આપ દહી. ૬
હબીબ નામસૂ રબને, આપ બોલાએ પાસ રે;
ઉમ્મતી તૉ ઉનૂકે હોય કર, રહી જૂં રબકે દાસ રે. ૭
મૂમિન હોને કેરડી, સુન સુન એ હૅ રીત રે;
સુનને બૅન દીનકે સહી, નિત ચાવ મન ધર પીત રે. ૮
મરતક વેલા દોહેલી, છૂટકા ચાહો તન રે;
મૂમિન હૂએ બિના છૂટકા, નાંહી એ બૂઝો મન રે. ૯
આદમ કેરા વંશ જો, સબકો કબૂલે મૉત રે;
સબ કહવે હૅ મરના, જીવે થોડા કે બહુત રે. ૧૦
મરતે ભી હૅ દીસે સહી, સાચી નિશાની જાન રે;
યૂં મૉત તનકૂ આવની, સહી કર વીરા માન રે. ૧૧
જંનત દોજખ ઠામ દો, સબ કો બતાવે બૅન રે;
આદમ કેરા વંશ સબ, એ તૉ હૅ કહતા કૅન રે. ૧૨

નામૂસ ફરક હૅ પડીઆ, સબકો કહવે દો ઠામ રે;
ફરજંદ આદમ કેરડે, લેતે હૅ દોનૂ નામ રે. ૧૩

એક ઠામ નાં કહવે કોહી, જેતા ભરા સંસાર રે;
સબૂકે કહેસૂ જાનીએ, શાહિદી કેરા બિચાર રે. ૧૪

ગુવાહી સારે જગથી, દોજખ બહિશ્ત ઠામ રે;
કહવે ભી એ હૅ પાયેસી, જૅસા જે કરસી કામ રે. ૧૫

સબ જગ યૂં કહતા સહી, સબ કો દેખાવે નૅન રે;
તૌ જાનો દોનૂ ઠામકૂ, ગુવાહી સબકે બૅન રે. ૧૬

સુન સુન વીરા ચાવસૂ, ડરના તૌ હૅ દિનરાત રે;
ડર ડર કામ વૅ હૅ કરના, જંનત પાવે જાત રે. ૧૭

૨૧૭૭ દૂહા.

ચેત ચેત રે ભાઇ મરના, હાં મરના,
ઘડી ઘડી તિલ પલ રે;
મૌત હૅ એક દિન આવની, હાં આવની,
ઍસા ચિંતા કર ચલ રે. ૧

જેતે હૅ તન કિયે રબને, હાં રબને,
પહુંચની સબૂકૂ મૌત રે;
થોડે ભી જીવે ભાઈ મરના, હાં મરના,
કે કભી જીવે બૌત રે. ૨

જિન જાં ખિલકત રબથી, હાં રબકી,
આતશી જિનકી જાત રે;
દેખોને ઉનૂકૂ આદમા, હાં આદમા,
કરે વૅ ગૅબકી બાત રે. ૩

એ સહી હૈ રબ સરજીએ, હાં સરજીએ,
વૌ ભી હૈ મરતે માન રૈ;
નૂરી જે રબે પૅદા કિયે, હાં પૅદા કિયે,
ઇનૂકૂ ભી મરના જાન રે. ૪

ડૂંગર બડે બડે પરબતાં, હાં પરબતાં,
એ ભી ફનાં કેરે મકામ રે;
ઉનૂકૂ ફનાં હોના માનીએ, હાં માનીએ,
રહવે નાં ઉનૂકી ઠામ રે. ૫

જમીઆં કેતી કીતી ખાલિકે, હાં ખાલિકે,
કેતે કિયે આસમાન રે;
ઉનૂકૂ રબ ફનાં કરસી, હાં ફનાં કરસી,
રહવે નાં કોઈ જાન રે; ૬

ઇસ રીતે બૂઝો મરના, હાં મરના,
જેતી દીસે જાત રે;
મરતે નૅનૂ હૈ દીસતે, હાં દીસતે,
સાચી સહી બાત રે. ૭

હૈ તૂ રે જગ મધે પંથીઆ, હાં પંથિયા,
સુન સુન દીનકે વીર રે;
એક દિન બૂઝ તેરે જીવથી, હાં જીવથી,
જૂઆ હોવે સરીર રે. ૮

પંથિયા કો દિન પંથમાં, હાં પંથમાં,
જાવે આવે ઘર ઠામ રે;
ઍસા તૉ જગ માંહી આપકા, હાં આપકા,
બૂઝ સહી કર નામ રે. ૯

ગોરકૂ ઘર કર જાનીએ, હાં જાનીએ,
રહના હૅ ઉસમાં જાય રે;
આવેંગે દો નૂરી પૂછને, હાં પૂછને,
જવાબકૂ વૅ ચાય રે. ૧૦

ભાઇ ને બાપ નાંહી મીતરા, હાં મીતરા,
પહુંચે નાં માતા ધાય રે;
એતે જો સગે જોતે અંખીએ, હાં અંખીએ,
તુજે લે ગોરમાં બાય રે. ૧૧

ગોરમાં તુજે છોડે એકલા, હાં એકલા,
ઉઠને આપ ઘર જાય રે. *૧૨

સુનને ભાઈ ઇસ જગકી, હાં જગકી,
દીસે પીતકી રીત રે;
અમલ નેક કમાઇએ, હાં કમાઇએ,
વૅ તો ગોરમાં મીત રે. ૧૩

કર તૂ પીત ઍસી મીતસૂ, હાં મીતસૂ,
આવે જે ગોરમાં કામ રે;
અમલ નેક બના અવરાં, હાં અવરાં,
પહુંચે નાં કો ઇસ ઠામ રે. ૧૪

૨૧૮૭ રૂબાઈ.

સુનો ભાઈ દીનકે હૅ મરના, એક દિન આવની હૅ મોત રે;
મૅાત સેતી નાં રે કો છૂટસી, જીવી જીવી થોડા કે ઑાત રે. ૧

બસ્તી કેરા બાસા છોડના, રહના રહના ગોરકી ઠામ રે;
ચેત ચેત સામાન વૅ કીજીએ, આવે જે જગ માંહે કામ રે. ૨

આપ એકલે રહના ગોરમાં, નાં હૅ નાં હૅ જગકા કો મીત રે;
સુન સુન ભાઈ મેરે દીનકે, ઍસી ઍસી ગોર કેરી રીત રે. ૩

અમલ હોવે સાથે તેરડે, જિને જિને કરે ઇસ જગ રે;
સુન સુન ભાઈ મેરે દીનકે, સમજ સમજ ધર પગ રે. ૪

જૅસે જૅસે અમલ કમાએસી, હોવે ને હોવે તેરે સાથ રે;
માલ ધન બૂઝ નહીં તેરડા, મરતે નાં રહવે તેરે હાથ રે ૫

અમલ હિમ્મત એ હૅ દુરિજના, હોવે હોવે ગોર માંહે પાસ રે;
સગા નાં કો મીત રે પહુંચના, છુટે છુટે સબૂકી આસ રે. ૬

અમલ જો નેક મીત તેરડે, રહવે પાસ તેરડી જાત રે;
અમલ બુરે હૅ વૅ દુરિજના, સહી કર બૂઝ એ બાત રે. ૭

૨૧૦૯ ફરદ.

સુનની મન ધર બાતી હૅ, ફનાં હોવેગી જાતી હૅ. ૧

મૅાત એકાએક આતી હૅ, ઍર નહીં લગાતી હૅ. ૨

તન જીવ જૂદા કરાતી હૅ, વારી નહીં જાતી હૅ. ૩

હૅ ઍઠે સોતે આતી હૅ, જબ એ આના ચાતી હૅ. ૪

ખબર નાંહી ભેજાતી હૅ, ઊંચા તે પહુંચાતી હૅ. ૫

તરસ મન નાં લાતી હૅ, જીવ બેગે લે જાતી હૅ. ૬

સબ જગકૂ મરાતી હૅ, નિશાની એ દેખાતી હૅ. ૭

શાહિદી એ દેખાતી હૅ, જાહિર નૅનૂ આતી હૅ. ૮

તન નાં કો બિસારતી હૅ, ચુન ચુન યાદ કરાતી હૅ. ૯

ખુનૂ કોતરૂ જાતી હૅ, જીવ સબકા ચાતી હૅ. ૧૦

જીવ સબૂકા લેતી હૅ, ઍસી મૌતકી રીતા હૅ. ૧૧

કુછ નહીં દેખીતા હૅ, કહી જગ ફનાં કીતા હૅ. ૧૨

હુકમ જૂં રબને દીતા હૅ, ઍસા આપ વૅ મીતા હૅ. ૧૩

કરતા વૅ આપ ચાતા હૅ, કાદિર સહી દેખાતા હૅ. ૧૪

જગ ઉને પૅદા કીતા હૅ, ફનાં ભી કરના ચાતા હૅ. ૧૫

કિતાબૂસૂ દેખીતા હૅ, નબીજીસૂ સુનીતા હૅ. ૧૬

આ કિતાબમાં આવેલા અઘરા શબ્દનો કોશ.

(નીચે ટુંકમાં આપેલા શબ્દોને અ૦ અરબી, ઊ૦ ઊર્દૂ, ગુ૦ ગુજરાતી, ફા૦ ફારસી, સં૦ સંસ્કૃત, હીં૦ હીંદી વગેરે સમજવા.)

અઅરાફ—(અ૦) કુર્આન મજીદમાં સૂરેઅ ૭ મીનું નામ.

અઘોર—(ગુ૦) ગાઢ નિદ્રા; ભાન રહિત.

અનેક—(હી૦) એકથી વધારે; કેટલાંએક

અનેરા—(ગુ૦ અનેરૂ) બીજું; જુદી તરેહનું; ઘણું.

અબૂ હનીફા—(અ૦) કુનિયત ઇમામ આઝમ (રહ૦) ની.

અમલ—(અ૦) નિશો; કેફ; કામ.

અરકાન—(અ૦ અર્કાન) સ્તંભ, જેવુ કે નમાજમાં કયામ, રૂકુ, સિજદો વગેરે કરવા તે.

અરફા—(અ૦ અરફહ) જીલહજ મહિનાની ૯ મી તારીખ. અને તે તારીખે અરફાત નામની જગ્યાએ હાજીઓ ઉભા રહે છે અને લબ્બેક કહે છે.

અરફાત—(અ૦) એક પવિત્ર મેદાનનું નામ છે, જયાં હાજી લોક અરફાની તારીખે ઉભા રહી લબ્બેક પુકારે છે.

અલક—(અ૦) કુરઆન શરીફમાં સૂરેઅ ૯૬ મીનું નામ.

અલવી—(અ૦) હઝરત અલી (રદી૦) ના વંશથી તો હોય પણ હઝરત ફાતિમા (રદી૦) ના વંશથી ન હોય તે આદમી.

અલીફ-લામ-મીમ—(અ૦) કુર્આન શરીફમાં ૩૨ મી સૂરતનું નામ.

અસ સલાતો ખેરૂમ મેનન્નોમ—(અ૦) ઉંઘથી નમાઝ સારી છે.

અસીલ—(અ૦) ઊંચા કુળનું; ખાનદાન.

અહતલામ—(અ૦ ઇહિતિલામ) સ્વપ્નાં આવી વીર્યપાત થાય છે તે.

આજિજ—(અ૦) લાચાર.

આમ—(અ૦) મશહૂર.

આમીન—(અ૦) એવુંજ થાય. અલ્લાહ દુઆ કબુલ કરે.

આલા—(ગુ૦ આળું) પકવ્યા વગરનું (ચામડું)

ઈકિતિદા—(અ૦) પેરવી કરવી.

ઇકરાર—(અ૦ ઈક્રરાર) હા પાડવી; માનવુ તે; કરાર કરવો.

ઈકામત—(અ૦) મુકામ કરવો; નિવાસ કરવો

ઇજતેહાદ—(અ૦ ઈજિતિહાદ) કુરઆન, હદીસ. અને ઈજમા પર વિચાર કરી શરઅ મસઅલાઓને બારીકીથી તપાસવું.

ઇમામ આજમ—(અ૦) તેમનું નામ મુબારક નુઅમાન, કુનિયત અબૂ હનીફા, અને લકબ ઈમામ આઝમ છે. અહલે સુન્નત વલ જમાઅત તેમને તમામથી પહેલા દરજાના ફકીહ, મુજતહિદ અને મુહક્કિક શરીયત માને છે. જન્મ સને ૮૦

હીજરીમાં અને વફાત સને ૧૫૦ હીજરીમાં થઈ હતી આપને માનવા વાળા કુલ મુલકોમાં છે અને ઘણું કરીને હિંદુસ્તાનમાં સર્વેથી વધારે છે.

ઈરાન—(ફા૦) અફગાનિસ્તાન અને અરબસ્તાનની વચ્ચે આવેલો મુલક. તે હિંદુસ્તાનના ત્રીજા ભાગ જેવડો છે અને વસ્તીનો ત્રીસમો ભાગ છે.

ઇસતંજા—(અ૦ ઇસ્તિનજા) ઝાડો યા પીશાબના પછે પાકી માટે પાણી યા ઢેલો લેવો તે.

ઉજર—(અ૦ ઉઝર) દુખ; વિપતી; આપદા

ઉબલના—(ગુ૦ ઉબળવું) એકવાર સમી જઈ ફરીને ઉભરી નિકળવું તે.

ઉલલ હજજ—(અ૦) સૂરેઅ હજ્જની શરૂઆતનો સિજદો

ઉસ્તવાર—(અ૦) મજબૂત.

એકૂ—(ગુ૦ એક) કોઈ એક; એકાદું.

ઓસામન—(ગુ૦ ઓસામણ) અનાજ ચઢી ગયા પછી વધારાનું જે પાણી કાઢી નાંખેલું [હોય તે.

અંઘોરી—(ગુ૦ અઘોરી) આળસું; ઘણું ઉંઘનાર; ઉંઘણસી.

કરાહત—(અ૦) અપ્રિય; અણગમતું; અરૂચી.

કલમેકી ઉંગલી—(ઊ૦) અંગુઠાનો પાસેની આંગળી; તર્જની.

કહકહ—(અ૦) અવાજ સાથે હસવું.

કાઅદા—(અ૦ કઅદહ) બેસવું.

કામિલ—(અ૦) પૂરૂ; તમામ.

કિયામ—(અ૦) ઉભું રહેવું.

કિરામન કાતેબીન—(અ૦) બે ફરિશ્તાઓનું નામ, જે માણસના આમાલ લખ્યા કરે છે તે.

કુનિયત—(અ૦ કુન્યત) બાપ યા માથી અથવા બેટા યા બેટીના નામથી જે નામ બોલું જાય તે.

કુનૂત—(અ૦) મશહૂર દુઆનું નામ, જે વિતર નમાજમાં પઢી જાય છે તે.

કુલફા—(અ૦ કુલ્ફહ) મરદની છુપી ઇંદ્રિનો ઉપરનો ભાગ, જે વગર ખતનાનો હોય છે તે.

કુશાદ- (અ૦) ખુલ્લું; બંધ ન હોય તેવું.

કોતા—(અ૦ કોતાહ) ટુંકુ.

કોરી—(ગુ૦) સુકી; ભીની નહીં.

ખડકી—(હી૦ ખિડકી) નાનો દરવાજો; બારી.

ખલલ—(અ૦) હરકત; નુકસાન; બગાડ.

ખાતિમા—(અ૦ ખાતિમહ) છેડો; અંત.

ખુઆરી—(ફા૦) પાયમાલી; ખરાબી.

ખુરાસાન—(ફા૦) ઇરાન દેશની પૂર્વે અને અફગાનિસ્તાનની પશ્ચિમે એક મુલક છે જેમાં હેરાત, મશહદ વગેરે મોટાં શહેરો આવેલાં છે.

ખૂટ—(હી૦ ખૂંટ) તરફ; બાજુએ.

ગડના—(હીં૦) ગડવું; અંદર પેસવું.

ગડાના—(હીં૦) ભોકવું; અણીવાલી ચીજ અંદર પેસાડવી.

ગદલા—(હીં૦) મેલું; ધાડાપણું.

ગરગરા—(અ૦ ગર્ગરહ) હલકમાં પાણી ફેરાવવું.

ગલફ—(અ૦ ગલ્ફ) કોઈ ચીજનું ગિલાફમાં કરવું.

ગામડીઆ—(ગુ૦ ગામડિયો) ગામડાનો રહેનાર.

ગીલા—(હીં૦) ભીનું; લીલું.

ગુજારના—(ફા૦) અદા કરવું; બજાવવું.

ગૅર - (અ૦)જૂદું; નોખું.

ઘુટન—(ગુ૦ ઘુંટણ) ઢીંચણ; પગનો નળો અને જાંઘ એ બેની વચમાંનો જે સાંધો તે.

ચાર જાનૂ—(હીં૦) પલાંઠી; પગમાં પગ ઘાલીને બેસવાની જે રીત તે.

ચારા—(ફા૦ ચારહ) ઇલાજ; ઉપાય.

ચાંપ—(હીં૦) ઉમંગ; ચાવ; કાળજી.

ચિત—(હીં૦) ધ્યાન; મન; દિલ.

ચિતા—(ગુ૦ ચત્તું) સવળું; ઊંધાની વિરૂધ; વાંસો નીચે અને છાતી ઉપર હોય તેવું.

ચિંતા—(હીં૦) ફિકર; વિચાર.

ચોટી—(હીં૦) સ્ત્રીને આખે માથે વધેલા જે વાળ તે.

ચૉક—(હીં૦ ચૌક) આંગણું; ચોગાન; ખુલ્લી જગ્યા.

છૂટલાના—(હીં૦ છુટવાના) છોડે તેમ કરવું; છુટે તેમ કરવું.

જદી મજહબ—(અ૦) મશહૂર ચાર મઝહબથી એક નોખો મઝહબ જે મક્કા શરીફના નજદીક બદુઓએ પોતાના બાદશાહના નામથી ચાલુ કીધો છે તે.

જન—(ગુ૦ જણ) માણસ; આસામી.

જનાબત—(અ૦) અપવિત્રતાઈ; નાપાકી; જે સ્ત્રીસંગ અથવા એહતેલામના સબબથી થાય છે તે.

જમના—(ગુ૦ જમણું) ડાબાથી ઉલટું.

જમાઈ—(હીં૦) બગાસું; સુસ્તી યા ઉંઘથી એકાએક મોં ફાટે છે તે. દીકરીનો વર, દામાદ.

જરાબ—(અ૦) ચામડાના મોજા.

જલસા—(અ૦ જલ્સહ) બે સિજદા વચ્ચે બેસવું તે.

જવાલ—(અ૦) ઉતરતી હાલત.

જહાલત—(અ૦) અજ્ઞાન; મુરખતા; બેઇલ્મી.

જાફરાન—(અ૦ જઅફરાન) કેશર.

જાહિદ—(અ૦) પરહેજગાર; જેણે સંસાર વિષય ઉપરથી ભાવ ઉઠાડી દીધો હોય તે. અથવા જે સંસાર વહેવારનો ત્યાગ કરી અલ્લાહની યાદમાં રહેતો હોય તે.

જુહદ—(અ૦) પરહેજગારી.

જૂઠા—(હીં૦) એઠું; જમવાના ભાણામાં જમતાં વધેલું.

જોખમ—(હીં૦) નુકસાન.

જોત—(ગુ૦) પ્રકાશ.
જોનુબ—(અ૦ જુનુબ) અપવિત્ર આદમી; નહાયા વગરનો આદમી.
ઝાલર—(ગુ૦) એક જાતનું કડોલ.
ટેરૂઆ—(ગુ૦ ટેરવા) હાથની આંગળીનો છેડો.
ઠેંરાના—(હી૦) થોભાવવું.
ડેરા—(હી૦) મુકામ; ઘર.
ઢેફા—(ગુ૦ ઢેફું) ઢેલો; રોડું.
તક—(ગુ૦) વખત; સમો.
તક—(હી૦) સુધી; લગી; પાસ.
તકબીર—(અ૦) અલ્લાહો અકબર કહેવું તે.
તગીર—(અ૦) પોતાની પહેલી હાલતથી બદલાવું; ફેરફાર.
તર—(ફા૦) ઘણું.
તરક—(અ૦ તર્ક) ત્યાગ; મુકી દેવું તે.
તરજી—(અ૦ તરજીહ) શ્રેષ્ટતા.
તરાબીહ (ફા૦) / **તરાવીહ** (અ૦) } વીસ રકાત નમાજ જે રમઝાન મહિનામાં ઈશાની પછે પઢે છે તે.
તવાલત—(અ૦) લંબાણ.
તશરીક—(અ૦ તશ્રીક) બકરી ઈદ પછીના ત્રણ દીવસો જે જીલહજ મહીનાની તા૦ ૧૧, ૧૨ અને ૧૩ મી તે.
તશદીક—(અ૦ તસ્દીક) સત્ય જાણવું; સાચું જાણવું.
તહત—(અ૦) નીચું.
તહરીમા—(અ૦ તહ્રીમહ) નમાજની નીયત પછી પહેલી તકબીર કહે છે તે.
તહલીલ—(અ૦) લા ઈલાહા ઈલ્લિલ્લાહો કહેવું તે.
તિનક—(હી૦) તરખલુ.
તિલાવત—(અ૦) પઢવું; કુરઆન શરીફ પઢવું.
થકી—(ગુ૦) થી; પાંચમી વિભક્તિનો પ્રતયય.
દખ્ખન—(હી૦) દક્ષિણ; સૂર્યોદય તરફ મોં રાખતાં જમણા હાથ તરફની જે દિશા તે.
દબાગત—(અ૦) જનાવરોની ખાલને સાફ કરી કામમાં આવે તેમ ચામડાં તૈયાર કરવાં; ચામડાં પકાવવાં.
દરૂદ—(અ૦ દુરૂદ) દુઆ અને સલામ જે પયગમબર પર પઢી જાય છે તે.
દહાડી—(હી૦) રોજ; હમેશ.
દહી—(હી૦ દહ) અલ્લાહ.
દાર—(ફા૦) વાળું; રાખનાર એવો અર્થ સૂચક પ્રત્યય જેમકે :—ખેતીદાર, કરજદાર, શીરીંદાર વગેરે.
દારૂ—(ફા૦) દવા; ઔષધ.

દિરહમ—(અ૦) રૂપાનો એક સિક્કો, ફીકહમાં હથેલી સીધી કર્યા પછે જે ઊંડાઈ રહે [તે જગ્યાને શરઈ દીરમ કહે છે.
દિસ—(હી૦) દીશા; તરફ; મેર.
દુગાના—(ફા૦ દુગાનહ) નમાજની બે રકાત.
દૂના—(હી૦) બમણું; બે ગણું.
ધૂપ—(હી૦) તડકો.
નમલ—(અ૦) સુરેઅ ૨૭ મીનું નામ.
નાઈબ—(અ૦) અધિકારી; અધિકારીમાં બીજી પદ્દીનો.
નાપાક—(ફા૦)અપવિત્ર; ગદું; મેલું; પલિત.
નાપાકી—(ફા૦) નાપાક એવી જે હાલત તે; અપવિત્રતા; અશુધ્ધતા.
નાફા—(ફા૦ નાફહ) મુશકની ઠેલી જે એક જાતના હરણના પેટમાંથી મળે છે તે.
નેતર—(ગુ૦) નેત્ર; આંખ.
પગાર—(ગુ૦) અનાજ ભરેલાં ડુંડાં-બાજરિયાં કે ઉંબીઓનો ખળીમાં કરેલો ઢગલો.
પરબત—(હી૦) પર્વત; પહાડ; ડુંગર.
પાક—(ફા૦) પવિત્ર; શુધ્ધ; મેલ વગરનુ; નિર્મલ.
પાકી—(ફા૦) ચોખ્ખાઈ; ધર્મ પ્રમાણે રાખેલી સ્વચ્છતા.
પાના—(હી૦) ભોગવવું; સુખ દુઃખ ખમવું. (૨) પીયે તેમ કરવું. (૩) જડવું; પ્રાપ્ત થવું.
પાલખી—(હી૦ પાલથી) પલાંઠી; પગ પર પગ ચઢાવીને બેસવાની એક રીત.
પિયાદા—(ફા૦ પિયાદહ) પગે હિંડનાર.
પીખાલ—(ફા૦) અધાર; પંખીની વિષ્ટા.
પીછે ડાલના—(ગુ૦ પાછું નાખવું) ઉલટી કરવી.
પીપ—(હી૦) ગોંડ ગુમડાં પાકેથી જે સફેત ઘટ પ્રવાહી નિકળે છે તે.
પંથાઈ—(ગુ૦ પંથી) મુસાફર; વટેમાર્ગુ.
ફતવા—(અ૦ ફત્વા) શરઈ ફેંસલો-ચુકાદો.
ફરશ—(અ૦ ફર્શ) જમીન પરનું પાથરણ; પથ્થર, ઈંટ, લુગડા, વગેરેનું.
ફહમ—(અ૦) સમજ; અક્કલ.
ફાઇલ—(અ૦) કરનાર; જે કોઈ કંઈ કામ કરે તે.
ફાડ ખાના—(હી૦)ચીરી ફાડીને ખાઈ જવું. (જનાવરે)
ફારસી—(ફા૦ ફાર્સી) ઈરાન સંબંધી; ઈરાની ભાષા.

ફિતરા—(અ૦ ફિતરહ) રમઝાન ઈદનો સદકો જે દરેક આદમીએ એંસી રૂપીઆ ભારના શેરને હીસાબે પક્કા બશેર ઘઉં અથવા પક્કા ચાર શેર જવના હિસાબે આપવામાં આવે છે તે. એ નમાજનાં પહેલાં નિકાળવામાં આવે છે.

ફુરકાન—(અ૦ ફુર્કાન) કુરઆન શરીફ અથવા કુરઆન શરીફની ૨૫ મી સૂરેઅનું નામ.

ફૅ—(અ૦ ફય) આડો પડછાયો જે મધ્યાનની વખતે દક્ષિણ બાજુએ હોય છે તે. એ પડછાયો નાનો મોટો થોડો ઘણો વખત ઉષ્ણ કટીબંધમાંજ પડે છે. મુંબઈ શહેરમાં તા૦ ૧૬ મી મે થી તા૦ ૩૦ મી જુલાઈ સુધી રહે છે.

બદખશાન—(ફા૦ બદખ્શાન] મધ્ય એશિયામાં આવેલા એક મુલક અને શહેરનું નામ.
બદ્દૂ—(અ૦ બદ્દૂ) અરબસ્તાનમાં વસનાર એક કોમ.
બસાના--(હી૦ બિસાહના) ખરીદવું.
બાઈ--(હી૦) બેગમ; લેડી; સ્ત્રીઓને માટે એક આદર સૂચક શબ્દ.
બાચા—(હી૦) વાક્ય; શબ્દ.
બારિજ—(અ૦) જાહેર; ઉઘાડું.
બાવ—(હી૦) હવા; પવન.
બિન--(અ૦) દીકરો.
બિન--(હી૦) વગર.
બિના--(અ૦) પાયો; જેટલી પહેલે પઢેલી રકાત છે તેમાં બીજી મેળવીને પુરી કરવી તે.
બિના -(હી૦) વિના; વગર; શિવાય.
બુખારી—(ઊ૦) હદીસોની એક મોટી અને મોતેબર કિતાબનું નામ.
બેકરાર —(અ૦) બેચેન; અશાન્ત.
બેટ—(ગુ૦) જેની ચારે બાજુએ પાણી હોય એવી જમીન.
બેહૂદા—(ફા૦ બેહૂદહ) અમથું; નિર્થક.
બેહોશ--(ફા૦) બેભાન; ભાન વગરનું; બે શુધ્ધ.
બેહોશી--(ઊ૦) મૂર્છા; બેભાનપણું; થોડીવાર જે બેશુધ્ધ થઇ જવું તે
બોડાના--(ગુ૦) વાળવું.
બોરૂજ--(અ૦) કુરઆન શરીફની ૮૫ મી સૂરેઅનું નામ.
ભિજના--(ગુ૦ ભિંજાવું) ભીનું થવું; પલળવું.
ભૂત--(સં૦) નાપાક રૂહ જે શરીર છોડી દીધાના પછી તે દુનિયામાં ભટકયા કરે છે.
મકામ—(અ૦) ઠેરવાની જગ્યા; ઘર; મકાન
મજજૂબ--(અ૦ મજઝૂબ) ખુદાની મોહબ્બતમાં આવી ગયેલો; બેહોશ; બેખબર.
મજમજા--(અ૦ મજમજહ) પાણીનો કોગળો જે મોંમાં સર્વ જગાએ ફેરાવ્યો જાય તે.
મજહબ--(અ૦ મઝહબ) ધર્મ; તરીકો; પંથ.
મજાલસ—(અ૦) મજલિસો; સભાઓ.
મજી--(અ૦ મઝી) વિષયની આતુરતાથી પુરૂષની ગુપ્ત ઈદ્રિમાંથી ચિકણો સાર પદાર્થ [વહે છે તે.
મન માનતી--(ગુ૦ મન માનવું) મનની ઇચ્છા પ્રમાણે.
મનારા—(અ૦) પથ્થર ચુનાથી બાંધેલો ઊંચો ગોળ થાંભલો જેના ઉપર ચઢીને બાંગી [બાંગ કહે છે તે.
મની--(અ૦) વીર્ય.
મફઊલ--(અ૦) કરાવનાર.
મરયમ--(અ૦) કુરઆન શરીફની ૧૯ મી સૂરેઅનું નામ.
મશાલ--(અ૦ મશ્અલ) ચીથરા વીટાળી કરેલો લાંબો કાકડો.

મસબૂક—(અ૦મસ્બૂક) શરૂથી જમાતમાં શામિલ નહીં થવાથી જેની એક બે અથવા
મસા—(અ૦ મસહ) હાથ ફેરવવો. [વધારે રકાતો રહી ગઈ હોય તે.
માજૂર—(અ૦) ઉજર વાળો ; લાચાર ; અશકત ; નિરૂપાય.
માપના—(ગુ૦ માપવું) ભરવું.
માબૂદ—(અ૦ મઅબૂદ) પૂજવા લાયક ; ખુદા તઆલા.
મુકરર—(અ૦ મુકર્ર) મુકામ ; જગ્યા.
મુકાબિલ—(અ૦) રૂબરૂ ; બરાબર.
મુદરિક—(અ૦) જેને જમાતની સાથે પૂરી નમાજ મળી હોય તે.
મુફસ્સલ—(અ૦) જુદુ કરેલું; અલાહેદું; અલગ.
મુશક—(અ૦ મુશ્ક) તીક્ષણ સુગંધિ આપતી કાળાશ પર પડતી ભૂરી એક વસ્તુ. એ એક જાતના હરણની દૂંટી પાસેની કોથળીમાંથી મળે છે. એ ઘણી કિમતી ગણાય છે.
મુસલ્લા--(અ૦) જે સેતરંજી કે લુગડાના કડકા ઉપર નમાજ પડે છે તે. ફકીહોની
મુસલ્લી—(અ૦) નમાજ પઢનાર. [નજદીક તેનો માયનો ઇદિગાહનો થાય છે.
મેંગની—(હી૦ મેંગની) લીડું; બકરી, હરણ, ઉંટ, સસલા વગેરેની અઘાર.
મૅતર—ઝાડો.
મોકિદા—(અ૦ મોઅક્કદહ) તાકીદ કરેલું.
મોડી—(ગુ૦) ઢીલ ; વીલંબ.
મોહમ્મદુર રસૂલુલ્લાહ- (અ૦) હઝરત મોહંમદ (સલ૦) ખુદાનો પયગમ્બર છે. (સૂરેઅ ૪૮, આય૦ ૩૫ મી)
યરહમોકલ્લાહ—(અ૦ યર્હમોકલ્લાહ) તારા પર અલ્લાહ રહમત કરે.
યૂંહી—(હી૦) એજ રીતે ; એજ માફક.
રબ્બના--(અ૦) રબ્બના લકલહમ્દ એ અમારા પરવરદિગાર તારાજ માટે તારીફ છે.
રાગ—(હી૦) ગાયનની તરેહ.
રાલ—(હી૦) થુંક ; જીભ ઉપર છુટતું જે ચિકણું પાણી તે.
રૂકન--(અ૦) ટેકણુ ; સ્થંભ.
લમયકુન--(અ૦) કુર્આન શરીફમાં સુરેઅ ૯૮ મીનું નામ.
લહના--(ગુ૦ લહવું) જાણવું; સમજવું.
લાઈક--(અ૦) પ્રવીણ ; હોશિયાર ; ગુણવાન.
લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહો--(અ૦) અલ્લાહ સિવાય બીજો કોઈ પૂજવાને લાયક નથી. (સુરે ૩૭, આય૦ ૩૫ મી.)
લિલ્લાહે તઆલા વઅદઊ લેહાજલ મઇયેત-(અ૦) અલ્લાહ તઆલા માટે અને
લીદ--(હી૦) હાથી, ઘોડા, ગધેડાં વગેરેની અઘાર. [દુઆ કરૂં છું હું આ મીયત માટે.
વઅજ--(અ૦) મઝહબી બોધ ; મઝહબી નસીહત.
વન નજમ--(અ૦) કુર્આન શરીફમાં ૫૩ મી સુરેઅનું નામ.
વન શક્કત--(અ૦) કુર્આન શરીફમાં ૮૪ મી સુરેઅનું નામ.

વલાના--(હી૦) વળાવવું.

વસ્સમાએ જાતિલ બોરૂજે--(અ૦) કુર્આન શરીફમાં સુરેઅ ૮૫ મીનું નામ.

વાઈજ--(અ૦) નસીહત કરનાર; ઉપદેશ કરનાર.

વિતર--(અ૦ વિત્ર) જે ઇશા નમાજના પછી ત્રણ રકાત વાજિબ પઢી જાય છે તે.

વીર--(ગુ૦) ભાઈ.

શમા--(અ૦ શમ્અ) બત્તી; દીવો.

શરાવન--(સં૦ શ્રાવણ) સંવત વર્ષનો ૧૦ મો મહિનો.

શહરી--(ફા૦) શહેરનો રહેનારો.

શાગરિદ -(ફા૦ શાગિર્દ) શિષ્ય; વિદ્યાર્થી.

શુકર કીજે--(ઊ૦ શુક્ર કીજે) ઉપકાર માનો; એહસાન માનો.

શે--(અ૦ શય) ચીજ; વસ્તુ; પદાર્થ.

સતર ઑરત--(અ૦ સત્ર ઔરત) શરમગાહનો પરદો જે સ્ત્રીઓ માટે મોં, બને હથેલી અને બને પગ વગર માથાથી પગ સુધી સઘળુ શરીર ઢાંકવુ અને પુરૂષો માટે દુંટીની નીચેથી તે ઘુંટણ સુધ્ધાં ઢાંકવુ તે.

સના--(અ૦) તારીફ; વખાણ; સુબ્હાનકલ્લા હુમ્મા વગેરેનુ નામ.

સમે અલ્લાહુ -(અ૦) સમે અલ્લાહો લેમન હમેદહ યાને જેણે અલ્લાહની તારીફ કરી તેની વાત સાંભળી.

સહુવ--(અ૦) ભુલ ચૂક.

સાદ--(અ૦) કુર્આન શરીફમાં ૩૮ મી સુરતનું નામ.

સુજાદ--(અ૦) સિજદો કરવો.

સુતરતા--(અ૦ સુત્રહ) વચ્ચે આંતરા માટે કંઈ મુકવું તે. જે લાકડી નમાજીના આગળ રાખવામાં આવે છે તે.

સુની--(અ૦ સુન્ની) અહલે સુન્નત વલ જમાઅત. મુસલમાન ધર્મમાંના ફિરકાઓમાંથી એક જે ચારે ખલીફાઓને બરહક માને છે તે.

સુબ્હાન રબ્બીયલ અજીમ--(અ૦) પવિત્ર છે મારો પરવરદિગાર બુઝુર્ગીવાળો.

સૂરત--(ઊ૦) કુર્આન શરીફનો કોઈ ભાગ.

સેઢા--(ગુ૦ સેઢો) સેરડો.

સંધાના--(ગુ૦ સાંધવું) જોડવું.

હઈય અલલ ફલાહુ (અ૦) આવ ભલાઈ પર.

હદસ--(અ૦) વઝુ યા ગુસલને તોડનારી ચીજો.

હનફી--(અ૦) ઈમામ આઝમ અબૂહનીફા કુફી (૨૬૦)ના મતને માનનારો.

હશફા--(અ૦ હશફહ) પુરૂષની છુપી ઇંદ્રિનું માથું

હા-મીમ--(અ૦) કુર્આન શરીફમાં ૪૧ મી સુરેઅનું નામ.

હુશ્યાર--(ફા૦) પ્રવાણ.

હડાં--(હી૦) ગોશ; માંસ.

હોજોરાત--(અ૦) કુર્આન શરીફમાં સુરેઅ ૪૯ મીનું નામ.

અમારા મુમિન ભાઈ દિલની ડામાડોળ હાલતથી કેમ સુધરશે?

જો તમારા દિલમાં નમાજની લાગણી હશે તો જરૂર ઈબાદતે હક પહેલા હિસ્સા ખરીદવાને તૈયાર થશો કારણ કે તે કિતાબમાં વઝુ કેમ કરવું, તેના માટે પાણી કેવું જોઈએ, નમાઝ કેમ પઢવું, તેમાં ફરજ, વાજીબ, સુન્નતો વગેરે કેમ બજાવવા જોઈએ, તે સરવેનો ખુલાસો આપેલો છે તે પ્રમાણે ચાલવાની કોશીશ કરશો તો તેની બરકતથી દિલની મજબુતાઈ થશે. કિંમત સવા ત્રણ રૂપીઆ.

જો તમારા દિલમાં અસ્હાબો ઉપર કંઈ પણ મહોબત હોય તો ખુલફાએ રાશેદીન ખરીદવા ચુકશો નહી કારણ કે તે કિતાબમાં ચારે અસ્હાબોની ફઝીલત, કરામતો અને શહાદત વિશે બયાન હોવાથી ભણીને ખુશી થશો. તમારા દિલનો વહેમ નિકળી જશે અને મજબુત દિલના થશો. કિંમત ત્રણ રૂપીઆ.

કલીમાનું બયાન. કિંમત દશ આના.

પીર મહાયબ મિરઝી સાહેબની રચેલી કિતાબોના ઉપર જણાવેલી સર્વે કિતાબો છપાયેલી મોજુદ છે અને હાલમાં દીવાને મહાયબ હુસેન હમડી ઈમાન તથા ફરાક તેરમી ઈબાદતકા દુસરા હિસ્સા છપાય છે.

મળવાનું ઠેકાણું —

જમાલુદ્દીન નુરમોહમદ સાલેહ.

ઠે૦ મોરલેંડ રોડ, નામ નુરાની બાગ,

મુંબઈ—પોસ્ટ નાં૦ ૮.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર જમાલુદ્દીન નુરમોહમદ સાલેહ, નામે નુરાની બાગ, મોરલેંડ રોડ, [illegible] મુંબઈ. [illegible]